

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Sisällys

NIVALAN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS.....	5
1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA.....	5
1.1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	5
1.2 KAUPUNGIN HALLINTO	7
1.4 YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE.....	10
1.5 NIVALAN YLEINEN KEHITYS	12
1.6 NIVALAN KAUPUNGIN TALOUDELLINEN KEHITYS VUONNA 2019.....	15
1.7 ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ.....	21
1.8 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ	22
1.9 KAUPUNGINHALLITUKSEN SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	23
1.10 KAUPUNGINHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ	27
1.11 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN.....	28
1.12 TOIMINNAN RAHOITUS.....	30
1.13 TASETARKASTELU	32
1.14 KOKONAISTULOT JA -MENOT	35
2. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	36
2.1 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVÄT YHTEISÖT.....	36
2.2 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS	38
2.3 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT VUONNA 2019	40
2.4 KAUPUNGINHALLITUKSEN SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	42
2.5 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT.....	43
2.6 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN TYTÄRYHTIÖISSÄ.....	48
KIINTEISTÖ OY KESTI.....	48
NIVALAN KAUKOLÄMPÖ OY	50
NIVALAN LIIKUNTAKESKUS OY	52
KIINTEISTÖ OY NIVALAN VUOKRAKODIT	58
NIVALAN TEOLLISUUSKYLÄ OY.....	61
NIVALAN VESIHUOLTO OY	63
NIVALAN KUITU OY	65
3. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KÄYTTÖTALOUS	66
10 KAUPUNGINVALTUUSTO.....	66
11 TARKASTUSLAUTAKUNTA	69

12 KAUPUNGINHALLITUS	71
120 KAUPUNGINHALLITUS.....	73
125 PERUSPALVELUKUNTAYHTYMÄ KALLIO.....	76
126 JOKILAAKSOJEN PELASTUSLAITOS	79
127 NIVALAN LIIKUNTAKESKUS OY:N TOIMINTA-AVUSTUS	80
128 TYÖLLISTÄMISTOIMET	81
NIVALAN TYÖPAJASÄÄTIÖ SR	84
130 KESKUSHALLINTO.....	88
150 HENKILÖSTÖJAOS	90
16 ALUEELLISET MAASEUTUPALVELUT	92
160 MAASEUTUTOIMI	93
165 LOMATOIMI	94
40 OPETUSLAUTAKUNTA	96
400 KASVATUS- JA KOULUTUSPALVELUJEN HALLINTOPALVELUT	99
402 KOULUKURAAATTORI- JA PSYKOLOGIPALVELUT	100
410 PERUSKOULUT	102
415 VARHAISKASVATUSPALVELUT	105
420 LUKIOPALVELUT	108
50 HYVINVOINTILAUTAKUNTA	110
570 HYVINVOINTITOIMIALAN HALLINTOPALVELUT	113
575 KULTTUURIPALVELUT	116
580 NUORISOPALVELUT	119
585 HYVINVOINTIPALVELUT	121
595 KIRJASTOPALVELUT.....	124
60 TEKNINEN LAUTAKUNTA	127
600 VIRANOMAISPALVELUT	129
700 TEKNISET PALVELUT.....	132
740 TILAPALVELUT.....	134
770 RUOKA- JA PUHDISTUSPALVELUT.....	136
TALOUSARVION TOTEUTUMAVERTAILUT	138
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ.....	139
TULOSLASKELMAOSAN TOTEUMA	144
RAHOITUSOSAN TOTEUMA	145
INVESTOINTIOSAN TOTEUMA.....	147
VUODEN 2019 VIRALLISET TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	156
TULOSLASKELMA	157
RAHOITUSLASKELMA	158
TASE	159
KONSERNITULOSLASKELMA.....	161
KONSERNIRAHOITUSLASKELMA	162
KONSERNITASE	163
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	166
TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	166
KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	167
TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	168
TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	171
HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTUSTA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	182

VUODEN 2019 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	188
HENKILÖSTÖTILINPÄÄTÖS	189
TIETOTILINPÄÄTÖS	210

Kannen kuvat:

Ratsastusta, kuvaaja: Tarja Kivirinta, kuvauspaikka Mervin talli, Nivala.

Nuorten maakuntaviesti, kuvaaja Jari Jyrkkä. Kuvauspaikka Pyssymäen ulkoalue, Nivala.

Tyrnäsatoa Nivalassa, syksy 2019.

Muut kuvat:

Vasikoita, kuvan omistaa Nivalan kaupunki.

Uusi harrastus rolley derby, kuvaaja: Riitta Viitakangas. Kuvauspaikka Uikon jäähalli, Nivala.

NIVALAN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2019 oli Nivalan kaupunkikonsernille jälleen merkittävä vuosi paikkakunnan elinvoimaisuuden rakentamisessa. Kaupunkikonserniin perustettu uusi yhtiö Nivalan Kuitu Oy toteutti aktiivisesti valokuituverkon markkinointia ja rakennuttamista. Vastaavasti Kiinteistö Oy Kestin toteuttama tehostetun palveluasumisen yksikkö Kestipuisto käynnisti toimintansa. Kiinteistö Oy Kesti myös käynnisti suunnittelun 2. palvelutalon rakennuttamiseksi Kestipuiston viereen. Liikuntakeskus toteutti laajan sosiaalitulojen peruskorjauksen sekä jäähallin energiaremontin. Kiinteistö Oy Nivalan Vuokratodit aloitti yhtiön ensimmäisen kerrostalohankkeen suunnittelun. Rakennuttaminen alkaa kesällä 2020. Kaupunki saattoi myös loppuun terveyskeskuksen laajan peruskorjauksen 2. vaiheen sekä aloitti taajamassa torialueen peruskorjauksen sekä kirjaston lukusalin uudistamisen. Junntilan koulun rakentaminen alkoi syksyllä 2019. Pyssymäen kiinteistö Pyssyhovi siirtyi Nivalan Liikuntakeskus Oy:n omistukseen ja kehitettäväksi kohteeksi. Kurunpuhdon maa-alueen hankintaa toteutettiin loppuun onnistuneesti siten, että kaavoitusprosessi on käynnissä. Kaupunki kävi neuvottelut Tiilimaan alueen ostamiseksi KPO:lta kaupungille ja näin ollen alkuperäisen kauppakirjan purku voitiin hyväksyä kaupunginhallituksen kokouksessa maaliskuussa 2020.

Investointien ja maanhankinnan ohella on edelleen kehitetty paikkakunnan näkyvyyttä. Näkyvyyden kehittämiseksi on antanut vahvan pohjan lisäresurssointi hyvinvoinnin toimialalle, jolle on edelleen vuoden 2019 alusta lähtien siirretty vastuuta paikkakunnan tunnettavuustyön ja markkinoinnin kehittämiseksi. Some -tiimin työ vakiintui normaaliksi kaupungin toiminnaksi vuoden 2019 aikana.

Vielä vuoden 2019 alkupuolella toimintaa sävytti voimakkaasti sote- ja maakuntauudistus, jonka valmistelu päättyi keväällä 2019. Uusi Suomen hallitus käynnisti sote -uudistuksen valmistelun ja sote -linjauksilla tulee olemaan merkittävä vaikutus myös Nivalan kaupungin toimintaan ja talouden tulopohjaan. Sosiaali- ja terveyspalvelut tullaan jatkossa järjestämään "leveämmillä harteilla".

Nivalan kaupunki päivittää vuosittain kaupunkistrategian. Uudistettu kaupunkistrategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 28.5.2019. Edelleen omistajaohjauksen ja yhtelstyön kehittäminen eri yhteistyökumppaneiden kanssa korostuu.

Konsernistrategian ja hyvinvointikertomuksen tavoitteet ja toimenpiteet on huomioitu talousarvion ja toimintasuunnitelman valmistelun yhteydessä. Edelleenkin ei strategian valmistelun yhteydessä löydetty ratkaisuja emon kulukehityksen hillitsemiseksi palvelujen rakenteellista tarkastelua tekemällä. Talouden osalta emossa ja erityisesti koko konsernissa on kiinnitettävä huomiota myös kiinteistöjen korjausvelkaan, käyttästeeseen sekä lainakannan riskien hallintaan. Vuoden 2019 aikana toteutettiin koko konsernin osalta lainojen tarkastelu.

Muuttoliike liitettyinä syntyvyyden alentumiseen on alueen suuri haaste. Oulun Eteläisen alueella, Nivala-Haapajärven seutukunnassa kuten Nivalassa väkiluku on laskenut viime vuosina. Syntyvyys on edelleen hieman kuolleisuutta korkeampi, mutta nettomuutto on negatiivinen. Syntyvyyden lasku kuten myös ikääntyvä väestö tulee vaikuttamaan palvelutarpeeseen. Syntyvyyden laskun jyrkkyys tulee vaikuttamaan nopeasti varhaiskasvatuksen palvelutarpeeseen.

Elinkeinoelämä on edelleen tuonut voimakkaasti esille työvoiman saatavuuden haasteen. Työvoiman saatavuuden edistämiseksi liittyvät toimenpiteet tulevat entistä tärkeämmäksi kuntakonsernin sekä yhteistyökumppaneiden yhteisessä toiminnassa. Nivalan kaupunki on mukana mm. seutukaupunkiverkostossa ja osaavan työvoiman saatavuus hankkeessa.

2. asteen koulutusorganisaatioiden rooli on merkittävä paikkakunnan kehitykselle. Erityisen tärkeää on, että paikkakunnan kanssa tehtävällä yhteistyöllä ne pystyvät houkuttelemaan uusia opiskelijoita sekä tarjoamaan yrityksille ajanmukaista uudelleen koulutusta. Nivalan kaupunki on hakenut keväällä 2019 alueen kuntien sekä Kerttu Saalasti Instituutin kanssa uuden osaamisen lukio -hanketta. Myös 2. asteen koulutuksen kehittämisen kannalta paikkakunnan viljelystekijöiden ja tunnettavuustyön aktiivinen edistäminen on olennaista.

Alueella ja paikkakunnalla on edelleen rakenteellista työttömyyttä. Kysyntä ja tarjonta eivät välttämättä kohtaa. Kaupungin ja Nivalan Työpajasäätiön aktiivisella yhteistyöllä on merkitystä. Kaupungin osuus työmarkkinakustannuksiin on laskenut aiemmista vuosista. Nivalan kaupunki on työnantajana edelleen aktiivisesti kiinnittänyt huomiota henkilöstöpolitiikan kehittämiseen. Tästä huolimatta kaupungin vakituisen henkilöstön sairauspoissaolot ovat kasvaneet. Jatkossa on huomioitava eläköitymisen vaikutus Nivalan kaupungin osaamisprofiiliin.

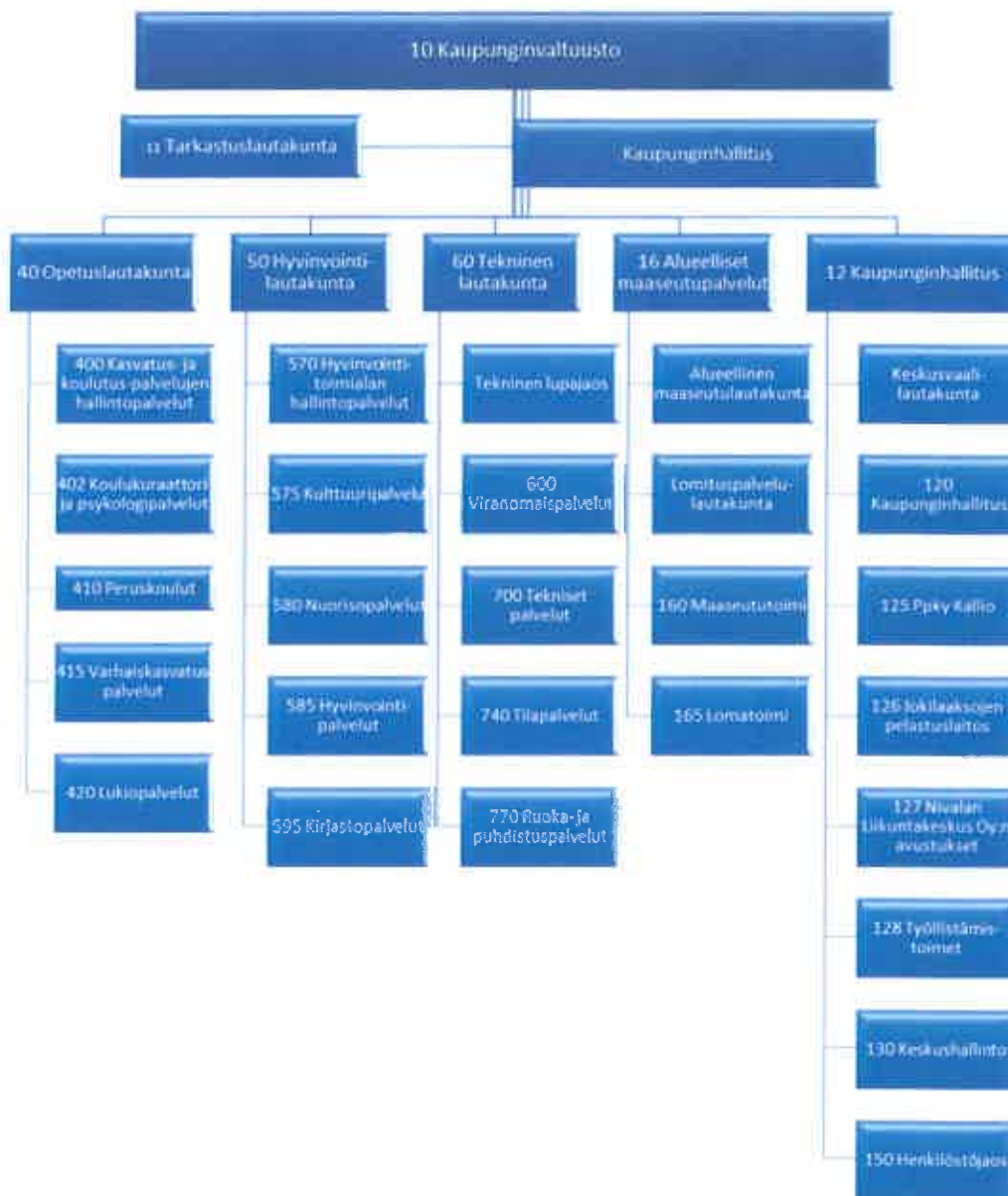
Nivalan kaupunki on edelleen aktiivisesti panostanut ja osallistunut eri kehittämishankkeisiin. Esimerkkeinä näistä ovat mm. Suomen Kuntaliiton koordinoimat Arttu ja Uso -ohjelmat. Elinvoimaa metallista (ELME -studio) strategia on ohjannut paremmin Elme -hankkeiden sisältöä. Myös Agro Studio hankkeen toiminta käynnistyi vuoden 2019 aikana. Kaupunki ohjaa merkittävästi rahoitusta eri hankkeisiin sekä palvelutuotantoon. Omistajaohjauksen kehittäminen on siten edelleen tärkeää.

Emon osalta vuoden 2019 tilinpäätös osoittaa alijäämää 573 019 euroa. Vastaavasti konserni on ylijäämäinen 1,19 miljoonaa euroa. Jatkossa kaupungin tulee pystyä strategiatyön yhteydessä tarkastelemaan rakenteita siten, että palvelurakenteet vastaavat mahdollisimman hyvin palvelutarpeita. Kevättalvella pandemiaepidemiaksi muodostunut Korona -tilanne tulee vaikuttamaan voimakkaasti valtakunnan, alueen sekä siten myös Nivalan kaupungin talouteen.

Kokonaisuudessaan vuosi 2019 on Nivalan kaupunkikonsernin osalta ollut antoisa ja tulevaisuuteen katsova. Uusia hankkeita on käynnistetty. Kiitän kaupunkikonsernin toimijoita, yhteistyökumppaneita, toimitusjohtajia, emon johtoryhmän jäseniä sekä koko henkilökuntaa aktiivisesta paikkakunnan eteen tehdystä hyvästä kannustavasta ja toisia arvostavasta luottamuksellisesta yhteistyöstä!

Päivi Karikumpu
kaupunginjohtaja

1.2 KAUPUNGIN HALLINTO

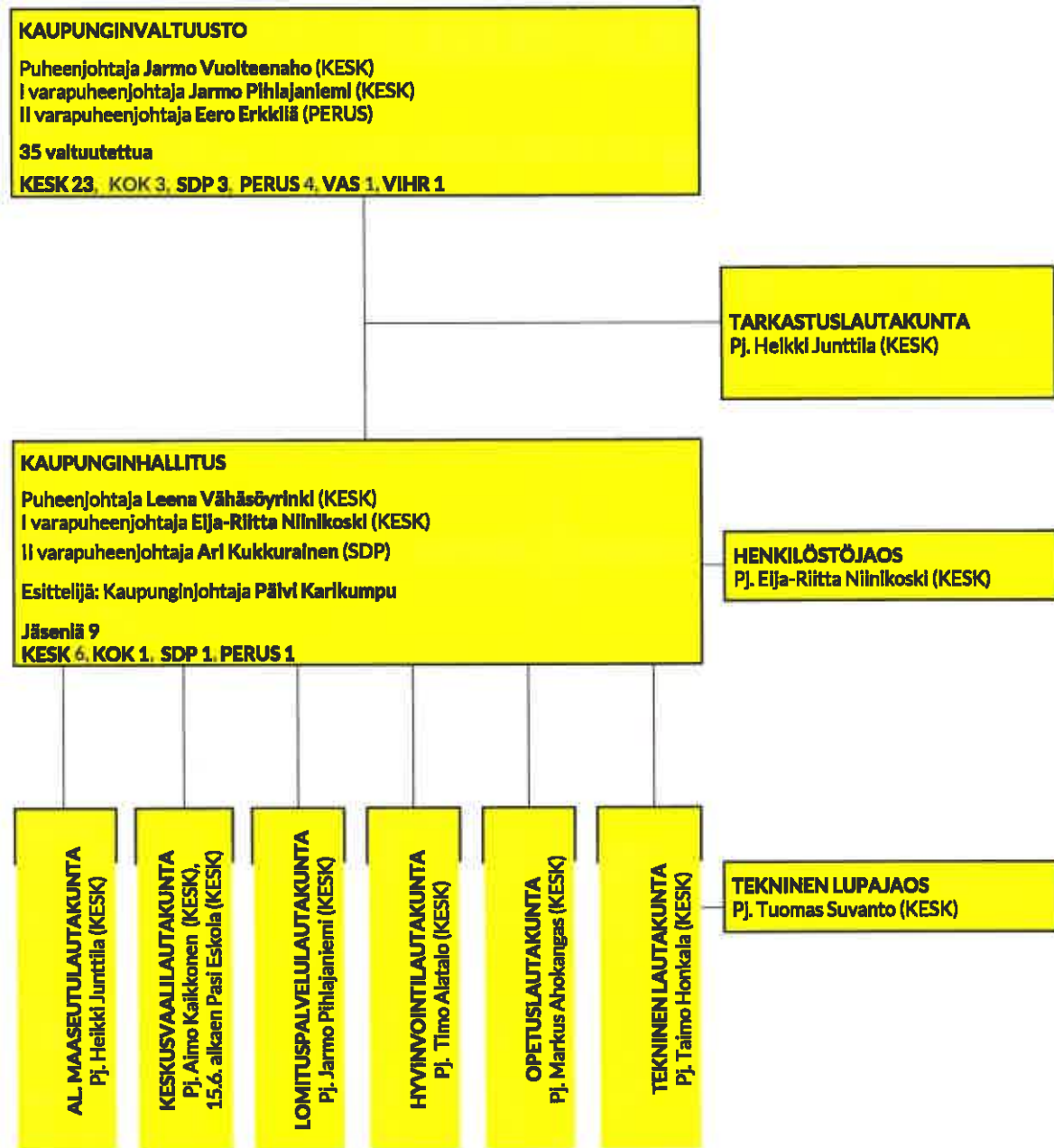
Talousasioiden sitovuustasot

Käyttötalous- ja investointiosassa valtuuston sitovuustaso on kaksinumeroinen tolmiehintaso, jolle valtuusto on hyväksynyt tolmiehellmen tulo- ja menoarvion sekä tolmiehellinnalliset tavoitteet.

Tuloslaskelmaosassa valtuuston sitovuustaso on määrärahoihin verrattavat erät: korkokulut, muut rahoituskulut ja satunnaiset kulut. Tuloarvioihin verrattavia eräiä ovat verotulot, valtionosuudet, korkotuotot, muut rahoitustuotot ja satunnaiset tuotot.

Rahoitusosassa valtuuston sitovuustaso on määrärahoihin verrattavat erät: antolainojen lisäys, pitkäaikaisten lainojen vähennys. Tuloarvioihin verrattavat erät ovat antolainojen vähennys ja pitkäaikaisten lainojen lisäys, sekä vaikutus maksuvalmiuteen.

Kaupunginhallituksen sitovuustaso käyttötaloudessa on kolminumeroisen tehtäväalueen tulot ja menot. Poikkeus bruttokäsittelystä on tehtäväalue 770 Ruoka- ja puhdistuspalvelut, jonka sitovuustaso on nettomääräinen, eli tolmiehellntakate.

Tilivelvolliset viranhaltijat

Toimielin

Keskusvaalilautakunta
 Kaupunginhallitus
 Henkilöstöjaos
 Alueellinen maaseutulautakunta
 Lomituspalvelulautakunta
 Opetuslautakunta
 Hyvinvointilautakunta
 Tekninen lautakunta
 Tekninen lupajaos

Viranhaltija

keskusvaalilautakunnan sihteeri
 kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, talousjohtaja
 hallintojohtaja
 maaseutujohtaja
 lomituspalvelujohtaja
 sivistysjohtaja
 hyvinvointijohtaja
 tekninen johtaja
 rakennustarkastaja

Kaupunginvaltuuston päätöksiä

28.2.2019:

- Asemakaavan muutos kortteleissa 124, 125, 205, 131 tonteilla 1 ja 3 sekä niihin liittyvillä katu ja virkistysalueilla
- Kaupungin takauksen myöntäminen Kuitu Oy:n lainalle

25.4.2019:

- Kaupungin takauksen myöntäminen Nivalan Vuokrakodit Oy:n lainalle

28.5.2019:

- Kallion alueen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma vuosille 2017-2020
- Kaupunkikonsernin strategiapäivitys 2019-2021
- Osavuosisikatsaus 1-4/2019
- Korkejohdannaisten yleislimiittien avaaminen
- Nivalan Liikuntakeskus Oy - Aurinkosähkö investoinnin leasing -rahoituksen kaupungin takaus
- Talousarviomuutos - Varhaiskasvatuksen ja nuorisotilan tilaratkaisut
- Nivalan Vanhustenkotiyhdistys ry:n raha-avustusanomus

13.6.2019:

- Kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta
- Henkilöstöjaoksen jäsenten ja henkilökohtaisten varajäsenten valinta 2019-2021
- Alueellisen maaseutulautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien nimeäminen
- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2019-2021
- Hyvinvointikertomus, vuosiraportti 2018-2019
- Arviointikertomus 2018
- Vuoden 2018 talousarviopoikkeamien, toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen hyväksyminen
- Tilintarkastuskertomus sekä tili- ja vastuuvapauden myöntäminen 2018

19.9.2019:

- Arviointikertomus 2018
- Osavuosisikatsaus 1-6/2019
- Lisämääräraha- ostopalvelut Nivalan Työpajasäätiöltä
- Osallistuminen Oulu2026 -kulttuuripääkaupunkihakemukseen
- Tiedoksi kaupunginvaltuustolle: Junttilan koulun investointi

17.10.2019:

- Ympäristönsuojeluviranomaisen taksan hyväksyminen
- Opetuslautakunnan talousarviomuutokset 2019
- Hallintosäännön tarkistaminen

7.11.2019:

- Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2021-2023
- Tuloveroprosentin vahvistaminen vuodelle 2020
- Kiinteistöveroprosenttien vahvistaminen vuodelle 2020
- Teknisen toimen talousarviomuutokset 2019
- Avustuksen myöntäminen Nivalan Vanhustenkotiyhdistys ry:lle
- Lainojen lyhennysvapaa - Nivalan Vanhustenkotiyhdistys ry
- Jokilaaksojen alueen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksen 8 §:n päivittäminen

12.12.2019:

- 2019 kaavoituskatsaus
- ICT-leasing -maksujen talousarviomuutos 2019
- Osavuosisikatsaus 1-10/2019 ja lisätalousarvio
- Lisämäärärahaesitys maanhankintaan
- Alueellisen maaseutulautakunnan talousarvion toteutuminen 2019

1.4 YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Valtiovarainministeriön lokakuussa 2019 julkaistu taloudellinen katsaus arvio maailmantalouden kasvun hidastuvan suhdannekierron, Yhdysvaltain ja Kiinan välisen kauppakonfliktin sekä Brexitiin liittyvän epävarmuuden takia. Euroalueella talousnäkyviä varjosti nopeasti hidastunut talouskasvu Saksassa sekä Brexitiin liittyvä epävarmuus, joiden seurauksena kasvu asettuu 1 prosenttiin. Ruotsin ja Venäjän talouskasvu hidastui, Britannia kärsi Brexitistä ja Kiina kauppakonfliktista Yhdysvaltain kanssa. Japanin kasvu jäi samoin vaisuksi. Raakaöljyn hinta pysytteli alhaisena ja markkinakorot painuivat yhä syvemmälle. Suomen bruttokansantuotteen kasvun arvioidaan hidastuvan puoleentoista prosenttiin vuonna 2019. Vuosina 2020–2021 kasvu jatkuu maltillisena. Koronousuodotuksia kohdistuu ennusteperiodin loppuun eli vuoteen 2021.

Katsauksen mukaan Suomen julkinen talous ei tasapainotu ilman työllisyyttä sekä talouden ja julkisen hallinnon ja palvelutuotannon tuottavuutta kohentavia uudistuksia. Hyvä suhdannetilanne ja julkista taloutta vahvistavat sopeutus-toimet ovat kohentaneet julkisen talouden rahoitusasemaa viime vuodet, mutta eivät ole poistaneet alijäämää. Koko korkeasuhdanteen ajan julkisen talouden menot ovat pysyneet tuloja suurempina. Jotta lakisääteiset julkiset etuudet kyettäisiin rahoittamaan ja palvelut tuottamaan vielä tulevinakin vuosikymmeninä, julkisen talouden pitäisi oikeastaan olla nyt selvästi ylijäämäinen. Siksi pyrkimyksen vahvistaa julkisen talouden kestävyttä pitää olla keskeinen valmistelua ohjaava tavoite kaikissa suurissa pidemmällä aikavälillä vaikuttavissa uudistuksissa.

Hallitusohjelman keskeisiä tavoitteita on julkisen talouden tasapainottaminen v. 2023 siten, että työllisten määrä kasvaa 60 000 henkilöä suuremmaksi kuin ennusteissa ja työllisten osuus 15-64-vuotiaasta väestöstä nousee 75 prosenttiin vuoden 2023 loppuun mennessä. Työllisten määrä nousee 0,9 % v. 2019, joskin suuri osa tämän vuoden kasvusta tulee perintönä viime vuoden viimeiseltä neljännekseltä ja alkuvuonna 2019 työllisyys ei ole enää parantunut. Koko vuoden 2019 työllisyysasteen ennakoitaan nousevan 72,5 prosenttiin.

Työttömyys on Suomessa vuoden 2019 aikana alentunut edelleen. Työttömiä työnhakijoita oli keskimäärin 240 400 henkilöä, joka oli 15 500 vähemmän kuin edellisellä vuonna. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli vuonna keskimäärin 9,2 prosenttia, joka oli 0,5 prosenttiyksikköä vähemmän kuin edellisellä vuonna. Aktivointiasteeseen laskettavissa palveluissa väkeä oli 6 000 vähemmän kuin edellisvuonna. Uusia avoimia työpaikkoja oli 9 000 enemmän kuin vuosi sitten. Tiedot ilmenevät työ- ja elinkeinoministeriön Työnvälitystilastosta. (TEM Työllisyyskatsaus 2019)

Työllisyyden yhä kasvaessa koko talouden palkkasumman ennakoitaan kasvavan tänä vuonna 3,7 %. Vuonna 2019 sopimuskorotukset nousevat ja niiden päälle tulevien palkkaliukumien ennakoitaan kasvavan nimellisansioiden noustessa 2,7 %. Ansiotason kehityksen myötä palveluiden hintojen odotetaan kasvavan viime vuotta nopeammin. Tavaroiden hintojen vaikutus inflaatioon jää selvästi negatiiviseksi, jonka seurauksena pohjainflaatio jää edelleen vain noin prosenttiin. (VM syyskuu 2019.)

Valtiovarainministeriön lokakuussa 2019 julkaistu taloudellinen katsaus kertoo, että paikallishallinnon rahoitusasema oli viime vuonna kansantalouden tilinpidon tietojen mukaan 0,9 % alijäämäinen suhteessa bruttokansantuotteen. Katsaus ennakoii, että paikallishallinnon alijäämä syvenee edelleen 2019. Menoja kasvattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvu, kunta-alan palkankorotukset ja kilpailukykysojimuksen lomarahaleikkauksen päättymisen, jonka vaikutus näkyy jo vuonna 2019. Investointimenot jatkavat kasvuaan, sillä sairaaloiden ja koulujen rakentaminen sekä infrainvestoinnit jatkuvat vilkkaana. Paikallishallinnon tulot kasvavat menoja selvästi hitaammin.

VM:n mukaan väestön ikääntyminen lisää paikallishallinnon sosiaali- ja terveyspalvelujen menoja n. 1,2 prosentilla vuosittain. Syntyvyyden kääntyminen laskuun puolestaan vähentää laskennallisesti varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelujen tarvetta. Yhteensä palvelutarpeen kasvun arvioidaan lisäävän paikallishallinnon kulutusmenoja keskimäärin 0,5 % vuodessa. Koulutustarpeen vähenemisen vaikutusta on kuitenkin hieman pehmennetty kehitysarviossa, sillä päiväkotien ja koulujen määrän uudelleenmitoittamisen arvioidaan realisoituvan laskennallista arviota hitaammin.

Palvelutarpeen kasvun lisäksi paikallishallinnon kulutusmenoja kasvattavat hallituksen päätökset merkittävistä lisäpanostuksista sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä koulutukseen. Keskeisiä hallitusohjelman toimia ovat muun muassa oppivelvollisuuden pidentäminen, vanhuspalveluiden henkilöstömitoituksen kasvattaminen ja peruspalvelujen saatavuuden parantaminen. Hallitusohjelman mukaan kuntien tehtäviä ja velvoitteita lisäävillä

tai laajentaviin toimenpiteisiin osoitetaan täysi valtionrahoitus tai vastaavasti multa tehtäviä tai velvoitteita poistetaan. Siksi VM arvioi katsauksessaan hallituksen toimenpiteiden vaikutuksen kuntatalouteen likimain neutraaliksi. Vaikka hallituksen toimet lisäävät kuntien menoja, kasvavat niihin liittyvät valtionavut lähes yhtä paljon. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaan valtionosuus uuteen tai laajenevaan tehtävään on 100 %.

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset päättyvät maaliskuun 2020 lopussa. Työttömyysasteen lasku lähelle rakenteellisen työttömyyden tasoa lisää työmarkkinoiden kireyttä, mikä vahvistaa palkankorotuspaineita. Kunta-alan ansiokehityksen ennakoidaan mukailevan koko kansantalouden, vajaan 3 %:n vuotuisia ennustettua ansiokehitystä. Koska henkilöstökulut muodostavat paikallishallinnon suurimman kuluerän, on palkkaratkaisuilla suuri merkitys paikallishallinnon talouden kehitykselle. Työmarkkinoiden kireys näkyy jo kunta-alalla, sillä TEM:in ammattibarometrin mukaan työnantajilla on pulaa muun muassa sosiaali- ja terveystalouden asiantuntijoista.

Paikallishallinnon investointien taso pysyy korkealla koko ennustejakson, sillä käynnissä olevat rakennushankkeet ovat monivuotisia ja investointipaineet pysyvät merkittävinä. Sosiaali- ja terveystalouden rakennuksiin ja kouluihin myönnettyjen rakennuslupien määrä on edelleen kasvussa, ja aloituksia on siten odotettavissa lisää. Toisaalta suhdanteiden heikkeneminen ja kuntatalouden synkät näkymät voivat viivästyttää lopullisia investointipäätöksiä.

Valtiovarainministeriö ennakoii paikallishallinnon rahoitusaseman kohenevan hieman v. 2020. Valtionapujen nopein kasvu kohdistuu vuoteen 2020. Valtionapuja kasvattavat kilpailukyky sopimukseen liittyvien leikkausten osittainen poistuminen, valtionosuusindeksin jäädytyksen päättymisen ja verokompensaatioiden kasvu. Tulojen kehitys ei kuitenkaan riitä parantamaan paikallishallinnon talouden tilaa, vaan paikallishallinnon alijäämän ennakoitaan syvenevän vuosina 2021- 2023. Valtiovarainministeriön mukaan paikallishallinnon talouden vahvistuminen edellyttääkin tuottavuutta lisääviä toimia ja rakenteellisia uudistuksia sekä kuntien ja kuntayhtymien omia sopeutustoimia. Lisäksi kunnallisveroprosentteihin kohdistuu lähivuosina huomattavaa korotuspainetta.

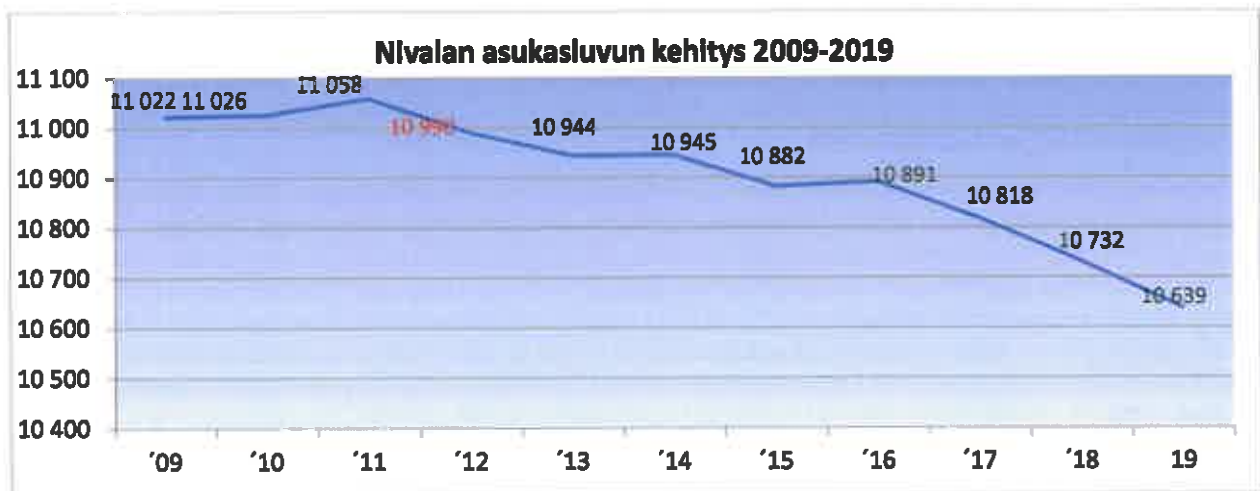
Paikallishallinnon velka suhteessa BKT:hen supistui v. 2017, mutta kääntyi v. 2018 uudelleen kasvuun. Velkasuhteen kasvu kiihtyy kuluvana vuonna ja jatkuu paikallishallinnon alijäämien ja hidastuvan talouskehityksen vuoksi ripeänä koko ennustejakson.

Lähteet: VM:n taloudellinen katsaus, syksy 2019, temtyollisyyskatsaus.fi

1.5 NIVALAN YLEINEN KEHITYS

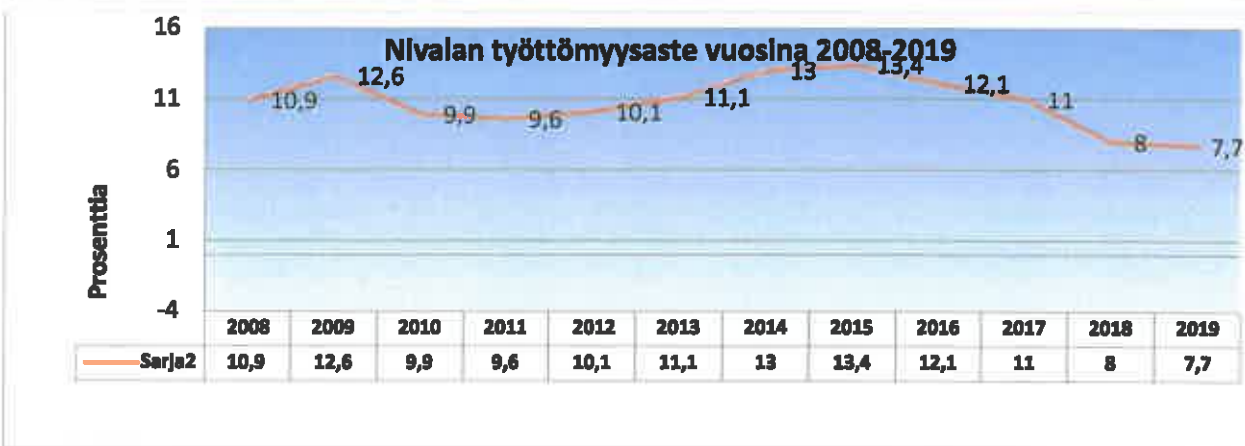
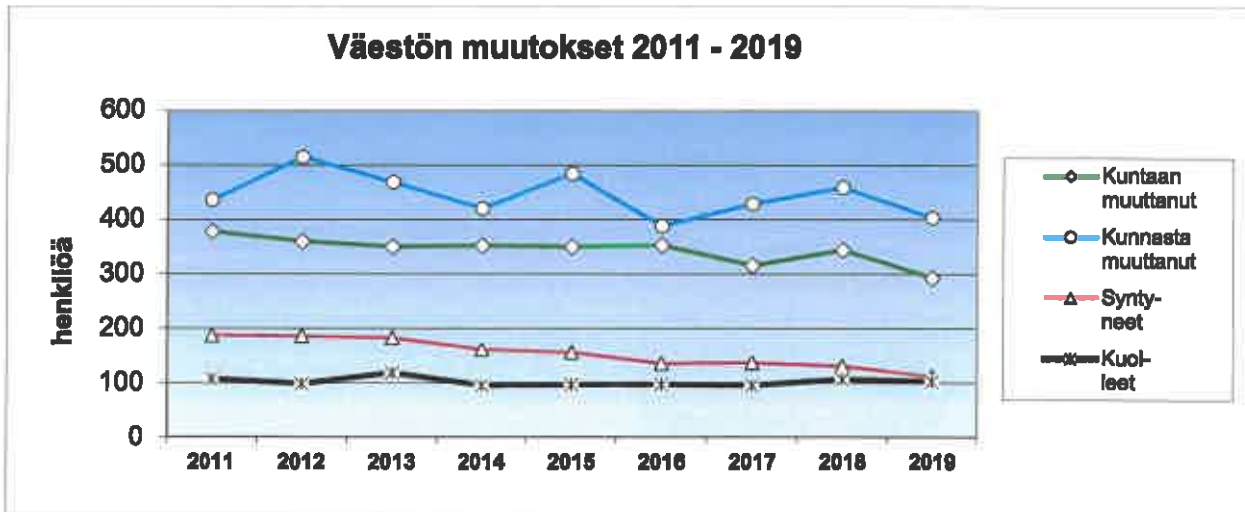
Nivalan kaupunki on perustettu vuonna 1867. Nivalan pinta-ala on 539,4 km² josta kaavoitettua aluetta 698 ha. Nivala kuuluu Nivala-Haapajärvi seutukuntaan, Pohjois-Pohjanmaan liittoon ja Peruspalvelukuntayhtymä Kallioon. Nivalan-Haapajärven seutukunnassa (Nivala, Haapajärvi, Pyhäjärvi, Relsjärvi, Kärsämäki) asui vuoden 2019 lopussa 28 079 henkilöä. Vuoden 2019 aikana alueen väestö väheni kaikkiaan 403 henkilöllä.

Nivalan asukasluku 31.12.2019 oli 10 639 asukasta. Väkiluku laski vuoden aikana 93 asukkaalla. Nivalan väkiluku on ollut nousussa viimeksi vuodesta 2004 vuoteen 2011, minkä jälkeen laskua on tapahtunut kaikkiaan 740 asukkaan verran. Pohjois-Pohjanmaalla asui vuoden 2019 lopussa 412 859 henkilöä. Vuoden 2018 kesäkuun lopusta (411 762 henkilöstä) kasvua on ollut 1 097 henkilöä. Toistaiseksi maakuntatason väestökehitys on siis ollut positiivista.

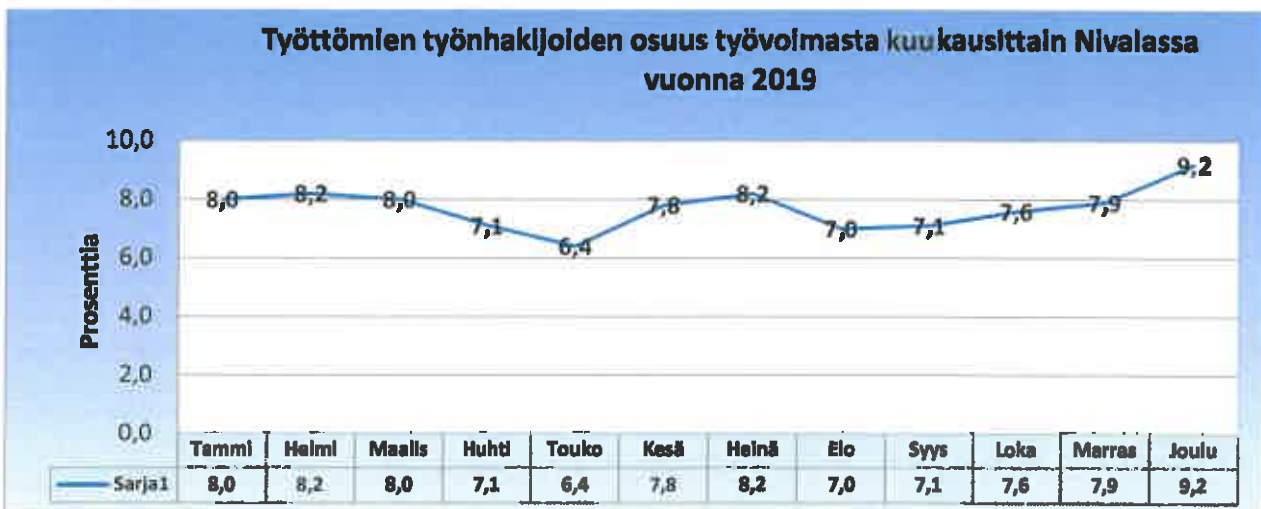

Muutokset Nivalan asukasluvussa 1980-2019

Vuosi	Kuntaan muuttanut	Kunnasta muuttanut	Syntyneet	Kuolleet
1980	306	315	221	102
1985	266	365	196	120
1990	216	287	163	105
1995	232	308	171	122
2000	286	400	163	121
2005	385	411	169	105
2011	378	436	187	107
2012	360	515	186	98
2013	350	468	182	118
2014	352	420	161	95
2015	350	484	156	96
2016	353	388	136	97
2017	316	429	137	95
2018	344	459	131	106
2019	293	403	112	102

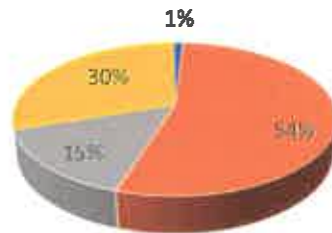
Nivalan työttömyysaste nousi vuoden 2019 aikana 1,2 %-yksikön verran ja oli 9,2 % /31.12.2019 (8 % v. 2018). Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Nivalassa 9,2 % joulukuussa 2019 (8 % v. 2018). Koko vuoden keskimääräinen luku oli 7,7 %, eli 343 henkeä. Koko Pohjois-Pohjanmaan alueen työttömyysaste oli 11,1 % ja työttömiä työnhakijoita alueella oli 20 741. (Lähde TEM Työllisyyskatsaus joulukuu 2019)

Nivalan työllisyystilasto 31.12.

Nivalan elinkeinorakenne painottuu palveluihin, joita on Tilastokeskuksen mukaan 55 % työpaikoista. Muita merkittäviä työllistäjiä ovat jalostus (29 % työpaikoista) ja alkutuotanto (15 % työpaikoista)

Elinkeinorakenne Nivala 2017

- Muu
- Alkutuotannon työpaikkojen osuus
- Palvelujen työpaikkojen osuus
- Jalostuksen työpaikkojen osuus

Työlliset toimialan mukaan 31.12.2017

	Miehet	Naiset	YHT
(A) Maatalous, metsätalous ja kalatalous	335	151	486
(B, D, E) Kalvostoiminta ja louhinta, sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta, vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	99	13	112
(C) Teollisuus	619	153	772
(F) Rakentaminen	399	19	418
(G-I) Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus, kuljetus ja varastointi, majoitus- ja ravitsemistoiminta	323	326	649
(J) Informaatio ja viestintä	21	9	30
(K) Rahoitus- ja vakuutustoiminta	9	24	33
(L) Kiinteistöalan toiminta	8	12	20
(M-N) Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, hallinto- ja tukipalvelutoiminta	82	158	240
(O-Q) Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus, koulutus, terveys- ja sosiaalipalvelut	186	852	1038
(R-U) Muut palvelut	34	99	133
(X) Toimiala tuntematon	25	21	46
Yhteensä	2140	1837	3977

Lähde Tilastokeskus, luvut vuodelta 2017

1.6 NIVALAN KAUPUNGIN TALOUDELLINEN KEHITYS VUONNA 2019

Verotulot

Talousarvion verotulot ylittivät kiinteistöveron ja yhteisöveron osalta yhteensä 72 087 euroa. Kunnallisveron tuotto jäi 77 102 euroa alle talousarvion. Talousarvion verotulojen kokonasmäärästä jäi toteutumatta -5 015 euroa.

Verotulot 2019	Talousarvio	Vuoden alusta	TA ylitys + / allitus -	TOT %
Kunnan tulovero	29 090 005	29 012 903	-77 102	100 %
Kiinteistövero	2 449 000	2 518 044	69 044	103 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 235 000	1 238 043	3 043	100 %
Verotulot	32 774 005	32 768 990	-5 015	100 %

Verotulojen kehitys verolajeittain vuodesta 2013

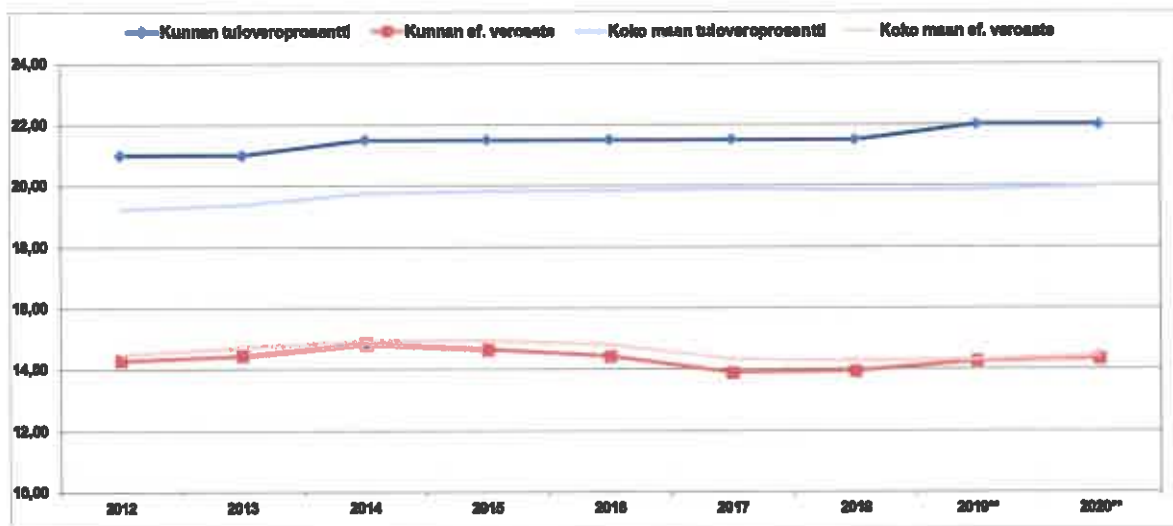
Nivalan veroprosentit vuonna 2019

Tulovero %	Kiinteistövero %				
Kunnallis- vero	Yleinen kiinteistövero	Vakituinen asuinrakennus	Muu kuin vakituinen asuinrakennus	Voima- laitos	Rakennus- palkka
22,00	1,00	0,65	1,00	2,85	4,00

Nivalan kunnallisveroprosenttin kehitys suhteessa koko maan kehitykseen.

Nivala	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kunnan tuloveroprosentti	21,00	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	22,00	22,00
Kunnan ef. veroaste	14,44	14,84	14,66	14,43	13,90	13,94	14,27	14,35
Erotus	6,56	6,66	6,84	7,07	7,60	7,56	7,73	7,65

Efektiivinen veroaste kuvaa tosiasiasa maksuun pantujen verojen suhdetta tuloihin. Se huomioi vähennysten vaikutuksen veroasteeseen. Kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset painottuvat alemmille tulotasolle, jolloin veroaste jää alhaisemmaksi pieni- ja keskituloisilla. Palkkatuloista kunnallisveron maksaminen alkaa noin

15 700 euron vuosituloista, ja efektiivinen veroaste jää 2 % alle nimellisen kunnallisveroprosentin vielä 150 000 euron vuosipalkasta. Eläketulosta alkaa kunnallisveroa mennä 11 500 euron vuosirajan ylittyessä ja kunnallisveroasteen mukaista veroa maksetaan jo 27 400 euron vuosieläkkeestä.

Koko maa	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Koko maan tuloveroprosentti	19,38	19,74	19,83	19,85	19,89	19,84	19,88	19,97
Koko maan ef. veroaste	14,71	14,93	14,94	14,80	14,35	14,28	14,30	14,43
Erotus	4,67	4,81	4,89	5,05	5,54	5,57	5,57	5,54

Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien järjestämisvastuulla olevien julkisten palveluiden saatavuuden varmistaminen koko maassa. Tähän pyritään tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kunnan valtionosuusrahoitus koostuu kahdesta osasta: kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on merkittävin osa valtionosuusjärjestelmää. Peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen, ja se perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin. Valtionosuuden suuruuteen ei vaikuta se, miten kunta palvelutoimintansa järjestää ja miten paljon rahaa se niihin käyttää.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus kattaa seuraavat tehtäväalueet:

- sosiaali- ja terveydenhuolto
- varhaiskasvatus (päivähoito)
- esi- ja perusopetus
- kirjastot
- yleinen kulttuuritoimi (asukasperusteinen)
- taiteen perusopetus (asukasperusteinen).

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa valtakunnallisesti. Vuonna 2019 valtionosuusprosentti oli 25,37 % (25,34 % / 2018).

Nivalan kaupungin tuloslaskelman valtionosuudet olivat vuonna 2019 yhteensä 37 283 904 euroa, mikä ylittää talousarviovallituksen 924 174 euroa (toteumaprosentti 103 %). Tuloslaskelmaan kirjatut valtionosuudet kasvoivat 0,2 % vuodesta 2018. Valtion budjettiriihessä 17.9.2019 päätettiin kertaluonteisen 237 miljoonan euron maksamisesta kunnille jo vuonna 2019. Nivalan kaupungin osuus tästä maksatuksesta oli 467 248 euroa. Valtionosuudet kirjataan tilinpäätökseen suoriteperusteella.

Nivalan kaupunki	TA 2019	TP 2019	TP2018	TP2017
Valtionosuudet	36 359 730	37 283 904	37 191 434	37 122 662

Opetuksen järjestäjä on oikeutettu kotikuntakorvaukseen oppilaan suorittaessa oppivelvollisuuttaan muussa kuin oman kotikuntansa esi- tai perusopetuksessa. Kotikuntakorvaus määräytyy oppilaan iän mukaan.

Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausjärjestelmä sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Kotikuntakorvaustulot ja -menot perustuvat kotikuntakorvauksen perusosaan, jonka valtiovarainministeriö päättää vuosittain, ja opetuksen järjestäjän kotikuntakorvauskyselyssä 31.12. tilastointiajankohdan tilanteesta ilmoittamaan oppilasmäärään. Kotikuntakorvausten perusosa oli 6 600,17 euroa vuonna 2019. Kotikuntakorvausmenot vähentävät ja kotikuntakorvaustulot vastaavasti lisäävät kunnalle myönnettyä kunnan peruspalvelujen valtionosuutta.

Kotikuntakorvaukset 2019

Perus- ja esiopetuksen kotikuntakorvausmenot	-297 192
Perus- ja esiopetuksen kotikuntakorvaustulot	172 990
Perus- ja esiopetuksen kotikuntakorvaukset netto	-124 202

Opetus- ja kulttuuritoimen toteutunut rahoitus oli -965 486 euroa, mikä erosi alkuperäisestä päätöksestä 53.811 euroa. Erotus on kirjattu tilinpäätökseen saamiseksi.

Toimintatuotot

TOIMINTATUOTOT	2019	2018	muutos 2018-2019
Myyntituotot	6 075 667	5 976 179	99 488
Maksutuotot	1 297 999	1 226 024	71 974
Tuet ja avustukset	484 549	436 437	48 111
Vuokratuotot	2 006 612	1 642 751	363 861
Muut toimintatuotot	534 671	463 913	70 758
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	10 399 498	9 745 306	654 192

Toimintatuottoihin sisältyvät myyntituotot, maksutuotot, tuet ja avustukset, vuokrat sekä muut tuotot. Toimintatuottojen kokonaismäärä kasvoi 654 teur (6,7 %) vuodesta 2018. Kasvua oli kaikissa toimintatuotoissa. Eniten kasvoivat vuokratuotot, joiden määrä nousi yhteensä 363 861 euroa.

Myyntituottoihin kirjataan tulot sellaisten tavaroiden ja palveluiden myynnistä, jotka on tarkoitettu myytäväksi tuotantokustannukset peittävään hintaan. Näitä ovat esim. yhteistoimintakorvaukset, lomituspalvelukorvaukset ja aterikorvaukset. Edelliseen vuoteen verrattuna lomituspalvelukorvaukset laskivat 112 teur, ja kotikuntakorvaukset 73 teur. Kasvua oli jäsenkuntien maksuosuuksissa 87 teur ja muissa myyntituotoissa 129 teur. Myyntituottojen kokonaismäärä kasvoi 99 teur vuodesta 2018.

Maksutuotot ovat asiakasmaksuja ja muita maksuja tavaroista ja palveluista. Näiden maksujen tarkoitus ei ole kattaa tuotantokustannuksia kokonaan, vaan asiakasmaksun suuruus voi määräytyä esim. asiakkaan

maksukyvyyn mukaan. Maksutuottojen perusteista säädetään usein laissa tai asetuksessa. Maksutuotot kasvoivat 72 teur vuodesta 2018. Suurin kasvu oli rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksuissa 45 teur ja sijaispajamaksuissa 57 teur. Päivähoitomaksut laskivat 26 teur. Tuet ja avustukset kasvoivat 48 teur edellisvuodesta ja muut toimintatuotot 70,8 Teur.

Toimintakulut

TOIMINTAKULUT	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018	muutos 2018-2019	muutos %
Henkilöstökulut	-24 007 096	-23 751 901	255 195	1 %
Palvelujen ostot	-49 901 150	-47 379 070	2 522 080	5,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 165 049	-3 065 201	99 848	3,3 %
Avustukset	-1 745 080	-1 516 016	229 063	15,1 %
Vuokrat	-733 673	-471 491	262 182	55,6 %
Muut toimintakulut	-214 707	-209 395	5 312	2,5 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-79 766 755	-76 393 074	3 373 681	4,4 %

Toimintakuluihin sisältyvät henkilöstökulut (palkat ja sosiaalikulut), palvelujen ostot, aineet, tarvikkeet ja tavarat, sekä vuokrat, avustukset ja muut kulut. Toimintakulujen kokonaismäärä ylitti talousarvion varatun määrärahan 1 %, eli 742 teur. Toimintakulujen kokonaismäärä kasvoi edellisvuodesta 3,4 Meur.

Henkilöstökulut nousivat 1 % (255 teur) vuodesta 2018. Talousarviossa oli varauduttu toteutunutta suurempaan nousuun, joten henkilöstökuluihin käytettiin vain 97 % talousarvion varatusta määrärahasta. Määrärahaa jäi käyttämättä 854 teur.

Palvelujen ostot kasvoivat edellisvuodesta 5,3 % ja ylittivät talousarvion määrärahan 3 % (1,35 Meur). Suurimman palveluostojen kuluerän muodostavat Ppky Kalliolta ostetut sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut 41 Meur (77 % palveluostoista). Ppky Kallion laskutukseen talousarviossa varattu määräraha ylittyi 1,1 Meur (2,7 % talousarviosta). Tilikauden aikana ICT-tuki ulkoistettiin tilikauden aikana ostopalveluksi. Muita palveluiden ostoja ovat esim. Nivalan Liikuntakeskuksen tuottamat kuntalaisten liikuntapalvelut sekä Työpajasäätiöltä ostetut pitkäaikaistyöttömien työllistämispalvelut.

Tarvikeostot ja avustukset toteutuivat talousarvion määrärahojen puitteissa. Avustukset 1,7 Meur sisältävät mm. lasten kotihoidontuen, yksityisen hoidon tuen ja kuntalisän, työmarkkinatuen kuntaosuuden, Työpajasäätiön työllistämistoimien avustuksen, lomituspalveluiden maksamat avustukset ja sotaveteraanien avustamisen. Avustusten määrä nousi edellisvuodesta 229 teur.

Vuokriin sisältyvät tilavuokrien lisäksi koneiden ja laitteiden vuokrat. Tilikauden aikana atk-laitteita siirrettiin leasingvuokrasopimuksille. Laitekulut siirtyivät hankintabudjetista käyttötalouden vuokrakuluiksi.

Tuloslaskelman toimintakate

Toimintakate kuvaa toimintakuluja, joista on vähennetty toiminnan tuotot kuten asiakasmaksut ja viranomaismaksut. Toimintakatteen muutos edelliseen tilinpäätökseen on 4,1 %. Toimintakate on -69 272 084,90 euroa (-66 541 115,43 euroa / 2018). Toimintakulut kasvoivat edellisvuodesta 2 733 512 euroa.

	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUUTOS	TP 2019	POIKKEAMA
TOIMINTAKATE	-67 656 915	889 009	-68 545 924,46	-69 272 084,90	-726 160,44

Toimintakate on siis kulujäämä. Sen kasvu tarkoittaa, että toiminnan kulut ovat kasvaneet, ja/tai toimintatuotot vähentyneet. Toimintakatteen kasvaessa entistä pienempi osa valtionrahoituksesta jää käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin.

Toimintakate on kasvanut 4 % vuosina 2018 ja 2019. Edellisen kerran näin korkea prosentuaalinen kasvu on nähty vuonna 2012. Vuosina 2014-2017 toimintakate kasvoi 1-2 % vuodessa.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuottojen ja kulujen netto oli 938 teur (TA 745 teur) Rahoitustuottojen ja kulujen nettoon vaikuttaa kaudella 2018 vaihtuvien vastaavien sijoituksiin kirjatut arvonalennukset, joita kaudella 2019 palautui 534 teur. Rahoitustuottoihin kirjataan sijoitussalkun tuotot sekä antolainauksen korkotuotot. Miinuskorkojen johdosta tuottoihin on kirjattu myös lyhytalkalsten kuntatodistuslainojen korot, joita kertyi kaudella 71,8 teur. Sijoituksista kertyi korkotuottoja 167 teur, arvopapereiden myyntivoittoja 375 teur ja osinkotuottoja 50 teur. Arvopapereiden myyntitappioita realisoitui kaudella 37 teur.

Rahoituskuluihin sisältyvät lainojen korot ja muut rahoitusmenot, sekä vaihtuvien vastaavien arvonalennukset. Lainojen korkokulut olivat 118 391,78 euroa, mikä jäi 81,6 teur alle talousarvioon varatun määrärahan.

Tuloslaskelman vuosikate

Vuosikate kertoo paljonko rahaa jää jäljelle, kun toimintakulut on katettu. Tuloslaskelman vuosikate on 1 718 989,50 euroa (1 868 463,45 / 2018). Vuosikatteen pitäisi riittää kattamaan investoinnit ja lainojen lyhennykset. Vuonna 2019 investointeja toteutui 3,6 Meur ja lainanlyhennyksiä 1,95 Meur. Pitkällä aikavälillä vuosikatteella pitää kattaa myös polstot 2,15 Meur. Kaavion värillinen alue kuvaa rahan käyttöä, ja sininen viiva käytettävissä olevaa rahoitusta vuosina 2016 – 2020.

Vuosikate kasvoi vuoteen 2017, sen jälkeen vuosikate on ollut laskeva. Vuosikatteen laskuun vaikuttaa toimintakulujen kasvu. Eniten kulujen kasvuun ovat vaikuttaneet sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannuskehitys ja kunta-alan työehtosopimusperusteiset palkankorotukset. Valtion osoittama rahoitus palveluiden järjestämiseen ei ole pysynyt tässä kehityksessä mukana.

Nivalan kaupungin taloudessa on rahoitusvaje, jonka suuruus on viime vuosina vaihdellut 1-6 Meur välillä. Jatkuva rahoitusvaje tarkoittaa, että talous ei ole tasapainossa. Kuten kaaviosta näkyy, vuosikatteen kasvu ei ole ta rahoituksen riittävydestä. Sen rinnalla tulee tarkastella investointitarpeita ja lainojen maksuerien kehittymistä. Tasapainoinen talous on perusedellytys sille, että kaupunki pystyy tuottamaan riittävät ja laadukkaat palvelut asukkailleen.

Tilikauden tulos ja yli- / alijäämä

Tilikauden tulos ennen tuloksen järjestelyeriä on -575 057,46 euroa. Tilikauden alijäämää vähentää suunnitelman mukainen poistoeron tuloutus 2 038 €. Talousarviossa varauduttiin purkamaan investointirahastoa tulosvaikutteisesti tytäryhtiöiden toiminnan tukemiseksi. Kuituhankkeen avustaminen ei vaikuta tulokseen, koska se kirjataan taseeseen pitkävaikutteisena menona. Muita merkittäviä tytäryhtiöiden tukia ei ole kaudella maksettu. Alijäämä katetaan taseen kertyneellä ylijäämällä, jota on käytettävissä 6,6 Meur.

Investointitulot ja -menot

Investointiosan tuloja ovat rahoitusosuudet investointeihin ja käyttöomaisuuden myyntitulot. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä investointiosan myyntituottoja kertyi yhteensä 134 698,51 euroa. Myyntituotoista kiinteistöjen myyntituottoja oli 23 427 euroa, maan myyntiä 2 995 euroa, ja toimistolaitteiden leasing-sopimuksen vaihdosta tuloutui 108 276 euroa. Investointiosan rahoitusosuuksia tuloutui tilikaudelle yhteensä 9 900 euroa. Investointimenojen kokonaismäärä oli 3 608 033,20 euroa. Investointikohteet on eritelty talousarvion toteumavertailun investointiosiossa.

Lainojen muutokset

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin lainaohjelman mukaisesti 1,95 Meur. Uutta talousarviolainaa nostettiin 5 Meur. Rahoitusta hoidettiin lyhytaikaisilla kuntatodistuksilla, joiden korkokanta oli koko vuoden positiivinen. Kuntatodistuslainaa oli vuoden vaihteessa 1 Meur enemmän kuin edellisessä tilinpäätöksessä.

1.7 ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Investointien rahoitustarpeet, kulurakenteen joustamattomuus ja kuntien valtionrahoituksen yleinen kehitys ovat taustatekijöitä sille, että Nivalan kaupungin rahoitusvajetta ei tilikauden aikana ratkaistu ja kaupungin lainakanta jatkoj kasvuun. Rahoituksen riittämättömyys on yleinen ilmiö suomalaisella kuntasektorilla. Valtakunnan tasolla onkin esitetty, että kaikilta kunnilta ei tulevaisuudessa enää edellytetä kaikkien lakisääteisten tehtävien hoitamista. Paikallisella tasolla tämä tarkoittaa, että osa palveluista siirretään suurempiin kuntiin. Samalla palvelut etäännyvät pienempien kuntien asukkaista.

Nivalan kaupungin talouden tasapaino tai sen puute tulee vaikuttamaan sen toimintakykyyn kuntalaisille suunnattujen palveluiden tarjoajana. Jotta palveluita voidaan jatkossakin järjestää, on talous saatava tasapainoon. Talouden tasapainotila tarkoittaa, että kunta pystyy tulorahoituksellaan kattamaan kaikki kulunsa myös pitkällä aikavälillä. Toimintakulujen lisäksi on maksettava infran ylläpitämiseksi tarvittavat korjausinvestoinnit ja palvelutuotannon tarvitsemat uusinvestoinnit sekä lainojen lyhennyserät.

Kunnallisten palveluiden ylläpitäminen ja talouden samanaikainen tasapainottaminen on mahdollista vain, jos palvelut pystytään tuottamaan entistä kustannustehokkaammin ja kohdentamaan palvelutarpeen mukaisesti. Tämä edellyttää kokonaisvaltaista talouden suunnittelua siten, että palvelurakenteita kehitetään vastaamaan ajankäyttöön kuntalaisten palvelutarpeisiin. Kehittämistoimien vaikutukset tulee ennakoida huolellisesti ja priorisoida lakisääteiset ja kunnan veto- ja pitovoiman kannalta keskeiset toimet. Talouden tasapainottaminen edellyttää lisäksi tietoon perustuvaa päätöksentekoa, joka selvittää ja ottaa huomioon päätösten taloudelliset vaikutukset sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

Kaupunginhallitus nosti valtuuston vahvistaman kaupunkistrategian tavoitteiksi veroprosentin pitämisen kohtuullisella tasolla ja omavaraisuusasteen parantamisen. Näiden tavoitteiden saavuttaminen käytännössä edellyttää talouden tasapainottamisen toimenpideohjelman laatimista strategiavalmistelun yhteydessä siten, että talousarviovalmisteluvaiheessa on käytettävissä selkeä näkemys siitä, mihin rahaa suunnataan ja mistä sitä säästetään. Kuntalaisille tarjottavien palveluiden saavutettavuuden ja laadun varmistamiseksi tulee edistää kustannustehokkuutta ja toteuttaa kokonaistalouden kannalta kestäviä säästöjä.

1.8 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ

Sote-uudistuksen valmistelu on jälleen käynnistynyt. Toteutuessaan uudistus vaikuttaa kuntien ja maakuntien väliseen tulonjakoon ja kuntien rahoitukseen. Merkittäviä riskejä liittyy myös syntyvyyden, väkiluvun ja työvoiman määrän kehitykseen. Syntyvyys oli historiallisen alhainen, vuonna 2019 Nivalassa syntyi 112 lasta. Väkiluku laski 93 henkilöllä vuoden aikana. Ikäluokkien pieneneminen muuttaa väestörakennetta, muutos vaikuttaa palvelutarpeisiin ja aiheuttaa sopeuttamistarpeita palvelurakenteisiin. Palvelutuotanto on sopeutettava väestön muuttuneisiin tarpeisiin, koska siihen käytettävissä oleva rahoitus on rajallinen.

Nivalan kaupungin lainakanta tilinpäätöksessä 2019 on 57,2 Meur. Asukasta kohti velkaa on 5 378 euroa. Lainoista 26 miljoonaa on lyhytaikaista kuntatodistuslainaa, jota nostetaan 3-6 kk jaksoissa. Pitkäaikaisiin korkositoumuksiin sidottua lainaa on 11,4 Meur, eli 37,9 % pitkäaikaisista lainoista. Loput 45,8 Meur on sidottu lyhyisiin korkoihin. Kuntataloutta ja kunnan kykyä selvittää velvoitteistaan arvioidaan konsernitasolla. Konsernin kokonaistilanne ja riskitaso selvitettiin tilikauden aikana. Selvitys tuotti suositukset riskienhallintatoimiksi myös tytäryhtiöille.

Nykyinen rahoitusrakenne pitää sisällään korkoriskin ja rahoituksen saatavuusriskin. Toteutuessaan korkoriski vaikuttaa lyhyisiin korkoihin sidottujen lainojen kustannuksiin noin 3 kuukauden viiveellä. Korkojen nousu kasvattaa rahoituskuluja, mikä tarkoittaa, että entistä pienempi osa rahoituksesta jää muun toiminnan käyttöön. Tämä tarkoittaa, että lainarahoituksen tarve lisääntyy.

Rahoituksen likviditeettiriski liittyy kuntatodistuslainoihin, joiden saatavuuteen rahamarkkinahäiriöt voivat vaikuttaa. Kaupungin sijoitussalkku on riittänyt kattamaan osan kuntatodistuslainasta, mikä on pienentää likviditeettiriskiä. Viime aikoina sijoitusten arvot ovat vaihdelleet voimakkaasti, mikä on hieinan kasvattanut riskiä. Koronaepidemia on aiheuttanut epävakautta rahoitusmarkkinoille alkuvuonna 2020, mutta ajankohtaisten tietojen mukaan likviditeettiriski ei ole vielä maaliskuussa merkittävästi kasvanut.

Antolainauksen puolella rahoitusriskiä sisältyy lainoihin, joita kaupunki on taannut Nivalan Vanhustenkotiyhdistyksille. Lainojen pääoma 31.12. oli 958 teur. Riskien hallitsemiseksi on ryhdytty toimiin kartoittamalla yhdistyksen taloudellinen tilanne ja mahdolliset toimenpiteet. On todennäköistä, että osa riskistä tulee realisoitumaan, ja kaupunki joutuu rahallisesti avustamaan yhdistystä myös tulevalle kaudella.

Vuonna 2020 maailmaa koettelee koronaviruksen aiheuttama pandemia. Suomeen on julistettu poikkeusolot ja Nivalan kaupunki on ryhtynyt toimenpiteisiin prosessien jatkuvuuden turvaamiseksi. Selvää on, että toimenpiteet tulevat aiheuttamaan määrärahojen kasvua ainakin teknisellä ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla. Poikkeusolojen jatkuessa pidempään saattavat myös lomautukset tulla ajankohtaisiksi. Verotulojen alenemista pidetään todennäköisenä. Toimenpiteiden lopullista laajuutta, kustannuksia ja kokonaisvaikutusta Nivalan kaupungin talouteen ei tätä kirjoitettaessa ole vielä mahdollista arvioida.

Toiminnallisia riskejä liittyy kaupungin henkilöstön ikärakenteeseen, henkilöstön saatavuuteen ja riittävyys, sijaisreserviin ja eläköitymiseen. Haasteena on organisaation osaamisen säilyttäminen kokeneiden työntekijöiden eläköityessä. Työsuojelua ja tapaturmien ehkäisyä on tarve edelleen kehittää. Erityisinä asioina kartoituksessa nouseva esille työn kuormittavuus, riittävä perehdytys ja riittävä sisäinen tiedon kulku. Myös konsernitasolla henkilöstön saatavuus on toiminnallinen riski, joka vaikuttaa mm. sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämiseen. Tietoteknisiä riskejä on vähennetty siirtämällä palvelua Joki ICT:lle ja yhtenäistämällä ja keskittämällä toimintojen ylläpitämisen prosesseja.

Riskikartoituksessa nousi esiin myös kaupunkistrategian toteuttaminen. Strategian seurannan kehittäminen jatkuu kuluvalle kaudella.

Vahinkoriskien varalta kaupunki on vakuuttanut omaisuutensa ja toimintansa. Kaupungin vakuutukset ovat vakuutusyhtiö Protectorissa, joka voitti kilpailutuksen vuonna 2018. Vakuutusmeklarina toimii Suunta Meklarit Oy. Vakuutusturva tarkastetaan vuosittain, jotta toimialojen käytännöt ja vakuutuskohteiden tiedot pysyvät ajan tasalla.

1.9 KAUPUNGINHALLITUKSEN SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaisesti (yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta) kunnanhallituksen on toimintakertomuksessaan tehtävä selkoa siitä, miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskien hallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla talous-suunnittelukaudella. Mikäli kaupungin sisäisessä valvonnassa on havaittu puutteita ja virheitä, on niistä tehtävä selkoa ja esitys niiden korjaamisesta.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lainsäännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäisen valvonnan tulisi toteutua kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjauksikäytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, jolle on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeessa todetaan, että selonteon valmistelu on perusteltua vastuuttaa eri tehtäväalueille siten, että lauta- ja johtokunnat ja niiden alainen toimialajohto valmistelevat kunnanhallitukselle osaltaan selonteossa esitettävät tiedot sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että

- kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan
- kunnan omaisuus ja voimavarat turvataan.

Riskien hallinta on osa sisäistä valvontaa, ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallintaprosessi kattaa

- toimintaympäristön analysoinnin
- riskien ja mahdollisuuksien kokonaisvaltaisen tunnistamisen ja kuvaamisen
- riskin ja mahdollisuuksien toteutumisen todennäköisyyden ja seurauksien analysoinnin
- riskien hallinnan ja mahdollisuuksien hyödyntämisen menettelyiden määrittelyn ja toimeenpanon valvonnan
- merkittävien riskien ja niiden hallinnan menettelyiden dokumentoinnin ja tuloksellisuuden raportoinnin tilivelvollisille toimielimille
- riskien hallinnan järjestelmän ja prosessien toimivuuden seurannan ja arvioinnin sekä raportoinnin toimintakertomuksessa.

Sisäinen valvonta käsittää myös siltä huolehtimisen, että kaupungin toiminnan tarkoitus ja asetetut tulostavoitteet on saatettu tiedoksi organisaation kaikille tasoille ja asetettujen tulostavoitteiden toteutumista seurataan. Lisäksi sisäisen valvonnan keinoin varmistetaan, että yhteistoiminta on riittävää organisaation kaikilla tasoilla.

Kuvaus Nivalan kaupungin sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä

Nivalan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kaupunkistrategian

Nivalan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kaupunkistrategian vuosille 2018 - 2020. Strategiansa määrittää kaupungin toimintojen tahotila, strategiset päämäärät, toimenpiteet ja strategiset hankkeet. Kaupunginvaltuuston hyväksymänä tavoitteena on, että strategia päivitetään vuosittain.

Nivalan kaupungin talousarvio vuodelle 2019 on valmisteltu siten, että strategiassa määritetyt painopisteet on huomioitu vuoden 2019 sekä suunnitelmavuosien toiminnassa. Toimielimet arvoivat tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä toimialan tavoitteiden toteutumista samoin kuin tarkastuslautakunta arviointikertomuksen laadinnan yhteydessä tavoitteiden toteutumista.

Edellä mainitulla tavalla toimitaan myös jatkossa. Strategian tavoitteet jalkautetaan tulevan vuoden sekä suunnitelmavuosien toimintasuunnitelmaan. Tavoitteiden toteutumisen arviointi toteutetaan toimielinten ja tarkastuslautakunnan toimesta.

Tytäryhtiöt päivittävät edustamansa yhtiön strategian siten, että se soveltuvin osin toteuttaa kaupunkistrategian keskeisiä tavoitteita.

Nivalan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt hallintosäännön 30.3.2017 (§ 23)

Keväällä 2017 hyväksytty hallintosääntö tuli voimaan 1.6.2017. Hallintosääntöä on päivitetty 13.10.2019.

Hallintosäännön 10 luku ohjeistaa kaupungin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa.

Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä

1. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat
2. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä
3. antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä
4. vastaa konsernin sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan
5. hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessin tuloksellisuutta
6. vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että konsernin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallinta riskiä arvioidaan
7. valmistelee toimintakertomuksessa annettavat tiedot konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Konsernijohtoon tehtävät ja toimivallan jako sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa

Hallintosäännössä (19 §) määritetään mm., että konsernijohto

1. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
2. antaa valtuustolle puolivuositain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehityksestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä
3. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta konsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta *ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa.*
4. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa.
5. vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteensovittamisesta siten, että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan
6. vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan riskien toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan
7. valmistelee toimintakertomuksessa annettavat tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kaupunginhallitus on päätöksellään 11.12.2018 (§ 175) määrittänyt konsernijohtoon kuuluviksi kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan. Lisäksi kaupunginhallitus on nimennyt konsernijohtoon kuuluvaksi talousjohtajan. Kaupunginvaltuusto on 19.10.2019 hyväksynyt hallintosäännön, jossa määritetään kaupunginkonsernijohtoon kuuluviksi kaupunginhallitus, kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto, kaupunginjohtaja sekä kaupunginhallituksen nimeämät viranhaltijat.

Lautakunnat vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Lautakunnat vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoinnista kaupunginhallitukselle sekä keskeisistä johtopäätöksistä. Sisäinen valvonta tarkoittaa myös sitä, että lautakunta arvioi osaltaan asetettujen tavoitteiden toteutumista. Tämä on luonnollista mm. osavuosikatsausten sekä tilinpäätöksen valmistelun yhteydessä.

Viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät

Hallintosäännössä on määritetty myös viranhaltijoiden ja esimiesten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät (§ 76).

Sisäisen tarkastuksen tehtävät

Sisäisen tarkastuksen tehtävät -luku on poistettu hallintosäännöstä hallintosäännön 13.10.2019 päivittämisen yhteydessä.

Johtoryhmän jäsenten tehtäväkuviissa huomioidaan sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Vuoden 2017 aikana johtoryhmän jäsenten (sis. toimialajohtajat) tehtäväkuvat uusittiin siten, että jokaisen johtoryhmän jäsenen osalta on tehtäväkuvaan määritetty vastuut toimialansa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta. Toimialajohtajat vastaavat oman toimialansa talousarvion ja toimintasuunnitelman laadinnasta sekä seurannasta hallintosäännössä määritellyn mukaisesti kuten myös tilinpäätöksen laadinnasta.

Toimialajohtaja myös vastaa toimialansa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan riskien toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan. Hän myös valmistelee kaupunginjohtajalle vuosittain raportoinnin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä keskeisistä johtopäätöksistä edustamansa toimialan osalta.

Vastaavasti talousjohtajan osalta tehtäväkuva on laadittu siten, että hän vastaa kaupungin talousarvon ja toimintasuunnitelman laadinnasta sekä seurannasta hallintosäännössä määritellyn mukaisesti kuten myös tilinpäätöksen laadinnasta. Hän myös vastaa kaupungin sekä kaupunkikonsernin riskienhallinnan suunnittelusta ja ohjeistamisen valmistelusta kaupunginhallitukselle siten, että kaupungin toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan riskien toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan. Hän myös valmistelee kaupunginjohtajalle vuosittain raportoinnin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä keskeisistä johtopäätöksistä talousjohtajan tehtäväkentän osalta. Jatkossa koko konsernin osalta.

Konserniohjeet määrittävät konsernin sisäistä valvontaa, riskienhallintaa ja raportointia

Nivalan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Nivalan kaupungin konserniohjeet 14.12.2017. Konserniohje on hyväksytty myös kaupungin tytäryhtiöiden yhtiökokouksissa keväen 2018 aikana, jolloin se on tullut menettelytapoineen myös tytäryhtiöitä sitovaksi.

Konserniohjeen mukaisesti sisäinen valvonta ja kokonaisvaltainen riskienhallinnan järjestäminen kuuluu tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajan vastuulle.

Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että riskienhallinnan periaatteet on määritelty, ja että yhteisön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niitä seurataan. Kokonaisvastuu tytäryhtiön riskienhallinnasta kuuluu yhteisön hallitukselle.

Tilintarkastajat arvioivat prosesseja, joilla organisaatiossa varmistetaan, että merkittävät riskit on ymmärretty ja että niitä hallitaan asianmukaisesti.

Tytäryhteisöjen tulee raportoida konsernijohdolle merkittävistä riskeistä sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä. Käytännössä raportointi toteutetaan tytäryhteisön hallituksen laatimassa toimintakertomuksessa, jossa tulee selostaa hallituksen tietoon tulleet merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä periaatteet, joiden mukaan sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty (Nivalan kaupungin konserniohje, konsernin sisäinen valvonta ja kokonaisvaltainen riskienhallinta, s. 8).

Johtopäätös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä Nivalan kaupungissa

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaisesti kunnanhallituksen on toimintakertomuksessaan tehtävä selkoa siitä, miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskien hallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa annettava toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Nivalan kaupungin osalta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja toimintatapa kokonaisarvioinnin tekemiseksi on hyvä. Tästä huolimatta sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan osalta raportointia pyritään sujuvoittamaan edelleen. Talousarvioitavoitteiden ja riskienhallinnan seurannan toteuttamisen sujuvoittamiseksi otetaan käyttöön Targetor Pro:n ohjelmisto vuoden 2020 aikana.

Toimielimet sekä tytäryhtiöiden hallitukset käsittelevät edustamansa toimialan sekä edustamansa yhtiön osalta riskikartoitukset. Tämän lisäksi toimialajohtajat laativat edustamansa toimialan osalta sisäisen valvonnan raportin.

Konserniohjeen mukaan sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan järjestäminen kuuluu tytäryhteisöjen osalta tytäryhtiöiden hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulle.

Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhteisössä on määritelty sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja menettelyt osaksi johtamista ja päätöksentekoa ja että yhteisössä seurataan valvonnan toimivuutta.

Tytäryhteisön toimitusjohtajan tai vastaavan on huolehdittava riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan toteuttamisesta ja ylläpitämisestä sekä toimivuuden varmistamisesta. Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että riskienhallinnan periaatteet on määritelty ja että yhteisön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan.

Tytäryhteisöjen tulee raportoida konsernijohdolle merkittävistä riskeistä sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä. Käytännössä raportointi toteutetaan tytäryhteisön hallituksen laatimassa toimintakertomuksessa, jossa tulee selostaa hallituksen tietoon tulleet merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä periaatteet, joiden mukaan sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty.

Tunnistetut merkittävimmät kehittämiskohteet

Puitteet ja menettelytavat sisäisen valvonnan riskienhallinnan toteuttamiselle ovat Nivalan kaupunkikonsernissa varsin hyvät ja systemaattiset. Merkittäviä puutteita prosessissa ei ole havaittu. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta raportointia sujuvoitetaan.

Taloussuunnittelukauden kehittämistoimenpiteet

Tytäryhtiöt ovat yhtiöiden hallituksissa arvioineet riskikohteet ja käsitelleet toimenpiteet. Tytäryhtiöiden hallitukset tiedostavat edustamansa yhtiön keskeisimmät riskit. Tärkeää on, että riskejä on tiedostettu yhtiön hallituksessa ja pääsääntöisesti määritetty vastuuhenkilö kunkin riskin hallinnan osalta. Konserniohjeen mukaan tämä on yhtiön hallituksen vastuulla oleva asia. Raportoinnin perusteella eniten riskejä liittyy kliinteistöjen käyttöasteeseen sekä kuntoon, mutta myös avainhenkilöriskeihin. Yhtiöiden esille nostamat keskeisimmät riskit raportoidaan kaupunginhallitukselle. Kaupunginhallitus on käsitellyt tytäryhtiöiden raportit konserniohjauksen näkökulmasta.

1.10 KAUPUNGINHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Kaupunginhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Kaupunginhallitus esittää 1.1.-31.12.2019 tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

Tilikauden tulos	-575 057,46
Polstoero	2 038
Rahastojen muutos	0
Varausten muutos	0
Tilikauden alijäämä	-573 019,46

Tuloutetaan poistoeroja suunnitelman mukaan 2 038,00 euroa.

Tilikauden alijäämä siirretään edellisten tilikausien yli- / alijäämätilille. Edellisten tilivuosien ylijäämää tällä tilillä on 6 625 976,70 €, joten v. 2020 avaavaan taseeseen tulee edellisten tilikausien yli- / alijäämätilille 6 052 957,34 € ylijäämää. Taseeseen ei jää kattamatonta alijäämää.

1.11 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Ulkoinen tuloslaskelma (1000 €) ja tunnusluvut

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	6 076	5 976
Maksutuotot	1 298	1 226
Tuet ja avustukset	485	436
Vuokratuotot	2 007	1 643
Muut toimintatuotot	535	464
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	10 399	9 745
Valmistus omaan käyttöön	95	107
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-18 922	-18 473
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-4 472	-4 443
Muut henkilösivukulut	-613	-836
Palvelujen ostot	-49 901	-47 379
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 165	-3 065
Avustukset	-1 745	-1 516
Muut toimintakulut	-948	-681
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-79 767	-76 393
TOIMINTAKATE	-69 272	-66 541
Verotulot	32 769	31 178
Valtionosuudet	37 284	37 191
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	167	185
Muut rahoitustuotot	429	650
Korkokulut	-118	-115
Muut rahoituskulut	460	-680
VUOSIKATE	1 719	1 868
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn.mukaiset poistot	-2 294	-2 237
Satunnaiset erät		
TILIKAUDEN TULOS	-575	-369
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	2	2
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)	0	750
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-573	383

Tuloslaskelman tunnusluvut

	2019	2018
Toimintatuotot % toimintakuluista	13,04 %	12,75 %
Vuosikate % poistoista	74,93 %	83,5 %
Vuosikate €/asukas	162 €/as	174 €/as
Asukasmäärä	10 639	10 732

Toimintakate on toimintatuottojen ja kuluja erotus. Se ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen luku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Sitä arvioidaan suhteessa poistoihin, nettoinvestointeihin ja lainojen lyhennyseriin. Vahvassa taloudessa vuosikate kattaa lainan lyhennykset ja korvausinvestointien neton sekä uusinvestointien nettomäärän. Tasapainoisessa taloudessa vuosikate kattaa lainan lyhennykset ja korvausinvestoinnit. Hyväksyttävän alarajalla olevassa taloudessa vuosikate kattaa korvausinvestoinnit (sumu-poistot). Kriisin esiasteella olevassa taloudessa vuosikate on positiivinen, mutta tilikauden tulos pois lukien satunnaiset erät, on negatiivinen. Kriisitaloudessa vuosikate on negatiivinen.

Vuosikate % poistoista: $100 \cdot (\text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalennukset})$

Tunnusluvun arvon ollessa 100 % tulo-rahoitus on riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuisia nettoinvestointien tasoa. Kuntien keskiarvo vuonna 2017 oli 149 %.

Kunnan vuosikate asukasta kohden on kuntien tulo-rahoituksen tason vertailussa yleisesti käytetty tunnusluku. Keskimääräistä kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voi asettaa. Kunnan koko, taajama-aste ja toimintojen organisointi ovat vertailua vaikeuttavia tekijöitä.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menoja erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen vaikuttavat lisäksi satunnaiset tuotot ja kulut, mistä syystä tulo-rahoituksen riittävyyttä ei voi arvioida sen perusteella.

Tilikauden yli- / alijäämä. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli-/alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai vähentäviä tuloksenjärjestelyeriä ovat varausten ja rahastojen muutokset.

Kunnilla on kuntalakiin perustuva alijäämän kattamisvelvollisuus, joten ylijäämä käytetään aina ensin taseen alijäämän kattamiseen.

1.12 TOIMINNAN RAHOITUS

Rahoituslaskelma (1000 €) ja tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
KUNTA		
<i>Toiminnan rahavirta</i>		
Vuosikate	1 719	1 868
Tulorahoituksen korjauserät	-31	-12
<i>Investointien rahavirta</i>		
Investointimenot	-3 608	-6 374
Rah.osuudet invest. menoihin	10	263
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	166	89
Toiminnan ja invest. rahavirta	-1 744	-4 165
<i>Rahoituksen rahavirta</i>		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen vähennykset	20	0
<i>Lainakannan muutokset</i>		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	6 000
Pitkäaikaisten lainojen vähenn.	-1 951	-1 831
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000	-1 000
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>		
Toimeksiant.var.ja po:n muut.	4	0
Vaihto-omaisuuden muutos	2	-2
Saamisten muutos	1 053	463
Korottomien velkojen muutos	-662	225
<i>Rahoituksen rahavirta</i>	4 465	3 854
RAHAVAROJEN MUUTOS	2 720	-312
RAHAVAROJEN MUUTOS	-2 720	312

Rahoituslaskelman tunnusluvut

	2019	2018
<u>Investointien tulorahoitus %</u>	47,78 %	30,57 %
<u>Pääomamenojen tulorahoitus %</u>	30,98 %	23,52 %
<u>Lainanholtokate</u>	0,89	1,02
<u>Rahavarat 31.12.</u>	20,3 M€	17,6 M€
<u>Kassasta maksut</u>	84,9 M€	85,3 M€
<u>Kassan riittävyys (pv)</u>	87 pv	75 pv
<u>Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta</u>	-4 780	-2 622
<u>1000 euroa</u>		

Toiminnan rahoitusta tarkastellaan rahoituslaskelman ja siltä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta sekä rahoituksen rahavirta. Näiden kolmen rahavirran nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta on tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee paljonko rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Investointien tulorahoitus %: $100 * (\text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno})$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella, eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Pääomamenojen tulorahoitus %: $100 * \text{Vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$

Pääomamenojen tulorahoitus % on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Lainanhoitokate: $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Arvo on hyvä > 2 , tyydyttävä $2 > \text{arvo} > 1$, heikko < 1 .

Rahavarat 31.12. = rahoitusarvopaperit + rahat ja pankkisaamiset. Tunnusluku kuvaa likvidien rahoitusinstrumenttien määrää tilinpäätöshetkellä.

Kassan riittävyys (pv): $365 * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän maksut voidaan kattaa tilanteen 31.12. rahavaroilla.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta: Tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoituksivaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

1.13 TASEARKASTELU

Tase (1000 €) ja tunnusluvut

TASE	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>		
<i>Aineettomat oikeudet</i>	159	60
<i>Muut pitkävaikutteiset</i>	0	7
<i>Aineettomat hyödykkeet yhteensä</i>	159	67
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>		
<i>Maa- ja vesialueet</i>	7 870	7 383
<i>Rakennukset</i>	36 487	35 443
<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>	8 050	8 295
<i>Koneet ja kalusto</i>	781	760
<i>Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat</i>	1 558	1 793
<i>Aineelliset hyödykkeet yhteensä</i>	54 746	53 674
<i>Sijoitukset</i>		
<i>Osakkeet ja osuudet</i>	29 050	29 050
<i>Muut lainasaamiset</i>	1 224	1 244
<i>Muut saamiset</i>	209	204
<i>Sijoitukset yhteensä</i>	30 483	30 498
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	85 388	84 239
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
<i>Vaihto-omaisuus</i>		
<i>Muu vaihto-omaisuus</i>	7	6
<i>Ennakkomaksut</i>	2	5
<i>Vaihto-omaisuus yhteensä</i>	9	11
<i>Saamiset</i>		
<i>Pitkäaikaiset saamiset</i>		
<i>Muut saamiset</i>	173	173
<i>Pitkäaikaiset saamiset yhteensä</i>	173	173
<i>Lyhytaikaiset saamiset</i>		
<i>Myyntisaamiset</i>	796	904
<i>Lainasaamiset</i>	641	1 232
<i>Muut saamiset</i>	224	347
<i>Siirtosaamiset</i>	324	555
<i>Lyhytaikaiset saamiset yhteensä</i>	1 985	3 038
<i>Saamiset yhteensä</i>	2 158	3 211

<i>Rahoitusarvopaperit</i>		
<i>Osakkeet ja osuudet</i>	4 455	4 600
<i>Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin</i>	86	490
<i>Joukkovelkakirjalainasaamiset</i>	12 175	11 220
<i>Muut arvopaperit</i>	1 105	653
<i>Rahoitusarvopaperit yht.</i>	17 822	16 963
<i>Rahat ja pankkisaamiset</i>		
<i>Rahat ja pankkisaamiset y</i>	2 537	670
VASTAAVAA YHTEENSÄ	107 914	105 094
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
<i>Peruspääoma</i>	35 757	35 757
<i>Muut omat rahastot</i>	1 642	1 642
<i>Edellisten tilikausien yli-/ali</i>	6 626	6 243
<i>Tilikauden yli-/alijäämä</i>	-573	383
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	43 452	44 025
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	AUK.	
<i>Poistoero</i>	33	35
<i>Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset</i>	33	35
PAKOLLISET VARAUKSET		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
<i>Lahjoitusrahastojen pääoma</i>	17	17
<i>Muut toimeksiantojen pääoma</i>	4	0
<i>Toimeksiantojen pääomat yhteensä</i>	21	17
VIERAS PÄÄOMA		
<i>Pitkäaikainen</i>		
<i>Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta</i>	28 850	26 221
<i>Muut velat</i>	2	3
<i>Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä</i>	28 852	26 224
<i>Lyhytaikainen</i>		
<i>Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta</i>	2 371	1 951
<i>Lainat muilta luotonantajilta</i>	26 000	25 000
<i>Saadut ennakot</i>	0	0
<i>Ostovelat</i>	2 750	2 443
<i>Muut velat</i>	450	459
<i>Siirtovelat</i>	3 984	4 939
<i>Lyhytaikainen vieras pääoma</i>	35 555	34 793
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	64 407	61 017
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	107 914	105 094

Taseen tunnusluvut

	2019	2018
Omavaraisuusaste	40,30 %	41,9 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	80,06 %	78,1 %
Lainakanta 31.12.	57,2 Meur	53,2 Meur
Lainakanta € / asukas	5 378 €	4 954 €
Lainasaamiset 31.12.	1,4 ME	1,4 Meur
Kertynyt yli- / alijäämä 1000 €	6 053	6 626
Kertynyt yli- / alijäämä / asukas	568 €/as	617 € / as
Asukasmäärä	10 639	10 732

Omavaraisuusaste: $100 \cdot (\text{oma pääoma} + \text{polstoero} + \text{vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Hyvänä tavoitetasona pidetään 70 % omavaraisuutta. Mikäli omavaraisuusaste laskee alle 50 % indikoi se merkittävän suurta velkaantumista.

Suhteellinen velkaantuneisuus: $100 \cdot (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$

Suhteellinen velkaantuneisuus ilmaisee, kuinka paljon käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmin kunta selviytyy velan takaisinmaksusta tulo-rahoitukselle. Tunnusluvun keskiarvo koko maassa vuonna 2017 oli 56,2 % kunnissa ja 78,7 % kuntakonserneissa.

Lainakanta 31.12.: vieras pääoma - (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

Lainakanta kuvaa korollisen vieraan pääoman määrää.

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.14 KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaismenojen ja -tulojen laskelma laaditaan tulos- ja rahoituslaskelmasta, joka sisältää vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

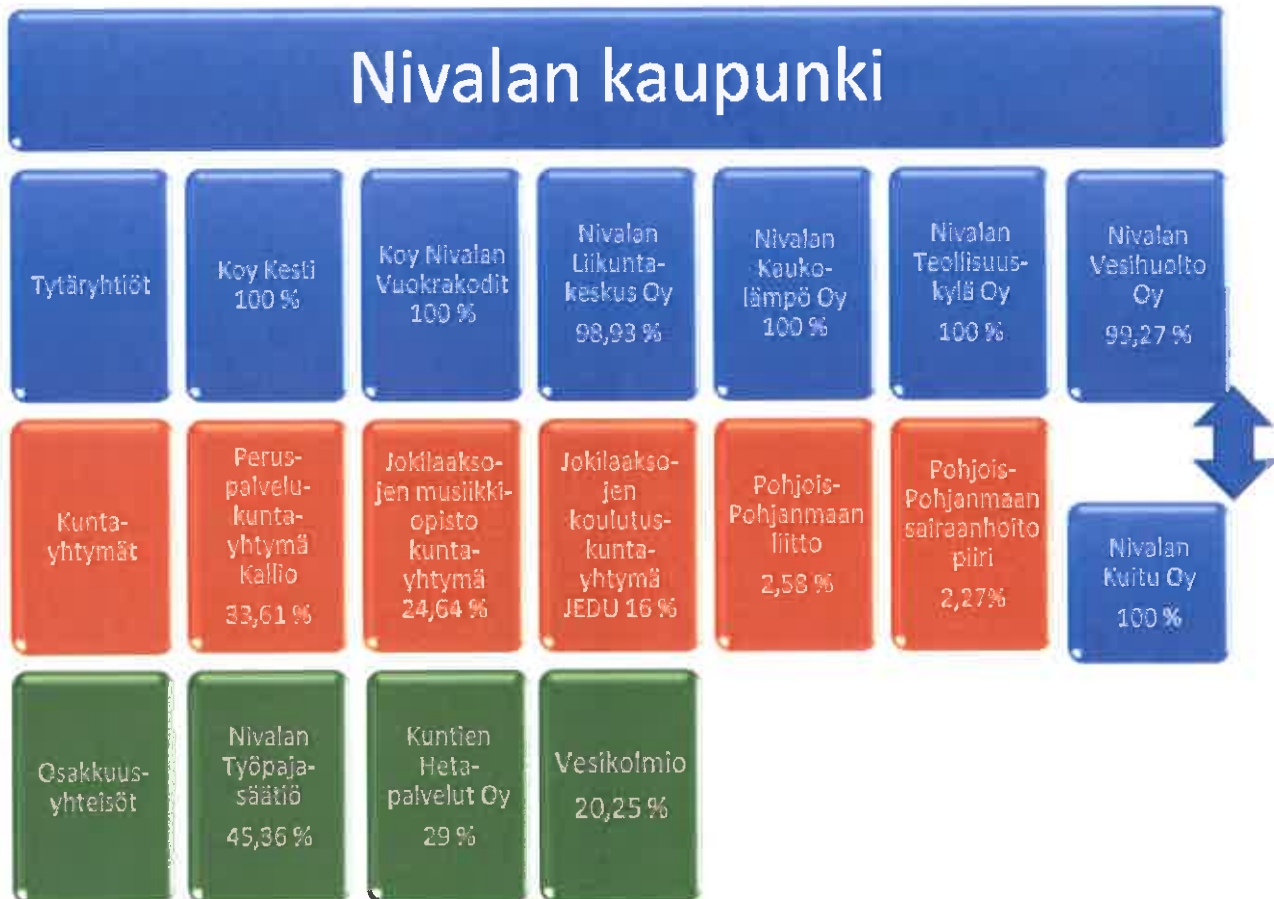
1.2.4 Kokonaismenot ja -tulot					
TULOT	€	%	MENOT	€	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	10 399 497,61	11,9 %	Toimintakulut	79 766 755,37	94,0 %
Verotulot	32 768 990,37	37,6 %	- Valmistus omaan käyttöön	-95 172,86	-0,1 %
Valtionosuudet	37 283 904,00	42,8 %	Korkokulut	118 391,78	0,1 %
Korkotuotot	167 217,08	0,2 %	Muut rahoituskulut	-460 183,21	-0,5 %
Muut rahoitustuotot	429 171,52	0,5 %	Satunnaiset kulut		
Satunnaiset tuotot			Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			Pakollisten varausten muutos		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-38 565,55	0,0 %	+/- Pakollisten varausten muutos		
Investoinnit			- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-7 319,43	0,0 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	9 900,00	0,0 %	Investoinnit		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	165 944,61	0,2 %	Investointimenot	3 608 033,20	4,3 %
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennys	20 000,00	0,0 %	Antolainasaamisten lisäys	0	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000,00	5,7 %	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 951 093,70	2,3 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 000 000,00	1,1 %	Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
Oman pääoman lisäykset			Oman pääoman vähennys		
Kokonaistulot yhteensä	87 206 059,64	100,0 %	Kokonaismenot yht.	84 881 598,55	100,0 %

Täsmäytys: kokonaistulot 87 206 059,64 – kokonaismenot 84 881 598,55 = 2 324 461,09

Muut maksuvalmiuden muutokset 395 787,48 – rahavarojen muutos 2 720 248,59 = 2 324 461,11

2. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

2.1 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVÄT YHTEISÖT

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt yhteisöt

Tytäryhtiöt

Nivalan kaupungin tytäryhtiöiden toiminnan tavoitteena on tukea kaupungin strategian mukaista kasvua ja siinä tarkoituksessa tuottaa ja järjestää palveluja toimialueellaan. Nivalan kaupungin tytäryhtiöitä tilikaudella 2019 olivat: Kiinteistö Oy Kesti, Kiinteistö Oy Nivalan Vuokratodit, Nivalan Kaukolämpö Oy, Nivalan Liikuntakeskus Oy, Nivalan Teollisuuskylä Oy ja Nivalan Vesihuolto Oy. Nivalan Vesihuolto perusti marraskuussa 2018 Nivalan Kuitu Oy:n, jonka osakkeista Vesihuolto omistaa 100 %. Nivalan kaupungin omistusosuus on Vesihuollon kautta 99,27 %.

Nivalan kaupungin omistusosuudet ja tytäryhtiöiden tulokset tilikaudella 2019

Nivalan kaupungin tytäryhtiö	Nivalan kaupungin omistusosuus osakkeista	Nivalan kaupungin omistusosuus osakepääomasta	%	Tytäryhtiön voitto / tappio
Koy Kesti	7 330	142 368,99	100	33 590,38
Koy Nivalan Vuokratodit	5 341	898 291,72	100	117 744,58

Nivalan Liikuntakeskus Oy	325 779	5 479 425,94	98,93	-149 648,45
Nivalan Kaukolämpö Oy	860	36 160,41	100	91 330,99
Nivalan Teollisuuskylä Oy	94 133	11 140 296,38	100	86 456,53
Nivalan Vesihuolto Oy	19 511	328 164,92	99,27	-108 826,07
Nivalan Kuitu Oy	79,64	1 991	99,27	-117 527,50

Kuntayhtymät

Kuntayhtymän yhdistelyssä kunnan konsernitilinpäätökseen on noudatettu soveltuvin osin tytäryhteisön käsittelyn menettelytapoja. Kuntayhtymien taseet on yhdistelty konsernitilinpäätökseen lukuarvoiltaan omistussuuden mukaisesti. Konsernitilinpäätöksen edellyttämät liitetiedot on yhdistelty lukuarvoiltaan peruspääoman jäsenosuuden mukaisessa suhteessa Konserniyhteisöjen ja kuntayhtymän välisistä liiketapahtumista aiheutuneet sisäiset erät vähennetään konsernituloslaskelmaa ja -tasetta laadittaessa peruspääoman jäsenosuuden mukaisessa suhteessa.

Nivalan omistussuuden kuntayhtymistä ja kuntayhtymien tulokset tilikaudella 2019

Kuntayhtymät, joissa Nivala on osakkaana	Kuntayhtymän peruspääoma	Nivalan osuus	Nivalan osuus %	Kuntayhtymän voitto / tappio
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	148 151 170,78	3 363 031,58	2,27	6 734 961,66
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä JEDU	16 641 031,54	2 662 622,45	15,80	12 855,08
Peruspalvelukuntayhtymä Kallio	2 712 802,54	911 785,37	33,61	5 239,15
Pohjois-Pohjanmaan liitto	436 079,09	11 264,18	2,58	33 445,44
Jokilaaksojen musiikkiopiston kuntayhtymä	23 609,04	5 817,27	24,64	0

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisö on omistusyhteisyhteisö, jossa konserniyhteisöllä on yksin tai yhdessä muiden samaan kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa huomattava vaikutusvalta liiketoiminnan ja rahoituksen johtamisessa, mutta joka ei kuulu kuntakonserniin. Nivalan kaupungin osakkuusyhteisöjä ovat Nivalan Työpajasäätiö (omistusosuus 81,66 % säädepääomasta ja 45,36 % äänivallasta), Kuntien Hetapalvelut (29 % omistusosuus) ja Vesikolmio (20,25 % omistusosuus). Kunnan konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konserniyhteisöjen omistussuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

2.2 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS

Nivalan kaupunki ohjasi tytäryhtiöidensä toimintaa valitsemalla niiden hallituksiin edustajansa sekä toteuttamalla konserniohjeistuksella ja konsernivalvonnalla. Nivalan kaupungin strategia päivitettiin kevään 2018 aikana. Tytäryhtiöt päivittivät strategiansa emon strategiaan yhteensopivaksi.

Tytäryhtiöiden taloutta arvioidaan konsernin tasolla seuraavilla tunnusluvuilla:

Tunnusluku	Määrittely	Arviointi
Liikevaihto	Yrityksen varsinaiseen toimintaan kuuluvien tuotteiden tai palvelujen myyntituotot, joista on vähennetty annetut alennukset sekä alv ja muut välittömästi myynnin määrään perustuvat verot.	Tarkastellaan kehitystä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Liikevaihto ei kerro yrityksen kannattavuudesta eikä sen kehitys indikoi kannattavuuden muutoksia.
Taseen loppusumma	Virallisen tilinpäätöksen taseen loppusumma.	Taseen loppusumma kertoo yrityksen toimintaan sitoutuneen pääoman määrän. Luvun perusteella arvioidaan yrityksen kokoa. Lukuun vaikuttavat yrityksen toimiala ja tuotantotaparatkaisut.
Henkilöstö	Tilikauden keskimääräinen henkilöstömäärä, kokopäiväiset henkilöt.	Kuvaa yrityksen kokoa.
Tilikauden voitto / tappio	Virallisen tuloslaskelman voitto / tappio.	Kaupungin tytäryhtiöiden tavoitteena ei ole voiton tavoittelu vaan palveluiden tuottaminen. Positiivinen tulos indikoi yrityksen kykyä suorittaa tehtävästään.
Nettotulos	Liikevaihto - liiketoiminnan kulut + liiketoiminnan rahoituskulut + rahoitustuotot - säännölliset muut kulut + säännölliset nettotuotot - varsinaisen toiminnan välittömät verot+ poistot.	Nettotulos indikoi yrityksen kykyä aikaansaada toiminnallaan varoja investointeihin ja velkojen maksuun. Nettotulos mittaa varsinaisen toiminnan tulosta. Siihen eivät sisälly tavanomaiseen liiketoimintaan kuulumattomat satunnaiset erät. Kumulatiivisen nettotuloksen tulee olla positiivinen, jotta yrityksen toimintaa voidaan pitää kannattavana.
Sijoitetun pääoman tuotto %	$(\text{Nettotulos} + \text{korko- ja rahoituskulut} + \text{verot}) / \text{sijoitettu pääoma} \times 100$ Sijoitettu pääoma saadaan vähentämällä taseen loppusummasta korottomat velat kuten osto-, ennakkomaksu-, siirto- ja toimitusluottovelat sekä muut korottomat	Sijoitetun pääoman tuotto % mittaa suhteellista kannattavuutta eli sitä tuottoa, joka on saatu yritykseen sijoitetulle pääomalle. Luvun rinnalla on hyvä tarkastella myös euromääräistä tulosta.

	velat, joita ovat esim. poistoerosta yhteisöverokannalla laskettu laskennallinen vero. Konsernilainaa ei vähennetä.	Arviointiasteikko: Erinomainen 15 % tai yli Hyvä 10 - 14,9 % Tyydyttävä 6-10 % Välttävä 3-6 % Heikko alle 3 %
Omavaraisuusaste %	Oma pääoma / taseen koko pääoma X 100. Omavaraisuusasteella tarkoitetaan oman pääoman osuutta koko taseen mukaisesta pääomasta. Omaan pääomaan sisällytetään poistoero vähennettynä laskennallisella verovelalla.	Omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta, tappionsietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. Arviointiasteikko: Hyvä yli 70 Tyydyttävä 50-70 Heikko alle 50
Velkaantumisaste %	Vieras pääoma / taseen koko pääoma X 100 Taseen vieraaseen pääomaan lisätään poistoerosta laskettu laskennallinen verovelka.	Hyvä alle 30 Tyydyttävä 30 - 50 Heikko yli 50

Nivalan Vesihuolto Oy:n ja Nivalan Kaukolämpö Oy:n osalta omavaraisuusastetta heikentää liittymismaksujen kirjaaminen kirjanpitolain mukaisesti vieraaseen pääomaan.

Kunnan arviointimenettelyn käynnistäminen

Kuntalain 118 § säädetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Edellytyksiä arviointimenettelyn käynnistämiseksi arvioidaan konsernitilinpäätöksen lukujen perusteella.

Nyky säännösten mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos asukasta kohden kertynyt alijäämä on konsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa tai kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- Konsernin vuosikate on negatiivinen.
- Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 % yksikköä korkeampi kuin maan keskiarvo.
- Konsernin lainakanta / asukas ylittää maan keskiarvon 50 %:lla
- Konsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 %.

Nivalan kaupunkikonsernin lukujen arviointi voimassa olevan lainsäädännön mukaan¹

Tunnusluku	2019	2018	2017	Kriisikuntakriteeri
Tilinpäätöksen kertynyt alijäämä	Ei ole	Ei ole	Ei ole	Ei täyty
Konsernin vuosikate on negatiivinen.	7,9 Meur	7,8 Meur	10 Meur	Ei täyty. Poistuva tunnusluku.

¹ Laki uusista arviointikriteereistä tuli voimaan keuhällä 2019 ja sitä sovelletaan ensimmäisen kerran arvioltaessa vuosien 2020 -2021 tilinpäätöksiä.

Konsernin lainakanta / asukas	10 093 € maan ka = 7 105 ylittyy 42 %	9 357 € / maan ka = 6 540 ylittyy 43 %	8 622 €, maan ka = 6 299 €/as, ylittyy 37 %	Täyttyy. Leasingvastuut lisätään lainakantaan 2020.
Konsernin suhteellinen velkaantuminen > 50 %	87,4 %	88,9 %	85,1 %	Täyttyy kahtena peräkkäisenä vuonna. Poistuva tunnusluku.
Kunnan veroprosentti ylittää maan keskiarvon 1 %-yksiköllä	22,0 % (2,10 % yksikköä yli maan keskiarvon)	21,5 % (1,64 yks. yli maan keskiarvon)	21,5 % (1,6 yks. yli maan keskiarvon)	Täyttyy kahtena peräkkäisenä vuonna. Raja-arvo nousee 2 % yks.

Suhteellista velkaantuneisuutta kuvaava tunnusluku poistuu. Sen tilalle tulee lainanhoitokykyä kuvaava laskennallinen lainanhoitokate. Tulorahoituksen riittävyyttä kuvaava negatiivinen vuosikate korvataan tunnusluvulla, joka vertaa konsernituloslaskelman vuosikatetta poistoihin ja arvon alentumisiin. Vuokravastuut rinnastetaan lainoihin lainamäärää kuvaavassa tunnusluvussa. Kunnan tuloveroprosentin tasoa koskeva raja-arvo nousee kahteen prosenttiyksikköön. Hallituksen esityksessä on esitetty myös raja-arvot, ns. keltaiset valot, jotka eivät vielä johda arviointimenettelyyn, mutta joiden täytyessä kunnan tulee kiinnittää huomiota talouden kehitykseen.

Nivalan kaupunkikonsernin arviointi uusien 2020 voimaan tulevien kriteerien mukaan

Konsernin tunnusluku	Tilinpäätös 2019	Vertailuarvo	Kriisikuntakriteeri
Tilinpäätöksen kertynyt alijäämä, jota ei ole katettu määrärajoissa.	17,3 Meur ylijäämää.	Konsernitaseeseen kertynyt alijäämä / asukas 2 vuoden ajalta.	Täyttyy jos konsernitilinpäätöksen alijäämä/asukas on 1. vuonna > 500 ja 2. vuonna > 1000 euroa.
TAI seuraavat 4 kriteeriä:	Tilinpäätös 2019	Vertailuarvo	
Laskennallinen lainanhoitokate	1,10 = hyvä	Lainanhoitokate on vähintään 0,8	Täyttyy jos tunnusluku on pienempi kuin 0,8. Keltainen valo jos pienempi kuin 1.0
Vuosikate / poistot + arvonalentumiset	104,8 %	Vuosikate on enemmän kuin 80 % poistoista	Täyttyy jos vuosikate on vähemmän kuin 80 % poistoista. Keltainen valo jos 80-100 %.
Konsernin lainakanta / asukas (sis. leasingvastuut)	10 159 € Ylittää 23,5 % maan keskiarvon 2019	Maan keskiarvo on 8 228 vuonna 2019	Täyttyy jos ylittää valtakunnan keskiarvon vähintään 50 %. Keltainen valo jos ylitys 25 % - 49,9%
Kaupungin tuloveroprosentti	22,00, ylitys 2,13 % yksikköä => kriteeri täyttyy	Valtakunnan keskiarvo vuonna 2019 = 19,27 %	Täyttyy jos ylittää valtakunnan keskiarvon ainakin 2 % -yksiköllä. Keltainen valo, jos ylitys 1,5- 2 %.

2.3 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT VUONNA 2019

Kaupunki on tukenut tytäryhtiöitä myöntämällä lyhytaikaisia tilapäisluottoja sekä tytäryhtiöiden lainoille omavelkaisia takauksia. Takauksiin on vaadittu vastavakuudet, jotka ovat asettuneet 10 %:iin lainapäätösmäärästä. Tilikaudella 2019 takauksia myönnettiin Kaukolämpö Oy:lle ja Liikuntakeskus Oy:lle.

Teollisuuskylällä oli uudisrakentamisessa väli vuosi. 2018 lopulla aloitettu Akkuserin laajennus valmistui. Teollisuuskylän johdossa oli vaihdoksia, 2019 aikana vaihtuivat toimitusjohtaja ja talouspäällikkö edeltäjiensä eläköitymisen vuoksi. Uusi kehityspäällikkö aloitti tammikuussa 2019.

Kestipuiston palvelutalo otettiin käyttöön. Palvelutalon 2. vaiheen rakennuttamisen suunnittelu käynnistettiin. Liikuntakeskuksen energiaremontti ja peruskorjaus valmistui. Monitoimihallin rakennuttamisen suunnittelutyö käynnistettiin. Vuokratalohankkeen luonnossuunnittelu eteni siten, että urakkakilpailutus voidaan toteuttaa alkuvuonna 2020.

Nivalan Vesihuolto Oy:n 100 % omistama tytäryhtiö Nivalan Kuitu Oy aloitti valokuituhankkeen toteutuksen. Kuituverkkoa rakennettiin 50 km ja liittymiä saadaan asiakaskäyttöön noin 100 kpl helmikuuhun 2020 mennessä.

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio järjesti lakisääteiset sosiaali- ja terveystyöpalvelut. Terveyskeskus toimi remontin jälkeen normaalisti. Erikoissairaanhoidon kulut kasvoivat 10,96 %. Oman toiminnan osalta yhteistyöpalaverissa käsiteltiin keinoja konserniohjauksen kehittämiseen ja kustannuskehityksen ennakointiin. Keinoina esille nostettiin palvelutarpeen ennakointi ja uudet yhteistyötavat toteutettavista kehittämistoimista ja niiden rahoituksesta sopimiseen.

2.4 KAUPUNGINHALLITUKSEN SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on mainituilla kohdealueilla tarkoitettu kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan. Jos konsernivalvonnassa on havaittu puutteita ja virheitä, on niistä tehtävä lausumassa selkoa ja esitys niiden korjaamisesta.

Nivalan kaupunginhallitus toteaa konsernivalvonnasta seuraavaa. Nivalan kaupungin konserniohjeet on hyväksytty kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2017. Kevään kuluessa konserniohjeet on myös käsitelty ja hyväksytty kunnan määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa. Hyväksytyjä konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai yhteisön säännöistä muuta johdu.

Hallintosäännössä (19 §) on määritetty konsernijohton tehtävät. Konsernijohto vastaa mm. omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle. Kaupunginhallitus on päätöksellään 11.12.2018 (§ 175) määrittänyt konsernijohtoon kuuluviksi kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan. Lisäksi kaupunginhallitus nimeää konsernijohtoon kuuluvaksi talousjohtajan. Kaupunginhallitus on täydentänyt 18.12.2018 § 198 päätöstään siten, että kaupunginvaltuustoa konsernijohtossa edustaa valtuuston puheenjohtajisto.

Nivalan kaupunki ohjaa ja valvoo tytär- ja osakkuusyhteisöjensä toimintaa valitsemalla niiden toimielimiin edustajansa. Kaupunginhallitus on evästännyt tytäryhtiöihin valittuja kaupungin edustajia ja näin toteuttanut osaltaan konsernivalvontaa. Konserniohjeistuksen mukaisissa asioissa tytäryhtiöt pyytävät omistajaohjausta konsernijohtolta.

Kaupunginhallitus toteaa, että konsernivalvonnassa ei ole havaittu tilikauden 2019 aikana merkittäviä puutteita. Toimintakäytäntöjä tarkennetaan edelleen.

Konsernin johtoryhmä (eli kaupunginjohtaja, toimitusjohtajat, valtuuston ja hallituksen 1. puheenjohtajat sekä talous- ja hallintojohtaja) on myös kokoontunut vuoden 2018 aikana. Kokouksissa käydään läpi mm. tytäryhtiöiden ajankohtaiset tilannekatsaukset. Tämän ns. epävirallisen johtoryhmän toimintaa tulee kehittää edelleen.

2.5 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

Konsernin tuloslaskelma (1000 €) ja tunnusluvut

TULOSLASKELMA	2019	2018
Toimintatuotot	68 936	65 748
Toimintakulut	-136 051	-130 564
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-37	40
Toimintakate	-67 151	-64 776
	0	0
Verotulot	32 524	30 941
Valtionosuudet	41 881	41 943
Rahoitustuotot ja -kulut:	0	0
Korkotuotot	191	186
Muut rahoitustuotot	476	731
Korkokulut	-677	-719
Muut rahoituskulut	656	-507
Vuosikate	7 899	7 798
	0	0
Poistot ja arvonalentumiset:	0	0
Poistot	-7 538	-6 809
Omistuksen eliminointi erot	856	0
Satunnaiset erät	0	426
Tilikauden tulos	1 217	1 415
	0	0
Tilinpäätössiirot	-164	498
Tilikauden verot	-35	-54
Laskennalliset verot	176	240
Vähemmistöosuudet	1	9
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	1 196	2 108

Konsernin tuloslaskelman tunnusluvut

	2019	2018
Toimintatuotot / Toimintakulut %	50,7 %	50,4 %
Vuosikate / Poistot %	104,8 %	114,5 %
Vuosikate euroa / asukas	742	727
Asukasmäärä	10 639	10 732

Konsernin rahoituslaskelma (1000 euroa) ja tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMA	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 899	7 798
Satunnaiset erät	0	426
Tilikauden verot	-35	-54
Tulorahoituksen korjauserät	-135	-458
Toiminnan rahavirta yhteensä	7 729	7 713
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 999	-13 450
Rahoitusosuudet investointi menoihin	497	272
Pysyvien vastaavien luovutustulo	211	572
Investointien rahavirta yhteensä	-8 292	-12 606
Toiminnan ja investointien rahavirta	-562	-4 893
Rahoituksen rahavirta	0	0
Antolainojen muutokset	0	0
Antolainojen lisäykset	-1	-2
Antolainojen vähennykset	1	2
Lainakannan muutokset	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 330	18 368
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 292	-5 933
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 217	-5 233
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	126	63
Vaihtomaisuuden muutos	0	91
Saamisten muutos	-201	588
Korottomien velkojen muutos	-315	-385
Rahoituksen rahavirta yhteensä	1 865	7 558
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 302	2 664
Rahavarat 31.12	31 589	30 287
Rahavarat 1.1.	30 287	27 624
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 302	2 664

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut

	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuotta 1000 €	-3 280	-4 239
Investointien tulorahoitus %	93 %	59 %
Lainan hoitokate	1,23	1,28
Kassan riittävyys päiviä	76,2	73,1

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Arvo on hyvä > 2, tyydyttävä 2 > arvo > 1, heikko < 1.

Konsernitase (1000 euroa) ja tunnusluvut

KONSERNI TASE	2019	2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet:		
Aineettomat oikeudet	461	364
Muut pitkävaikutteliset menot	188	199
Ennakkomaksut	72	84
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	721	647
Aineelliset hyödykkeet:		
Maa- ja vesialueet	8 865	8 148
Rakennukset	101 021	100 836
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 877	10 661
Koneet ja kalusto	10 827	11 491
Muut aineelliset hyödykkeet	2 563	2 696
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 923	2 472
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	137 075	136 304
Sijoitukset:		
Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet		
Osakkusyhtiöosuudet	1 434	1 511
Muut osakkeet ja osuudet	1 623	1 635
Muut lainasaamiset	3	3
Muut saamiset	853	846
Sijoitukset yhteensä	3 912	3 996
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	78	122
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	5	5
Muut toimeksiantojen varat	450	223
Toimeksiantojen varat yhteensä	533	349

VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus:		
Alneet ja tarvikkeet	437	456
Keskeneräiset tuotteet	159	154
Valmiit tuotteet	17	0
Ennakomaksut	2	5
Vaihto-omaisuus yhteensä	615	615
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset:		
Muut saamiset	284	187
Lyhytaikaiset saamiset	0	0
Myyntisaamiset (ly)	4 622	4 475
Lainasaamiset (ly)	61	132
Muut saamiset (ly)	1 216	1 153
Siirtosaamiset (ly)	1 594	1 629
Saamiset yhteensä	7 777	7 577
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	4 455	4 600
Sijoitukset rahamarkkinainstrumenteihin	258	653
Joukkovelkakirjalainasaamiset	12 175	11 220
Muut arvopaperit	2 655	2 286
Rahoitusarvopaperit yhteensä	19 544	18 759
Rahat ja pankkisaamiset	12 046	11 528
VASTAAVAA YHTEENSÄ	182 223	179 775
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	35 757	35 757
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	4	4
Arvonkorotusrahasto	27	27
Muut omat rahastot	1 963	1 961
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	16 137	14 375
Tilikauden yli-/alijäämä	1 196	2 108
Oma pääoma yhteensä	55 085	54 232
Vähemmistöosuudet		
POISTOERO JA VAPPAEHT.VARAUK.		
Poistoero	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET		

Muut pakolliset varaukset	719	825
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	78	122
Lahjoitusrahastojen pääomat	27	23
Muut toimeksiantojen pääomat	659	310
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	765	455
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	69 878	69 413
Lainat konsernin sisältä	0	0
Saadut ennakot	2	3
Liittymismaksut ja muut velat	3 465	3 398
Laskennalliset verovelat	1 234	941
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	74 579	73 755
Lyhytaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (ly)	6 795	6 006
Lainat muilta luotonantajilta (ly)	26 000	25 000
Lainat konsernin sisältä (ly)	0	0
Saadut ennakot (ly)	298	527
Ostovelat (ly)	6 292	5 258
Liittymismaksut ja muut velat (ly)	1 426	1 349
Siirtovelat (ly)	10 137	11 404
Laskennalliset verovelat (ly)	9	8
Lyhyt aikainen vieras pääoma yhteensä	50 958	49 551
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	182 223	179 776

Konsernitaseen tunnusluvut

	2019	2018
Omavaraisuusaste % ²	30,3 %	30,7 %
Suhteellinen velkaantuneisuus % ³	87,4 %	88,9 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) 1000 €	17 333	17 656
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) €/asukas	1 629	1 645
Konsernin lainat € / asukas	10 093	9 357
Konsernin lainakanta 31.12. Meur	108,8	100,4
Asukasmäärä	10 639	10 732

² 100 * (Omapääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi + Polstoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – saadut ennakot)

³ 100* (Vieraspääoma – saadut ennakot) / Käyttötulot

2.6 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN TYTÄRYHTIÖISSÄ

KIINTEISTÖ OY KESTI

Toimintaympäristö ja olennaiset tapahtumat

Koy Kesti vuokraa, rakennuttaa ja ylläpitää kiinteistöjä erityisryhmien asumiseen. Uusimpana kohteena on 2019 käyttöönotettu tehostetun palveluasumisen Kestinpuiston palvelutalo osoitteessa Kyläojantie 1.

Kuluneen vuoden 2019 aikana on käynnistetty myös suunnittelu palvelutalon 2. vaiheen rakentamiseksi Kestinpuiston viereen samalle tontille osoitteeseen Kyläojantie 1/ Säikkätie 2.

Muuta rakennuskantaa pidetään kunnossa ja kehitetään tulevaisuuden tarpeita huomioiden.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
Kesti ylläpitää ja vuoraa asuntoja ja tiloja erityisryhmille	Asuntoja ja tiloja erityisryhmien tarpeisiin	Kiinteistöjen ylläpito ja kehittäminen

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiselle	Arvio toteutumisesta
kehittäminen ja ylläpito	käyttöaste	käyttöastetavoite toteutui
toimenpideohjelman ja kiinteistöstrategian laatiminen	asiakastyytyväisyys	kiinteistöstrategian kehittäminen jatkuu

Toimintaympäristö ja sen keskeiset muutokset

- Varsinaisessa toiminnassa erityisryhmien kiinteistöjen ylläpidossa ei ole tapahtunut oleellisia muutoksia.
- Kestintuvan kiinteistön osalta tehty pintamateriaali uudistuksia asuinhuoneisiin ja toteutettu pesuhuoneiden märkätilaremontteja, jotka osaltaan nostanut korjauskuluja.
- Kestin puiston rakentamisen aloitukseen otettu tilapäislaina on maksettu kokonaan pois 2019 aikana.
- Palvelutalon 2. vaiheen luonnossuunnittelu käynnistettiin vuoden 2019 lopulla.
- Talousarvio toteutui suunnitellusti ja tilikauden tulos tilinpäätössiirtojen jälkeen on voitollinen 33 590,38 euroa.

Tunnusluvut

Suoritteet	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
asuntojen lkm	37	37	37	37	67	67
huoneistoala m ²	1 907	1907	1 907	1907	3280	3280
käyttöaste %	97	100	100	100	100	100

Talous

1 000 €	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
KASVU						
Liikevaihto	210	404	421	414	414	
Taseen loppusumma	4822		3984	4106		
Henkilöstö	1	1	1	2	2	2
KANNATTAVUUS						
Nettotulos	-49	125	47	40	67	67
Sijoitetun PO:n tuotto%	0	3,3	2,1	3,3	3,3	3,3
VAKAVARAISUUS						
Omavaraisuusaste %	3,7	5	5,6	18,0	18,0	18,0
Velkaantumisaste %	96,3	95	94,4	82	82	82
Lainat	4 588	3 788	3 503	3 588	3 361	3 361
* rahalaitoksilta	3 788	3 788	3685	3 588	3 361	3 361
* kaupungilta	800	0	0	0	0	0

Uudisrakennuksen suunnittelutyö jatkuu vuoden 2020 alussa ja hanke etenee kilpailutus vaiheeseen maaliskuun -20 aikana. Uuden palvelutalon 2. vaiheen rakentamiseen tullaan hakemaan Nivalan kaupungin omavelkainen takaus toukokuun aikana, kun urakkalaskenta päättyy ja uudishankkeen hintataso on selvillä.

NIVALAN KAUKOLÄMPÖ OY

Toimintaympäristö ja olennaiset tapahtumat

Lämpöliiketoiminta tuotti odotusten mukaisesti. Yhtiön panostukset bioenergiaan vähensivät valmistevero-, päästö-, öljy- ja sähkösektorien kustannusten nousun vaikutuksia ja samalla kilpailukyky suhteessa muihin primäärienergiälähteisiin kasvoi hieman. Rakentaminen taajamassa hiipui ja uudisrakennus asiakkaita liittyi kolme kappaletta. Olemassa olevia kiinteistöjä liitettiin saman verran verkostoon.

Sähköliiketoiminta kannattavuus parani edelliseen vuoteen. Tuotantomäärä jäi arviosta alempaa enemmän kesäajalle painottuneen lämmöntuotantoprofiilin takia. Hakesähkön tuotantotukea ei maksettu tukileikkureiden takia.

Tuotannon tehokkuus kasvoi verkoston ja polttoaineenkäsittelyn parannustoimenpiteillä. Polttoainetehokkuus laski hieman tuotantoprofiilin takia parannustoimista huolimatta. Verkoston saneerausta tehtiin suunnitellusti ja vuotoveden määrä laski noin neljäsosaan.

Yhtiö ei tehnyt toimintavuonna suuria investointeja. Verkostoa simuloitiin eri ajotilanteisiin optimaalisen ajotavan saavuttamiseksi. Kurunpuhdon laajenemishanke käynnistettiin ja uusi runkolinja päätettiin rakentaa vuonna 2020.

Tuhkaa hyödynnettiin 1 118 tonnia Toholammn kaatopaikan muotoilu ja esipeittorakenteisiin. Biopolttoaineiden saatavuuden ja hintapaineen takia turpeen osuutta ei vähennetty. Kierrätyspuun laajemmalla hyödyntämisellä saavutettiin hinnallinen säästö polttoaineissa.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
Yhtiö mahdollistaa paikallista liiketoimintaa	Yhtiö ylläpitää kriisivalmiutta	Yhtiö tuottaa kustannustehokasta energiaa
Tukee kestävästä kehitystä energiapolitiikassa	Kaupungin ympäristöpäästöjen tehokas keskitetty hallinta	Edistää omavaraisuutta

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
Verkostohäviöiden vähentäminen	Myydyn energian suhde tuotettuun energiaan	Verkostohäviö kasvoi toimintavuonna tuotantoprofiilin takia parannus toimenpiteistä huolimatta. Toimenpiteillä on odotettavissa säästöjä tulevana vuosina
Henkilöstön hyvinvointi ja koulutus	Pysyvyys ja koulutusten toteutuminen	Koulutukset ovat toteutuneet suunnitellusti. Henkilöstön työtyytyväisyys on korkealla tasolla tutkimustulosten perusteella.
Lämpöpalveluiden ja asiakastytytyväisyyden kehitys	Lisäinformaation tuottaminen asiakkaalle	Yhtiö tuotti lämpötietoa kirjeitse ja internet-sivuille suunnitelman mukaisesti. Toimitusvarmuus oli 100 %.

Tunnusluvut

Suoritteet	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TS 2021
Kaukolämmönm.(MWh)	53420	53 352	53500	54031	53500	53500
Sähkönmyynti (MWh)	9803	8 150	8000	7817	8500	8500
Höyrymyynti (MWh)	0	0	0	0	0	0
Kaukolämmönh.(alv0%)	56	56	56	56	56	56
Sähkön hinta (alv.0%)	31,88	40,28	40	43,17	45	45
Höyryn hinta (alv.0%)	0	0	0	0	0	0
Verkoston pituus (km.)	55,67	56,23	56,5	56,52	57,5	58,2
Polttoaineen käyttö						
turve/puu/ref/öljy (%)	20/79/0/1	20/80/0/0	15/84/0/1	20/80/0/0	15/84/0/1	10/89/0/1
Kaukolämpöliitt.(kpl)	593	602	607	608	609	614

Talous

1 000 €	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TS 2021
KASVU						
Liikevaihto	4111	4193	4130	4232	4190	4272
Taseen loppusumma	18385	17810	16400	17367	15800	14700
Henkilöstö	6	6	6	7	6	6
KANNATTAVUUS						
Nettotulos	575	579	83	243	228	241
Sijoitetun PO:n tuotto%	6,3	5,8	2,7	3,6	3,5	3,3
VAKAVARAISUUS						
Omavaraisuusaste %	7	10,2	7,0	10,7	13	15
Velkaantumisaste %	93	89,8	93,0	89,3	87	85
Lainat						
* rahalaitoksilta	13647	12705	12000	12000	10545	9090
* kaupungilta	200	0	0	0	0	0

NIVALAN LIIKUNTAKESKUS OY

Toimintaympäristö ja sen keskeiset muutokset vuodelle 2019

Perustehtävät: Kuntalain (410/2015) mukaan kunnan tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan. Liikunta on hyvinvointipolitiikan väline ja sillä on suuri merkitys kuntalaisten terveyden, sekä työ- ja toimintakyvyn ylläpidossa.

Liikuntalain (390/2015) tavoitteena on edistää liikuntaa, kilpa- ja huippu-urheilua sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla. Liikunta on kansalaisten peruspalvelu. Laissa korostetaan suvaitsevaisuuden, kulttuurien moninaisuuden ja kestävästi kehityksen tukemista liikunnan avulla.

Nivalan Liikuntakeskus Oy tuottaa monipuoliset liikkumisen mahdollisuudet. Liikuntapaikat kunnan alueella huolehditaan käyttäjien tarpeiden mukaisesti ja Liikuntakeskuksen alueen liikuntapaikat ja niiden oheispalvelut tukevat toiminnallisesti ja taloudellisesti toisiaan. Tavoitteena on tuottaa ja kehittää liikuntapalveluja edullisesti, tasapuolisesti ja asiakkaiden tarpeita tyydyttävästi. Palvelujen on oltava virikkeellisiä ja korkealaatuisia sekä hyvinvointia ja terveyttä edistäviä.

Uudet hankkeet, investoinnit ja käynnistettävät toiminnot TA vuonna ja niiden vaikutus tuottoihin ja kustannuksiin:

- Liikuntaneuvonta
 - Palvelujen myynti hankkeelle ja sen vaikutuspiirissä oleville asiakkaille
 - Liikuntaneuvonta -hanke päättyy vuoden 2019 lopussa. Tavoitteena jatkaa palvelua samankaltaisena Liikuntakeskuksen toimesta.
 - vuokrattu toimitilat, tuotettu ja myyty palveluja
 - Toimistotila-, liikuntaväline- ja tilavuokrat
 - toteutunut
 - Hankkeen mukaisten palvelujen kehittäminen mm. portaali, liikuntaneuvonta
 - toteutunut
 - terveystuntomittaus ja testaustoiminta
 - kaikki asiakkaat testattu
 - Uusiasiakashankinta
 - hankkeen kautta lähes poikkeuksetta lähetteellä tulleet asiakkaat jatkaneet Uikon palvelujen käyttöä
- Harrasteakatemia
 - Toisen asteen opiskelijoiden harrastusakatemia
 - Liikuntakeskuksen vastuulla jääkiekon akatemia ohjaajien palkat.
 - tilat ja palvelut vastikkeetta käytössä, akatemialaisille myös koulu- ja vapaa-aikana
 - Toiminnan vakiinnuttaminen ja laajentaminen taideaineisiin
 - ei ole toteutunut
 - Lukio- ja ammattiopiskelu paikkojen kasvattaminen ja uusopiskelija -hankinta
 - vaikea arvioida, ei ainakaan ole vähentänyt kiinnostusta -päinvastoin
 - Palvelujen ja tilojen myynti hankkeelle, määrärahavaraus, toiminnan organisointi
 - toteutunut
 - terveystuntomittaus ja testaustoiminta
 - toteutunut
- Jäähallin peruskorjaus
 - Tähtää peruskorjauksen lisäksi energian tehokkaaseen hyödyntämiseen Liikuntakeskuksen tarpeisiin
- Monitoimihallin jatkosuunnittelu
 - Kysyntä ja tarve selvitetty
 - Suunnittelu ja kustannusarvio selvitetty
 - Yhteistyötahojen sekä käyttäjien kanssa jatkettu keskustelua
 - OKM:lle lähetetty avustushakemus
- Liikunta-alueen hoitokustannukset
 - Määrärahasitys vuodelle 2019 liikuntapalvelusopimukseen.

- toteutunut, seuranta vuoden 2020 aikana
 - Palvelutason nostaminen sekä aloitteiden toteuttaminen edellyttää määrärahan kasvattamista.
- Liikuntakeskuksen ja liikunta-alueen jatko suunnitelmat
 - Kallfonttien muutokset vaikuttavat liikenneturvallisuuteen ja aluepysäköintiin
 - aluesuunnittelu tehty ja saanut kaava hyväksynnän
 - Liikuntakeskuksen alueen käyttösuunnitelmat; mm. skeittipaikka, lähiliikunta-alueet, matkaparkki, P-alueet jne. (KAAPO-hanke)
 - hankkeita viedään eteenpäin pitkän tähtäimen suunnitelmalla
 - Liikuntapuiston jatkosuunnitelmat mm. sosiaalityöt, kulkuväylät, 2 ja 3 vaiheiden aikataulusuunnittelu jne.
 - Liikunta-alueelle varattu määrärahaa mm. pysäköintialueen, klv:n sekä kenttien rakentamiseen ja kehittämiseen
- Herättäjäjuhlat
 - Tilojen käyttö juhlien aikana. Palvelutuotanto ja aikataulusuunnittelu
 - toteutunut – käyttö minimaalisen vähäistä. Varautuminen ja aukioloihin laitettiin paljon resursseja.
- Omat tapahtumat
 - Liikunta- ja muut tapahtumat
 -
- Pyssymäki ja muut liikuntapaikat
 - PTP ja hoitoluokittelu ohjaavat liikuntapaikkojen hoitoa
 - Pyssymäen aluetta valmisteltiin Maakuntaviestejä 2020 varten.
 - muut hoidettu hoitoluokittelun ja PTP:n mukaisesti

Lopetettavat toiminnot / päättyvät hankkeet:

- Ryhmäliikuntapalvelutuotanto lopetetaan TA vuoden alussa
 - toteutunut – toimintaa jatkettu yhdessä Jokilatvan Opisto

Muutokset, jotka ovat tapahtuneet ennen suunnittelukautta:

- Julkisten liikuntapaikkojen rakentaminen ja niiden tuomat käyttö- ja ylläpitokustannukset.
 - hankkeet tuovat aina rahoitus- ja käyttökuluja.
 -

Arvio muutosten vaikutuksista konsernituloutteen koko taloussuunnittelukaudella:

- Tulee kasvattamaan kokonaiskustannuksia
- rahoituskulut kasvavat lainapääoman kasvaessa. Lainasalkun hallinta on otettava vuoden 2020 käsittelyyn ja ne on uudelleen järjesteltävä.
- kohteisiin, jotka eivät toimi käyttömaksuperusteisina tai ei voida kokonaan rahoittaa käyttömaksuilla, joten on ne käyttömaksukompensoitava julkisella määrärahalta
- Yhtiö on ylläpitänyt ja rahoittanut julkista liikuntapalvelutuotantoa eli kunnallisia, avoimessa käytössä olevia alituettuja liikuntapaikkoja lainarahoituksen turvin, ja talous ei anna enää siihen mahdollisuuksia
-

Muut toimintaan vaikuttavat asiat toimintaympäristössä:

- Liikunnan vaikutus kansantalouteen. Liikkumattomuuden hinnaksi on koko maan tasolla arvioitu 4 – 7 miljardia vuosi (UKK-instituutti).
- Liikuntasuhteiden valinta 2019
- Haasteena kävijämäärien ylläpito.
- Naapurikuntien liikuntapalvelujen kehitys
- Harrastusmahdollisuuksien monipuolisuus
- Heikko talous edellyttää omistajan tukea mm. lainanhoidossa ja investointien niin uus- kuin korjaustoimenpiteiden rahoituksessa

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2019

Kävijämäärät: Jäähallin käyttöaste yli 80 %, uimahallin kävijätavoite 70 000 käyntikertaa, kuntosalilla 29 000 käyntikertaa, kellohallissa ka 70 % sekä eri liikuntatapahtumat 10 000 suoritetta

- o jäähalli ollut remontin takia pois käytöstä 1.3.-31.9.2019
 - o käyttöaste avointen toimintaviikkojen aikana 87,2 %, aukiolopäiviä 152 päivää, käyttötunteja 1063 tuntia
- o uimahallin kävijämäärä 73123 käyntikertaa, aukiolopäiviä 343
- o kuntosalin kävijämäärä 39 128, auki 365/24/7
- o keilahallissa 19 347 pelaajaa, kilpailulähtöjä vuoden aikana 5 kpl
- o Muut tapahtumat: osallistujia 20 200, Liikuntakeskuksen tapahtumissa noin 10 200
 - o Lapsi- ja nuorisotapahtumat 16 kpl, osallistujia noin 2 500
 - o Terveys- ja hyvinvointitapahtumat 33 kpl, osallistujia noin 6 000
 - o Koululiikuntatapahtumia 14 kpl, osallistujia noin 1 700
 - o Yhteistyötapahtumat 53 kpl, osallistujia noin 10 000
- o Yhteistyötahojen tapahtumat ja ottelut: arvio kävijöistä liikkuu noin 20 000 kävijän paikkeilla.
- o Liikuntakeskus Uikon palveluja käytettiin vuonna 2019 arviolta noin 200 000 kertaa
- o Liikuntakeskus Uikko oli auki vuoden aikana 345 päivää

Yksiköiden mahdollisimman laaja palvelutuotanto: Liikunnan palvelut, tukipalvelut sekä tilojen ja kaluston vuokraus eri liikunta- ja vapaa-ajan tapahtumia varten

- Yleisötapahtumien sekä kesätapahtumien järjestäminen Kapinaviikolla
 - o toteutunut
- Liikuntatapahtumien järjestäminen
 - o toteutunut
- Yhdistysten tapahtumiin osallistuminen ja tukeminen
 - o toteutunut
- Olosuhteiden energiatehokas ylläpito sekä kehittäminen
 - o jäähallin remontin yhteydessä LTO ratkaisut sekä aurinkosähkö investointien odotetaan tuovan energiasäästöjä. Seuranta vuoden 2020 aikana.

Liikuntakeskus tuottaa monipuolisia ja virikkeellisiä liikuntapalveluja ja liikuntatapahtumia yhteistyössä eri tahojen ja yhteisöjen kanssa sekä hoitaa, ylläpitää ja kehittää liikuntapaikkoja.

- Yhteisen hyvinvointi strategian laatiminen yhdessä Nivalan kaupungin, Kallion Nivalan toimijoiden sekä Nivalan Liikuntakeskuksen kesken.
 - o Strategia päivitetään vuoden 2020 aikana, jossa keskeiset tavoitteet myös hyvinvoinnin osalta. Toimintaa ohjaava tiekarttaa päivitetään vuosittain. Noudatetaan kaupunki strategiaa.
- Vuoden 2019 aikana laaditaan Nivalan kaupungin liikuntapaikkasuunnitelma.
 - o toteutettu 29.10.2019, tarkoitus laatia Uikosta pitkän tähtäimen peruskorjaussuunnitelma vuoden 2020 aikana
- Harraste-akatemiatoiminnan kehittäminen yhdessä sivistystoimen ja Jedun kanssa.
 - o toteutunut
- Lähekkö Liikkeelle -hankkeen vakiinnuttaminen jatkuvaksi liikuntaneuvonnaksi. Tähtäimenä Liikuntakeskukseen sijoittuva neuvontapiste, muiden hyvinvointitoimijoiden yhteyteen.
 - o toteutunut

Konkreettisimmat muutostavoitteet 2019

Kulujen karsiminen:

- Tavoite koko yhtiö 2 %.
 - o toiminnan sopeuttaminen annettuihin määrärahoihin ja päivitettyyn liikuntapalvelusopimukseen.

- taloutta korjaavia toimenpiteitä saatu vietyä eteenpäin ja vuoden 2020 tulos antaa suunnan jatkotoimenpiteille
 - tilapäislainat täytyy konvertoida 2020
 - lainasalkku pitää uudelleen järjestellä 2020
- Jäähallin energia-/peruskorjauksen toteutus
 - toteutunut kustannusarvion ja urakoiden mukaisesti
- Palvelutarjonnan kehittäminen ja laajentaminen Liikuntakeskuksen yhteyteen
 - hyvinvointipalveluiden tuotteistaminen
 - hyvinvointitoimijoiden kartoitus
 - ravintolatoiminta, tilojen vuokraus ja palvelujen myynti em. tarpeisiin
 - kaikki em. asiat ovat arkirutiineja, joita kehitetään jatkuvasti
- Liikuntapaikkojen kehittäminen yhdessä kaupungin kanssa
 - Pesäpallokentän käyttöönotto ja Lehtolantien jatkotoimenpiteiden eteenpäin vieminen
 - Liikunta puiston sekä liikuntakeskuksen tonttien toimintojen uudelleen suunnittelu.
 - Monitoimihallin jatko suunnittelu
 - Liikunta-alueiden hallinta ja huolto
 - kaikki em. asiat ovat arkirutiineja, joita kehitetään jatkuvasti

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
Hallitoiminnan käyttöaste korkea.	Jäähallin käyttöaste 80 % Keilahallin käyttöaste 70 % Uimahallissa 70 t käyntikertaa Kuntosalilla 29 000 käyntikertaa Liikuntatapahtumissa 10 000 suoritetta.	Käyttöasteet halleissa on pysynyt. Haasteena on niiden ylläpito. Kilpailua kävijöistä on harrastelajien kesken, ostovoiman takia ja mielenkiintoisten palvelujen osalla.
Yksiköiden laaja palvelutuotanto sekä tilojen ja kaluston vuokraus eri liikunta- ja vapaa-ajan tapahtumia varten.	yleisötapahtumien sekä kesätapahtumien järjestäminen Kapinaviikolla liikuntatapahtumien järjestäminen yhdistysten tapahtumiin osallistuminen ja tukeminen olosuhteiden energiatehokas ylläpito sekä kehittäminen	Toteutunut ja toimintaa jatketaan. Yhteistyötahoja sekä vastuunjakoja toivotaan. Yhdistyksiä tuetaan tila- ja palvelutarjonnalla sekä varainhankintaan osallistumisella. Olosuhteita kehitetään edullisempaan suuntaan.
Liikuntakeskus tuottaa monipuolisia ja virikkeellisiä liikuntapalveluja ja liikuntatapahtumia yhteistyössä eri tahojen ja yhteisöjen kanssa sekä hoitaa, ylläpitää ja kehittää liikuntapaikkoja.	hyvinvointi strategian laatiminen yhdessä Nivalan kaupungin, Kallion Nivalan toimijoiden sekä Nivalan Liikuntakeskuksen kesken. Vuoden 2019 aikana laaditaan Nivalan kaupungin liikuntapaikkasuunnitelma. Harraste-akatemiatoiminnan kehittäminen yhdessä sivistystoimen ja Jedun kanssa. Lähekkö Liikkeelle -hankkeen vakiinnuttaminen jatkuvaksi liikuntaneuvonnaksi. Tähtäimenä	Ei ole tehty hyvinvointistrategiaa. Toimintaa ohjaa tiekartta, joka edellyttää toiminnan jatkuvaa kehitystä. Tehty Toteutunut Toteutumassa

	Liikuntakeskukseen sijoittuva neuvontapiste, muiden hyvinvointitoimijoiden yhteyteen.	
Kulujen karsiminen	Koko yhtiö -2 %	Ei toteudu, kulut ja hinnat kasvaneet.
toiminnan sopeuttaminen annettuihin määrärahoihin ja päivitettyyn liikuntapalvelusopimukseen.		Määräraha on saatu lähemmän toiminnan kustannuksiin. Arviointi 2020 toteumassa.
jäähallin energia-/peruskorjauksen toteutus		Toteutunut alkataulussa ja budjetissa. Yllätyksiä ja niistä aiheutuneita kustannuksia syntyi.
palvelu tarjonnan kehittäminen ja laajentaminen Liikuntakeskuksen yhteyteen	Hyvinvointipalveluiden tuotteistaminen hyvinvointi toimijoiden kartoitus ravintolatoiminta, tilojen vuokraus ja palvelujen myynti em. tarpeisiin	Kaikki nämä ydintoimintaa, joka edellyttää jatkuvaa kehitystä sekä suunnitelmallisuutta.
liikuntapaikkojen kehittäminen yhdessä kaupungin kanssa	Pesäpallokentän käyttöönotto ja Lehtolantien jatkotoimenpiteiden eteenpäin vieminen Liikunta puiston sekä liikuntakeskuksen tonttien toimintojen uudelleen suunnittelu. Monitoimihallin jatko suunnittelu Pyssymäki ja muut liikuntapaikat Omat liikuntapaikat	Toteutunut molemmat Näitä viedään eteenpäin ajan saatossa resurssien mukaan Hankesuunnittelussa edetään harkiten. Toteutunut PTP:n mukaan Toteutunut PTP:n mukaan

Talous

1 000 €	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
KASVU						
Liikevaihto	1162,5	1170,8	1194,98	1411	1411	1411
Taseen loppusumma	7 546	7 500	7562,00	7000	7000	7000
Henkilöstö	14	14	14	16	16	16
KANNATTAVUUS						
Netto-/Tilikauden tulos	-151,4	-43	-149,68	83	50	50
Sijoitetun PO:n tuotto%	-1,6	0	-1,27%	2,1	1,5	1,5
VAKAVARAISSUUS						
Omavaraisuusaste %	43,21	40	41,14%	50	50	50

Velkaantumisaste %	56,79	60	58,86%	50	50	50
Pitkalk. Lainat						
* Rahoituslaitokset	3 545	3 500	2972,33	3000	2800	2600
* kaupungilta	0	0	0	0	0	0
Pääomalaina	276	276	276,82	276	276	276
Lyhyt. Lainat						
* Kaupungilta	300	140	330,00	300	0	0
* rahoituslaitokset	72	0	296,68	120	60	0
* muut						

Taloutteen vaikuttavat asiat 2019

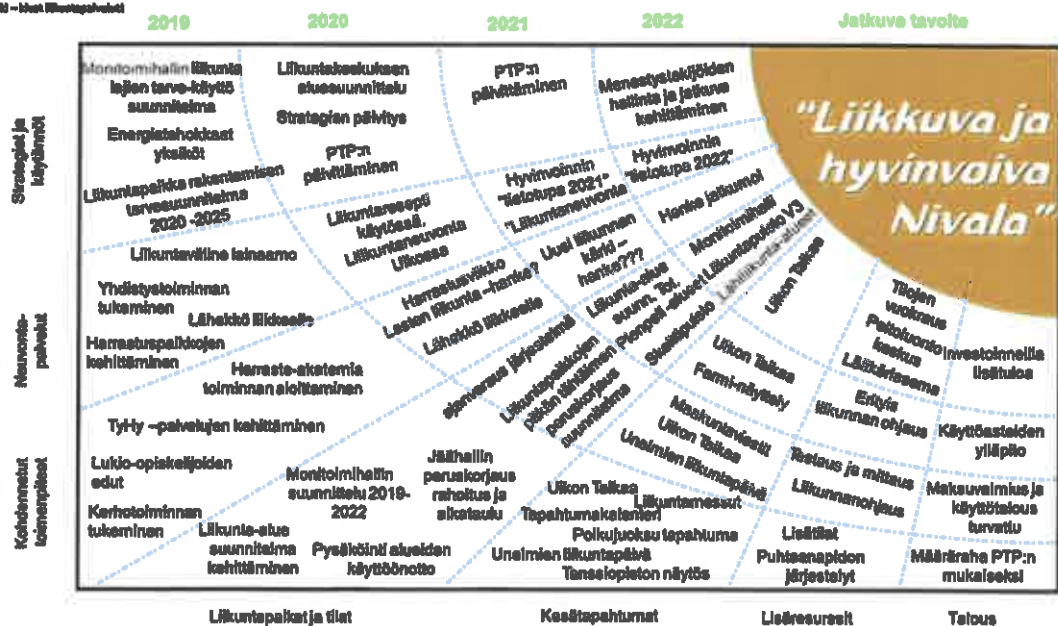
- Käyttötaloustukiin tehty 60 000,00 euron korotus
- Jäähallin investointi – tulo/meno netto +/- 0 €, henkilöstökulut remontin aikana aktivoitu taseeseen
- Lp -tuotantoon laskettu PP-kentän hoitokuluja 27 000 euroa
- Kiinteistöveropäätös + 30 000,00 euroa. Yleishyödyllisestä - yleiseen

Muut tunnusluvut

Keskisiä tunnuslukuja	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Talous (1000 €)						
Käyttökate	132	258	147	300	300	300
Polstot	-226	-213	-240	-280	-280	-280
Tilikauden tulos	-179	-43	-149	-28	0	0
Rahoitustulos	75	50	13	35	35	35
Nettomenot/as.	62,83	82	86,37	86	86	86

Liikunnan ja hyvinvoinnin tiekartta vuosille 2019-2022

KIINTEISTÖ OY NIVALAN VUOKRAKODIT

Toimintaympäristö ja olennaiset tapahtumat

Vuokratien perustehtävä on tarjota kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja eri elämäntilanteisiin noin kolmen kilometrin säteellä Nivalan palvelujen lähellä. Olemassa olevasta asuntokannasta pyritään huolehtimaan hoidon- ja peruskorjausten osalta mahdollisimman hyvin koko sen elinkaaren ajan. Merkittävänä haasteena tähän vaikuttaa kasvava korjausvelka asuntokantaan, sekä kiinteistöjen korkea keski-ikä. Viimeisen kymmenen vuoden aikana on asuntokannasta poistettu 108 asuntoa ja uutta on tehty 7 asuntoa. Nettomuutos on -101 asuntoa. Yhtiön strategia ja kiinteistöstrategia on päivitetty edellisvuoden 2018 aikana.

Väestörakenteen kehitystä ja muuttoliikettä tulee seurata ja Vuokratien omaa asuntokantaa tulee kehittää kysynnän mukaiseksi ja näin ollen on käynnistetty 2018 syksyn aikana hankesuunnittelu uudiskohteen rakentamiseksi lähelle keskustan palveluja. Hankkeen luonnossuunnittelu on edennyt vuoden 2019 aikana ja urakka kilpailutus on tehty 2020 alkuvuodesta. Uudisrakentamisen kustannusarvio tarkentuu urakkalaskennan päätyttyä ja lainoitukseen liittyvät takaushakemukset tulevat ajankohtaiseksi 2020 helmimaaliskuun aikana.

Mahdollisen lisärahoituksen tarve tulee eteen vuoden 2020 aikana, kun kustannukset tarkentuvat käynnistettävissä kunnostustoimissa koskien kahta taloyhtiön vesikattoremonttia ja piha-alueiden kunnostustöitä. Vuokratien kassavirran haasteet tekevät jatkuvaa palnetta suurista lainan lyhennyksistä selviämiseksi. Lisäksi lainajärjestelyjä joudutaan mahdollisesti tekemään vuoden 2020 aikana, kun kaupungilta 2019 vuonna otettu tilapäislaina 250 000 euroa erääntyy.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian toteuttaminen

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
Vuokratit mahdollistanut nopeallakin aikataululla asunnon löytymisen uusille kuntalaisille.	Nivalan palveluja lähellä olevat asunnot, jotka enintään 3 kilometrin päässä keskustan palveluista	Asuntokannan kehittämistoimenpiteet, joilla tavoitteena houkuttelevuus, viihtyisyys sekä kiinteistö kannan arvon säilyttäminen.

Toiminnalliset tavoitteet 2019

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
Vuokratien ikääntyvä asuntokanta ei vastaa kaikilta osin asuntomarkkinoiden muuttunutta kysyntää, jossa pienten asuntojen kysyntä on jatkanut kasvuaan. Asuntokantaa tulee kehittää niin, että se kohdentuu paremmin asunnonhakijoiden tarpeisiin ja asunnot on tehokkaassa käytössä.	Käyttöaste on tärkeä saada kohenemaan, jolla suora vaikutus rahoitustilanteeseen. Asukastyytyväisyys. On tärkeää, että saadaan asukkaat pidettyä ja huomioitua eri elämäntilanteissa olevien asumisen tarpeet.	Vuokratien ikääntyvä asuntokanta ei vastannut kaikilta osin asuntomarkkinoiden muuttunutta kysyntää, jossa pienten asuntojen kysyntä on jatkanut kasvuaan. Asunnonhakijoiden toiveisiin ei pystytty näiltä osin vastaamaan.

- Talousarvion 2019 tulosarvio oli 10 294,86 euroa ja tilikauden voitto (ennen tilinpäätös siirtoja) toteutuma oli 117 744,58 euroa, ero talousarvioon 107 449,72 euroa.

Merkittävänä vaikuttavana tekijänä olivat lainojen alhaiset korko kulut, sekä käyttöaste vuoden ka. 92,21% ei merkittävästi heikentänyt tulosta.

- Lähes kaikki kiinteistönhoitokulut olivat linjassa budjettiin, korjauksia lukuun ottamatta, jossa yllitys oli odotettu tehtyjen laajempien kunnostustöiden vuoksi.
- Liikevaihto laski edellisvuoteen 39 127,00 euroa, johon vaikutti käyttöasteen vajuus mm. Kyläojantie 3 ja Sälkkätie 4, sekä Niittykuja 3-4, liikevaihdon jääden budjetoidusta n. 32 303,10 euroa.
- Käyttöasteen vajuuteen oli varauduttu 6 % (121 319,16 euroa) sis. Kyläojantie 3 ja Sälkkätie 4 vajuudet
- Saatavien määrä pieneni hieman edellisvuoteen, myös luottotappioita kirjattiin hieman edellisvuotta vähemmän.
- Korotonta pääomallinaa ei ole lyhennetty.
- Vuoden 2019 käyttöaste ka. 92.21 %.
- Lainojen lyhennykset on pystytty hoitamaan lyhennysohjelman mukaisesti.

Tunnusluvut

Suoritteet	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
asuntojen lukumäärä	345	345	345	345	373	373
huoneistoala m ²	18180	18180	18180	18180	19780	19780
käyttöaste %	94,9	97	92,2	97	98	98

Talous

1 000 €	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
KASVU						
Liikevaihto	1989	2 098	1 950	2 017	2 000	2 000
Taseen loppusumma	10 088	10 200	9 920	12 720	12 214	11 714
Henkilöstö	2	2	2	3	3	3
KANNATTAVUUS						
Nettotulos	181	10	118	8	80	80
Sij.po tuotto %	1,8	2	2,26	2	2	2
VAKAVARAISUUS						
Omavaraisuusaste %	19,27	30,2	20,8	21,5	22	23
Velkaantumisaste %	80,73	69,8	79,2	78,5	78	74
Lainat	7 730	6 774	7 540	9 989	9 289	8 789
* rahalaitoksilta	7 730	6 774	7 175	9 874	9 174	8 674
* kaupungilta	115	115	365	115	115	115

Taulukossa olevaan kaupungin lainamäärään sisältyy n. 115 000 euroa koroton pääomalaina (3 eri lainaa). Talousarvion 2019 ja toimintasuunnitelman mukaiset lainapääomat ovat tilanteen 1.1. mukaiset. Vuonna 2019 konvertoitiin n. 400 000 euron suuruinen Kuntarahoituksen bullet- laina.

Vuoden 2019 aikana tehtiin perusparannuksiin ja kunnostustöihin jouduttiin ottamaan kaupungilta tilapäislainaa 250 000 euroa. Tilapäislainan uudelleen järjestelyä tehdään samanaikaisesti, kun uudelle kerrostalon rakentamiselle haetaan rahoitusta. Uuden kerrostalon rakentamiseen tullaan hakemaan Nivalan kaupungin omavelkainen takaus pikimmiten helmi-maaliskuun aikana, kun kerrostalon urakkalaskenta päättyy ja uudishankkeen hintataso on selvillä.

Vuokratodit sai lainahtomuutoksen vuodesta 2017 eteenpäin Valtiokonttorin lainoille. Lainoja joudutaan järjestelemään jatkossakin.

NIVALAN TEOLLISUUSKYLÄ OY

Toimintaympäristö ja olennaiset tapahtumat

Nivalan Teollisuuskylä Oy rakennuttaa ja vuokraa yrityksille teollisuus- ja toimitiloja, hallinnoi kehittämishankkeita ja tuottaa elinkeinopalveluita yhteistyökumppaneiden kanssa. Nivala-Haapajärven seutu Nihak ry tuottaa yritystoiminnan tarvitseman neuvonnan ja Oulun Yliopiston Kerttu Saalasti Instituutti toteuttaa tutkimus- ja kehitystoimintaa alueella.

Vuosi 2019 oli Teollisuuskylässä uudisrakentamisen osalta välivuosi. 2018 vuoden lopulla aloitettu Akkuserin laajennus tuli päätökseen, kun piha-alueet viimeisteltiin kesällä. Julas Kiinteistöt Oy:ltä ostettiin 882m² teollisuushalli, joka vuokrattiin välittömästi. Kalevi Mehtälän kuolinpesältä ostettiin Viherjauho -niminen kiinteistö, joka myös vuokrattiin maa-alueineen välittömästi.

Teollisuuskylän palveluksessa aloitti kehitysjohtaja Kari Kutuniva tammikuussa 2019. Talouspäällikkö Tanja Rautio aloitti huhtikuussa. Sirpa Pirttilä eläköityi myöhemmin kesäkuussa. Toimitusjohtaja Kalsi Liinamaa jäi pois yhtiön palveluksesta vuoden lopussa. Harri Poranen aloitti johtajana 11.11.2019 ja jatkaa toimitusjohtajana vuoden 2020 alusta.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
Yritysneuvontaa yhteistyössä NIHAKin kanssa	Mahdollistetaan uusien työpaikkojen syntyminen	Omavaraisuusaste hyvä
Tarjotaan toimitiloja	Pidetään ympäristöstä huolta	Tulee toimeen omillaan
Tutkimus- ja kehitystoiminta	Edistetään myös palveluelinkeinojen kehittymistä	Kannattavuus ok

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
Uusien yritysten nettolisäys	15 yritystä	Nettolisäystä v.2019 2 yritystä
Alueen yritysten investointien ja kehittämisen tukeminen		
Olemassa olevien yritysten osaamistason nosto	EU-projekteja 0,3 milj.€/vuosi, sisältää kansallisen ja EU-tuen sekä yritysten käyttämät varat	Olemassa olevien yritysten osaamiseen on panostettu 87 t€
Uusien työpaikkojen luominen teollisuuskylään	20 uutta työpaikkaa	Uusia työpaikkoja Teollisuuskylässä 16

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Tunnusluvut

Suoritteet	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Uudet työpaikat	33	20	16	20	20	20

Talous

1 000 €	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
KASVU						
Liikevaihto	3 315	3 611	3 699	3 673	3 673	3 673
Taseen loppusumma	35 877	33 870	34 241	32 992	30 731	29 831
Henkilöstö	4,5	5	6,5	6	6	6
1 000 €	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
KANNATTAVUUS						
Nettotulos	691	389	830	510	492	472
Sijoitetun PO:n tuotto%	2,8	1,9	2,7	2,5	2,5	2,5
VAKAVARAISUUS						
Omavaraisuusaste %	44	44,1	47,7	45	46,5	48
Velkaantumisaste %	56	55,9	52,3	55	53,5	52
Lainat	17 964	16 249	16 228	14 345	12 536	10 906
* rahalaitoksilta	17 112	15 397	15 395	13 512	11 703	10 073
* kaupungilta	852	852	833	833	833	833

NIVALAN VESIHUOLTO OY

Toimintaympäristö ja olennaiset tapahtumat

Vesihuollon tavoitteena on taata laadultaan moitteettoman talousveden saatavuus, asianmukainen viemärointi ja jätevesien puhdistus kaikille asiakasryhmille vesiyhtiön toiminta-alueillaan. Vesiyhtiö ostaa asiakkailleen toimittamansa talousveden tukkuvesiyhtiö Vesikolmio Oy:ltä ja toimittaa jäteveden edelleen tukkuvesiyhtiön jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi. Yksityistalouksien lisäksi asiakkaina voivat olla muun muassa erilaiset eläintuotantotilat, elintarviketeollisuus, teollisuusyritykset ja palvelualojen yritykset. Uusia merkittäviä hankkeita ei ole tiedossa jatkuvasti käynnissä olevien vesi- ja viemärijohtoverkostojen saneerausinvestointien lisäksi.

Yhtiöllä ei ole lainaa eikä lainanoton tarvetta ole tiedossa lähivuosille.

Talous- ja jäteveden myynneissä ei tapahdu vuosittain suuria muutoksia ja näiltä osin yhtiön taloudellinen tila on hyvin ennustettavissa. Merkittävimmät kustannustason nousut tulevat tukkuvesiyhtiön hinnankorotusten myötä, joihin yleensä tiedetään ennalta varautua ja huomioidaan talouden suunnittelussa. Toistaiseksi vielä viemäriverkoston vuotovesien määrä voi sateisina vuosina olla huomattavan suuri, jolloin yhtiön taloudellinen tulos voi notkahtaa suunnittelusta jossain määrin. Suunta on ollut parempaan ja toimenpiteitä tehdään edelleen jatkuvasti vuotovesien vähentämiseksi.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian toteuttaminen

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
Vesi- ja viemäriilittymät aina saatavilla	Veden hyvä laatu	Yhtiön talous tasapainossa
Merkittävien uusien asiakkaiden huomioiminen	Vesihuollon toimivuus	Palveluiden hinnoittelu kustannusvastaavasti

Toiminnalliset tavoitteet 2019

Tavoite	Mittari toteutumiselle	Arvio toteutumisesta
Jätevesiverkoston vuotovedet vähenevät	Alle 35 prosenttia puhdistamolle menevästä vesimäärästä	Tavoitetta ei aivan saavutettu. Vuotovesiprosentti 38,4
Talousvesiverkoston vuotovedet vähenevät	Alle 10 prosenttia	Tavoite saavutettiin vuotoprosentin ollessa 9,2
Etäluettavien mittareiden asennusten määrä	Vähintään 300 mittaria	Tavoitetta ei saavutettu. Mittareita asennettiin 218 kpl.
Veden laatutaso pysyy hyvänä	Kalkki vesinäytteet täyttävät talousvedelle asetetut vaatimukset	Tavoite saavutettiin.

Tunnusluvut

Suoritteet	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Viemärlaitos nettotulos	-18	10	-33	41	20	20
Vesilaitos nettotulos	-54	0	-75	0	20	20
Talousveden myynti (m ³ /v)	841 966	820 000	852 643	825 000	825 000	825 000
Jäteveden myynti (m ³ /v)	294 977	295 000	296 445	295 000	295 000	295 000
Talousveden hinta (€/m ³) (kaikki hinnat verollisia)	1,03	1,03	1,03	1,03	1,08	1,08
Jäteveden hinta (€/m ³)	2,94	2,94	3,06	3,06	3,06	3,06
Talousveden perusmaksu (€/v)	52,08	52,08	52,08	52,08	52,08	52,08
Jäteveden perusmaksu (€/v)	52,08	52,08	74,40	74,40	74,40	74,40

Talous (vesi- ja viemärlaitos)

1 000 €	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	1 718	1 716	1 741	1 798	1 800	1 800
Taseen loppusumma	5 828	5 700	5 829	5 995	5 991	6 028
Henkilöstö	8	8	8	8	8	8
Nettotulos	-72	10	-108	41	40	40
Sijoitetun PO:n tuotto%	-2,2	1,4	-2,9	0,4	0,5	0,5
Omavaraisuusaste %	64	68	62	64	64	64
Velkaantumisaste %	36	32	38	36	36	36
Lainat						
* rahalaitoksilta	-	-	-	-	-	-
* kaupungilta	-	-	-	-	-	-

NIVALAN KUITU OY

Marraskuussa 2018 Nivalan Vesihuolto Oy:lle perustettiin tytäryhtiö Nivalan Kuitu Oy kartoittamaan valokuidun tarvetta Nivalassa, sekä jatkossa aloittamaan varsinainen kuituverkko-liiketoiminta, mikäli riittävä asiakasmäärä löytyy kannattavaan toimintaan. Myöhemmin vuonna 2019 päätettiinkin aloittaa varsinainen valokuituliiketoiminta. Valokuituverkkoa ehdittiin rakentamaan vuoden 2019 aikana noin 50 kilometriä ja liittymissopimuksia allekirjoitettiin noin 700 kappaletta. Testikäyttöön kytkettiin kaksi asiakasta joulukuun lopulla. Tammi-helmikuussa 2020 liittymiä saataneen varsinaiseen asiakaskäyttöön noin 100 kappaletta. Kuituyhtiön tulos vuonna 2019 oli -117 495 €. Taseeseen on kirjattu valokuituverkon rakentamis- ja suunnittelukustannuksia noin 450 000 €. Hankkeelle on myönnetty valtion ja kaupungin tukea yhteensä 66 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista. Nivalan Kaupungin myöntämä hanketuki vuodelle 2019 on 495 000 euroa. Valtion tukiosuus 468 176 euroa. Lainarahoitusta ei yhtiölle ole vielä nostettu. Tukikelpoinen rakentamisaika on vuoden 2020 loppuun saakka.

Tunnusluvut

Suoritteet	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Valokuituliittymien määrä	2	900	910	920
Valokuituasiakkaiden määrä (TLOY 8988(((taloyhtiöliittymät ja vuokrat.)	2	1200	1220	1240
Johtoverkoston pituus (km)	50	250	255	260

Talous

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
KASVU				
Liikevaihto	16	450	300	300
Taseen loppusumma	59	3 000	3 000	2 880
Henkilöstö	0	0	0	0
KANNATTAVUUS				
Nettotulos	-117	380	100	100
Sijoitetun PO:n tuotto%		49	7,5	5,2
VAKAVARAISUUS				
Omavaraisuusaste %		9%	13%	17%
Velkaantumisaste %		91%	87%	83%
Lainat				
* rahalaitoksilta	-	500	1 500	1 500
* kaupungilta	-	-	-	-

3. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KÄYTTÖTALOUS

10 KAUPUNGINVALTUUSTO

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Valtuuston tehtävät ja toiminvalta määritellään kuntalaisissa (Kuntalaki 410/2015). Kunnassa on valtuusto, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää: 1) kuntastrategiasta; 2) hallintosäännöstä; 3) talousarviosta ja taloussuunnitelmasta; 4) omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta; 5) liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista; 6) varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista; 7) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista; 8) palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista; 9) takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta; 10) jäsenten valitsemisesta toimielimien, jollei jäljempänä toisin säädetä; 11) luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista; 12) tilintarkastajien valitsemisesta; 13) tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta; 14) muista valtuuston päätettävistä säädetystä ja määrätyistä asioista.

Kaupunkikonsernia ohjaavina asiakirjoina ovat valtuuston hyväksymät kaupunkikonsernistrategia, valtuustosopimus ja konserniohje, joka sisältää ohjeet hyvästä hallinto- ja johtamistavasta Nivalan kaupunkikonsernissa.

Kuntatalouden osalta kuntalaki korostaa mm. kuntayhtiöiden johtamista eli konsernijohtamista osana kunnan talouden hoitoa. Laissa kerrotaan välineet, joilla kunnan taloutta seurataan. Näitä kriteereitä ja seurannan välineitä tulee Nivalan kaupunkikonsernissa aktiivisesti seurata, ennakoita ja kehittää. Talouden seurannassa on siirrytty konsernin talouden johtamiseen. Mm. kuntalain 118 §:ssä säädetään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely.

Nivalan kaupungin konserniohje hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 14.12.2017 § 56. Konserniohje on hyväksytty tytäryhtiöiden hallituksissa keväällä 2018. Kuntalaki (47 §) asettaa kunnille veloitteen päättää kuntakonsernin keskeisistä tavoitteista ja konserniohjauksen periaatteista sekä määrää kunnan konsernijohtosta konserniohjauksen ja konsernivalvonnan järjestäjänä. Nivalan kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden ja strategian mukaisesti. Konserniohjeella kaupunginvaltuusto määrittelee konserniohjauksen periaatteet, joiden perusteella konsernijohto ohjaa konsernia. Konserniohjeen tavoitteena on yhtenäistää ja tehostaa konsernin yhtiöiden ja yhteisöjen johtamis- ja hallintokäytäntöjä ja siten varmistaa riittävää avoimuutta ja tiedonkulkua, sisäisen ja ulkoisen valvonnan riittävyyttä ja toimivuutta, riskienhallintaa ja hyvää laskenta- ja kirjanpitoikäytäntöä sekä tilintarkastustapaa siten, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kuntakonsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

Valtuustoryhmät ovat valtuustonpuheenjohtajan johdolla solmineet valtuustosopimuksen valtuustokaudelle 2017-2021. Sopimus on yhteistyö- ja aiesopimus, eikä sido lopullista päätöksentekoa. Sopimukseen on kirjattu yleisiä periaatteita, toiminnallisia tavoitteita ja elinvoimapolitiikan perusteita.

Nivalan kaupunkikonsernin strategia

Nivalan kaupunginvaltuusto hyväksyi 28.5.2019 kokouksessaan päivitetyn Nivalan kaupunkikonsernin strategian vuosille 2019-2021. Päivitetyllä strategialla halutaan edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja paikkakunnan elinvoimaa hyödyntämällä tutkimustietoa ja hankkeita, osallistumalla aktiivisesti alueuudistukseen sekä hyödyntämällä teknologiaa ja digiosaamista. Päivitetystä strategiassa on kiinnitetty huomiota myös sen toteuttamisen arviointiin ja seurantaan laatimalla mittareita seurannan ja arvioinnin mahdollistamiseksi.

Volmassa olevassa, päivitetystä Nivalan kaupunkikonsernin strategiassa visiona on, että Nivalan kaupunki on "Juureva kaupunki – mahdollisuuksia täynnä". Strategisiksi päämääriksi on määritetty:

- Tutkimusta ja koulutusta kehittävä – Yrittäjyyden edellytyksiä ja työtä tarjoava seutukaupunki
- laadukkaiden palvelujen, hyvän arjen ja asumisen kaupunki

- taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni

Toimintaympäristön muutokset

Valmisteilla ollut maakunta- ja sote-uudistus kaatui Juha Sipilän hallituksen eroon maaliskuussa 2019. Suunnitelman mukaan 18 maakuntaa olisi järjestänyt kaikki alueensa sosiaali- ja terveyspalvelut. Maakunnille olisi siirtynyt myös muita tehtäviä ELY-keskuksista, TE-toimistoista, aluehallintovirastoista, maakuntien liitoista ja muista kuntayhtymistä sekä kunnista. Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelmaan on kirjattu sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistus. Uudistuksessa kootaan sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille. Myös pelastustoimen järjestäminen siirretään maakuntien tehtäväksi. Itsehallinnollisia maakuntia on 18. Maakuntien toiminnasta, taloudesta ja hallinnosta säädetään erillisellä lailla. Alueiden päätöksenteosta vastaavat suorilla vaaleilla valitut valtuutetut. Asukkaiden osallisuutta ja käyttäjädemokratiaa vahvistetaan. Nivalan kaupunki osallistuu aktiivisesti mahdollisiin rakenneuudistuksen valmisteluihin.

Nivalan kaupunki panosti työllisyyden hoitoon tiiviillä yhteistyöllä Nivalan Työpajasäätiön kanssa. Tulevaisuuden oppimisympäristöt ja kouluverkko-työryhmä aloitti työskentelyn keväällä 2018, vuonna 2019 järjestettiin kuntalaiskuuleminen ja pyydettiin ryhmän esityksestä lausunnot, päätökset tullaan tekemään vuoden 2020 aikana. Hallintosäännön päivitys hyväksyttiin 17.10.2019 § 61. Hallintosääntöön tehtiin seuraavia tarkennuksia ja muutoksia: Konsernijohdon tarkentaminen, hyvinvoinnin toimialan täsmennyksiä, sisäisen valvonnan tehtävät ja vastuut, henkilöstöorganisaatioon kamreerin tilalle talousjohtaja. Lisäksi tehtiin teknisiä tarkennuksia ja korjauksia. Kaupunginvaltuusto piti kaksi iltakoulua ja yhden seminaarin: 24.1.2019 tulevaisuuden oppimisympäristöt ja Nivalan kouluverkko, 4.12.2019 Nihakin palvelusopimus sekä 26.8.2020 asumisen seminaari, jonka järjesti Nivalan Vuokrakodit yhdessä kaupungin kanssa (USO-hankkeen osana).

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian toteuttaminen, valtuustotason sitovat tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
Kaupunkikonsernin aktiivisen kehittämistyön mahdollistaminen.	Tulevaisuuden oppimisympäristön ja kouluverkon linjaukset.	Kaupunkikonsernin strategisen johtamisen ja muutosjohtamisen tähtävyystavoitteiden toteuttaminen.
Ajanmukainen kaavoitus	Kaupunkistrategian ja hyvinvointikertomuksen toteuttaminen ja päivittäminen.	Tytäryhtiöiden ja toimialojen välisen sekä toimialojen keskinäisen yhteistyön syventäminen.
Hyvän kaupunki-imagon ylläpitäminen ja edelleen kehittäminen.	Valokuituverkon toteuttaminen	Asukasluvun kasvu

Toiminnalliset tavoitteet

Hallintokunnan toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Mittarit toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
Kehittämishankkeiden toteuttaminen mm. Agro-studio	Torialueen kunnostus ja keskustan liikennejärjestelyt tehty. Muiden kehittämishankkeiden vaikuttavuus.	Torialueen kunnostussuunnitelma ja keskustan liikennejärjestelyt toteutettu. Agro-studio hanketta toteutetaan AgroTeknoa hankkeessa.
Aktiivinen ja ennakoiva tonttipolitiikka asumisen ja yrittämisen tarpeisiin	Uuden maa-alueen kaavoitus käynnissä	Kurunpuhdon alueen maanhankinta toteutettu ja kaavoitus käynnistynyt.

		Tilimaan hankinta takaisin kaupungille toteutettu 3.2020.
Medialatojen kehittäminen ja sitä tukeva koulutus sekä yhteiset toimenpiteet.	Konsernin some-näkyvyys (kuvaus tilanteen muutoksesta)	Perustettu kaupungin oma some-tili. Aloitettu tuottamaan kaskilta toimialoilta sisältöä sosiaalisen median kanaviin. Perustettu Nivalan kaupungin oma twitter-tili. Somekoulutusta järjestetty koko henkilökunnalle. Seuraajat lisääntyneet kevästä 2019 alkaen facebook-tilin käyttäjämäärät ovat lisääntyneet yli 500:lla.
Pitkän tähtäimen linjaukset tulevaisuuden oppimisympäristön kouluverkosta	Kuntalaisten osallisuuden toteutuminen. Päätökset on tehty toukokuun loppuun.	Linjauksien tekeminen siirtynyt vuodelle 2020, kaupunginhallituksen päätös 17.9.2019. Kuntalaiskuuleminen toteutettu syksyllä 2019.
Arvioidaan kaupunkistrategian ja hyvinvointikertomuksen toteutuminen ja muutostarpeet tulevan vuoden talous- ja toimintasuunnitelman valmistelun pohjaksi.	Arviointi tehty huhtikuun loppuun mennessä. Strategian päivittäminen toukokuun loppuun mennessä.	Kaupunkikonsernin strategia päivitys hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 28.5.2019.
Valokuituverkon toteutus konserniyhteistyönä	Toteuttamisen kannattavuus arvioitu Kuituverkkohankkeen toteutusaste	Toteutuksen kannattavuutta seurataan, toteutus on kesken. 739 tilaajaa+ vuokratien n.300 asuntoa+ kaupungin ja PPKY Kallion vuokratuidut
USO- ja muiden koulutusten hyödyntäminen konsernin strategisen johtamisen ja muutosjohtamisen kehittämisessä.	Toteutuneet USO-koulutukset Toteutettu kehittämisprojekti (USO tai muu)	Uso-hankeessa pidettiin Asumisen seminaari 22.8.2019
Konserniyhteistyön hyödyntäminen ja toimialojen keskinäisen toiminnan vahvistaminen	Konsernipankkia koskeva selvitys tehty. Moniammatillinen yhteistyö selkeytetty ja kuvattu lapsiperheiden palvelussa esim. perhekeskuksen osalta.	Konsernipankin hyödyntämismahdollisuudet on selvitetty.
Asukastyytyväisyyden edistäminen	Muuttajan tervetulo paketti uudistettu ja nettisivuille koottu muuttajan palvelupaketti	Tervetuloa Nivalaan- muuttajanpaketti on uudistettu ja jakelu aloitettu.

Tuottojen ja kulujen laskentaperusteet vuodelle 2019

Kaupunginvaltuusto vahvisti vuoden 2019 veroprosentit 1.11.2018. Paikkiosäntöön on kirjattu luottamushenkilöiden vuosi- ja kokouspalkkioiden perusteet ja määrät sekä viran- ja toimenhaltijoiden kokouspalkkioiden perusteet ja määrät

Talous

10	Kaupunginvaltuusto	TA 2019	TA-muutos	TA+ muutos	TP 2019	poikkeama
*	Toimintamenot	-61 620	-3 526,35	-65 146	-62 914,34	2 232,01
	Toimintakate	-61 620	-3 526,35	-65 146	-62 914,34	2 232,01

11 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunta on valtuuston vaalikaudeksi asettama riippumaton toimielin, jonka tärkein valvonnan kohde on valtuuston päätösten toimeenpanosta vastaava kaupunginhallitus sekä sen alaiset tilivelvolliset viranhaltijat.

Tarkastuslautakunnalle kuntalaissa määrätyt tehtävät ovat hallinnon ja talouden tarkastus, valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen tarkastus, sekä mahdollisesti kunnan taseissa olevan kattamattoman alijäämän tasapainotuksen toteutumisen ja toimenpideohjelman riittävyys arviointi.

Lautakunta seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja esittelee tilintarkastuskertomuksen valtuustolle. Valtuuston asettamien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista seurataan kuulemalla vastaavia viranhaltijoita sekä tutustumalla vuosittain joihinkin keskeisiin toimintoihin. Johonkin talousarviovuonna toteutettavaan merkittävään investointiin tutustutaan myös paikanpäällä.

Talousarviovuonna tehtyjen havaintojen pohjalta lautakunta laatii arviointikertomuksen joka annetaan valtuustolle tilinpäätöskokouksessa. Lautakunnan tehtävänä on arvioida tavoitteiden toteutumisen lisäksi kaupungin toiminnan tarkoituksenmukaisuutta ja vaikuttavuutta sekä edesauttaa tuloksellisuuden ja tehokkuuden mitattavuutta ja vertailtavuuden kehittämistä.

Kuntalain (210/2015) mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava julkisesti sidonnaisuuksistaan. Säännöstä sovelletaan 1.6.2017 alkaen. Kuntalain (210/2015) 84 §:n mukaan sidonnaisuusilmoitukset tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Tarkastuslautakunta saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi (kuntalaki 121 §) kun henkilö on valittu luottamustoimeensa tai tehtävänsä eli sidonnaisuusilmoitus annetaan pääsääntöisesti valtuustokauden alkaessa. Sidonnaisuusilmoitukseen tapahtuva muutos on ilmoitettava viipymättä. Ilmoitukset julkaistaan yleisessä tietoverkossa.

Valtuustokaudelle 2017–2021 valittu lautakunta kokoontuu vuoden 2019 aikana tarpeen mukaisesti.

Tilintarkastuspäiviä vuonna 2019 käytetään tarvittava määrä.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Tarkastuslautakunta on laatinut arviointikertomuksen vuoden 2018 toiminnasta ja tilinpäätöksestä.

Lautakunta on seurannut 2019 talousarviovuoden toimintaa ja taloutta kuulemalla viranhaltijoita organisaation eri tasolla ja vertaamalla selvityksiä omiin ja kuntalaisten havaintoihin sekä tilintarkastajalta saatua aineistoon.

Lautakunnan hyväksymä tarkastussuunnitelma siihen tehtyine täydennyksineen on pääosin toteutunut.

Tarkastuslautakunta on ilmoittanut kaupunginvaltuustolle vuoden 2019 aikana korjatut ja tehdyt sidonnaisuusilmoitukset.

Tarkastuslautakunta kokoontui talousarviovuonna 10 kertaa.

Kaupungin tilintarkastajien suorittamia tarkastuspäiviä vuonna 2019 oli yhteensä 19,16 päivää, joista Asko Vanhatuvalla 8,5 päivää ja Maritta Hintsalalla 10,66 päivää.

Tarkastuslautakunta on kuullut toimintavuoden aikana seuraavia henkilöitä:

- Kaupunginjohtaja Päivi Karikumpu
- Hallintojohtaja Liisa Hankonen
- Nivalan kaupungin PPKY Kallion edustaja Esko Kangas
- Nivalan Työpajasäätiön toimitusjohtaja Riitta Kaskela

- KOY Nivalan Vuokratodit ja KOY Kestin toimitusjohtaja Simo Hautamäki
- Nivalan Liikuntakeskus Oy toimitusjohtaja Pekka Niemelä
- Nivalan Vesihuolto Oy hallituksen puheenjohtaja Heikki Junntila
- Nivalan kaukolämpö Oy toimitusjohtaja Hannu Petäistö
- Tekninen johtaja Jouni Hautala
- Talousjohtaja Ulla Alin
- Nivalan Teollisuuskylä Oy toimitusjohtaja Kaisa Liinamaa
- Peruspalvelukuntayhtymä Kallio palvelukodin palveluesimies Maija-Liisa Salmela
- Peruspalvelukuntayhtymä Kallio kotihoidon palveluneuvonta Kristiina Markkula
- Peruspalvelukuntayhtymä Kallio vammaispalvelun palveluohjaaja Leena Hosio
- Peruspalvelukuntayhtymä Kallio sosiaalityön ja lastensuojelun sosiaalityöntekijä Kaarina Autio
- Sivistysjohtaja Riitta Viitakangas

Talous

11	Tarkastuslautakunta	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintamenot	-19 365	0,00	-19 365	-15 260,93	4 104,07
	Toimintakate	-19 365	0,00	-19 365	-15 260,93	4 104,07

12 KAUPUNGINHALLITUS

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Kuntalaki 410/2015 § 39 määrittelee *kunnanhallituksen tehtävät*. Sen mukaan kunnanhallituksen tulee vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kunnanhallitus edustaa kuntaa työnantajana ja vastaa kunnan henkilöstöpolitiikasta, kunnan toiminnan yhteensovittamisesta sekä kunnan toiminnan omistajaohjauksesta. Kunnanhallitus myös huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kunnanhallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista yhteistyötä, jota kunnanhallituksen tehtävien toteuttaminen edellyttää. Kunnanhallituksen puheenjohtajan muista tehtävistä määrätään hallintosäännössä. (Kuntalaki § 40). Kaupungin konsernihoitoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto, kaupunginjohtaja sekä kaupunginhallituksen nimeämät viranhaltijat. Hallintosäännössä (päivitys hyväksytty 13.10.2019 kaupunginvaltuustossa) määritellään konsernihoitoon kuuluvien tehtävien ja toimivallan jaosta.

Kaupunginhallitus-toimielimen alaisuuteen kuuluvat seuraavat *tehtäväalueet*: kaupunginhallitus, Peruspalvelukuntayhtymä Kallio, Jokilaaksojen pelastuslaitos, Nivalan Liikuntakeskus Oy:n avustukset, työllistämistoimet, keskushallinto ja henkilöstöjaos. Jätehuoltoviranomaisena on toiminut 1.1.2013 alkaen jätehuoltolautakunta, jossa isäntäkuntana toimii Ylivieskan kaupunki. Kaupunki on nimennyt edustajansa jätehuoltolautakuntaan.

Nivalan kaupunkikonsernin toimintatapoja tarkennettiin uusimalla *konserniohje*. Kaupunginvaltuusto hyväksyi konserniohjeen 14.12.2017 ja tytäryhtiöiden yhtiökokoukset keväällä 2018. Konsernin toimintojen ja talouden omistajaohjaus nousee aiempaa suurempaan rooliin mm. taloussäännösten uudistusten johdosta.

Kuntien rooli on kasvanut *työttömyyden hoidossa*. Tähän Nivalan kaupunki on vastannut mm. organisoimalla kaupungin työllistämistoimintoja Nivalan Työpajasäätiön alaisuuteen. Työpajasäätiö aloitti toimintansa 1.7.2015. Työllistämistoimet -tehtäväalueeseen on koottu pitkäaikaistyöttömyyden hoidon kehittämiseen osoitettavat määrärahat (ostopalvelu), jotka osoitetaan Nivalan Työpajasäätiölle. Samassa tehtäväalueessa on myös kunnan osuus työmarkkinatukeen, työttömien terveystarkastukseen sekä nuorten "kesäduuni" avustukseen kohdennettavat määrärahat. Kaupungin ja Nivalan Työpajasäätiön yhteistyöllä tarjotaan aktiivintipalveluja työttömille ja hillitään työmarkkinatuen kuntaosuutta.

Sote- ja maakuntahallintouudistus päättyi keväällä 2019 Juha Sipilän hallituksen eroon. Maan hallitus oli sopinut neuvottelussaan itsehallintoalueiden määräksi 18 ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut järjestettäväksi 15 alueen puitteissa. Vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä olisi siirtynyt kunnilta ja kuntayhtymiltä 18 itsehallintoalueelle. Itsehallintoalueet olisi muodostettu maakuntajaon pohjalta.

Kuntalain mukaan kunnanhallituksen roolia kunnan henkilöstöpolitiikassa korostetaan. Nivalan kaupungin *henkilöstöstrategia* päivitettiin syksyllä 2018. Henkilöstöstrategian visio on osaava, jaksava, kehittävä henkilöstö. Tavoitteeksi asetettiin henkilöstön osaamisen ja tietotaidon kehittäminen, uuden teknologian ja digiosaamisen hyödyntäminen, henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen ja esimiestyön kehittäminen.

Nivalan kaupunki ostaa talous- ja palkkahallinnon palvelut kuntien omistamalta osakeyhtiöltä Kuntien Hetapalvelut Oy:ltä. Nivalan Työpajasäätiö Oy hakee työllistämistoimintoihin liittyvät palkkatuet sekä raportoinnit. Velvoitetöyöllistettävien osalta palkkatuet haetaan kaupungin toimesta.

Kaupunkistrategiaa on päivitetty kevään 2019 aikana. Toimielimen alaisuuteen kuuluvat tehtäväalueet tukevat toiminnallaan Nivalan kaupungin strategialla määritettyjen tavoitteiden toteuttamista. Hyvinvoinnin toimiala on valmistellut sähköisen hyvinvointikertomuksen Nivalan kaupungin osalta. *Sähköisen hyvinvointikertomuksen* tilastotietoja on huomioitu vuoden 2019 talousarvion ja vuosien 2020- 2022 valmistelussa. Kertomuksen hyödyntämistä kehitetään edelleen osaksi strategista johtamista.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian valtuustotason sitovat tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
Ajanmukainen kaavoitus	Kuntakonsernin strategisen johtamisen kehittäminen	Edistetään konserniohjauksen keinoin palveluiden järjestämisen kustannustehokkuutta
ELME -strategian aktiivinen toteuttaminen	Hyvinvointikertomuksen painopisteiden huomiointi	Edunvalvonta maakuntaudistuksessa sekä alueellisesti
Elintarvikejalostusmahdollisuuksien kartoittaminen osana tehtäväkenttää	Palvelurakenteen kehittämistoimista huolehtiminen.	Hankkeiden hyödyntäminen kehittämisessä
Hyvän kaupunki-imagon ylläpitäminen ja edelleen kehittäminen		Pitkäaikaistyöttömyyden alentaminen

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
Tekee kaupunginvaltuustolle esityksen Nivalan kaupungin tulevaisuuden oppimisympäristöstä	Esitys tehty toukokuun 2019 loppuun mennessä	Esitys tehdään kevään 2020 aikana
Yhteistyö Nivalan Työpajasäätiön kanssa työllistämässä	Työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys. Palkkatuella työllistettyjen määrä	Työmarkkinatuen kuntaosuus laski, ollen 7,75 % (n.32 000 €) matalampi kun v.2018, palkkatuella työllistetyt: 20
Nuorten kesätyöllistymisen tukeminen	Myönnetyt kesäduunisetelit	Myönnettiin 85 kesäduuniseteliä
PPKY Kallion talousarvioprosessin ennakoitavuuden parantaminen	Päätösten vaikutus kuntatalouteen on tiedossa päätöksentekovaiheessa	PPKY Kallion strategiatyö käynnissä. Huomioidaan sopimustyöryhmässä.
Kaupunginvaltuuston iltakouluja hyödyntäen tarkastellaan sote-toimijamahdollisuudet	Vaihtoehdot on kartoitettu	Vaihtoehdot kartoitettu kevättalvella 2019.

Talous

12	Kaupunginhallitus	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	950 063	0,00	950 063	984 153,28	34 090,28
*	Toimintamenot	-45 704 261	-573 590,49	-46 277 851	-47 276 860,70	-999 009,21
	Toimintakate	-44 754 198	-573 590,49	-45 327 788	-46 292 707,42	-964 918,93

120 KAUPUNGINHALLITUS

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Kaupunginhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kaupunginhallituksen tehtävissä korostuvat kunnan henkilöstöpolitiikka, vastuu kunnan toiminnan yhteensovittamisesta, vastuu omistajaohjauksesta, sekä sisäisen valvonnan ja riskien hallinnasta huolehtiminen. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista yhteistyötä, jota kaupunginhallituksen tehtävien toteuttaminen edellyttää. Jatkossa kaupunginhallituksen rooli korostuu konsernijohtamisen osalta. Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto, kaupunginjohtaja sekä kaupunginhallituksen nimeämät viranhaltijat. Hallintosäännössä määritellään konserni johdon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi hallintosäännön päivityksen 17.10.2019 § 61.

Kaupunkilaisten terveyttä edistävään asenteeseen vaikuttamisen mahdollisuus on kuntalaisten osallistuminen ja osallisuus. Hyvinvoinnin ja terveyden tietopohjan ja seurantajärjestelmän todentamiseksi odotetaan kuntalaisilta palautetta. Kaupunki kehittää sähköistä asiointia ja asiakaspalvelua.

Pitkään valmisteilla ollut kunta- ja palvelurakennemuutos kariutui Sipilän hallituksen eroon keväällä 2019. Nivalan kaupunki oli aktiivisesti mukana kunta- ja palvelurakennemuutoksen valmistelutyössä. Hyvinvoinnin toimiala on valmistellut hyvinvointikertomuksen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi hyvinvointikertomuksen vuosiraportin 13.6.2019 § 38. Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetettuja painopisteitä on huomioitu koko kaupungin organisaation toiminnassa. Hyvinvointikertomuksen hyödyntämistä kehitetään edelleen osaksi strategista johtamista.

Viestintään ja markkinointiin tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota. Nivalan kaupungin viestintä- ja kriisiviestintäohjeet hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 11.6.2018 § 184. Nivalan kaupungin ja paikallisyhteisön kehittämiseksi ja tuleviin muutoksiin valmistautumiseksi Nivalan kaupunkikonsernin strategia päivitettiin keväällä 2019. Strategiseksi päämääräksi Nivalan kaupunkikonsernin strategiassa on määritetty seuraavat tekijät: 1) Tutkimusta ja koulutusta kehittävä –Yrittäjyyden edellytyksiä ja työtä tarjoava seutukaupunki 2) Laadukkaiden palvelujen, hyvän arjen ja asumisen kaupunki sekä 3) Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni.

Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii Sosiaali- ja terveystoimen neuvottelukunta, jonka tehtävänä on toimia yhteistyöelimenä Peruspalvelukuntayhtymä Kallioon. Neuvottelukunnalla ei ole itsenäistä ratkaisuvalltaa. Sosiaali- ja terveystoimen neuvottelukunnan tehtävänä on käsitellä ja valmistella Peruspalvelukuntayhtymä Kallion toimialaan liittyviä asioita Nivalan kaupungin näkökulmasta sekä antaa lausuntoja tarvittaessa.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
ELME -strategian aktiivinen toteuttaminen.	Kuntakonsernin strategisen johtamisen kehittäminen.	Hankkeiden hyödyntäminen kehittämisessä
Elinvoimatekijöiden edistäminen.	Klinteistöstrategian kehittäminen.	Edunvalvonta maakuntamuutoksessa sekä alueellisesti
Hyvän kaupunki-imagon ylläpitäminen ja kehittäminen.	Lapsiperheiden sujuvan arjen edistäminen.	Alueellisen yhteistyön edistäminen palvelurakenteen kehittämisessä.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
Työvoiman saatavuuden kehittämishanke yhteistyössä yritysten kanssa.	Kehittämishanke aloitettu.	Nivalan kaupunki mukana seutukaupunkiverkoston Osaava työvoiman saatavuus-hankkeessa
Elintarvikejalostusmahdollisuuksien kartoittaminen osana tehtäväkenttää.	Mahdollisuuksien kartoittaminen on aloitettu.	Ei varsinaista selvitystä tehty. Normaalissa toiminnassa huomioitu mahdollisuuksien havaltseminen.
Kuulutusjärjestelmien uusiminen koulut ja kaupungintalo.	Kuulutusjärjestelmät toimivat.	Kuulutusjärjestelmistä on laadittu suunnitelma ja sen toteuttaminen on aloitettu. Toteutus on valmis kesällä 2020. Suunnitelmasta on annettu raportti.
Valokuituhanke etenee suunnitellusti.	Sitoutuneiden valokultuliittymien hankkijoiden määrä.	739 tilaajaa+ vuokratotien n.300 asuntoa+ kaupungin ja PPKY Kallion vuokratuidut
Päivitetään kaupungin kiinteistö- ja omistussuunnitelma.	Päivitys on tehty.	Hyväksyttyä kiinteistöstrategiaa noudatettu, päivitetään kun palvelurakenteita koskevat päätökset tehty.
Tarkennetaan hankintaohjeistus	Hankintaohjeistus on hyväksytty.	Hankintaohje on hyväksytty kaupunginhallituksessa 11.11.2019 § 301
Perhepalveluiden ohjausvastuun selkeyttäminen.	Ohjausvastuu on määritelty.	Toteutustapa valmistelussa.
Torialueen kehittämishanke	Hanke on aloitettu.	Torialueen kehittämishanke on toteutettu.

Kaupunginhallituksen tehtäväalueen alaisuudessa ovat mm. seuraavat määrärahat:

	TA 2019		TOT 2019
Kaupunginhallitus (1200)	330 000 €	(toimintatuotot)	303.244
	234 835 €	(toimintakulut)	229.146
Muu yleishallinto yht. (1201)	126 600 €	(toimintakulut)	125.814
- Suomen Kuntaliiton ja Pohjois-Pohjanmaan liiton jäsenmaksut	118 600 €		117.187
- muut jäsenmaksut	8000 €		8.632
Nivala historiakirjan myynti (1202)	600 €	(toimintatuotot)	662
Varautuminen (1204)	3200 €	(toimintakulut)	3.949
Sote -neuvottelukunta (1205)	9485 €	(toimintakulut)	9.104
Kunnan tuki tuettuun maksulliseen lomitukseseen (1207)	30 000 €	(toimintakulut)	25.652
Kerttu Saalasti Säätiön kotikunnan osuus (1210)	41 500 €	(toimintakulut)	41.500
Seutukunnalliset (1211)	169 725 €	(toimintakulut)	166.346
Leader (1212)	50 000 €	(toimintakulut)	70.000
Veteraanit (1219)	24 400 €	(toimintakulut)	23.680
- Veteraanitoimintahanke	14 400 €		13.680
- Veteraanikuntoutus	10 000 €		10 000

Kehittäminen ja vetovoimaisuus (1220)	79 182 €	(toimintakulut)	53.443
-Arttu*)	1 000 €		-
-Uso -hanke **)	8 000 €		8294
-muu kehittäminen ja vetovoimaisuus (kohdennetaan kaupunginjohtajan erillispäätöksellä)	70 182 €		45 149
Muut kuntaosuudet elinkeinoelämää kehittäviin hankkeisiin (1222)	70 000 €	(toimintakulut)	54.071
-Kerttu Saalasti Instituutti -kehittämisrahoitus	30 000 €		30 000
-Muu elinkeinoelämän ELME** -kehittämishankkeisiin varattu rahoitus: Hybridi (v.2018-2020), TERA (v.2018-2020), Metuke (v.2018-2020)	40 000 €		24 071

*) Kuntaliiton koordinoima ARTTU-tutkimusohjelma on selvittänyt kunnissa toteutettujen ja tulevien uudistusten tuomien muutosten vaikutuksia kuntiin ja kuntalaisiin. Tutkimusohjelmassa on ollut mukana 40 tutkimuskuntaa, jotka edustavat erikokoisia ja -tyyppisiä kuntia eri puolilta Suomea. Lisätietoja: www.kunnat.net/arttu

***)Uso eli uuden sukupolven organisaatiot verkosto 2019-2020.

****) ELME Studio on uusien tuotantoteknologioiden tutkimuksen, koulutuksen ja elinkeinoelämän yhteisö. ELME -visio on "Merkittävin kansainvälinen tulevaisuuden tuotantotekniikan osaaaja Suomessa".

Talous

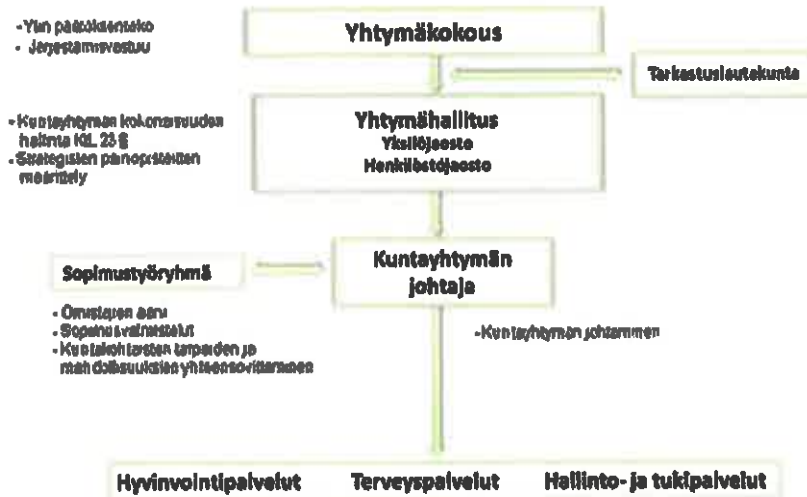
120	Kaupunginhallitus	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	330 600	0,00	330 600	302 582,44	-28 017,56
*	Toimintamenot	-868 850	-150 000,00	-1 018 850	-952 709,09	66 140,91
	Toimintakate	-538 250	-150 000,00	-688 250	-650 126,65	38 123,35

125 PERUSPALVELUKUNTAYHTYMÄ KALLIO

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Kuntalain 8§:n mukaan kunta voi järjestää sille laissa säädetty tehtävät itse tai sopia järjestämisvastuu siirtämisestä toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle. Nivala, Alavieska, Sievi ja Ylivieska ovat perustaneet Peruspalvelukuntayhtymä Kallion, jonka toimialaan kuuluvat valtion kunnille lailla säätämät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä ympäristöterveydenhuolto.

Organisaatio

Palveluntuotanto tapahtuu sopimusohjauksella. Isäntäkuntien omistajaohjausta edistävänä valmistelu- ja yhteistyöelimenä toimii sopimustyöryhmä, johon kuuluvat jäsenkuntien kuntajohtajat ja kuntayhtymän johtavat viranhaltijat. Sopimustyöryhmän puheenjohtajana toimii kuntayhtymän johtaja. Yhtymähallitus nimeää sopimustyöryhmän toimikaudekseen. Sopimustyöryhmän työllä on tarkoitus varmistaa omistajakuntien tahdon välittyminen asioiden valmisteluvaiheessa.

Yhtymähallituksen tehtävänä on mm. suunnitella, ohjata ja valvoa kuntayhtymän toimintaa, sen laatua ja palvelujen järjestämistä. Yhtymähallituksen valitsee Peruspalvelukuntayhtymä Kallion yhtymäkokous, joka myös nimeää jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat. Yhtymähallitukseen kuuluu Ylivieskasta viisi, Nivalasta neljä ja Sievistä sekä Alavieskasta kaksi jäsentä. Yhteensä jäseniä on kolmetoista. Yhtymähallituksen toimikausi on yhteneväinen kunnanvaltuustojen toimikauden kanssa.

Ppky Kallion yhtymähallituksen jäsenet kaudella 2017–2021

Jäsen	Kunta	Henkilökohtainen varajäsen
Esko Kangas, puheenjohtaja	Nivala	Maarit Leppimaa
Annikki Sipilä, 1. vpj	Alavieska	Marika Kääntä
Kaisa Haapakoski, 2. vpj	Ylivieska	Tero Vähäkangas
Terhi Kangas, 3. vpj	Sievi	Merja Ruuttula (22.11.2017 alk.)
Marja Isokääntä	Alavieska	Aaro Isotalus
Eero Erkkilä	Nivala	Pekka Pääkkö
Irja Erkkilä	Nivala	Elja-Riitta Niinikoski
Heli Palola	Nivala	Jarmo Kivioja
Ari Ahola	Sievi	Jenny Kilpeläinen
Paula Haapakoski	Ylivieska	Juhani Isotalo
Pauli Korpi-Tassi	Ylivieska	Juhani Nevala

Alpo Löytynoja	Ylivieska	Markku Orpana
Jouko Ylimäki	Ylivieska	Kati Marjakangas

Ppky Kallion tulosalueita tilikaudella 2019 olivat perhe- ja sosiaalipalvelut, hoito- ja hoivapalvelut, vastaanottopalvelut ja kuntoutus, erikoissairaanhoido, aikuisten psykososiaaliset palvelut, työterveyshuolto, suun terveydenhuolto ja ympäristöterveydenhuolto.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian toteuttaminen

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
Fyysisen ja psyykkisen työkyvyn ylläpitäminen alueella.	Sosiaali- ja terveystalveluiden saavutettavuus ja riittävyys turvataan.	Kustannustason nousun hillitseminen.
Oikea-aikainen ja tehokas hoito ja kuntoutus.	Sosiaali- ja terveystalvelut tuotetaan laadukkaasti.	Kustannusvaikutusten ennakointi osaksi päätöksentekoa.
	Potilasturvallisuus ja eettisyys ohjaavat toimintaa.	Omistajaohjaukseen tarvittavien ennakoitua ja suunnittelua tukevien rakenteiden kehittäminen ja yhteistyön ylläpitäminen.

Toiminnalliset tavoitteet

Hallintokunnan toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Mittari toteutumiseksi	Toteutumisen arviointi
Vastaanottopalveluiden riittävyys varmistetaan.	Lääkäriin pääsyn tavoitteajat toteutuvat. Eteenpäin ohjaus toteutuu tavoitteiden mukaisesti. Asiakaspalautte arvioidaan ja hyödynnetään kehittämisessä.	Tavoiteaikoja seurataan. Asiakaspalautetta kerätään ja sitä arvioidaan.
Palvelupolut tehdään näkyviksi.	Palvelupolut ja kontaktihenkilöt löytyvät netistä. Asiakkaat osaavat hakea tietoa ja ohjautuvat oikeisiin palveluihin. Kumppanit osaavat ohjata asiakkaita eteenpäin.	Palvelupolkuja ei ole kuvattu. Henkilöiden yhteystiedot löytyvät netistä. Palveluneuvontanumero on otettu käyttöön.
Lisätään toimijoiden välistä yhteistyötä ennaltaehkäisevän työn poluttamisessa tukitoimien piiriin.	Huostaanotot ja sijoitukset vähenevät. Moniasiakkuusmalli otetaan käyttöön. Ennaltaehkäisevän työn parista ohjaututaan tarvittaessa kuntoutuksen tai muun ammattilavun piiriin.	Huostaanotot ja sijoitukset ovat vähentyneet. Moniasiakkuusmalli on otettu käyttöön. Ohjautumista ei pystytä arvioimaan. Kuntoutuspalveluissa on jonoja.
Turvataan LP- menetelmän toimivuus kehittämällä perhepalveluiden palveluja	Kallion toiminnassa on nimetty vastinpari kouluissa ja varhaiskasvatuksessa tehtävälle LP-työlle.	Vastinpari on nimetty.

vastaamaan LP- menetelmän käyttöönoton tarpeita.		
Investoinneille ja kehittämistoimilla laaditaan pitkän tähtäimen alueellinen kokonaissuunnitelma.	On muodostettu kokonaisnäkemys siitä, mikä on eri asiakasryhmien ja alueiden kehittämistarve. On tehty alustava suunnitelma toteutettavista kehittämistoimista ja niiden toteutusaikataulusta ja tavasta.	Tavoitteesta on informoitu Kallion johtoa eri yhteyksissä. Muilta osin tavoitteissa ei edetty vuonna 2019.
Omistajaohjaukseen tarvittavaa informaatiota ja tiedon kulkua kehitetään.	Hallitus ja sopimustyöryhmä ovat tietoisia tulevista hankkeista ja niiden vaikutuksista kuntatalouteen. Johdon laskentatoimi tukee päätöksentekoa. Vaikutukset voidaan ennakoida taloussuunnittelukaudella.	Tiedon kulun kehittämistarpeista on keskusteltu sopimustyöryhmässä ja yhteistyöpalavereissa. Muuten tavoitteissa ei edetty vuonna 2019.

Talous

Nivalan kaupungin talousarvioon vahvistettiin loppuvuodesta 400 000 euron lisämääräraha Ppky Kalliolle. Tästä huolimatta määräraha 39 936 831 ylittyi 1,05 Meur.

Kallion oman toiminnan osalta ylitys oli 663 464 euroa, 2,5 %. Ostettu erikoissairaanhoidon ylitti talousarvion määrärahan 6,7 %. Verrattuna edelliseen toimintavuoteen 2018 Ppky Kallion oman toiminnan kustannuskehitys oli 2,13 % ja ostetun erikoissairaanhoidon kustannukset kasvoivat 10,96 %.

125	Ppky Kallio	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintamenot	-39 536 831	-400 000,00	-39 936 831	-40 985 665,27	-1 048 834,27
	Toimintakate	-39 536 831	-400 000,00	-39 936 831	-40 985 665,27	-1 048 834,27

126 JOKILAAKSOJEN PELASTUSLAITOS

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Pelastuslain 24§:n mukaan kunnat vastaavat pelastustoimesta yhteistoiminnassa pelastustoimen alueilla (*alueen pelastustoimi*). Pelastustoimen alueeseen kuuluvilla kunnilla tulee olla sopimus pelastustoimen järjestämisestä. Sopimukseen sovelletaan, mitä kuntien yhteistoiminnasta säädetään kuntalaissa.

Jokilaaksojen pelastuslaitoksen omistajia ovat pelastustoimialueen kunnat, joilla on yhteistoimintasopimus palvelun tuottamisesta. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa laaditun yhteistoimintasopimuksen mukaan pelastuslaitos tuottaa edelleen ensihoidon palvelut alueella (pois lukien Relsjärvi) toteuttaen siten myös sairaanhoitopiirin ensihoidon palvelutasopäätöstä.

Pelastuslaitos huolehtii Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa tehdyn sopimuksen perusteella kiireellisen ensihoidon palvelun tuottamisesta koko pelastustoimialueella, lukuun ottamatta Relsjärveä. Ensihoitoyksiköiden taso ja valmius määräytyvät Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin vahvistaman palvelutasopäätöksen ja ensihoitosopimuksen perusteella. Ensihoito toimii nettobudjetoinnilla, jolloin siitä ei kohdistu kuluja pelastustoimelle tai kuntalaskutukseen.

Pelastuslaitoksen yleisenä strategisena tavoitteena on parantaa alueensa turvallisuutta kaikissa oloissa yhdessä muiden toimijoiden kanssa lähellä ihmistä. Omistajien näkökulmasta on keskeistä, että pelastuslaitos suorituu sille asetetuista tehtävistä mahdollisimman taloudellisesti ja tehokkaasti jokaisessa toimialueen kunnassa. Pelastuslaitos seuraa toimintavalmiusaikojen toteutumista pelastustehtävissä. Toimintavalmiusajat ovat parantuneet edellisvuodesta ja yltyvät lähes kaikilla mitatuilla osa-alueilla tavoitetasolle. Kesäkuussa 2019 aloitti valmiussuunnittelija, joka tukee kunta valmiusvarautumisessa. Pelastuslaitos raportoi tulosarvotavoitteiden toteutumisesta omassa toimintakertomuksessaan.

Talous

Kuntien kustannukset ja maksuosuudet jaetaan kunnille yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Maksuosuus muodostuu 60 % asukasluvusta ja 40 % kunnan ensimmäisen, toisen ja kolmannen riskiluokan riskiruuutujen määrästä. Ensihoitopalvelut tuotetaan sopimusperusteisesti siten, että ensihoito toimii nettobudjetoinnilla, jolloin siitä ei kohdistu menoa pelastustoimelle tai kuntalaskutukseen. Kaudella 2019 Pelastuslaitoksen kuntalaskutuksen osuus jäi alijäämäiseksi ja alueen kunnille lähti yhteensä 154 451,34 euron lisälasku. Nivalan kaupungin talousarvioon varattu määräraha ylittyi 15 377,67 euroa.

126	Jokilaaksojen pelastuslaitos	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintamenot	-935 570	0,00	-935 570	-950 947,67	-15 377,67
	Toimintakate	-935 570	0,00	-935 570	-950 947,67	-15 377,67

127 NIVALAN LIIKUNTAKESKUS OY:N TOIMINTA-AVUSTUS

Nivalan Liikuntakeskus Oy on kaupungin tytäryhtiö, jonka toiminta-ajatuksena on tuottaa ja kehittää monipuolisia liikuntapalveluita Nivalassa. Nivalan kaupunki tukee tytäryhtiötään taloudellisesti myöntämällä kaupunginhallituksen alaisuudessa vuosittaista vastikkeetonta toiminta-avustusta. Toiminta-avustus on tarkoitettu jäähallin ja uimahallin toimintakulujen kattamiseen. Hallitointojen kustannuksia subventoidaan koska asiakasmaksut on haluttu pitää kohtuullisina. Hallitoinnoissa on kyseessä kuntalaisille järjestetystä liikuntapalvelusta, jonka kustannuksia ei ole tarkoitus kattaa täysimääräisesti asiakasmaksulla.

Toiminta-avustusta myönnettiin vuodelle 2019 651 161 euroa. Avustus myönnettiin Liikuntakeskus Oy:n omistamien urheiluhallien ylläpitokuluihin. Kaupunki tukee liikuntapalveluita lisäksi ostamalla Liikuntakeskuksesta liikunta-alueiden hoitopalvelua ja muita kuntalaisille tarjottavia liikuntapalveluita. Kaupungin ostopalveluiden määrärahaa hallinnoi hyvinvoinnin toimiala, ja niiden toteuma on raportoitu hyvinvoinnin hallintopalveluiden tehtäväalueella.

Yksityiskohtaisemmat tiedot Nivalan Liikuntakeskus Oy:n palvelukokonaisuudesta ja tilinpäätösvuoden toiminnasta on esitetty tämän toimintakertomuksen konsernisivuilla, jossa tytäryhtiöt raportoivat tilinpäätösvuoden toiminnastaan.

Nivalan kaupunkistrategian toteuttaminen – valtuustotason sitovat tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
Hallipalvelut tukevat hyvinvointistrategian tavoitteita	Liikuntakeskuksen liikuntapalvelut palvelevat tasapuolisesti kaikkia kuntalaisia	Uimahalli- ja jäähallitoiminnassa tavoitteena on kustannustehokkuus ja pitkän aikavälin taloudellinen tasapaino
	Hallipalvelut ovat saavutettavia eri käyttäjäryhmille.	Asiakasmaksut ovat kohtuullisella tasolla.

Toiminnalliset tavoitteet

Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Mittarit toteutumiseksi	Toteutumisen arviointi
Hallit ovat aktiivisessa käytössä	Hallien käyttöaste pysyy hyvänä. Kävijätavoitteet.	Toteutuivat
Taloudellinen tasapaino saavutetaan.	Tulos on nolla tai ylijäämäinen	Ei toteutunut.
Toiminta on saavutettavaa	Aukioloajat	Toteutui

Talous

Taulukossa on esitetty kaupungin hallitointiaan osoittaman määrärahan toteuma vuonna 2019. Palvelusopimuksen määrärahan toteuma on esitetty tehtäväalueella 570 Hyvinvointitoimialan hallinto, kustannuspaikalla 5706 Liikuntapalvelut.

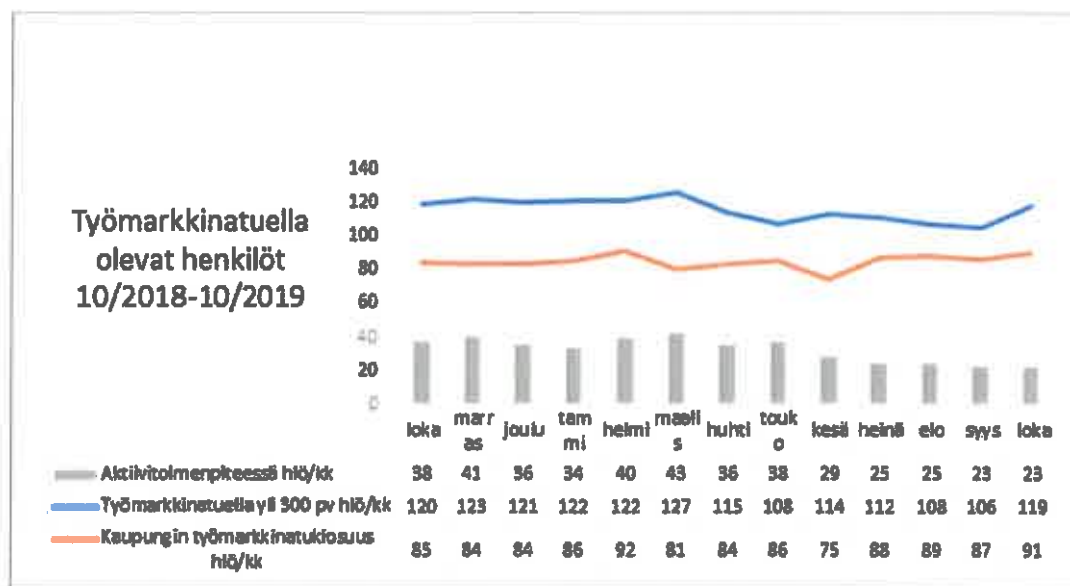
127	Liikuntakeskus	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintamenot	-651 161	0,00	-651 161	-651 000,00	161,00
	Toimintakate	-651 161	0,00	-651 161	-651 000,00	161,00

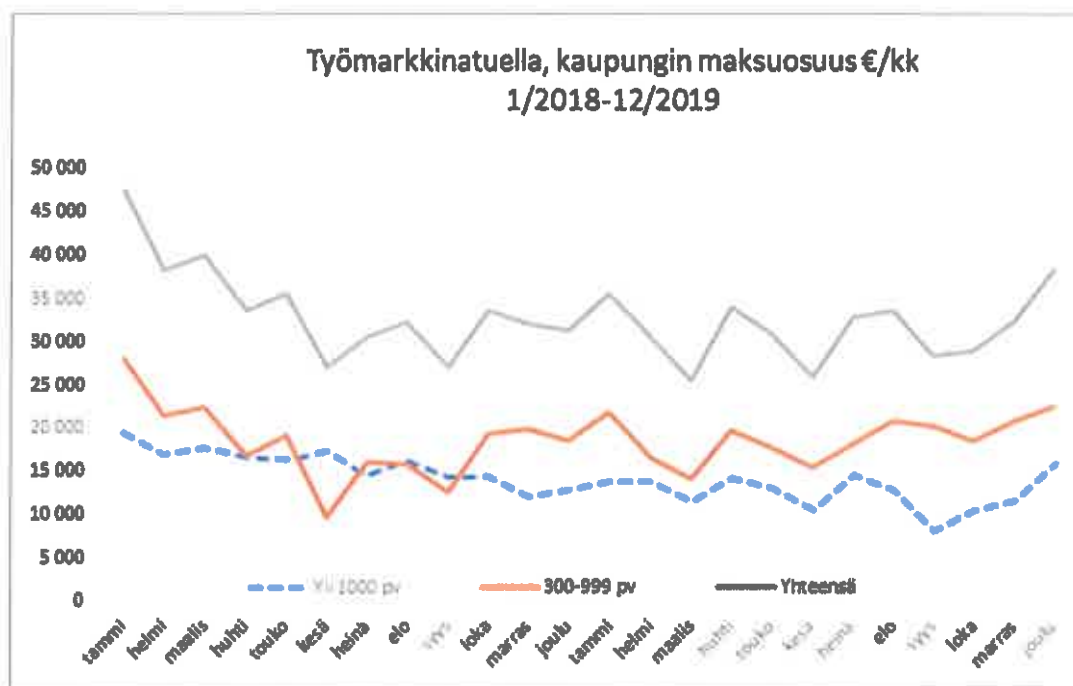
128 TYÖLLISTÄMISTOIMET

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Kuntien rooli työllisyyden hoidossa on suuri. Kunnan maksuosuus työmarkkinatuesta on 300–999 päivää työttömänä olleiden osalta 50 % ja yli 1000 päivää työttömänä olleiden osalta 70 %. Työllistäminen palkkatuella, työkokeilut ja kuntouttava työtoiminta tukevat takaisin työmarkkinoille pääsyä.

kuvio 1: työmarkkinatuella olleet 10/2018–10/2019

kuvio 2: työmarkkinatuen maksuosuus Nivala 1.2018–12.2019.

Kaupungin ja Nivalan Työpajasäätiön yhteistyöllä pyritään tarjoamaan aktivointipalveluja työttömille ja hillitsemään työmarkkinatuen kuntaosuutta. Nivalan Työpajasäätiö tuottaa Nivalan kaupungille työllistämispalveluita pitkäaikaistyöttömien työllistämistoiminnan osalta. Velvoitetöyöllistettävät kaupunki työllistää itse.

Säätiön hallinnon muodostavat hallintoneuvosto ja hallitus. Työpajasäätiön toimintaa kuvataan tarkemmin erillisessä osassa tytäryhtiöiden toimintakuvauksen yhteydessä.

Pohjois-Pohjanmaan työllistymistä edistävä monialaisen yhteispalveluverkoston (ns. TYP-verkosto) muodostavat kaikki Pohjois-Pohjanmaan kunnat, Kela sekä Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto. Työllistymistä edistävällä monialaisella yhteispalvelulla tarkoitetaan yhteistoimintamalla, jossa työ- ja elinkeinotoimisto, kunta ja Kansaneläkelaitos yhdessä arvioivat työttömien palvelutarpeet, suunnittelevat työttömien työllistymisen kannalta tarkoituksenmukaiset palvelukokonaisuudet sekä vastaavat työttömien työllistymisprosessin etenemisestä ja seurannasta. Tavoitteena on edistää työttömien työllistymistä tarjoamalla heille heidän palvelutarpeensa mukaisia julkisia työvoimapaalveluja sekä sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluja. EU:n tietosuoja-asetus on tuonut haasteita työn ja työttömien kohtaamiselle kunnan kannalta. Tähän pyritään löytämään ratkaisua mm. kuntien yhteisen hankkeen avulla.

Kaupunki tukee nuorten kesätyöntekijöiden työllistymistä ns. kesäduunisetelin avulla. Kesätyöllistämisen periaatteet tulevat noudattelemaan pääsääntöisesti kuluvan vuoden periaatteita.

Taulukko: Tehtäväalueen määrärahajakauma vuodelle 2019.**)

	TA 2019	TA 2020	TP 2019
1286 Kunnan osuus työmarkkinatuesta *)	400 000 €	400 000 €	378 246 €
1280 Työpajasäätiöltä ostopalvelut **)	193 000 €	193 000 €	205 000 €
1283 Veloitetyöllistäminen (menomäärärahat)	54 239 €	64 387 €	66 942 €
Työllistämiskustannukset yhteensä	647 239	657 387 €	650 188 €
1284 Työttömien terveystarkastus ja eläkeselvitykset ***)	3000 €	0 €	0 €
1288 Kesätyöntekijät (kesäduuni)	25 000 €	25 000 €	24 357 €

*Yksi keskeinen kaupungin asettamista tavoitteista Nivalan Työpajasäätiölle on pitkäaikaistyöttömien määrän kasvun taittaminen sekä siten vähentää kaupungin osuutta kunnan työmarkkinatukeen.

**Säätiölle osoitettu rahoitus työllisyystoimintojen kehittämiseen 100 000 €, palkkatukityöllistetyt 93 000 €. Työpajatoimintaan liittyvien ostopalvelujen määrärahavaraukset ovat hyvinvointilautakunnan alaisuudessa.

***Kaupunki ostaa Nivalan Työpajasäätiöltä työllistämistoimintojen kehittämistyötä.

Kaupunki ostaa Nivalan Työpajasäätiöltä työaikaa sen sijaan, että kaupunki itse työllistää. Säätiö solmi työsopimukset henkilöiden kanssa ja myy työaikaa kaupungille ja hakee palkkatuen. Veloitetyöllistettävien kanssa työsopimukset tekee kaupunki. Vuoden 2017 aikana palkkatukityöllistettyjä oli 15, joista veloitetyöllistettyjä 6. Tilanne marraskuun 2018 palkkatukityöllistettyjä 18 ja veloitetyöllistettyjä 6.

****) PPKY Kallion toimintaa jatkossa.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Työllistämistoiminnot toteuttavat ennaltaehkäisevää toimintaa.

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainolinen kaupunkikonserni
Nuorten kesätyöllistäminen	Työllistymispolkujen tukeminen mm. hankkeiden avulla	Pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen
		Työmarkkinatuen kuntaosuuden vähentäminen

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiselle	Arvio toteutumisesta
Kesäduunisetelien myöntäminen	Kesäduunisetellen määrä	Myönnetty 85
Pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen	Työmarkkinatuen kuntaosuuden pieneneminen	Työmarkkinatuen kuntaosuus laski 5,4% talousarviosta

Talous

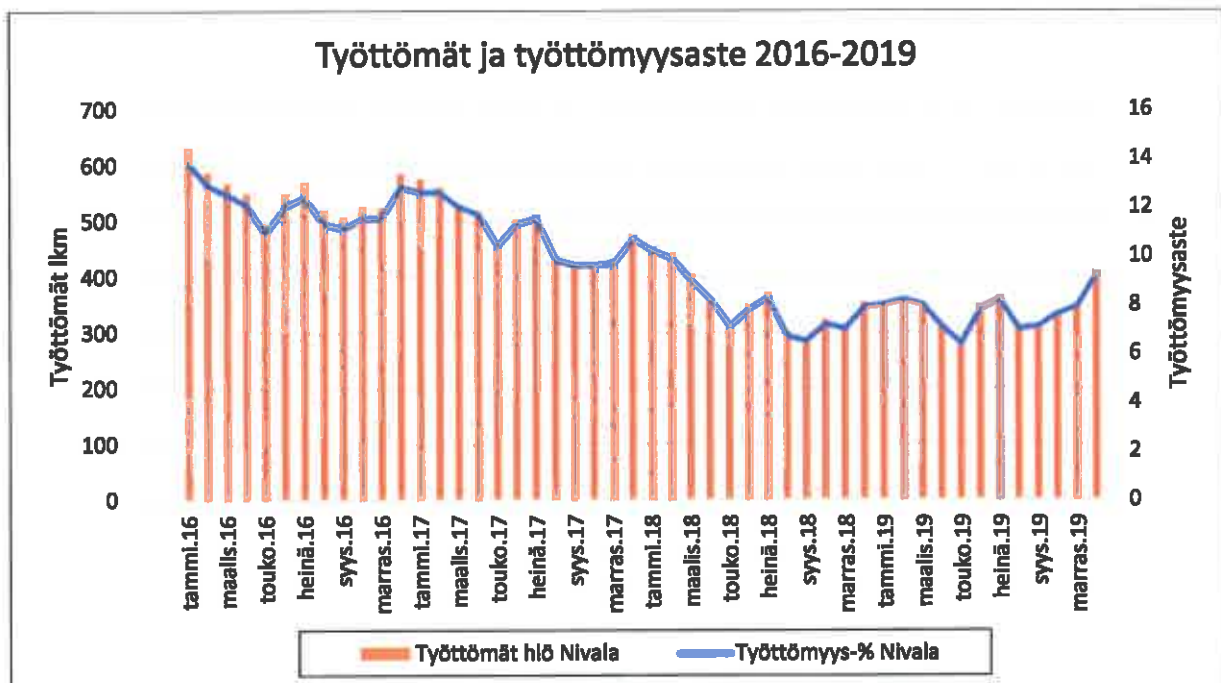
128	Työllistämistoimet	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	30 000	0,00	30 000	56 736,32	26 736,32
*	Toimintamenot	-675 061	-20 000,00	-695 061	-674 546,10	20 514,90
	Toimintakate	-645 061	-20 000,00	-665 061	-617 809,78	47 251,22

NIVALAN TYÖPAJASÄÄTIÖ SR

Toimintaympäristö ja olennaiset tapahtumat

Nivalan Työpajasäätiö tuottaa Nivalan kaupungille työllistämispalveluja, joihin ovat kuuluneet nuorten työpajatoiminta, etsivä nuorisotyö, palkkatukityöllistäminen sekä pitkäaikaistyöttömien työllistämispalvelut. Työpajasäätiön valmennus-, ohjaus-, neuvonta- ja kuntoutuspalvelujen tarkoituksena on tukea heikossa työmarkkina-asemassa olevien nivalalaisten työllistymis- ja opiskelunvalmiuksia sekä ylläpitää ja edistää heidän työ- ja toimintakykyään ja elämänhallintataitojaan. Työpajasäätiö on koordinoinut myös Ohjaamo Nivalan toimintaa ja hallinnoinut useita kohderyhmän työllistymistä ja sosiaalista osallisuutta edistäviä hankkeita. Etsivän nuorisotyön tarkoituksena on tarjota yksilöllistä tukea alle 29-vuotiaille nuorille/nuorille aikuisille sellaisten asioiden hoitamisessa, joista nuorella on vaikeuksia itsenäisesti selviytyä. Haasteet voivat liittyä esimerkiksi koulu- tai raha-asioihin, työnhakuun, asumiseen tai mihin tahansa muuhun nuoren kokemaan tuentarpeeseen. Toiminta on lähtenyt nuoren toiveista ja tarpeista ja ollut täysin luottamuksellista. Tarvittaessa yhteistyökumppaneita, esim. TE-toimisto, sosiaalityö, oppilaitokset, kaupungin nuorisotyö, järjestöt ja terveystyö, on koottu nuoren tukiverkoston. Etsivätyöhön osallistuminen on ollut nuorelle vapaaehtoista ja maksutonta.

Työllisyyden positiivinen kehitys Nivalassa tasaantui vuoden 2019 aikana ja työttömien määrä kääntyi lievään kasvuun vuoden viimeisten kuukausien aikana (kuvio 1). Työ- ja elinkeinoministeriön syksyn 2019 Alueelliset kehitysnäkymät -raportin mukaan työllisyyden heikentyminen tulee näkymään ensimmäisenä määrä- ja osa-aikaisten työsuhteiden vähenemisenä ja nuorten tilanteen vaikeutumisenä. Osalla työttömistä terveyteen tai elämänhallintaan liittyvät haasteet ovat työllistymisen esteenä. Osa työttömistä ei työllisty ilman erityisiä tukitoimia tai räätälöityjä tehtäväkuvia, joten tarve erilaisille kuntouttaville työllistymistä edistäville palveluille säilyy. (TEM julkaisuja 2019: 52, 234–239.)

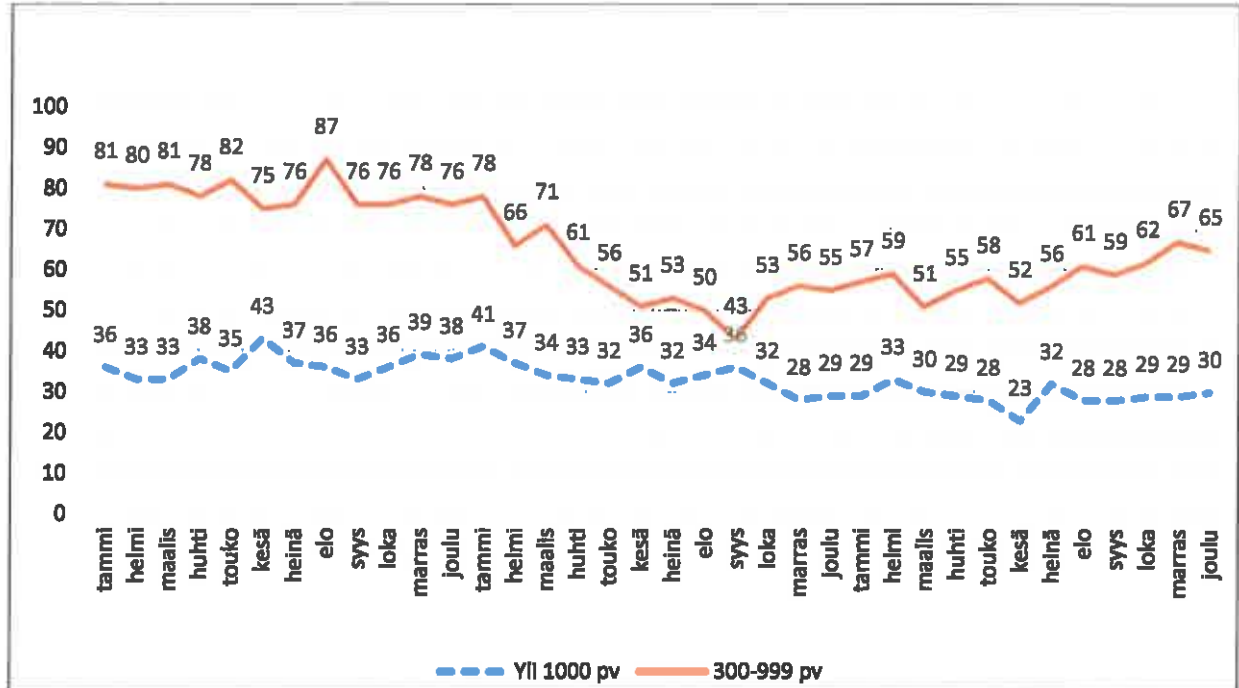

Kuvio 1. Työttömät henkilöt ja työttömyysaste 1/2016–12/2019.

Vuoden lopulla kasvuun kääntyneestä työttömyydestä huolimatta työttömien määrä keskimäärin vuonna 2019 oli 4 % pienempi kuin vuonna 2018 ja pitkäaikaistyöttömien lukumäärä laski edelleen myös loppuvuoden aikana, joten palveluihin ohjautuminen toimi edelleen hyvin ja pitkään työttömänä olleille henkilöille pystyttiin tarjoamaan työllistymistä edistäviä palveluja. Työttömien määrä ja työttömyysasteen kuukausittainen vaihtelu pysyi talousarviovaiheessa arviolussa 300–400 henkilön ja työttömyysasteen 6,5–8 %:n haarukassa koko

vuoden lukuun ottamatta joulukuun korkeampia lukemia työttömien määrän valhdellessa kuukausitasolla 285–410 henkilön ja työttömyysasteen 6,4–9,2 %:n välillä.

Työmarkkinatukea työttömyyden perusteella yli 300 päivää saaneiden henkilöiden määrä kääntyi hienoiseen kasvuun vuoden 2018 syksystä eteenpäin kasvaen hitaasti koko vuoden 2019 ajan, mutta kaupungin työmarkkinatuen maksuosuus jäi vuonna 2019 kuitenkin kokonaisuudessaan noin 8 % pienemmäksi kuin edellisenä vuonna. Yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneita pystyttiin aktivoimaan vähemmän aikaa työmarkkinatukea saaneita tehokkaammin, joten heidän kuukausittainen määränsä laski keskimäärin 14 % vuoteen 2018 verrattuna (kuvio 2).

Kuvio 2. Kaupungin osarahoittamaa työmarkkinatukea 300–999 ja yli 1000 päivää saaneiden henkilöiden lukumäärä 2017–2019.

Vuonna 2019 vähemmän aikaa työttömänä olleiden työllistyminen edellisen vuoden lopun tasolla. Pisimpään työttömänä olleiden määrä sen sijaan väheni, kun heitä pystyttiin ohjaamaan tarkoituksenmukaisten palveluiden piiriin. Alle 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden aktivoineissa tilanne helkkeni hieman edelliseen vuoteen verrattuna, mutta kaupungin kokonaiskustannukset työmarkkinatukimaksuissa olivat kuitenkin edellistä vuotta pienemmät, 378 246 euroa.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainolinen kaupunkikonserni
Työpajasäätiön valmennusprosesseissa yrittäjyys nostetaan tasaveroiseksi uravaihtoehdoksi palkkatyösuhteen rinnalle	Työpajasäätiö tuottaa laadukkaita etsivän nuorisotyön sekä työpaja- ja työllistämispalveluja Nivalan kaupungille	Työpajasäätiön toiminta myötävaikuttaa työttömien määrän vähenemiseen
Työpajasäätiö vastaa yritysten työvoima- ja tuotannollisiin	Työpajasäätiö tukee työttömien ja nuorten osallisuutta yhteistyössä	Työpajasäätiön toiminta myötävaikuttaa

tarpeisiin monipuolisen yritys yhteistyön avulla	nivalalaisten yhdistysten ja muiden vapaaehtoistoimijoiden kanssa	työmarkkinatuen kuntaosuuden alenemiseen
Työpajasäätiön valmennuspalveluissa huomioidaan muuttuvien työmarkkinoiden tarpeet	Työpajasäätiö edistää toiminnallaan paikkakunnan hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymistä	Työttömyydestä aiheutuvat välilliset kustannukset laskevat

Nivalan Työpajasäätiö on huomioinut strategia- ja toiminnan tasolla Nivalan kaupunkistrategiaan kirjatut tavoitteet. Yrittäjyyttä on esitelty asiakkaille yhtenä työllistymisvaihtoehtona palkkatyön rinnalla ja yritysten henkilöstötarpeisiin vastaamisessa on hyödynnetty Työpajasäätiön kehittämishankkeissa lanseerattuja asiakaslähtöisiä yritys yhteistyömalleja. Lisäksi Työpajasäätiöllä on ollut yritysten kanssa säännöllistä alihankinta- ja valmistusyhteistyötä. Työpajasäätiön tuottamien palvelujen avulla yhteistyössä asiantuntija- ja järjestöverkoston kanssa on lisätty työmarkkinoiden ulkopuolelle ajautuneiden kaupunkilaisten osallisuutta ja hyvinvointia. Työpajasäätiön palvelujen laadun arvioimisessa on käytetty ISO 9001 standardin mukaista PKY-laatu järjestelmää.

Työpajasäätiön tarjoamien palvelujen ansiosta työmarkkinoille pääseminen helpottui henkilöillä, joilla on myönteisestä työllisyyskehityksestä huolimatta vaikeuksia työllistyä, mikä on pienentänyt sekä suoria että välillisiä kaupungin talouteen työttömyydestä aiheutuvia kustannuksia.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
Etsivä nuorisotyö	Tavoitetaan 35 intensiivisen tuen tarpeessa olevaa nuorta. Kutsuntojen ja eri tilaisuuksien yhteydessä tavoitetaan 300 nuorta.	Tavoitettiin 60 tuen tarpeessa olevaa nuorta. Kutsuntojen ja muiden tilaisuuksien yhteydessä tavoitettiin 700 nuorta.
Työmarkkinatuen kuntaosuuden pienentäminen	Lisätään sekä yli 300 päivää että yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneiden aktivointiastetta monialaista yhteistyötä tehostamalla, jotta työmarkkinatukea työttömyyden perusteella saavien määrä ja kaupungin työmarkkinatuen maksuosuus pienenevät.	Yli 1 000 päivää työmarkkinatukea saaneiden aktivointiaste nousi 10 %, mutta yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden aktivointiaste laski 15 %. Työmarkkinatukea saaneiden määrä laski 9 % ja kaupungin työmarkkinatukimaksut 8 %.
Nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työpajapalveluiden tuottaminen	220 henkilöä osallistuu työpajatoimintaan ja säätiön hanketoimintaan. Työpaja- ja ohjausjakson jälkeen 2/3 työllistyy tai löytää koulutuspaikan tai muun elämäntilanteeseen sopivan ratkaisun. Järjestetään 6 työpajaa: käsi- ja taidetyöpaja, metallipaja, puutyöpaja, digipaja, kelttiö- ja silvospaja sekä starttipaja. Työpajatoimintaan osallistuu 120 henkilöä.	Työpajatoiminnan ja kehittämishankkeiden asiakasmäärä 195 eri henkilöä, joista osa useassa eri palvelussa vuoden aikana. Positiivinen jatkopolku löytyi neljäsosalle valmennuksen päättäneistä. Työpajatoimintaa toteutettiin kuudella eri työpajalla. Työpajatoimintaan osallistui 113 henkilöä.
Työpajatoiminnan sisällöllinen kehittämistyö vastaa työmarkkinoiden muutoksiin.		Työpajoilla teetettävissä työtehtävissä huomioitiin avoimilla työmarkkinoilla vaadittavan osaamisen kasvattaminen.
Järjestetään hanketoimintaa.	Polku-projektiin osallistuu 40 henkilöä, Ohjaamo Nivalan toimintaan 150	Polku-projektiin osallistui 22, Ohjaamo-toimintaan 100, YZ-

	hlöä, YZ-projektiin 25 nuorta, Veräjä-hankeeseen 35 hlöä.	projektiin 15 ja Veräjä-hankeeseen 28 henkilöä.
--	--	--

Nivalan Työpajasäätiön muut toiminnalliset tavoitteet

Muut tavoitteet pohjautuivat Nivalan Työpajasäätiön visio 2021 ja 2028 mukaisiin strategisiin kehittämisen painopistealueisiin

- Työpajasäätiön strategian uudistamistyöhön osallistuivat säätiön henkilökunta, omistajat ja hallitus. Uusi strategia vahvistetaan vuoden 2020 keväällä.
- Opinnollistamisen toimenpidesuunnitelmaan sisältyi Valtakunnallisen Valo-valmennustoimintamallin käyttöönotto ja Valo-valmennusverkostoon liittyminen.
- Laatujärjestelmän mukainen palvelujen ja toiminnan auditointi käynnistyi osittain.
- Valmennuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus oli suurempi kuin vuonna 2018, joten valmennusjakson määrällinen vaikuttavuus heikkeni.
- Työpajatoiminnan valmennusprosesseja kehitettiin yhtenäistämällä toimintakäytäntöjä eri työpajoilla ja päivittämällä valmennustyökaluja.
- Matalan kynnyksen kuntoutuspalveluja kehitettiin lisäämällä resursointia ja laatimalla suunnitelma matalan kynnyksen kuntoutuspalvelujen aloittamiseksi vuonna 2020.
- Asiakaspalautte kerättiin kolme kertaa vuoden aikana ja tehtiin kehittämistoimenpiteitä palautteen perusteella.
- Henkilöstö- ja koulutusstrategioiden uudistusten toimeenpano toteutui suunnitelmien mukaisesti.
- Ohjaamo-toiminnan vakiinnuttamiseen ja laajentamiseen kaikkien työikäisten palveluksi haettiin ja saatiin hankerahoitus vuosille 2020–2022.
- Yritysyhteistyöhön työpajoille tuli uusia yritysasiakkaita. Valmentautujille etsittiin räätälöidysti työpaikkoja avoimilta työmarkkinoilta.
- Uusien toimittajien suunnitteluprosessi eteni läpi vuoden ja rakennustyöt ovat käynnistymässä keväällä 2020.

Tunnusluvut

1 000 €	TP2018	TA2019	TP2019	TA2020	TS2021	TS2022
Liikevaihto	936	956	898	1122	900	900
Taseen loppusumma	229	146	215	193	185	180
Henkilöstö	24	22	21	22	22	22
KANNATTAVUUS						
Nettotulos	-5	15	18	1	5	1
Sijoitetun PO:n tuotto%	3	14	11	1	3	1
VAKAVARAISUUS						
Omavaraisuusaste %	29	12	39	35	35	35
Velkaantumisaste %	31	42	26	0	0	0
Lainat						
* rahalaitoksilta	0	0	0	0	0	0
* kaupungilta	50	50	50	21	0	0

Talous

Nivalan Työpajasäätiö tuotti Nivalan kaupungille ostopalveluina vuonna 2019 etsivän nuorisotyön, palkkatukityöllistämisen sekä nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työpajapalvelut. Kokonaiskustannus oli kaupungille yhteensä 485 488 euroa. Näistä työllistämistoimien (kaupungin keskushallinto) osuus oli 205 000 euroa ja hyvinvointitoimen osuus 280 488 euroa (netto).

130 KESKUSHALLINTO

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Keskushallinnon tehtäväalueeseen kuuluvat mm. kaupunginhallituksen ja -valtuuston asioiden valmisteluun ja päätöksentekoon kuuluvat asiat, asiakaspalvelu, asiakirjahallinto, It-palveluiden sekä talous- ja palkkahallinnon järjestäminen. Tehtäväalueeseen sisältyy myös kunnallisten ja valtiollisten vaalien ja vanhusten asiointiliikenteen järjestäminen sekä osuudet verotuksen kustannuksiin.

Eduskuntavaalit ja Euroopan parlamentin vaalit toimitettiin keväällä 2019. Maakuntauudistus kaatui maaliskuussa 2019 Sipilän hallituksen eroon, joten maakuntavaaleja ei järjestetty. Keskusvaalilautakunta ja keskusvaalilautakunnan sihteeri vastaavat vaalien toimittamisesta kunnassa.

Nivalan kaupunginvaltuusto hyväksyi 27.5.2014 (§ 20) Kuntien Hetapalvelut Oy:n perustamissopimuksen ja yhtiöjärjestyksen. Nivalan kaupunki on ollut osakkaana Hetapalvelut Oy:ssä 1.1.2015 alkaen, ja *Hetapalvelut Oy tuottaa Nivalan kaupungille talous- ja palkanlaskennan palvelut.*

Henkilöstöressurssien tarve arvioidaan ennakoitusti mahdollisten lähivuosien eläköitymisten yhteydessä. Viranomaisten ja kuntalaisten välistä viestintää kehitetään Suomi.fi-vestit palvelun käyttöä laajentamalla. Sähköinen tiedonohjaussuunnitelma otetaan käyttöön vaiheittain, suunnitelman katselmointi on maaliskuussa 2020. Tiedonohjaussuunnitelma on ajantasainen luettelo viranomaisen tehtävistä sekä niissä käsiteltävistä asiakirjallisista tiedoista, niiden säilytysajoista ja -paikoista sekä julkisuustiedoista.

Kaupunginhallitus nimesi Nivalan kaupungille tietoturvatyöryhmän keväällä 2017. Työryhmän päätehtävänä oli laatia Nivalan kaupungille ajanmukainen tietoturvapoliittikka. Jatkossa ryhmä vastaa tietoturvapoliittikan päivittämisestä ja seuraamisesta. Tietoturvapoliittikka hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 11.12.2017 § 178 ja tietotilinpäätös hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 20.9.2018 § 52. Jatkossa tietotilinpäätös käsitellään tilinpäätöksen yhteydessä. Ict-palvelut uudistivat kameravalvontajärjestelmän ja keskittytiin tietoliikennepalvelujen kehittämiseen. Vuonna 2019 on päivitetty työasema- ja palvelinympäristöä vanhan käyttöjärjestelmätuen päättyminen huomioiden.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
Nuorten työllistymisen tukeminen	Sisäisen tiedotuksen kehittäminen (Intra ja info-tv)	Rahoitusvaihtoehtojen hyödyntäminen ICT-palvelulissa
	Tietoturvan jatkuva ja aktiivinen kehittäminen	
	Kirjaamotolminnan kehittäminen	

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
Tiedonohjausprojektin eteneminen	Tiedonohjaussuunnitelma valmistuu	Tiedonohjaussuunnitelman katselmointi on sovittu maaliskuulle 2020
Tietotilinpäätöksen valmistelu	Tietotilinpäätös hyväksytään	Tietotilinpäätös tehty, hyväksyminen tilinpäätöksen yhteydessä
Kesäduunisetelien myöntäminen	Kesäduunisetelien määrä	Myönnetty 85 kesäduuniseteliä
Keskitetty kirjaamo	Kirjaajien koulutukset toteutettu, keskitetty kirjaamo hanke etenee	Keskitetty kirjaamo aloittanut toimintansa tammikuussa 2020

Intran kehittäminen ja info-tv	Info-tv käytössä, intran käyttö tehostunut	Info-tv:t hankittu ja koulutus käyttöön aloitettu, intran kehittäminen jatkuu
--------------------------------	--	---

Talous

130	Keskushallinto	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	477 625	0,00	477 625	463 846,10	-13 778,90
*	Toimintamenot	-1 604 916	-3 590,49	-1 608 506	-1 640 831,88	-32 325,39
	Toimintakate	-1 127 291	-3 590,49	-1 130 881	-1 176 985,78	-46 104,29

150 HENKILÖSTÖJAOS

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Nivalan kaupungin hallintosäännön mukaisesti kaupunginhallituksen henkilöstöjaoksen tehtäväkenttään kuuluvat seuraavat alueet:

- vastata henkilöstöhallinnon kehittämisestä, ohjaamisesta ja päätöksenteosta
- tekee kaupungin puolesta sellaiset virka- ja työehtosopimukset, joissa päätösvalta on paikallistasolla Kunnallisen työmarkkinalaitoksen valtuutuksen nojalla
- päättää myös virka- ja työehtosopimuksen täytäntöönpanosta, sopimusten harkinnanvaraisten määräysten soveltamisesta ja näihin liittyvien neuvottelujen käymisestä.

Muutokset toimintaympäristössä

Maakuntaudistuksen ennakoitiin tulevan voimaan 1.1.2021 ja maakuntavaaleja ennakoitiin vuodelle 2019. Myös Nivalan kaupunki valmistautui organisaation muuttumiseen maakunnan tuloon liittyen. Sote- ja maakuntaudistus kaatui 8.3.2019.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa 1.2.2018-31.3.2020. Työ- ja virkaehtosopimuksilla kunta-alan palkkoihin tuli sopimusalkana yleiskorotukset 1.5.2018 ja 1.4.2018 sekä paikallinen järjestelyerä ja kertaerä 1.1.2019. Henkilöstöstrategiassa otetaan huomioon palkkaratkaisuissa sovittu tuloksellisuuserän kriteeristä sopiminen. Kuntatyönantajat ja kunta-alan pääsopijajärjestöt allekirjoittivat aiemmin ns. kilpailukyky sopimukseen perustuvat kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset syyskuun alussa 2016. Kilpailukyky sopimus eli Kiky lisäsi työntekijöiden työaika 30 min/viikko. Vuosityöajassa muutos on merkittävä. Kiky:n mukaisesti lomarahoja leikattiin 30 % vuosina 2017, 2018 ja 2019.

Nivalan kaupungin henkilöstöstrategian vuosille 2019-2020 hyväksyttiin henkilöstöjaoksessa 26.11.2018. Kaupungin henkilöstölle on tehty Kevan (Kuntien eläkevakuutus) toimesta työhyvinvointikysely 24.9-7.10.2018. Henkilöstöstrategiassa huomioitiin työhyvinvointikyselyn pohjalta tehdyissä toimintasuunnitelma.

Nivalan kaupungin palveluksessa oli vuoden 2019 lopussa yhteensä 586 henkilöä (naisia 461, miehiä 125) joista 452 henkilöä (76,90 %) oli vakinaisessa työsuhteessa, määräaikaissa työsuhteessa 23,1 % ja työllistettyjä 1,73 %. Vakinaisten keski-ikä oli 48,0 vuotta ja määräaikaisten 40,6 vuotta. Vuonna 2019 koko kunta-alan henkilöstön keski-ikä oli 45,7 vuotta. Vuoden 2019 aikana keskimäärin jokainen viranhaltija/työntekijä oli 19,9 kalenteripäivää sairauslomalla sairauksien vuoksi (2016: 16,2, 2015: 15,5 ja 2014: 16,6 kalenteripäivää). Työ- ja työmatkatapaturmien määrä laski jonkin verran ollen 505 kpv yhteensä. Koko kunta-alan keskiarvo oli vuonna 2018:17,0 kpv/henkilö.

Nivalan kaupungilla on käytössä aktiivisen tuen malli työhyvinvoinnin kehittämiseksi. Henkilöstöjaos hyväksyi mallin 16.4.2018 § 24. Myös uusi viestintä- ja kriisiviestintäohje on hyväksytty kaupunginhallituksessa 11.6.2018 § 184. Henkilöstöjaos hyväksyi häirintä ja epäasiallinen kohtelu- toimintaohjeen 22.5.2019.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
Sovelletaan Lean-ajattelua esimiestyössä	Toteutetaan henkilöstöstrategiaa	Henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen
Kehitetään tuloksellisuutta	Kehitetään kaupungin kirjaamotoimintaa	Ydintoimintojen turvaaminen avainhenkilöiden ja tietoturvan osalta

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiselle	Arvio toteutumisesta
Aktiivisen tuen mallin käyttö, tapaturmien ennaltaehkäisytyö	Sairauspoissaolot ja työtapaturmat	Sairauspoissaolot 19,9kpv/henkilö(noussut), tapaturmat 505kpv7henkilö(laskenut), lomituspalveluiden hanke valmistelussa Melan kanssa
Tietoturvan kehittäminen	Tietoturvapoikkeamat	Ilmoittamisessa puutteita
Kehityskeskustelut säännöllisesti	Tilasto käydyistä kehityskeskusteluista	Tilastoitu 271 kehityskeskustelua > 61 % vakinaisesta henkilöstöstä
Valmistellaan keskitettyä kirjaamo	Tuloksellisuuserän kriteerien toteuma	Keskitetty kirjaamo saanut omat tilat ja toiminta on aloitettu
Työhyvinvointikyselyn pohjalta tehdään kehittämissuunnitelma	Kehittämissuunnitelmien toteutuksen seuranta	Seurantaa toteutettu laajennetun työhyvinvoinnin johtoryhmässä, henkilöstöjaoksessa ja yhteistoimintaelimessä, pidetty henkilöstöfoorumi syksyllä 2019
Tuloksellisuuskriteerien valinta	Tuloksellisuuskriteerien toteuma	Tuloksellisuuskriteeriä ei valittu

Talous

150	Henkilöstöjaos	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	111 838	0,00	111 838	160 988,42	49 150,42
*	Toimintamenot	-1 431 872	0,00	-1 431 872	-1 421 160,69	10 711,31
	Toimintakate	-1 320 034	0,00	-1 320 034	-1 260 172,27	59 861,73

16 ALUEELLISET MAASEUTUPALVELUT

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Toimialaan kuuluu kaksi tehtäväaluetta; lomapalvelut ja maaseututoimi.

Lomapalvelut -tehtäväalue hoitaa lomituspalvelujen järjestämisen Nivalan, Sievin ja Ylivieskan kuntien alueella. Lomituspalvelujen järjestämisestä vastaa alueellinen lomituspalvelulautakunta.

Maaseututoimi -tehtäväalue vastaa maaseutuhallinnon lakisääteisten tehtävien sekä maaseudun kehittämis-tehtävien järjestämisestä Nivalan, Kärsämäen, Oulaisten, Sievin ja Ylivieskan kuntien alueella. Toiminnan järjestämisestä vastaa alueellinen maaseutulautakunta.

Toimintaympäristössä ei ole tapahtunut muutoksia vuoden 2019 aikana.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Strategian toteuttaminen

Toimiala omalta osalta toteuttaa kaupunkistrategiaa. Henkilöstön työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota. Lomittajien työvuorosuunnittelun ja työn kuormittavuuteen ja ennaltaehkäisevään työhön panostetaan. Maaseututoimi on mukana hankkeissa ja toimissa, jotka lisäävät maatalouden kannattavuutta, elinvoimaisuutta ja tehokkuutta koko yhteistoiminta-alueella.

Lomituspalveluissa valmisteltiin maatalouslomittajien työkyvyn huolehtimiseen hanketta yhdessä Kevan ja Melan kanssa. Maataloustoimessa aloitettiin maatalousteknologian esdistämishanke - AgroTeknoa Jokilaaksoihin.

Toiminnalliset tavoitteet

Lomatoimessa jatketaan karjatilojen palvelusuunnitelmien ja tilakartoitusten päivittämistä. Maaseututoimessa palvelut tuotetaan kuntiin lähipalveluina. Tukihakemuksissa siirrytään mahdollisimman paljon sähköiseen asiointiin ja viljelijöitä koulutetaan uuden ohjelmakauden tuomiin säädosmuutoksiin.

Tiloilla tehtiin palvelusuunnitelmia ja tilakartoituksia. Jokaisessa maaseutuhallinnon yhteisalueen kunnassa pidettiin vähintään yksi tukikoulutus viljelijöille. Sähköisten tukihakemusten prosenttiosuus oli n. 97 %.

Talous

16	Maaseutupalvelut	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	5 060 817	75 000,00	5 135 817	4 814 257,10	-321 559,90
*	Toimintamenot	-5 223 906	-75 190,12	-5 299 096	-4 878 883,75	420 212,37
	Toimintakate	-163 089	-190,12	-163 279	-64 626,65	98 652,47

160 MAASEUTUTOIMI

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunki on hoitanut lakisääteisten maaseutuhallinnon ja maaseudun kehittämistehtävien järjestämisen Kärsämäen, Oulaisten, Sievin ja Ylivieskan kuntien alueella yhteistyösopimuksen mukaisesti. Alueellinen maaseutulautakunta on kokoontunut vuoden 2019 aikana 3 kertaa. Jokaisessa kunnassa palvelut on järjestetty lähipalveluina. Oulaisten kaupungille on myyty mm. yksityistiepalvelulta n 0,3 hlötyövuotta ja Pyhäjärven kaupungille maaseutuhallinnon palvelulta n 0,15 hlötyövuoden verran.

Vuoden 2019 aikana Sievin maaseutuasiames irtisanoutui toukokuun alusta lähtien. Myös Oulaisten maaseutuasiames jätti irtisanoutumisiilmoituksen 1.2.2020 alkaen. Nivalan toimistosihteerin viranhaltija irtisanoutui maaliskuun alusta.

Lokakuun alusta palkattiin uusi maaseutuasiames, jonka pääasiallinen toimipaikka on Nivala. Hän hoitaa myös Kärsämäen maaseutuhallinnon tehtävät Kärsämäen viranhaltijan virkavapaan ajan.

Strategisena tavoitteena on ollut:

1. Maatalousteknologia-hankkeen aloitus. AgroTeknoa Jokilaaksoihin-hankkeelle haettiin rahoitusta Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskukselta. Rahoituspäätös 660.000 euron hankkeelle saatiin myönteinen rahoituspäätös toukokuussa. Hanke aloitti kesäkuussa ja hankkeeseen valittu projektipäällikkö aloitti työnsä myös kesäkuussa. Hanke on vuokrannut laitteita ja koneita, jotka käytössä viljelijöillä tai neuvojilla. Hanke on järjestänyt useita tapahtumia viljelijöille sekä matkan Agritechnica-messuille Saksaan.

Toiminnallisena tavoitteena on ollut

1. Tuet maksetaan viimeistään 2 viikon kuluttua maksuluvan aukeamisesta. Tuet on maksettu välittömästi maksuluvan aukeamisen jälkeen.

Maaseutuhallinnon yhteistyöalueen kustannusten jako on tehty yhteistoimintasopimuksen mukaisesti peltoalan ja tilalukumäärän mukaan.

Kunta	Peltoa	Tukea hakeneet tilat	Maksetut tuet	Kust.osuus %	Kustannus 2019
Kärsämäki	7 684	122	6 792 381	14,60	47 839
Nivala	18 114	314	16 709 542	35,91	117 698
Oulainen	6 596	129	4 602 852	13,91	45 591
Sievi	10 390	178	9 097 177	20,47	67 117
Ylivieska	7 396	136	5 729 198	15,11	49 509
Yht.	50 180	897	49 331 152	100,00	327 757

Talous

160	Maaseututoimi	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	431 923	75 000,00	506 923	447 583,10	-59 339,90
*	Toimintamenot	-595 012	-75 176,50	-670 189	-585 927,46	84 261,04
	Toimintakate	-163 089	-176,50	-163 266	-138 344,36	24 921,14

165 LOMATOIMI

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Lomituspalvelujen johdosta, ohjauksesta sekä valvonnasta vastaa sosiaali- ja terveysministeriö. Valtakunnallisesti lomituksen toimeenpanovastuu on Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella (Mela). Mela vastaa paikallishallinnon järjestämisestä kuntien (paikallisyksiköiden) kanssa tekemillään toimeksiantosopimuksilla. Nivalan kaupunki vastaa lomituspalvelujen järjestämisestä Nivalan, Sievin ja Ylivieskan alueella. Maatalousyrittäjien lomitukset rahoitetaan valtion varoista. Maatalousyrittäjät osallistuvat kustannuksiin sijaisapu- ja maksullisen lomituksen maksuun. Hallinnon toimintaan osoitetaan myös kiinteä hallintoraha toteutuneiden lomituspäivien perusteella. Lomituspalvelulautakunnan tehtävänä on lomituspalvelulaissa määrättyjen lomituspalveluiden järjestäminen ja niitä koskevien hallintotehtävien hoitaminen Nivalan paikallisyksikössä.

EU:n maataloutta koskevat valtioneuvoston päätökset muuttuivat 1.7.2014. Myös lomitusta koskeviin kohtiin tuli merkittäviä muutoksia. Uudet säädökset koskevat ohjelmakautta 2014–2020. Jäsenvaltioiden tulee sopeuttaa nykyiset tukijärjestelmänsä uusien säästöjen mukaisiksi. Hallitusohjelmaan on myös kirjattu, että toimeenpanomalliin haetaan uusia vaihtoehtoja. Hallitus on linjannut, että lomituspalvelut siirtyvät Sote-mallin mukaisesti maakuntien järjestettäväksi 2021 alkaen.

Hallitus on asettanut säästötavoitteita myös lomituspalveluun ja lomituspalvelulakiin mm. 2013 ja 2016 on kirjattu maksuja korottavia ja palvelua rajoittavia kohtia. Näiden ja myös maatalojen tilarakenteen muuttumisesta johtuen on karjatalousyrittäjien keskimääräinen lomituspäivän pituus lyhentynyt ja oli 2017 6,7h. Nivalan kaupunki kävi yt-neuvottelut lomittajille 2018, jonka tuloksena 29 lomittaja osa-aikaistettiin 7 h/pv/90,32%. Toteutuneiden lomituspäivien määrä vähenee vuosittain yrittäjien määrän vähentyessä. Arvio on, että karjatalousyrittäjien määrä puolittuu valtakunnallisesti seuraavan viiden vuoden kuluessa. Pohjois-pohjanmaalla luvut ei välttämättä ole yhtä suuria, mutta väheneminen näkyy ja sen vuoksi lomituspalvelumenot pienenevät vuosittain.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkikonsernin tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
Lomatoimen henkilöstö resurssit vastaavat maatalousyrittäjien tarpeita ja työvoima on ammattitaitoista. Työntekijöiden hyvinvointiin kiinnitetään huomiota.	Yrittäjien jaksamista ja työstä vapautumista edistetään. Asiakaspalvelukysely toteutetaan joka toinen vuosi.	Lomatoimen talousseuranta ja taloudenhoito on aktiivista ja ajan tasalla.

Toiminnalliset tavoitteet 2019

Tavoite	Mittari toteutumiselle	Arvio toteutumisesta
Yhteistyötä lomittajiin ja yrittäjiin parannetaan	Aktiivinen palautteiden kerääminen ja reagoiminen	vähän suoraa palautetta. Kerätään ja arvioidaan uudelleen asiakaskyselyssä -20
Työhyvinvointia seurataan ja edesautetaan	Työhyvinvointikyselyn tuloksia 2018 arvioidaan	Työkyky heikentynyt.
	Lomittajille suunnattu erillinen kysely toukokuussa 2019	Kehitteillää tyky-hanke 2020-2022

Tuottojen ja kulujen laskentaperusteet vuonna 2019

Karjatalousyrittäjillä on lomituspalveluissa mahdollisuus ostaa tuettua maksullista lomituspalvelua. Lomitusta voi saada 120 h/yrittäjä ja 20191 tasossa sen tuntihinta on 14,19 €/h.

	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Maatalousyrittäjä	245,119,71	229,114,69	214,104,65	197,99,62	195,98,60	190,	187,88,55
	yht. 435	yht. 412	yht. 383	yht. 360	arv. 353	90,58	arv. 330
Nivala, Sievi, Y:ka						arv. 338	
Hallintohenkilöstöä	6	6	5,5	5,5	5	5	5
Maatalouslomitaja	96	93	86	83	80	77	77
Lomituspäivä	22 741	22 342	18 770	17 846	17 500	17 000	16 500

Nivalan ja Ylivieskan kaupunki ja Sievin kunta ovat tukeneet maatalousyrittäjien jaksamista ja lomittajien työllistymistä osoittamalla määrärahan tuettuun maksulliseen lomitukseen vuosille 2006-2018. Nivalan kuntaosuus on vuosittain 30 000 €. Sievi ja Ylivieska ovat esittäneet alueidensa tuen omissa talousarvioissaan.

Kunnat osoittavat tuen tuettuun maksulliseen lomitukseen 3€/h. Myönnetty tuki on riittänyt kaikkien yrittäjien käyttämään tuetun maksullisen tunneille. Tukea käytettiin 2019 alueittain Nivalassa 25 653 €, Sievissä 9 032 €, Ylivieskassa 6 831 €.

Lomituspäivät vähentyvät vuosittain ja maatilojen keskimääräiset työajat lyhentyneet. Tuettuna maksullisen lomituksen avulla kunnat voivat pyrkiä vaikuttamaan lisäpäivien tai lisätuntien käyttämiseen ja sitä kautta lomittajien työllistymiseen.

Paikallisyksikkö saa toiminnan järjestämiseen hallintomäärärahaa, jota saadaan 17,02 € / lomitettu päivä. Hallinnon kustannuspaikan 1651 talousarvio (429 708) alittui 73 798 €. Hallintoraha määräytyi 2017 vuoden lomituspäivien mukaisesti. Hallintoraha ei tarvitse palauttaa Melalle vaan jää kuntaan. Merkittävä osuus hyvälle tulopohjalle on mahdollisuus hyödyntää lomituksen arvonlisävero, joka jää vanhojen valtiontukisääntöjen mukaan kunnalle. Alv:n osuus oli yht. 49 000 €, ja koostui lomittajien varustehankinnoista ja yrittäjälomittajapohjaisen lomituksen ostosta. Vuonna 2019 tuettuna maksullisen lomituksen päivien laskennallinen osuudesta tuloista on n. 35 500 €/v.

Lomitus saa 100% valtionosuuden (3 193 182€) ja lomatoimen talousarvio alittui vuodelle 2019 lomituksen osalta 156 298 € ja 1662 turkis puolen 3387 €. Loppuerä palautetaan Melalle kun tilinpäätös on vahvistettu.

Karjatalousyrittäjien määrä vähenee 5-7 % vuosittain. Lomituspäiviä toteutui yhteensä 17 846. Lomituspäivät päivät vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna kohtuullisesti -924 pv (5,18 %). Vähennys johtui pääasiassa yrittäjien määrän vähentymisestä ja lomitusten väheneminen voitiin vielä sopeuttaa olevaan vakituisten lomittajien työntekijämäärään. Kaikista lomituksista vakituisten osuus on 75%, määräaikaisten 19,5%, ostopalvelulomittajien 3,5% ja 2% yrittäjistä on valinnut itsejärjestetyn lomituksen.

Talous

165	Lomapalvelut	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	4 628 894	0,00	4 628 894	4 366 674,00	-262 220,00
*	Toimintamenot	-4 628 894	-13,62	-4 628 908	-4 292 956,29	335 951,33
	Toimintakate	0	-13,62	-14	73 717,71	73 731,33

40 OPETUSLAUTAKUNTA

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Opetuslautakunta toimii kasvatus- ja koulutuspalvelujen erityislaeissa ja muissa säädöksissä määrättyinä monijäsenisenä toimielimenä. Perustehtävät on määritelty 1.6.2017 voimaan tullessa hallintosäännössä.

Sosiaali- ja terveystalouden uudistaminen ja mahdollinen maakuntahallinnon uudistus edellyttävät toimintakulttuurin, yhteistyön sekä lasten ja nuorten lähipalvelujen sekä palveluohjauksen suunnittelua ja kehittämistä. Tätä työtä on tehty LAPE-muutosohjelmassa. Keskeistä on varmistaa lähipalvelut, yhteistyön säilyminen ja palveluohjauksen toimiminen siten, että lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa palvelut lainmukaisesti mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Yhteistyötä lasten ja nuorten palveluissa tehdään erityisesti Kallion peruspalvelukuntayhtymän kanssa. Yhteistyöforumina toimivat Varhaiskasvatuksen yhteistyöryhmä, Lapsiasiainneuvosto ja Opiskelijahuoltoryhmä sekä koulujen Oppilashuoltoryhmät.

Uusi varhaiskasvatustalouden laki- ja asetus tulivat voimaan 1.9.2018 (540/2018 ja asetus 753/2018). Uusi Lukiolaki (714/2018) ja siihen liittyvien lakien muutokset tulevat voimaan 1.9.2019. Lukion opetussuunnitelman perusteiden laatiminen vie muutaman vuoden ja käyttöönotto alkaisi 2021.

Nivalassa aloitetaan Perheiden kohtaamispaikka -toiminta MLL koordinoimana Perhepesänä tammikuussa 2019. Varhaiskasvatuksessa noudatetaan esiopetussuunnitelmaa ja varhaiskasvatussuunnitelmaa. Koulujen toiminta perustuu hyväksytyihin opetussuunnitelmiin, opiskelijahuoltosuunnitelmiin ja vuosittaisiin toimintasuunnitelmiin. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laadunarviointimalli on päivitetty v. 2018. Perusopetuksen uusi opetussuunnitelma on käytössä kaikilla ikäluokilla 1.8.2019. Toimialan palveluissa käytetään Lapset Puheeksi-menetelmää. Talousarvion laadinnassa on huomioitu ikäluokkien pienentyminen. Lukion oppilasmäärä on kasvava.

Kaupunginhallituksen asettama Tulevaisuuden oppimisympäristöt ja Nivalan kouluverkko-työryhmä valmistelee esitystään ja asiasta päätetään alkuvuodesta 2019. Ikäluokkien pienentyminen ja kiinteistöjen korjausvelka tuo haastetta palvelujen järjestämiseen ja palveluverkon ylläpitämiseen. Koulukuljetussopimukset ovat voimassa 2018-2020. Toimialan ruoka-, puhdistus- ja tilapalvelut ostetaan sisäisenä palveluna tekniseltä toimelta ja ICT-palvelut keskushallinnolta.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian valtuustotason sitovat tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
Elinvoiman, yrittäjyyden ja yritystoimintaa tukevan osaamisen edistäminen	Lasten hyvän elämän, terveellisuuden ja turvallisuuden edistäminen, sosiaalisten ongelmien ennaltaehkäisy ja niistä aiheutuvien kustannusten vähentäminen moniammatillisena yhteistyönä	Turvataan laadukkaat ja kustannustehokkaat kasvatus- ja koulutuspalvelut ikäluokkien pienentyessä
	Motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö	

Toiminnalliset tavoitteet

Toimialan toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
Yrittäjyyskasvatus ja yrittäjyysopinnot	Koulujen osallistuminen Yrityskylä-toimintaan ja opetussuunnitelmien mukainen yrittäjyyskasvatus eri oppiaineissa laaja-alaisesti	Yrittäjyyskasvatusta ja yrittäjyysopintoja on toteutettu opetussuunnitelman mukaisesti eri oppineissa laaja-alaisesti. Kaupungilla on sopimus Talous ja Nuoret TAT ry:n kanssa Yrityskylä oppimiskokonaisuudesta. V. 2019 sopimukseen tuli mukaan myös yläkoulun 9.luokkalaiset.
Palvelutoiminnan ja -verkon uudistaminen	Oppimisympäristö ja Nivalan kouluverkko -työryhmän työn eteneminen ja päätökset	Työryhmä jatko työskentelyään koko vuoden. Ryhmä kokoontui yhteensä kymmenen kertaa ja jätti syyskuussa esityksensä kaupunginhallitukselle.
Uuden varhaiskasvatustlain toteuttaminen ja varhaiskasvatussuunnitelmien käyttö	Varhaiskasvatussuunnitelmien laatiminen kaikille lapsille	Kalkille varhaiskasvatuksessa oleville lapsille on laadittu lain mukainen vasu.
Toimintamallien ja työmenetelmien kehittäminen	Henkilökunnan koulutus LP-menetelmään LP-keskustelujen määrä kpl/vuosi Neuvonpitojen määrä kpl/vuosi Etu-luokkatoiminta Oppilaskuntatoiminta jokaisella koululla Osallistuminen ja onnistuminen moniammatillisessa yhteistyössä Valitaan käyttöön otettavat toimintamallit LAPE-muutosohjelmasta	Vakituinen henkilökunta on koulutettu LP-keskusteluihin. Lp-keskusteluja käyty 146 ja neuvonpitoja 7. Etuluokkatoiminnan kulut 164.321 €, 4,5 oppilasta, 36.515 €/opp. Toiminta siirrettiin 1.8.2019 lukien Kyösti Kallion koulun tiloihin. Jokaisella koululla toimii oppilaskunta. Moniammatillisessa yhteistyössä on parantamisen varaa (yhteistyö neuvolan ja perheneuvolan kanssa). Kallion pky:ssa toteutettu toimintojen uudelleen organisointi ja systeminen lastensuojelun käynnistäminen. LAPE-muutosohjelmassa perhekeskustoiminnan kehittäminen kesken. Lapsiperheiden kohtaamispaikkana aloitettu Perhepesä.

Ennaltaehkäisevä päihdetyö	Toteutetaan ehkäisevän päihdetyön suunnitelmaa, koulutukset ja tapahtumat	Perehdytty laadittuun ehkäisevän päihdetyön suunnitelmaa ja alettu toteuttaa sitä. Henkilökunta on osallistunut koulutuksiin ja toimipajoilla on järjestetty tapahtumia.
Henkilöstön kehittäminen, hyvinvoinnin ja osaamisen edistäminen	Koulutussuunnitelmien toteutuminen Tehtäväkuvausten ajantasaisuus ja työmäärien jakaantuminen Kehittämiskeskustelujen ja perehdytyksen toteutuminen Toimialan sairauspoissaoloprosentti	Henkilökunta on osallistunut tarpeelliseksi koettuihin koulutuksiin. Pääosa OVTES vesoja kiky työajasta toteutettiin paikallisesti. Vaka-henkilöstö on osallistunut alueellisiin koulutuksiin. Tehtäväkuvauksia on tarkistettu. Kehittämiskeskustelut on pääsääntöisesti käyty ja dokumentoitu sähköiseen järjestelmään. Toimialan sairauspoissaolot noudattivat edellisen vuoden tasoa.

Talous

40	Opetuslautakunta	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	953 914	57 974,00	1 011 888	893 773,27	-118 114,73
*	Toimintamenot	-21 333 254	-216 657,33	-21 549 911	-21 352 182,75	197 728,58
	Toimintakate	-20 379 340	-158 683,33	-20 538 023	-20 458 409,48	79 613,85

400 KASVATUS- JA KOULUTUSPALVELUJEN HALLINTOPALVELUT

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Koulutoimisto huolehtii opetuslautakunnan asiakirjahallinnosta ja arkistoinnista, asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta sekä ohjeistaa ja valvoo lautakunnan alaisten tehtäväalueiden toimintaa. Koulutoimisto vastaa mm. oppilas- ja opiskelijahallinto-ohjelmasta (Primus, Wilma, Kurre), koulukuljetusten sopimuksista ja järjestelyistä, kouluhenkilökunnan rekrytoinnista ja yhteisestä koulutuksesta (OVTES työpäivät ja KIKY-työaika) kouluuntuloilmoittautumisista, laskutuksesta, sähköisistä lomakkeista, tilastoinnista, kyselyistä, tiedonsiirroista opetushallituksen tietovarantoon ja asiakaspalvelusta sekä talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnasta yhdessä vastuuyksikköjen kanssa.

Keväällä 2018 käyttöön otetun Koski palvelun käyttöönotto ja kehittäminen jatkuu. Opetuksen järjestäjä on velvollinen siirtämään ajantasaisesti jokaisen koulutustiedot yhteiseen OPH:n ylläpitämään tietovarantoon. Euroopan Unionin tietosuojadirektiivi GDPR v. 2018 ja tuleva kansallinen tietosuojalainsäädäntö tarkentavat tietosuojaperiaatteita, lisäävät rekisterinpitäjän vastuuta henkilötietojen käsittelyssä ja informointivelvollisuutta erityisesti henkilötietoja käsittelevillä toimialoilla. Arkistonmuodostussuunnitelman korvaavan tiedonohjaussuunnitelman laatiminen jatkuu. Kasvatus- ja koulutuspalvelujen tilastointi muuttuu ja siirtyy valtakunnallisesti Tilastokeskuksesta Valtiovarainministeriölle viimeistään v. 2020. Kustannusten muutos aiheutuu toimistosihteerin palkkamenojen siirtämisestä tehtäväalueelle peruskoulujen yhteiseltä kustannuspaikalta.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
	Asiakaspalvelun kehittäminen	

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
Sähköisten järjestelmien ylläpitäminen, käyttäminen ja hyödyntäminen	Järjestelmien toimivuus ja helppokäyttöisyys Asiakaspalaute	Todettu, että laajojen järjestelmien ylläpitäminen vaatii aikaa, osaamista ja jatkuvaa seurantaa. Päivitykset ja tiedonsiirrot on saatu hoidettua ja virheilmoitukset pääosin selvitettyä. Lomakkeita joudutaan edelleen päivittämään. Asiakkaat ovat jo tottuneet sähköisiin järjestelmiin (Ilmoittautumiset ja yhteydenpito Muksunet ja Wilma).

Tuottojen ja kulujen laskentaperusteet vuonna 2019

Kaupunginhallituksen päätös asiakirjojen lunastuksesta ja maksuperusteista 27.4.2010 § 77.

Talous

400	Kasvat. ja koulutuksen hallintopalvelut	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	0	0,00	0	487,88	487,88
*	Toimintamenot	-221 995	8 000,00	-213 995	-221 333,51	-7 338,51
	Toimintakate	-221 995	8 000,00	-213 995	-220 845,63	-6 850,63

402 KOULUKURAATTORI- JA PSYKOLOGIPALVELUT

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Oppilas- ja opiskelijahuollolla tarkoitetaan oppilaiden ja opiskelijoiden hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä.

Koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut kuuluvat oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisesti esi- ja perusopetuksen oppilaille sekä toisen asteen opiskelijoille. Koulukuraattori- ja koulupsykologipalveluiden tiimissä on kolme vakituista ja yksi määräaikainen koulukuraattori. Koulupsykologipalvelut on järjestetty ostopalveluna kahdelta toimijalta. Oppilas- ja opiskelijahuolto toteutetaan yksilöllisenä ja yhteisöllisenä. Jokaisessa oppilaitoksessa toimii oppilashuoltoryhmä ja vuosittain laaditaan koulukohtaiset opiskelijahuoltosuunnitelmat. Kuntakohtainen opiskelijahuoltoryhmä NOHOR aloitti 2016. Henkilöstöllä on käytössä Tajua Mut -toimintamalli.

Sosiaali- ja terveystalouden uudistamisen yhteydessä keskeiset yhteistyötahot ja niiden palvelujen järjestäminen siirtyvät maakuntahallinnolle (esim. kouluterveydenhuolto, sosiaalipalvelut, lastensuojelu, neuvola, mielenterveys- ja päihdepalvelut). Keskeistä on varmistaa lähipalvelut, yhteistyön säilyminen ja palveluohjauksen toimiminen siten, että opiskelijat saavat oppilashuollon palvelut lainmukaisesti mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeitaan tasapainolinen kaupunkikonserni
	Koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut toteutuvat vähintään lain mukaisesti	
	Oppilas- ja opiskelijahuolto tukee lasten ja nuorten arjen sujumista ja auttaa arjen haasteissa	

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
Yksilöllisten ja yhteisöllisten oppilashuoltoryhmien sekä opiskelijahuollon ohjausryhmän toiminta	Oppilashuoltoryhmien kokoukset ja moniammatillinen osallistuminen niihin Opiskelijahuollon ohjausryhmän kokoukset 2 krt/lukukausi ja moniammatillinen osallistuminen niihin	Oppilas- ja opiskelijahuoltoryhmien raportointi lukuvuosittain keväällä. Ryhmät kokoontuneet 2-9 kertaa ja ATR-ryhmät tarvittaessa. Opiskelijahuollon ohjausryhmä kokoontunut neljä kertaa.
Oppilas- ja opiskelijahuollon prosessit on dokumentoitu ja tiedostettu	Prosessikuvaukset ja niiden noudattaminen	Prosessikuvauksen tekeminen nivelvaiheesta 6 lk – 7lk aloitettu ja koulupsykologille tehtävä hakulomake uusittu.
Koulupsykologipalvelujen turvaaminen vähintään lain mukaisesti. Viran täyttäminen ja ostopalvelut.	Saatu / ei saatu, voimassa olevat sopimukset	Koulupsykologin virka täyttämättä. Keväällä kaksi ostopalvelusopimusta ja syksyllä kolme: psykologipäiviä 4 pv/vko. Lain mukaiset palvelut toteutuvat.

Koulukuraattoripalvelujen turvaaminen. Vastaavan koulukuraattorin viran täyttäminen	Saatu/ei saatu Oppilasmäärä/koulukuraattori	Vastaavan koulukuraattorin virka täyttämättä. Oppilasmäärä n. 660 oppilasta/kuraattori. Syksyllä palkattiin johtava koulukuraattori yksi koulukuraattori jäi pois ja tehtäväjako tarkistettiin.
---	--	---

Tuottojen ja kulujen laskentaperusteet vuodelle 2019

Ulkopaikkakuntalaisten opiskelijoiden oppilashuollon palveluiden käyttö laskutetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti opiskelijoiden kotikunnilta ja vastaavasti Nivalan kaupunki maksaa muualta tulevat nivalalaisten laskut.

Talous

402	Kuraattori- ja psykologipalvelut	TA 2019	TA- MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	10 500	0,00	10 500	14 022,85	3 522,85
*	Toimintamenot	-353 584	-8 026,36	-361 610	-364 048,59	-2 438,23
	Toimintakate	-343 084	-8 026,36	-351 110	-350 025,74	1 084,62

410 PERUSKOULUT

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Lapsella on oikeus saada perusopetuslain ja voimassa olevan opetussuunnitelman mukaista opetusta ja siihen liittyvät tukipalvelut (koulukuljetus, maksuton kouluruoka ja oppilashuollon palvelut) jokaisena koulupäivänä. Nivalassa ylläpidetään 12 peruskoulua. Tuntijaon mukaan perusopetuksessa on 228 vuosiviikkotuntia (VN asetus 222 h). 1.8.2019 lukien uusi opetussuunnitelma on käytössä kaikilla vuosiluokilla.

Syntyvyyden pienentyminen 2016-2018 (n. -50 lasta/v) vaikuttaa esi- ja perusopetuksen järjestämiseen pidemmällä aikavälillä sekä kaupungin saamaan valtionosuuteen heti.

Uusiin hankkeisiin ei ole määrärahavaroja. Käynnissä olevat hankkeet yhteensä 314.992 €, kunnan rahoitusosuus 82.071 €. Peruskoulujen palkkausmenot silvukuluineen ovat 69 %, (8,6 milj. €) peruskoulujen talousarviosta ja niiden on arvioitu nousevan 2,1 %, (176.000 €). ETU-luokkatoiminta (3 työntekijää) sekä Niva-Kaijan koulun erityisopettajan virka koskee talousarviossa koko vuotta (v. 2018 5 kk). Kahdeksan koulunkäynninohjaajaa vakinaistettiin elokuussa 2018. Syyskuussa 2018 vakinaisia ohjaajia on 40 ja määräaikaisia 17. Eslopetuksen järjestämisen määrärahat pidetään 2018 tasolla. Eslopetuksen järjestäminen tarkastellaan tulevaisuuden oppimisympäristöistä ja kouluverkosta tehtävien valtuuston linjausten pohjalta. Peruskoululaisten uintimäärää pienennetään viiteen kertaan/oppilas/lukuvuosi. Uimataidottomille koululaisille kaupunki tarjoaa määrättyissä ikäluokissa mahdollisuuden osallistua Liikuntakeskuksen järjestämään maksuttomaan uimakouluun osana hyvinvoinnin toimialan ja Nivalan Liikuntakeskuksen palvelusopimusta. LP-keskustelun toimintamallin koulutukset jatkuvat keväällä 2019. Kaupungilla on paikallinen sopimus LP-keskustelujen korvaamisesta, voimassa kevätlukukauden 2019. Vieraan kielen opetusta varhennetaan 2020 vuoden alusta lukien alkavaksi 1- vuosiluokalta.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
Yrittäjyyskasvatuksen toteuttaminen	Opetussuunnitelmien toteuttaminen siten, että oppilaiden fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen hyvinvointi sekä laaja-alainen osaaminen toteutuu mahdollisimman hyvin	Turvataan laadukkaat ja kustannustehokkaat koulutuspalvelut ikäluokkien pienentyessä
	Lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen minäkuvan ja itsetunnon vahvistaminen	

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
Yrittäjäkäsytöiden osallistuminen ja yrittäjyyskasvatuksen toteuttaminen	Opetussuunnitelman toteuttaminen Yrittäjäkäsytöiden opintokokonaisuus ja vierailu	Toteutettu opetussuunnitelmaa. Peruskoulun 6. ja 9. luokkalaisten osallistuneet Yrittäjäkäsytöiden oppimiskokonaisuuteen ja vierailleet Yrittäjäkäsytöissä.
Kerhotoiminta	Kerhojen määrä ja osallistujat	Koulukerhoja on ollut kaikilla kouluilla yhteensä 84 (1100 h). Menot 27.849 €.
Koulukiusaamiseen ja häirintään puuttuminen ja ennaltaehkäisy	Jokainen koulu on KIVA-koulu Kiva-koulukyselyjen tulokset Poissaolot	Kaikki koulut ovat rekisteröityneet KIVA-kouluiksi ja tehneet kiusaamiskyselyt ja tuloksia on käsitelty

		kouluilla ja lautakunnassa. Yhteispelin käyttö on laajentunut. Polssaoloihin on kiinnitetty huomiota ja raportoitu oppilashuoltosuunnitelmien toteutumisarvioinnissa.
Lasten ja nuorten elämän liikunnallistaminen	Liikkuva koulu -hankkeen toimenpiteet Oppituntien liikunnallistaminen Välituntiliikunta	Liikkuva peruskoulu hanketta toteutettiin kevätlukukaudella 2019. Varsinainen hake päättyi, mutta toimintamallit ovat käytössä. Välituntiliikuttajatoiminta jatkuu ja kouluille on hankittu varusteita.
Tuntijakopäätöksen tarkistaminen (kuntakohtaisesti lisätyt opetustunnit), tuntikehys ja opetusryhmien määrä	Opetuslautakunnan päätökset toimenpiteiksi	Tuntijako tarkistettiin lukuvuodelle 2019-2020. Lautakunta on päättänyt tuntikehyksestä ja opetusryhmien määrästä.

OPPILASTILASTO VV. 2018/19-2026/27
(el esiopetusoppilalta)

						14.9.2018		17.1.2020	
	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27
AHDE	108	107	105	105	94	81	82	77	76
AITTOLA	45	44	43	43	43	38	31	30	29
ERKKILÄ	55	60	59	67	65	65	62	61	55
HAAPALA	72	71	76	74	71	65	62	54	55
HAIKARA	104	116	122	123	126	123	112	110	103
JUNTTILA	91	94	92	86	78	71	67	60	53
JÄRVIKYLÄ	67	68	65	62	52	49	55	48	40
KARVOSKYLÄ	46	49	50	55	57	58	53	58	59
KYÖSTI KALLIO	335	327	342	331	336	331	322	282	254
KKK/pienryhmät	51	44	34	28	20	14	11	4	
MALILA	46	46	49	50	52	46	44	33	30
VÄLIKYLÄ	49	50	56	57	59	59	56	53	50
YHTEENSÄ	1069	1076	1093	1081	1053	1000	957	870	804
NIVA-KAIJA	501	506	509	506	521	537	545	537	
YHTEENSÄ	1570	1582	1602	1587	1574	1537	1502	1407	

*Alakoulujen pienryhmäopetus on keskitetty Kyösti Kallion koululle. Oppilaiden siirtymiset omilta sivukyllen koululta pienryhmäopetukseen ei näy tilastossa.

	Erittely	Hanke	Avustus	Kuntarah.	Talousarvio	2019	Tilittetty	Jatkuu
1	408	Tutoropettajien toiminta	30 400	7 600	38 000	59 288	30.7.2019	
2	406	Liikuntaloikka Nivalassa perusopetus	25 000	25 000	50 000	50 913	30.9.2019	
3	415	Liikkuva lukio	8 000	2 000	10 000	10 290	23.9.2019	
4	403	Kerhotyön kehittäminen 2019	24 000	10 286	34 286	27 850	5.2.2020	
5	413	Kieliportti Kielenopetuksen varhentaminen 2	63 000	3 316	66 316	69 405	31.7.2019	
6	402	Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa ed. toimet	15 000	3 750	18 750	22 146	30.7.2019	
7	458	Koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen ja kok.	17 000	895	17 895	4 144		30.7.2020
8	457	Kyösti Kallion koulun kansainvälisyshanke	34 088	11 747	45 835	24 919		30.9.2020
9	456	Niva-Kaijan koulun kansainvälisyshanke	23 193	17 852	41 045	19 098		30.9.2020
10	409	Tutoropettajien toiminta ja osaamisen keh.	20 974	5 244	26 218	21 495		30.7.2020
11	401	Koulujen kerhotyön kehittäminen 2020	20 000	8 572	28 572	0		31.12.2020
12	459	Tasa-arvo, avustajien palkkaaminen Niva-Kaija	20 000	5 000	25 000	17 645		31.7.2020
13	410	Nivalan tutor toimil 2020	19 232	4 808	24 040	0		31.12.2020
						327		
			319 887	106 070	425 957	192		

Tuottojen ja kulujen laskentaperusteet vuodelle 2019

Ulkopalkkakuntalaisten ja muualla opiskelevien nivalalaisten esi- ja perusopetuksen oppilaiden kotikuntakorvausmenot ja -tulot määritellään oppilaiden kotikuntien perusteella valtionvarainministeriön vuosittaisessa laskelmassa. Laskutus holdetaan keskitetysti valtionosuusmaksatuksen yhteydessä ja kirjataan käyttötalouteen. Aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuja säätelee perusopetuslaki (POL 1998/682 § 48 f): maksu saa olla 570 tunnin osalta enintään 120 euroa ja 760 tunnin osalta enintään 160 euroa. Nivala perii iltapäivätoiminnasta 80 euroa ja aamu- ja iltapäivätoiminnasta 110 euroa. Koulutilojen vuokrauksesta on opetuslautakunnan päätös 2018.

Talous

410	Peruskoulut	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	430 214	57 974,00	488 188	387 585,55	-100 602,45
*	Toimintamenot	-13 157 815	-308 804,64	-13 466 620	-13 408 477,69	58 141,95
	Toimintakate	-12 727 601	-250 830,64	-12 978 432	-13 020 892,14	-42 460,50

415 VARHAISKASVATUSPALVELUT

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Kasvatus ja opetus muodostavat kokonaisuuden ja varhaiskasvatus jatkumon esiopetukseen ja alkuopetukseen. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Nivalassa toimii Varhaiskasvatuksen yhteistyöryhmä (vaka, neuvola, perhetyö, lastensuojelu), joka mm. toimii moniammatillisesti ja edistää perheiden palveluja tarjoavien yhteistyötä ja jonka toimijat käyttävät työssään ennakkoivaa tukea ja varhaista puuttumista (mm. LP-toimintamalli).

Uusi varhaiskasvatuslaki tuli voimaan 1.9.2018 (540/2018 ja asetus 753/2018). Laissa säädetään lapsen olkeudesta varhaiskasvatukseen. Laki nostaa päiväkotihenkilöstön koulutustasovaatimuksia ja selkeyttää tehtävänimikkeitä siirtymäajan ollessa vuoteen 2030 saakka. Varhaiskasvatuksessa on huomioitava lapsen etu ja lakiin on kirjattu velvollisuus klusaamisen ehkäisyyn. Lain muutoksen myötä otetaan käyttöön varhaiskasvatuksen tietovaranto Varda (OPH), johon tallennetaan varhaiskasvatuksen järjestäjiä, henkilöstöä, perhettä ja lasta koskevia tietoja, joita viranomaiset tarvitsevat toteuttaessaan lakisääteisiä viranomaistehtäviään. Tietovarannon tietojen tallentaminen alkaa vuoden 2019 alusta.

Varhaiskasvatuspalvelut muodostuvat seuraavista kokonaisuuksista:

- päiväkotihoido
- esiopetus
- vuoropäivähoito
- perhepäivähoito
- palveluseteli (yksityinen palveluntuottaja)
- esiopetus ostopalveluna (yksityinen palveluntuottaja)
- varhaiserityiskasvatus
- varhaiskasvatuksen kerhotoiminta
- lastenhoidontuet (kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki ja kuntallsä, joustava ja osittainen hoitoraha)

Nivalassa aloitetaan Perheiden kohtaamispaikka -toiminta. Kohtaamispaikka -toimintaa on suunniteltu LAPE-hankkeen ohjauksessa yhteistyössä neuvolan, perhetyön ja MLL:n Nivalan paikallisyhdistyksen kanssa. Toiminta alkaa MLL koordinoimana Perhepesänä tammikuussa 2019. Talousarvion laadinnassa näkyy ikäluokkien pienentyminen. Talousarvion määrärahasäästöt ovat kohdistuneet perhepäivähoitajien palkkauskustannuksiin (-5 hoitajaa), kotihoidon tukeen ja palveluseteleihin. Esiopetuksen määrärahat on pidetty vuoden 2018 tasolla.

NIVALA/ palvelujen piirissä olevat lapset	TP 2016	TP 2017	Tilanne 9/2018/ka	Suunnitelma 2019/ka
Päiväkodit	327	340	340	340
Perhepäivähoito	110	100	95	100
Palveluseteli	75	72	63	63
Yksityisen hoidon tuki	16	8	4	10
Kotihoidontuki	270	295	280	260
Yhteensä	798	815	782	773

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
Lapsia kannustetaan ratkaisemaan haasteita, toimimaan erilaisissa tilanteissa, luottamaan omiin kykyihinsä ja ottamaan vastuuta omasta toiminnastaan	Tuetaan lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, kasvamista, kehittymistä ja oppimista suunnitelmallisesti kasvatuskumppanuuteen perustuvassa yhteistyössä lapsen vanhempien kanssa	Toteutetaan varhaisen tuen periaatetta ja varmistetaan/vahvistetaan palveluohjausta sekä moniammatillista yhteistyötä
	Kehitetään varhaiskasvatussyksiköistä hyvinvointikasvuyhteisöjä lähtökohtana yhteisöllisyys, osallisuus ja varhainen tuki	Palvelut mitoitetaan tarpeiden mukaan (muuttuva kysyntä, perheiden tarpeet, laatu)

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
Kehitetään varhaiskasvatuksen kerhotoimintaa kotona hoidettaville lapsille	Kolme - viisivuotiaiden osallistuminen varhaiskasvatustoimintaan	Kerho- ja viriketoimintaan on osallistunut noin 50 lasta. Uutena toimintana syksyllä 2019 aloitti 1,5-3-vuotiaiden taaperokerho 1krt/vk.
Vahvistetaan kasvatuskumppanuutta ja vanhempien osallisuutta	LP-toimintamalli Perheiden kohtaamispaikka Varhaiskasvatussuunnitelmat	LP-keskustelu on tarjottu 3-vuotiaiden ja esiopetusikäisten vanhemmille sekä aina tarvittaessa. Perheiden kohtaamispaikka Perhepesä yhteistyössä MLL:n kanssa aloitti helmikuussa 2019. Lasten varhaiskasvatussuunnitelmat on laadittu yhdessä vanhempien kanssa. Uuden lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksen, perheille tarjotaan kotikäyntiä.
Henkilöstön osaamisen vahvistaminen	Mm. ESIOPS ja VASU-prosessiin liittyvät koulutukset ja mentoroinnit	Henkilöstöryhmille on järjestetty koulutusta VASU:n eri osal-alueista, mm. Alueelliset varhaiskasvatuspäivät helmikuussa (2 päivää) sekä arvioinnin koulutusilta elokuussa.
Lasten, huoltajien ja yhteisön aikuisten osallistaminen ja sitouttaminen kiusaamisen ja häirinnän ehkäisyn suunnitteluun ja uusien toimintatapojen vahvistamiseen	Kiusaamisen ehkäisyn suunnitelmat on tehty ja toimintaa arvioidaan jokaisessa toimintayksikössä	Toimintayksiköissä käytössä ryhmän varhaiskasvatussuunnitelman arvioinnin työvälineet (mm. Tiimikirja) sekä Pienin askelin-lomake. Näihin on kirjattu konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tuottojen ja kulujen laskentaperusteet vuonna 2019

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161503>, opetuslautakunta (29.5.2018 § 49)

Talous

415	Varhaishkasvatus	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	475 500	0,00	475 500	446 942,41	-28 557,59
*	Toimintamenot	-6 289 970	96 970,59	-6 192 999	-6 131 191,14	61 808,27
	Toimintakate	-5 814 470	96 970,59	-5 717 499	-5 684 248,73	33 250,68

420 LUKIOPALVELUT

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Uusi lukiolaki (714/2018) astui voimaan 1.9.2019 ja samassa yhteydessä muuttuivat mm. ylioppilastutkinnosta annettua laki (672/2005) sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua laki (1705/2009). Lukiolilla on aloitettu uuden opetussuunnitelman valmistelu ja yhteistyötä tehdään alueen muiden lukioiden (Tutoropettaja -hanke) sekä paikkakunnalla toimivan Oulun yliopiston alaisen Kerttu Saalasti Instituutin kanssa. Opetussuunnitelmauudistus lisää opiskelijoiden opintojen ohjausta, samoin koulun on tarjottava erityistä tukea sitä tarvitseville. Molemmat edellyttävät koululta lisäpanostusta henkilöresursseihin. Muita uudistuksen suuntaviivoja ovat tiiviimmät yhteydet ympäröivään maailmaan, etenkin korkeakoulu-, kansainvälisyys- sekä työelämä- ja yrittäjyysyhteistyö painottuvat entistä enemmän. Elokuussa 2021 lukionsa aloittavat opiskelevat uudistetun opetussuunnitelman mukaan.

Lukio on tehnyt yhteistyötä peruskoulun, muiden toisen asteen oppilaitosten, yliopistojen ja korkeakoulujen sekä paikallisen yrityselämän kanssa. Lukio on mukana Pohjois-Pohjanmaan etälukioverkostossa (eLukio), jossa lukiolaiset ovat voineet suorittaa sellaisia opintoja, joita omassa koulussa ei ole ollut tarjolla. Jokilaakson koulutuskuntayhtymä JEDU Nivalan yksikkö ja lukio ovat tehneet yhteistyötä yhdistelmäututkinnon toteuttamisesta Nivalan lukiossa. Ammattiopiston opiskelijoilla on ollut mahdollisuus osallistua lukio-opiskeluun haluamissaan aineissa ja samalla suorittaa ylioppilastutkinto Nivalan lukiossa. Ylioppilastutkinto on toteutettu kokonaisuudessaan sähköisesti kevästä 2019 lähtien.

Lukiollla jatkettiin Liikkuva koulu -hanketta kevään 2019 ajan saadun lisärahoituksen turvin. Kokonaiskustannukset olivat 10 000 € (AVIn avustus 8 000 €, omarahoitusosuus 2 000 €). Syksyllä 2018 aloitettua Mun juttu -harrasteakatemia toimintaa jatkettiin yhdessä lukion, Jokilaakson koulutuskuntayhtymä Jedun Nivalan yksikön ja Liikuntakeskuksen kanssa (määrärahavaraus 21 000 €). Lukio on tukenut opiskelijoiden omien tietokoneiden hankintaa maksamalla avustusta 100 €/3 vuotta (6.300 €).

Lukiossa oli syksyn 2019 tilastointipäivänä opiskelijoita 183. Opiskelijamäärä on kasvanut merkittävästi kahden viimeisen vuoden aikana (noin 30 %). Se on asettanut haasteensa talousarvion laadinnalle, mutta toisaalta kasvattanut kaupungin saamaa valtionosuutta.

	TP2016	TP2017	TA2018	2019 ARVIO
Käyttötalousmenot, netto	1.132.701 €	1.046.412 €	1.143.270 €	1.278.438 €
Valtionosuus TA:n rahoitusosassa ¹	916.951 €	1.029.794 €	910.594 €	1.084.896 € ²
"Kunnan omarahoitus lukiolle"	215.750 €	16.618 €	232.676 €	193.542 €
Keskimääräinen yksikköhinta	6.122,06 € ³	6.145,04 € ⁴	6.070,90 € ⁵	5.906,12 € ⁶
Yksikköhinta Nivala ⁷	7.163,68 €	7.239,07 €	6.401,14 €	5.880,20 € ⁸
Oppilasmäärä 20.9.	129	163	166+21 ⁹	180+21 ⁹

¹ ennakkopäätös ed. vuoden joulukuussa, tarkistetaan oppilasmäärää vastaavaksi tilikautta seuraavan vuoden tammikuussa (tilastointipäivät 20.1. ja 20.9.)

² arvio

³ perustuu lukioiden v. 2013 kustannuspohjaan, -14,5 % leikkaus

⁴ perustuu lukioiden v. 2014 kustannuspohjaan, -14,6 % leikkaus

⁵ perustuu lukioiden v. 2015 kustannuspohjaan, -15,2 %:n leikkaus

⁶ Kuntaliitto, ennakkolaskelma OKM ja VM julkaisu 14.9.2018

⁷ lasketaan ed. vuoden 20.9. oppilasmäärän perusteella

⁸ laskettu keskimääräisestä Kuntaliiton tietojen perusteella, kuntien viralliset yksikköhinnat saatavilla 30.11.2018

⁹ lukiolaiset+ JEDU Nivalan yksikön lukio-opintoja suorittavat

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
--	---	---

Opiskelutaitojen ja yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen lukiokoulutuksessa	Lukion oppilasmäärän ja kiinnostavuuden ylläpitäminen ja lisääminen	Lukion tilat (liikuntasali ja luokat) ovat kansalaisopiston sekä kuntalaisten aktiivisessa iltakäytössä.
---	---	--

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
Opinto-ohjaus ja yrittäjyyskasvatuksen toteuttaminen osana opetussuunnitelmaa	Opiskelijoiden palaute yrittäjyyskasvatuksesta Palaute opinto-ohjauksesta	Toimittu opetussuunnitelman mukaisesti. Yrittäjyyskasvatusopinnoissa mukana olleet opiskelijat ovat kokeneet esiintymiskykynsä, yhteistyötaitonsa ja rohkeuden hoitaa asioitansa parantuneen. Opintoihin halukkaita on ollut tarjolla enemmän kuin mukaan on voitu ottaa. Opinto-ohjauksessa opiskelijat ovat kaivanneet lisää henkilökohtaista ohjausta.
Harrasteakatemiaa kehittäminen yhteistyössä lukion, JEDU Nivalan yksikön ja Liikuntakeskuksen kanssa	Harrasteakatemiaan osallistuneet Yhteistyö JEDU Nivalan yksikön ja Liikuntakeskuksen kanssa	Harrasteakatemiassa on syyslukukauden alussa ollut mukana 39 opiskelijaa, joista lukiolaisia on ollut 24. Osallistujat ovat olleet motivoituneita. Yhteistyö toimijoiden kanssa on sujunut hyvin.

Tuottojen ja kulojen laskentaperusteet vuonna 2019

Lukio laskuttaa JEDU Nivalan yksikköä ammattiopiskelijoiden ja kaksoistutkinnon suorittavien lukio-opintojen järjestämisestä yhteistyösopimuksen mukaisesti (aiheuttamisperiaate). Lukion salli on pääasiassa maksutta Jokilaaksojen kansalaisopiston käytössä ja muu maksuton käyttö opetuslautakunnan päätöksen mukaisesti.

Talous

420	Lukiopalvelut	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	37 700	0,00	37 700	44 734,58	7 034,58
*	Toimintamenot	-1 309 890	-4 796,92	-1 314 687	-1 227 131,82	87 555,10
	Toimintakate	-1 272 190	-4 796,92	-1 276 987	-1 182 397,24	94 589,68

50 HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Hyvinvoinnin toimialan palveluista tuotetaan omana toimintana hallintopalvelut, kulttuuripalvelut, nuorisopalvelut, hyvinvointipalvelut ja kirjastopalvelut. Kirjasto toimii alueellisessa Tiekkö-kirjastoverkossa sekä e-aineiston saatavuutta parantavassa Pohjois-Pohjanmaan eKirjastohankkeessa. Ostopalveluina tuotetaan kansalaisopisto (Jokilatvan opisto), musiikkiopisto (Jokilaaksojen musiikkiopisto), tanssiopisto (Tanssiopisto Uusikuu), liikuntapalvelut (Nivalan Liikuntakeskus Oy), etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta (Nivalan työpajasäätiö).

Hyvinvoinnin toimialalla on iso merkitys väestön hyvinvoinnin ja elämänlaadun ylläpitämisessä sekä kaupungin elinvoimaisuuden luojana. Palveluja tuottaa osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö yhteistyössä eri järjestöjen, yhdistysten, yritysten ja muiden organisaatioiden kanssa. Hyvinvoinnin toimialan palvelut ovat peruspalveluja, joilla ennaltaehkäistään terveydellisiä ja sosiaalisia ongelmia. Kumppanien kanssa järjestettävillä toiminnoilla ja tapahtumilla lisätään kaupungin vetovoimaisuutta.

Hyvinvointijohtajan ja hyvinvointikoordinaattorin määräaikaikaisuudet päättyvät 31.5.2019. Vuoden alkupuolella valmistellaan tehtävien jatkoon liittyvät päätökset. Talousarviossa on varattu rahat hyvinvointijohtajan virkaan ja hyvinvointikoordinaattorin toimeen.

Uutena toimintana toimialalle siirtyy kaupunkimarkkinointi. Kaupunkimarkkinointiin osallistuvien henkilöiden tehtävänkuvat tarkistetaan. Vuoden aikana kartoitetaan yhteistyömahdollisuuksia tytäryhtiöiden kanssa. Kaupunkimarkkinoinnin tueksi koottujen Marvi - ja Sometilmien toimintaa terävöitetään ja uudistetaan. Kaupunkimarkkinointiin liittyen valmistetaan yhteistyössä keskushallinnon kanssa Nivalan kuvakirja.

Toimialalla on menossa Eskarit ensin -hanke (kirjastopalvelut). Lisäksi jatkoa haetaan Lähekkö liikkeelle - ja Voimaa vanhuuteen -hankkeisiin. Kulttuuripalvelujen ja nuorisopalvelujen osalta kartoitetaan aktiivisesti hankerahoitusten mahdollisuuksia.

Lähekkö liikkeelle -hanke on suunniteltu kestämaan vuoden 2019 loppuun, mutta rahoitus varmistuu vuodeksi kerrallaan. Hankkeen kustannukset ovat 64 105€, josta Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta haetaan 29 018€. Kaupungin ja PPKY Kallion osuudeksi jää 35 087€. Vuonna 2018 PPKY Kallio on osallistunut kustannuksiin 10 000€. Hankkeen tavoitteena on lisätä vähän liikkuvien nivalalaisten fyysistä aktiivisuutta ja toimintakykyä, kehittää ja ottaa käyttöön uusi liikuntaneuvontaan ja -palveluihin ohjaamisen toimintamalli sekä edistää kansalaisten liikkumista, terveellisiä elämäntapoja sekä kaventaa terveyseroja Nivalassa. Hanketyöntekijäksi on palkattu liikuntaneuvoja. Keskeiset toimet hankkeessa ovat liikuntalähete -toimintamallin luominen ja käyttöönotto, yksilöllinen ja yleinen liikuntaneuvonta, liikuntaneuvontapisteen perustaminen, liikuntakalenteri/portaali luominen sekä tapahtumien, toiminnan ja tietoisuuden järjestäminen. Keskeisinä yhteistyökumppaneina ovat PPKY Kallio ja Nivalan Liikuntakeskus Oy.

Liikunta-, kulttuuri- ja nuorisoavustuksia korotetaan (54 900€ -> 70 000€) ja tällä on tarkoitus sitouttaa kolmatta sektoria vielä enempi yhteiseen hyvinvointityöhön. Yhdessä järjestöjen ja yhdistysten kanssa uudistetaan ja selkeytetään avustusten hakuprosessia sekä avustuskriteereitä.

MLL:n Pohjois-Pohjanmaan piirin kanssa jatketaan vuonna 2018 aloitettua kumppanuussopimusta (6 000€). Sopimuksen avulla on kehitetty ennaltaehkäisevää lapsi-, nuoriso- ja perhetoimintaa. Hyvinvoinnin toimiala on mukana yhdessä varhaiskasvatuksen ja MLL:n kanssa kehittämässä perhekeskustoimintaa Nivalassa.

Vuoden aikana työstetään kumppanuussopimus 4H-yhdistyksen kanssa. Sopimus tulee pitämään sisällään moottoripajatoimintaa, kesäleirejä ja muuta lapsi- ja nuorisotoimintaa.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian valtuustotason sitovat tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
--	---	---

Yrittäjyyskasvatus on osa nivalalaista arkea	Nivalassa tuotetaan osaamista, hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut asukkaiden elämänkaaren eri vaiheissa moniammatillisessa yhteistyössä.	Kestävä investointisuunnitelma ja ajantasainen kilpailustrategia.
Yritykset, kaupunki, kolmas sektori ja asukkaat toimivat yhteisen hyvän saavuttamiseksi	Nivala luo edellytyksiä turvalliseen liikkumiseen, monipuoliseen harrastustoiminnalle sekä arkiliikunnalle.	Konserniyhteistyön synergiatujen vahvistaminen.
	Edistämme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta sekä kylien elinvoimaisuutta.	Palvelutuotannon kustannustietoisuuden lisääminen sekä teknologian hyödyntäminen.
	Hyvinvointikertomus luontevaksi osaksi kaupunkikonsernin toiminnan suunnittelua.	Kaupunkikonsernin energiapolitiikka tukee kestävästä kehitystä.
	Varmistetaan kaikissa palveluissa toimivat yhteistyöverkostot ja -foorumit	
	Kehitetään palvelurakennetta ja -tarjontaa uudistamalla toimintatapoja.	

Toiminnalliset tavoitteet

Toimialan toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
Hyvinvointitoimiala sitoutuu ottamaan huomioon kotimaisuuden ja paikallisuuden hankinnoissa		Hankinnoissa on huomioitu kotimaisuus ja paikallisuus.
Hyvinvointisuunnitelmaan kirjatut toimenpiteet näkyvät eri tehtäväalueiden toiminnassa	Toimenpiteiden mittarit	Hyvinvointisuunnitelma on huomioitu eri tehtäväalueiden toiminnoissa (päivittäinen toiminta ja hankkeet).
Oman toimialansa palvelujen hoidon parantaminen	Kuntalaiskysely, ARTTU – tutkimusohjelma tai vastaava, selvitys tehdyistä toimenpiteistä	Kyselyjä on osallisuudesta ja ehkäisevästä päihdetyöstä. Lisäksi asiakaspalautteen pohjalta on kehitetty toimintaa.
Päätösten ennakkoarviointi otetaan osaksi päätöksen valmisteluprosessia.	Toiminnan käyttöönotto (kyllä/ei)	Koulutukseen on osallistuttu. Jory harjoittel evausta tulevaisuuden oppimisympäristö työn yhteydessä. Toiminnan käyttöönottoa ja lisäkoulutusta on suunniteltu. Varsinainen käyttöönotto siirtyy vuodelle 2020
Kehitetään muuttajan palveluseteli yhteistyössä yrittäjien ja kolmannen sektorin kanssa.	Palveluseteli käytössä (kyllä/ei)	Varsinaista palveluseteliä ei ole käytössä. Muuttajan pakettia uudistettu ja se on saatu jakoon.
Tilat ovat monikäyttöisiä, innovatiivisen toiminnan mahdollistavia ja niiden käyttöaste on korkea.	Toimialan tilojen käyttöaste Käydään keskustelua, että voidaanko joidenkin tilojen monikäyttöisyyttä lisätä/tiloista luopua (selvitys lautakunnalle)	Kirjastossa olevien tyhjen tilojen käyttöönottoa suunnittelua ja rahaa tilojen käyttöönottoon on varattu vuodelle 2020.

		Nuorisotilalle saatiin uudet tilat (monikäyttöisyys parantunut) Pajalan käyttö tehostunut (varauskalenteri).
Kaupungin palveluista tiedottaminen omille asukkaille ja ulkoisen markkinoinnin kehittäminen.	Marvi- ja some-tilmien toimivuus (kuvaus) Suunnitelmat päivitetty (kyllä/ ei) Toimittu suunnitelmien mukaan (kuvaus) Kuvakirja on valmistunut (kyllä/ei)	Marvi-tiimi on kokoontunut säännöllisesti. Some-tiimi on uudistunut ja somettanut on tehostunut. Kaupungin brändityötä aloitettiin loppu vuodesta. Kuvakirja valmistui kesällä 2019

Talous

50	Hyvinvoinnin toimiala	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	68 318	0,00	68 318	88 123,61	19 805,61
*	Toimintamenot	-2 048 843	-866,60	-2 049 710	-2 054 248,33	-4 538,73
	Toimintakate	-1 980 525	-866,60	-1 981 392	-1 966 124,72	15 266,88

570 HYVINVOINTITOIMIALAN HALLINTOPALVELUT

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Tehtäväalueen vastuuyksikkö 570 käsittää hyvinvointitoimialan hallintopalvelut: hyvinvointilautakunta, hyvinvointijohtaja ja toimistopalvelut sekä palvelusopimukset kansalaisopistosta, musiikkiopistosta, tanssiopistosta, liikuntapalveluista, etsivä nuorisotyöstä ja nuorten työpajatoiminnasta. Hyvinvointilautakunnan perustehtävät on määritelty kaupunginvaltuuston hyväksymässä hallintosäännössä. Vastuuyksikkö huolehtii hyvinvointilautakunnan asiakirjahallinnosta ja arkistoinnista, asioiden valmistelusta, esittelystä ja täytäntöönpanosta sekä ohjeistaa ja valvoo muiden hyvinvointilautakunnan alaisten tehtäväalueiden kulttuuripalvelujen, nuorisopalvelujen, hyvinvointipalvelujen, kirjastopalvelujen ja ostopalvelujen toimintaa.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
Yrittäjyyskasvatus on osa nivalalaista arkea	Nivalassa tuotetaan osaamista, hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut asukkaiden elämänkaaren eri vaiheissa moniammatillisessa yhteistyössä.	Kestävä investointisuunnitelma ja ajantasainen kiinteistöstrategia.
Yritykset, kaupunki, kolmas sektori ja asukkaat toimivat yhteisen hyvän saavuttamiseksi	Nivala luo edellytyksiä turvalliseen liikkumiseen, monipuoliseen harrastustoiminnalle sekä arkiliikunnalle.	Konserniyhteistyön synergiaetujen vahvistaminen.
	Edistämme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta sekä kylien elinvoimaisuutta.	Palvelutuotannon kustannustietoisuuden lisääminen sekä teknologian hyödyntäminen.
	Hyvinvointikertomus luontevaksi osaksi kaupunkikonsernin toiminnan suunnittelua.	Kaupunkikonsernin energiapolitiikka tukee kestävästä kehitystä.
	Varmistetaan kaikissa palveluissa toimivat yhteistyöverkostot ja -foorumit	
	Kehitetään palvelurakennetta ja -tarjontaa uudistamalla toimintatapoja.	

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiselle	Arvio toteutumisesta
Kumppanuussopimuksella MLL:n kanssa pidetään yllä ja laajennetaan perhecummi- ja kaveritoimintaa.	- kumppanuussopimus (kyllä/ei) - Koulutuksiin osallistujat (lkm), toiminnassa aloittaneet vapaaehtoiset ja perheet (lkm)	Kumppanuussopimus on tehty. MLL järjesti yhden koulutuksen, jossa oli yksi uusi koulutettu), toimivia perhecummeja on ollut kaksi, kaveritoiminnassa on ollut yksi kaverisuhde

Yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja MLL:n kanssa ollaan perustamassa avointa kohtaamispalkkaa ja perhepalvelukeskusta. Tarjotaan tiloja kohtaamispaikalle ja perhekeskustoiminnalle	- Toiminta käynnistyy (kyllä/ ei)	Toiminta on käynnistynyt ja hyvinvoinnin toimiala on ollut verkostossa mukana.
Lähekkö Liikkeelle - hanke jatkuu	- hanke jatkuu (kyllä/ei) - hyvinvointisuunnitelman mittarit	Hanke jatkunut vuoden loppuun. Läheteasiakkaita oli yhteensä 67. Yleistä liikuntaneuvontaa annettu 410 asiakkaalle. Esitteitä on jaettu kylmäpisteellä n. 1200 kpl.
Liikuntakeskus Uikon uimahallin ja kuntosalin tuetun käytön ikärajan alentaminen (alaikäraja 75 vuotta)	Kävijämäärät (kuntosali ja uinti)	Vuosikortteja oli käytössä yli 75 vuotiailla 120.

5703 Jokilatvan opisto tarjoaa kuntalaisille kansalaisopistona monipuolisia opiskelu- ja harrastusmahdollisuuksia. Opetuksen saatavuus perustuu hajautettuun opetukseen ja kohtuullisiin kurssimaksuihin. Opisto tarjoaa kuvataiteen ja käsityön taiteen perusopetusta. Nivalan nettomaksuosuus 97 967 €. Kansalaisopiston toimintaa on keskitetty Nivalassa Kerttulan toimitiloihin. Koulujen ja kaupungin muut tilat ovat maksutta kansalaisopiston käytössä.

Tunnusluvut

5703 Jokilatvan opisto/	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
€/asukas (netto)	10,67	9,1	10,65	9,4	9,4	9,4	9,4
opetustunnit	7322	7 100	7462	7 100	7 100	7 100	7 100
osallistujia	1899	2 000	1980	2 000	2 000	2 000	2 000

5704 Jokilaaksojen musiikkiopisto vastaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaisesta opetuksesta. Nivalan maksuosuus 154 771€, sisältää sijaintikuntaosuuden 22 892 €. Kokonaisoppilasmäärä on 176 oppilasta.

Tunnusluvut

5704 Jokilaaksojen musiikkiopisto	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Kustannukset €/asukas	13,67	14,3	13,77	14,3	14,3	14,3	14,3
Nivalan oppilaspaikkamäärä	85	85	85	85	85	85	85
Toiminnan piirissä	168	190	168	162	170	180	180
Menot €/oppilaspaikka sis. kotikuntaosuus	1753	1 829	1766	1 829	1 829	1 829	1 829

5705 Tanssioopisto Uusikuu tuottaa tanssin perusopetusta (6,66 h/vko, 8 378 €/v).

5706 Liikuntapalvelut ostetaan Nivalan Liikuntakeskus Oy:ltä, (264 081 €) vuosittain tarkastettavan palvelutasopäätöksen mukaisesti. Liikuntapalveluja tulee tuottaa liikunta- ja kuntalain sekä asetettujen tavoitteiden mukaisesti palvelun tasapuolisesti kaikkia kuntalaisia.

Liikuntapalvelujen palvelutasopäätös päivitetään talousarviovuodelle.

Uuden pesäpallokentän hoitokustannuksiksi on laskettu 28 000 euroa, jotka katetaan asiakaspalvelujen maksun korotuksella (20 000 euroa), luopumalla Katvalan kentän hoidosta (3 000 euroa) ja käyttäjämaksuilla (5 000 euroa).

Liikuntapalveluissa otetaan käyttöön seniorikortti yli 75 vuotiaalle. Omavastuu 75-79 vuotiaalle käyttäjälle on 20 euroa/kevät ja 20 euroa/syys. Yli 80 vuotiaalle seniorikortti on ilmainen. Seniorikortilla on rajaton käyttöoikeus uimahalliin ja Uikon kuntosaliin.

Liikuntatoimenavustuksiin varataan 28 000 €.

Nivalan Työpajasäätiö tuottaa Nivalan kaupungille etsivän nuorisotyön. Säätiö voi toteuttaa hankkeita tehtävänsä hoitamiseksi. Kaupungin osuus etsivästä nuorisotyöstä on 10 000 euroa. AVI:lta haetaan n. 30 000 euron tukea.

Tunnusluvut

5707 Etsivä nuorisotyö	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
asiakasta/vuosi	36	35	60	60	60	65	65
tilaisuuksissa tavoitetut	500	300	800	550	550	550	500
Kokonaiskust./asiakas	1153	1143	710	667	667	667	667
Kaupungin kust./asiakas	389	285	200	200	200	185	185
Kustannukset/asukas	1,31	0,93	1,13	1,12	1,12	1,12	1,12

Nivalan Työpajasäätiö tuottaa Nivalan kaupungille nuorten työpajapalvelut. Säätiö voi toteuttaa hankkeita tehtävänsä hoitamiseksi. Kaupungin maksuosuus työpajatoiminnasta on 261 822€. AVI on myöntänyt vuosittain n. 40 000 euron rahoituksen työpajatoiminnalle

Tunnusluvut

5708 Nuorten työpaja alle 30-vuotiasta nuorta pajajaksolla /vuosi	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
	79	96	92	80	80	80	80
Kokonaiskust. /asiakas	3937	3 144	3277	662,5	662,5	662,5	662,5
Kaupungin kust. /asiakas	3399	2 722	2918	162,5	162,5	162,5	162,5
Kaupungin kust. /asukas	24	24	25,24	1,23	1,23	1,23	1,23

Talous

570	Hallintopalvelut	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	39 018	0,00	39 018	38 348,78	-669,22
*	Toimintamenot	-1 003 612	10 000,00	-993 612	-1 007 553,80	-13 941,80
	Toimintakate	-964 594	10 000,00	-954 594	-969 205,02	-14 611,02

575 KULTTUURIPALVELUT

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Kulttuuripalvelut toteuttavat sekä yksilöä että yhteisöä vahvistavaa toimintaa tavoitteena antaa kaikille kaupungin asukkaille taiteellisia elämyksiä, yhteisöllisyyden kokemuksia ja näiden kautta terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Nivalan kaupungin kulttuuripalvelut tuottaa eri ikäryhmille tapahtumia läpi vuoden yksin sekä yhdessä hyvinvoinnitoimialan muiden toimijoiden, kaupunkikonsernin muiden toimijoiden, kolmannen sektorin ja muiden yhteistyöverkostojen kanssa. Tillarigalleriassa järjestetään läpi vuoden monipuolisia näyttelyjä.

Kulttuuriavustuksia jaetaan 22 000 € (summasta varataan 6 000 € Kyösti ja Kalervo Kallion museotoiminnan tukemiseen) ja 1 500 € MLL:n paikallisen toiminnan tukemiseen).

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
Yritykset, kaupunki, kolmas sektori ja asukkaat toimivat yhdessä yhteisen hyvän saavuttamiseksi.	Nivalassa tuotetaan osaamista, hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut asukkaiden elämänkaaren eri vaiheissa moniammatillisessa yhteistyössä.	Konserniyhteistyön synergiaetujen vahvistaminen.
	Nivala luo edellytyksiä turvallisuudelle, liikkumiselle, monipuoliselle harrastustoiminnalle sekä arkielämäkunnalle.	Palvelutuotannon kustannustietoisuuden lisääminen sekä teknologian hyödyntäminen.
	Hyvinvointikertomus luontevaksi osaksi kaupunkikonsernin toiminnan suunnittelua.	
	Varmistetaan kaikissa palveluissa toimivat yhteistyöverkostot ja -foorumit	
	Kehitetään palvelurakennetta ja -tarjontaa uudistamalla toimintatapoja.	

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiselle	Arvio toteutumisesta
- Lasten ja nuorten matalankynnyksen harrastusryhmien kehittäminen, ryhmistä tiedottaminen ja uusien harrasteryhmien perustaminen	- Uudet ryhmät (lkm), kuvaus kulttuuripalvelujen osuudesta ja tehdyistä toimenpiteistä - kesäajan leirit ja aktiviteetit	Kulttuuripalvelut tukee matalan kynnyksen harrasteryhmien toimintaa vuosittain Marrasvalakiat- tapahtumaviikon toteuttamisella (koordinointi, markkinointi). Järjestöillä on mahdollisuus näkyä ja toteuttaa tapahtumaviikolla työpajoja ja toimintaa kaikenikäisille, joissa voi tulla mm. tutustumaan toimintaan. Kulttuuripalvelut oli mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa lasten- ja nuorten taideleiriä kesäkuussa 2019.
Aktiivinen tiedottaminen ja markkinointi paikkakunnan harrastusmahdollisuuksista	Harrastusviikon/järjestömessujen toteutuminen ja kulttuuripalvelujen mukanaolo järjestelyissä (kyllä/ei)	Kulttuuripalvelut ei ole ollut mukana Harrastusviikon järjestelyissä 2019.
- Senioripäivän järjestäminen säännöllisesti (kuljetus, ohjelma, ruokailu)	- Osallistujamäärä (lkm), palaute	Vuonna 2019 senioripäiviä ei järjestetty
- tapahtumia eri ikäluokille yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	- kuvaus tapahtumista (lkm, osallistujamäärät)	Kulttuuripalvelut tuotti vuoden aikana yhteistyössä eri toimijoiden kanssa yhteensä 29 tapahtumaa, joissa vieraili n. 18 700 kävijää. Tillarigalleriassa järjestettiin vuoden aikana 16 näyttelyä, joiden yhteiskävijämäärä oli 4185 hlö Tapahtumat 2019: Lapset: Lastenkonsertit (Muumit, Mutaveijarit), kulttuuriosuuskunta Uulun vierailu (Vaka ja eskarit), Lasten torivaltaus ulkoilmatapahtuma ja Tatu ja Patu- teatteriesitys (MLL&kulpa)→ kävijät yht. 1285 Nuoret: NivaGemut nuorisodiskoja 3 tapahtumaa (2 nuorisoseuralla, 1 jäähallissa). Yksi kesän toritapahtumista oli nuorille

		<p>omistettu Nuorten tori. Kävijät yht. 370</p> <p>Koulut: Konserttikeskuksen Sitku-duon vierailu ala- ja yläkouluille: yht. 1640</p> <p>Kalkille: Musiikkia (Kulttuuri-ilta, Torvisoittokatselmus Nivalan Kiksaus, Kirjastopiknik goes Asema), teatteria (Yksin sinun), Laskiaistahtuma Pyssymäellä, tanssia (Sun rakkautes tähden) yht. 792</p> <p>Vuosittain toistuvia kalkille sopivia tapahtumia: Veteraanipäivä, Konekapina, Ikäihmisten tori Nivala Areena, Ihmisiä suviyössä, Naisten messut, Marrasvalakiat, Itsenäisyyspäivä, Katvalan joulukylä yht. 14 102</p> <p>Ikäihmiset palvelutaloissa: Sairaalamuusikkokokeilu (Janne&Elina Jääskelä), 100-vuotta suomineidon jalanjäljissä runo&musiikkiteos, Musiikkiesityksiä keväällä (duo Junnu&Jussi), kesällä (kesätyöntekijät), Marrasvalakiat (JMO) Yht. 550</p>
--	--	--

Talous

575	Kulttuuripalvelut	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	2 000	0,00	2 000	11 957,19	9 957,19
*	Toimintamenot	-176 040	-10 000,00	-186 040	-201 225,09	-15 185,09
	Toimintakate	-174 040	-10 000,00	-184 040	-189 267,90	-5 227,90

580 NUORISOPALVELUT

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Kunnan tulee edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa.

Nuorisopalvelujen tehtävänä on:

- edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa
- tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista
- tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa
- edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista
- parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Nuorisopalvelujen toiminnan lähtökohtina ovat

- yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys
- kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen
- monialainen yhteistyö

Nivalan kaupungin nuorisopalvelut järjestää nuorille aktiivista toimintaa läpi vuoden yksin sekä yhdessä nuorten ja heidän perheidensä, hyvinvointitoimialan muiden toimijoiden, kaupunkikonsernin muiden toimijoiden, kolmannen sektorin ja muiden yhteistyöverkostojen kanssa. Toimintaa viedään myös sivukylille. Nivalassa toimii nuorisovaltuusto ja lasten parlamentti. Monialainen työryhmä toimii nuorisolain ja lastensuojelulain mukaisena palkallisena monialaisena viranomaisyhteistyöverkostona. Etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta ostetaan Työpajasäätiöltä.

Nuorisoavustuksia jaetaan 20 000 € (summasta varataan vähintään 8 000 € 4H-yhdistyksen neuvojan palkkatukeen). Lisäksi nuorisopalvelujen talousarvioon varataan moottoripajatoiminnan tilavuokra.

4H-yhdistyksen kanssa tehdään vuoden 2019 aikana kumppanuussopimus.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
- Yrittäjyyskasvatus on osa nivalalaista arkea.	- Nivalassa tuotetaan osaamista, hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut asukkaiden elämänkaaren eri vaiheissa moniammatillisessa yhteistyössä.	- Konserniyhteistyön synergiaetujen vahvistaminen.
- Työ on jokaisen oikeus ja velvollisuus.	- Nivala luo edellytyksiä turvalliselle liikkumiselle, monipuoliselle harrastustoiminnalle sekä arkiliikunnalle.	- Palvelutuotannon kustannustietoisuuden lisääminen sekä teknologian hyödyntäminen.
- Yritykset, kaupunki, kolmas sektori ja asukkaat toimivat yhdessä yhteisen hyvän saavuttamiseksi.	- Edistämme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta sekä kylien elinvoimaisuutta.	
	- Hyvinvointikertomus luontevaksi osaksi	

	kaupunkikonsernin toiminnan suunnittelua	
	- Varmistetaan kaikissa palveluissa toimivat yhteistyöverkostot ja -foorumit	
	- Kehitetään palvelurakennetta ja -tarjontaa uudistamalla toimintatapoja.	

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
- Raivataan esteet nuorten opinto- ja työllistymispoluilta monialaisella ja ennaltaehkäisevällä yhteistyöllä.	- etsivän nuorisotyön mittarit (asiakkuudet) - työpajatoiminnan mittarit (asiakkuudet)	Etsivä nuorisotyössä asiakkuuksia oli 60 ja kohdattuja nuoria 550. Työpajoilla oli 80 alle 29 vuotiasta asiakasta.
- Kaupungin palveluista tiedottaminen omille asukkaille ja ulkoisen markkinoinnin kehittäminen.	- kuvaus	Tiedottamisessa käytettiin paljon sosiaalista mediaa ja omia nettisivuja sekä koulujen ja nuorisotilan ilmoitustaulua
- Nuorisotyön toimintaohjelman uudistaminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	- tehty kyllä/ei	Toimintaohjelma on valmisteilla ja valmistuu 2020.
- Nuoria osallistetaan suunnittelemaan ja kehittämään palveluita, esimerkiksi nuoria kutsutaan mukaan yhteisiin suunnittelupalaveriin.	- Nuoria osallistetaan suunnittelemaan ja kehittämään palveluita, esimerkiksi nuoria kutsutaan mukaan yhteisiin suunnittelupalaveriin.	Nuorisovaltuustosta on ollut mukana jäseniä eri lautakunnissa, sekä ohjausryhmissä/työryhmissä.
- Etsivä nuorisotyön tehostaminen	- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 -vuotiaat (indikaattori), nuorisotyöttömyys (indikaattori)	Koulutuksen ulkopuolella (2017->2018): 73 ->75, nuorisotyöttömyys (2018 ->2019) ka. 56 ->52, vaihteluväli 38-74 -> 41-66
- Lasten ja nuorten matalankynnyksen harrastusryhmien kehittäminen, ryhmistä tiedottaminen ja uusien harrastusryhmien perustaminen	- Uudet ryhmät (lkm), kuvaus tehdyistä toimenpiteistä	- Kerhoja suunnitellaan nuorille ja lapsille, joihin olisi helppo tulla. Avin rahoitusta ei saatu kerhoihin.
- Nuorisotilan aukiolon laajentaminen viikonloppuihin	- Toteutuu/ei toteudu	- Joka toinen lauantai pidetään nuorisotila auki klo 18-23
- Tajua mut! -toimintamallin laaja käyttöönotto	- Toimintamallin laajeneminen (toimintamalla käyttävien lkm), asiakkuudet (lkm)	Tajua mut! -toimintamalli poistui käytöstä.
- Nuorten moottoriklubitoiminnan vakinaistaminen, nuorten liikennetapahtuman järjestäminen vuosittain	- Kumppanuussopimuksen syntyminen (kyllä/ei), liikennetapahtuman järjestäminen (kyllä/ei)	Kumppanuussopimusta valmisteltiin (hyväksyntä 2020). Moottoriklubille ei ole saatu vetäjää.

Talous

580	Nuorisopalvelut	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	2 000	0,00	2 000	5 900,00	3 900,00
*	Toimintamenot	-183 328	-8 261,64	-191 590	-178 172,46	13 417,18
	Toimintakate	-181 328	-8 261,64	-189 590	-172 272,46	17 317,18

585 HYVINVOINTIPALVELUT

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Hyvinvointipalveluissa työskentelee hyvinvointikoordinaattori, jonka keskeisimmät tehtävät ovat hyvinvointikertomuksen laatiminen ja seuranta, ehkäisevän päihdetyön suunnittelu ja koordinointi, yhteistyö kaupungin ja kolmannen sektorin kanssa, tehtäväalueen hankkeiden suunnittelu, toteutus ja koordinointi sekä järjestöjen ja kylien toiminnan aktivointi. Hyvinvointikoordinaattorin toimi vakinaistettiin keväällä 2019. Hyvinvointipalvelujen tavoitteena on kuntalaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuu säilyy kunnilla mahdollisen sote- ja maakuntauudistuksen jälkeenkin.

Pajalan kiinteistössä on vuosikautia kokoontunut nivalalaisia järjestöjä ja yhdistyksiä. Vuodelle 2019 Pajalan toiminta siirrettiin hyvinvointipalvelujen hallinnoimaksi ja kustannukset (11 207 €) siirtyivät kiinteistöpalvelulta hyvinvointipalveluille.

Kumppanuussopimusta ennaltaehkäisevään lapsi- ja perhetoimintaan MLL:n Pohjois-Pohjanmaan piirin kanssa jatkettiin edellisten vuosien tapaan. Avustus (6 000 €) mahdollisti vapaaehtoistoiminnan koordinaattorin tiiviimmän työskentelyn yhteistyössä Nivalan kaupungin työntekijöiden kanssa kaupungin lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Kumppanuussopimuksella saatiin mm. tukea perhekahvilatoimintaan, perhekummi- ja kaveritoimintaan, kylämummi ja -vaaritoimintaan ja perhekeskustoimintaan.

Nivalan kaupungissa toimii poikkihallinnollinen hyvinvointilautakunnan nimeämä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä (HYTE-ryhmä), joka on käynyt aktiivisesti vuoropuhelua Nivalan kaupungin hyvinvointitoimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä Nivalassa, ottanut kantaa hyvinvointikertomukseen sekä ehkäisevän päihdetyön malliin, joka valmistui syksyllä 2019. HYTE-työryhmään kuuluvat toimialajohtajat sekä hyvinvointikoordinaattori.

Nivalan kaupungin valtuusto on asettanut toimikaudekseen 11-jäsenisen vanhus- ja vammaisneuvoston. Vanhus- ja vammaisneuvosto on kaupungin ja sen alueella toimivien vanhusten ja vammaisten, heldän omaistensa ja järjestöjen vaikuttamis- ja osallistumiskanava kaupungissa. Vanhus- ja vammaisneuvoston talousarvioon on varattu Juttutuvan sisäinen vuokra (2 943 €). Hyvinvointikoordinaattori on toiminut vanhus- ja vammaisneuvoston sihteerinä.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
- Yrittäjyyskasvatus on osa nivalalaista arkea.	- Nivalassa tuotetaan osaamista, hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut asukkaiden elämänsä eri vaiheissa moniammatillisessa yhteistyössä.	
- Yritykset, kaupunki, kolmas sektori ja asukkaat toimivat yhdessä yhteisen hyvän saavuttamiseksi.	- Nivala luo edellytyksiä turvalliseen liikkumiseen, monipuoliseen harrastustoiminnalle sekä arkiliikunnalle.	
	- Edistämme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta sekä kylien elinvoimaisuutta.	

	- Hyvinvointikertomus luontevaksi osaksi kaupunkikonsernin toiminnan suunnittelua.	
	- Varmistetaan kaikissa palveluissa toimivat yhteistyöverkostot ja -foorumit.	
	- Kehitetään palvelurakennetta ja -tarjontaa uudistamalla toimintatapoja	

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
Monipuolista osaamista ja elinikäistä oppimista vahvistetaan	Kuvaus	Hyvinvointipalvelut ovat järjestäneet koulutuksia mielenterveyden edistämisestä ja ehkäisevästä päihdetyöstä.
Huomioidaan kotimaisuuden ja paikallisuuden hankinnoissa.	Kuvaus	Hankinnoissa on pyritty suosimaan kotimaisia ja paikallisia yrityksiä.
Kaupungin palvelusta tiedottaminen omille asukkaille ja ulkoisen markkinoinnin kehittäminen	Kuvaus	Hyvinvointikoordinaattori on ollut mukana kehittämässä kaupunkimarkkinointia esimerkiksi osallistamalla marvi-tiimin ja some-tiimin toimintaan ja Meijän Nivala -lehden toimituskuntaan.
Vahvistetaan senioriliikunnan edistämistä	Ryhmien ja tapahtumien määrä Voimaa vanhuuteen -hankkeessa	Nivalaa ei valittu mukaan Voimaa vanhuuteen-hankkeeseen vuodelle 2019.
Lapsiperheiden sujuvan arjen palvelujen turvaaminen, esim. perhepalvelukeskus toiminnan kehittäminen	Palvelukeskus toimii (kyllä/ei)	MLL:n kanssa tehdyllä kumppanuussopimuksella on mahdollistettu matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja lapsiperheille esimerkiksi Perhepesä-toiminnan avulla.
Lähekkö liikkeelle- hankkeen raportointi, tiedotus ja hankkeen toimista seuraavat: (liikuntaneuvonnan toimintamallin kehittäminen ja käyttöönotto, liikuntaneuvontapisteiden käynnistäminen) yhteistyössä liikuntapalvelujen kanssa	Hankkeen jatkuminen ja toimien toteutuminen suunnitellusti	Liikuntaneuvontamallia on kehitetty Lähekkö liikkeelle -hankkeen aikana. Liikuntapalveluiden kanssa on käynnistetty liikuntaneuvontapiste Uikkoon. Vuoden 2020 alusta liikuntaneuvontatoiminta vakinaistetaan Liikuntakeskuksen toiminnaksi.
Voimaa vanhuuteen – tutuksi ja tavaksi- hankkeen hyvien terveysliikuntakäytäntöjen (vertaisohjaaja-koulutukset, vertaisohjatut liikuntaryhmät) jatkaminen ja kehittäminen	Vertaisohjattujen terveysliikuntakäytäntöjen käynnistyminen (toimet, ryhmät ja osallistujamäärät), vertaisohjaajakoulutuksen järjestäminen (osallistujamäärä)	Ikäihmisten vertaisohjatuissa kuntosaliryhmissä (5kpl) on ollut 62 osallistujaa. Syksyllä 2019 järjestetyn kuntosalikaverikoulutuksen kävi 8 osallistujaa.

yhteistyötahojen kanssa		
Voimaa vanhuuteen-terveysliikuntaohjelmassa aloittaminen, toiminnan koordinointi yhdessä yhteistyötahojen kanssa	Terveysliikuntaohjelmaan valinta ja toiminnan käynnistyminen	Nivalaa ei valittu terveysliikuntaohjelmaan mukaan.
Senioripäivän järjestäminen säännöllisesti (kuljetus, ohjelma, ruokailu)	Osallistujamäärä (lkm), palaute	Senioripäivää ei järjestetty vuonna 2019.
Ehkäisevän päihdetyön mallin laatiminen ja käyttöönotto	Ehkäisevän päihdetyön mallin valmistuminen (kyllä/ei) ja käyttöönotto (kyllä/ei)	Ehkäisevän päihdetyön malli valmistui syksyllä 2019 ja se otettiin käyttöön.
Ehkäisevän päihdetyön työryhmän perustaminen ja toiminnan aloitus	Toiminnan aloittaminen (kyllä/ei)	Moniammatillinen ehkäisevän päihdetyön työryhmä aloitti toimintansa huhtikuussa 2019
Oman toimialansa palvelujen hoidon parantaminen	Kuntalaiskysely, ARTTU – tutkimusohjelma tai vastaava, selvitys tehdyistä toimenpiteistä	Kuntalaiskyselyjä on hyvinvointipalveluiden toimesta toteutettu vuonna 2019 osallisuudesta ja ehkäisevästä päihdetyöstä.
Järjestöavustusten uusiminen	Uusien järjestöavustusten käyttöönotto	Uudet järjestöavustuskriteerit otettiin käyttöön maaliskuussa 2019.
Kolmannen sektorin osallistaminen tekemään yhdessä hyvinvointityötä muun muassa kannustavan järjestöavustusmallin avulla	Kolmannen sektorin sitoutuminen hyvinvointityöhön (uusi järjestöavustusmalli)	Uusi järjestöavustusmalli kannustaa järjestöjä osallistumaan hyvinvointityöhön esimerkiksi tapahtumia järjestämällä.
Osallistuminen aktiivisesti monialaiseen yhteistyöhön eri hallintokuntien ja yhteistyökumppaneiden kanssa paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti	Kuvaus	Hyvinvointikoordinaattori on osallistunut aktiivisesti erilaisten hyte-verkostojen toimintaan ja toimii hyte-työryhmän sihteerinä, jossa on jokaiselta toimialalta edustus.
Hyvinvointisuunnitelman vuosiraportin laadinta	Rapotti laadittu, tiedotettu ja esittely keskeisimmille sidosryhmille (kyllä/ei).	Hyvinvointisuunnitelman vuosiraportti laadittiin keväällä 2019 ja esiteltiin hyvinvointilautakunnalle, kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Talous

585	Hyvinvointipalvelut	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	0	0,00	0	131,63	131,63
*	Toimintamenot	-98 209	8 000,00	-90 209	-76 961,45	13 247,55
	Toimintakate	-98 209	8 000,00	-90 209	-76 829,82	13 379,18

595 KIRJASTOPALVELUT

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Kaupungin tehtävänä on tuottaa kaikille ikäryhmille tarkoitettua kirjastopalvelua (1492/2016 Laki yleisistä kirjastoista). Yleisen kirjaston tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa, Nivalassa kirjastopalvelut tuotetaan pääkirjastossa ja kirjastoautossa. Kirjaston tehtävänä on: tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta; tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kirjastopalvelut kehittävät verkkopalveluitaan vaihtamalla palveluntuottajaa edullisempaan vaihtoehtoon Finnaan. E-aineiston saatavuutta kehitetään osallistumalla edellisuotta laajempaan Pohjois-Pohjanmaan eKirjastohankkeeseen, minkä kautta saamme aiempaa huomattavasti suuremmat e-kirja-aineistot ja verkkopalvelut. eKirjastohankinnat kustannetaan suuntaamalla aineistomäärärahaa musiikkihankinnoista e-palveluihin. Ensin eskarit -hankkeella tutkitaan mahdollisuutta vaikuttaa lasten lukutaitoon.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainolinen kaupunkikonserni
- Yrittäjyyskasvatus on osa nivalalaista arkea	- Edistämme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta sekä kylien elinvoimaisuutta.	- Palvelutuotannon kustannustietoisuuden lisääminen
- Monipuolista osaamista ja elinikäistä oppimista vahvistetaan.	-Nivalassa tuotetaan osaamista, hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut asukkaiden elämänkaaren eri vaiheissa moniammatillisessa yhteistyössä	
	- Kaupungin palveluista tiedottaminen omille asukkaille ja ulkoisen markkinoinnin kehittäminen.	
	Kehitetään kuntalaisten digitaalisia palveluja.	

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumiseksi
-kirjasto tarjoaa uusiutuvan aineiston ja asiantuntevan ohjaus- ja asiakaspalvelun	- hankinta/poistomäärät sekä aineiston kiertomäärä -lainaus- ja kävijämäärät	Vuoden aikana hankittiin hieman enemmän kuin poistettiin. Poistot kohdistettiin huonokuntoiseen ja vanhentuneeseen aineistoon ja tarkoituksena oli aineiston uusiutuminen. Lainausmäärät nousivat vuoden 2017 tasolle ja lehtisalin kiinniolo vaikutti jonkin verran kävijämääriin.

		Lainat/as 2018-> 2019: 17,44-> 19,43 fyysiset käynnit/as: 2018-> 2019: 8,36->9,72 Kirjastoauton lainat olivat kokonaislainauksesta 36 %.
- kirjasto hankkii aineiston yhteiskilpailutuksina, mikä takaa halvemmat hinnat. Useat hankkeet toteutetaan yhdessä Tiekko- ja Oulun eteläisen kirjastojen kanssa mikä tuo kustannussäästöjä.	- lehti- ja kirjahankinnat KL-kuntahankintojen kautta -eKirjasto Pohjois-Pohjanmaan hankkeena -Tiekön seutukuljetus (laajenee myös Kirin alueelle) ja Pohjois-Pohjanmaan kuljetussopimus	Lehti- ja kirjahankinnat tehtiin KI-kuntahankintojen kilpailutuksen kautta mikä turvasi suuremmat alennusprosentit. Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan eKirjaston kautta asiakkaille tarjottiin e-lehtiä, -kirjoja-musiikkiainelstoja ja -kursseja, videoita ja sanakirjoja. Tiekön seutukuljetuksessa tehtiin uusi solmukohta Haapavedelle, jonka kautta aineisto kuljetettiin muhinkin Kiri-kirjastoihin. Uudeksi palvelutuottajaksi valittiin Posti.
- kirjasto tarjoaa tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan	- omat sekä ulkopuolisten järjestämät tapahtumat kirjaston tiloissa	Omien tapahtumien lisäksi kirjastossa järjestivät erilaisia tapahtumia MLL, kulttuuripalvelut, Nivalan eläkkeensaajat (digi-vertaistuki senioreille), Nivalan kuitu (kuituklinikka) Työpajasäätiö (ohjaamo pääkirjastossa ja kirjastoautossa), sukututkimuskurssi (Nivala-seura ja kirjasto), Musiikkiopisto, Nivalan seurakunta jne
-kirjastoauto ja pääkirjasto mukana järjestämässä ennakkovaaleja	-osallistumiskerrat eri vaalien järjestämiseen	Kirjastoauto osallistui vaalibussina kolmena päivänä eurovaaleihin sekä eduskuntavaaleihin (yht. 296 äänestäjää)
-kirjastoauto yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäjänä tuottamalla kirjastopalvelut sivukylille	- pysäkkimäärä	105 pysäkkiä kahden viikon jaksoissa. Kirjastoauto vieraili joka toinen viikko jokaisella koululla, päiväkodilla ja palvelutalolla. Kesällä yhden viikon jaksoina. Pysäkeistä suurin osa oli sivukylillä.
-digitaalisten palvelujen kehittäminen	-verkkopalvelujen käyttömäärät	Oulun Aluekehittäjäkirjasto tuotti eKirjastopalvelut Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan alueelle. Käyttäjätilastoja ei voida tuottaa kuntakohtaisesti vaan tilastot jaetaan kunnan asukasluvun perusteella. Näin ollen tilastot eivät anna oikeaa kuvaa paikkakunnan e-palvelujen käytöstä. E-aineistojen käyttömäärät ovat lisääntyneet keskitetyn

		markkinoinnin ja tiedotuksen ansiosta: Lainaus 2018-> 2019: -ekirjat 834->1639 -elehdet 3525 -> 6182 -e-kuvatallenteet 0->202 E-kokoelmien hankinta ja kokoelman suuruus ovat pienentyneet muutamalla kappaleella. E-musiikin lainaus on vähentynyt.
--	--	---

Tiekkö-kirjastot vaihtoivat verkkopalvelunsa Axiell Arenasta Kansalliskirjaston ylläpitämään Finnaan, joka on käyttökustannuksiltaan lähes ilmainen. E-aineiston saatavuutta kehitettiin osallistumalla Pohjois-Pohjanmaan eKirjastohankkeeseen, minkä kautta saadaan aiempaa huomattavasti suuremmat e-kirja-aineistot ja verkkopalvelut. eKirjastohankinnat kustannetaan suuntaamalla aineistomäärärahaa musiikki- ja kirjahankinnoista e-palveluihin. Hankkeen avulla saatiin laajempi markkinointi ja tiedotus, mikä näkyi e-palveluiden käyttömäärissä. Ensin eskarit – hanke, jolla edistettiin esikoululaisen lukuharrastusta, saatiin päätökseen. Nivala osallistui Ylivieskan hallinnoimaan Yksiin – hankkeeseen, jossa tutkittiin mahdollisuutta yhdistää Kiri- ja Tiekkö-kirjastoryhmät sekä Reisjärven kirjasto yhdeksi kirjastoryhmäksi.

Pääkirjaston lehtisali remontoitiin syksyllä toriremontin yhteydessä ja siltä saatiin asiakkaiden käyttöön viihtyisä ja monikäyttöinen tila. Lehtisalın päähän tehtiin torille avautuva esiintymislava ja torin äänentoisto uusittiin. Lehtisali toimii toritapahtumien esiintyjien lämpilönä ja puheäänentoiston hallinta on lehtisalissa. Varsinaisen lehtisalın ollessa suljettu väliaikaisena lehtisalina toimi kokoustila, johon ei tuona aikana otettu kokousvarauksia.

Kirjasto tuotti tapahtumia omana toimijanaan mutta myös yhdessä hyvinvoinnin toimialan muiden palvelujen kanssa esim. kirjapiknik nuorisotilalla, Tori goes to Asema- kirjastopiknit, Ihmisiä suviyössä, Marrasvalakiat, Joulupolku Katvalassa.

Tuottojen ja kulujen laskentaperusteet vuonna 2019

Hyvinvointilautakunta on delegoinut päätösvalan kirjaston maksuista ja perittävistä korvauksista kirjastotoimenjohtajalle Hvitk 31.10.2017 § 20. Hyvinvointilautakunta on tehnyt nyt voimassaolevista kirjaston valokopioiden hinnoista päätöksen 27.11.2019 65§. Tuloja kertyy valokopioiden lisäksi tuhoutuneen aineiston laskutuksesta sekä Tiekön käyttömaksuista.

Talous

590	Kirjastopalvelut	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	25 300	0,00	25 300	31 786,01	6 486,01
*	Toimintamenot	-587 654	-604,96	-588 259	-590 335,53	-2 076,57
	Toimintakate	-562 354	-604,96	-562 959	-558 549,52	4 409,44

60 TEKNINEN LAUTAKUNTA

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Tekninen toimi järjestää lakien ja asetusten puitteissa julkiset tekniset- ja viranomaispalvelut. Tekniset palvelut ylläpitää kaupungin ja Peruspalvelukuntayhtymä Kallion toiminnan edellytyksiä määrärahojen puitteissa. Tekninen toimiala koostuu tehtäväalueista, jotka ovat viranomaispalvelut, tekniset palvelut, tilapalvelu sekä ruoka- ja puhdistuspalvelut.

Haasteena toimintaympäristön muutoksissa on mahdollisen SoTe- ja maakuntauudistuksen vaikutukset tulevien vuosien aikana. Tilapalvelujen tehtäväalueella terveyskeskuksen saneerauksella varauduttiin tulevaan tehostamalla tilojen käyttöä sekä saattamalla tilat asianmukaiseen kuntoon. Terveyskeskuksen saneerauksen valmistuttua voitiin luopua osasta hajallaan SOTE-käytössä olevista vuokratiloista. Kiinteistöstrategiaa toteutettiin edelleen myymällä Karvoshovin käytöstä poistuneet tilat. Myös vanhan Squash hallin tilat ovat vuoden aikana tyhjentyneet ja tilan purkua on voitu ruveta valmistelemaan. Tilan toimintakate on pitkään ollut negatiivinen. Ruoka- ja Puhdistuspalvelujen tehtäväalueella on valmistauduttu myös muutokseen liittyen SoTe- ja maakuntauudistukseen. Uudistuksella tulee olemaan mahdollisesti vaikutuksia toimintamalliin sekä toiminnan laajuuteen. Kokonaisuutena varaudutaan tulevaan maakuntauudistukseen seuraamalla edelleen asiaan liittyvän lainsäädännön valmistelua ja reagoimalla tarvittaessa tuleviin muutoksiin kun yksityiskohdat uudistusten osalta selviävät.

Kaikkialla teknisen toimen tehtäväalueilla pyrittiin entistä enemmän kaikessa toiminnassa kiinnittämään huomiota energiatehokkuuteen. Nivalan kaupunki osallistui Väre energiahankkeeseen vuonna 2019, hanke jatkuu edelleen. Koulujen ja päiväkotien 50/50max energiansäästömallin käyttöön oton valmistelua jatkettiin.

Maankäytön kehittämistä ja toteuttamista jatkettiin yleiskaavan linjausten mukaisesti.

On pidetty esillä ja pyritty edistämään ELY-keskuksen tealueisiin liittyviä hankkeita, jotka ovat tärkeitä Nivalan kaupungin kehityksen kannalta. Liikuntapuiston ja Liikuntakeskuksen alueen jatkokehittämistä on mahdollistettu helmikuussa 2019 hyväksytyllä asemakaavamuutoksella. Lisäksi vuoden aikana hyväksyttiin Kalliontien siirron mahdollistavat katusuunnitelmat Liikuntakeskuksen ja Liikuntapuiston alueella.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian valtuustotason sitovat tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
- Maanhankinta ja kaavoitus	- Teknisen infrastruktuurin hoito ja ylläpito	- Toimitilojen käyttöasteen kohottaminen
- Hankinnoissa mahdollistetaan paikallisten yritysten osallistuminen kilpailutuksiin	- Kiinteistöstrategian päivittäminen	- Energiatehokkuus kaikessa toiminnassa
-	- Liikunta-alueiden kehittäminen	- -Kustannustehokkuus kaikessa toiminnassa

Toiminnalliset tavoitteet

Hallintokunnan toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
- Raakamaan hankinta	- Yleiskaavan toteutuminen	Hankittu raakamaata erityisesti teollisuuden tarpeisiin. Edistetty

		yleiskaavan toteutumista asemakaavamuutoksilla.
- Kaavoituksen toteutus	- Käytettävissä oleva tonttireservi	Turvattu teollisuuden rakennustontti tarpeet maanhankinnalla ja kaavoituksen käynnistämällä Kurunpuhdon alueella.
- Aktiivinen konserni yhteistyö	-	Tehty aktiivisesti yhteistyötä Nivalan Vuokrakotien, Kiinteistö Oy Kestin sekä Nivalan Liikuntakeskus Oy:n kanssa eri rakennushankkeissa sekä Nivalan Teollisuuskylä Oy:n kanssa maankäyttöön liittyvissä asioissa.
-Kustannustietoisuus kaikessa toiminnassa	-talousarvion toteutuminen	Teknisen toimen talousarvion toteutuma talousarviomuutokset huomioiden toimintakatteen osalta oli noin 40 000 positiivisempi kuin arvioitu. Kiinteistöjen käyttöä tehostettu mm. terveyskeskuksen saneeraus, Karvoshovin myynti

Talous

60	Tekninen lautakunta	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	8 109 761	218 221,68	8 327 983	8 461 311,83	133 329,15
*	Toimintamenot	-8 408 539	-370 374,25	-8 778 913	-8 873 353,19	-94 439,94
	Toimintakate	-298 778	-152 152,57	-450 931	-412 041,36	38 889,21

600 VIRANOMAISPALVELUT

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu tekninen lupajaos

Viranomaispalveluiden tehtävänä on valvoa rakennustoimintaa sekä ympäristön- ja luonnonsuojelua yleisen edun kannalta sekä valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä, päättää kunnan toimivaltaan kuuluvista maa-aines- ja ympäristöluvista ja valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa.

Viranomaispalveluiden tehtäviin kuuluu myös jätevesien käsittelyn valvonta, maa-aines- ja ympäristölupien valvonta teknisen lautakunnan hyväksymän valvontasuunnitelman mukaisesti, jätelain valvonta sekä poikkeamiset rakentamisesta tai muuta toimenpidettä koskevista säännöksistä, määräyksistä, kielloista ja muista rajoituksista.

Rakennusvalvonta vastaa myös rakennus- ja huoneistorekisterin ylläpidosta.

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistyö on jatkunut. Uudistuksen tavoitteena on yksinkertaistaa alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää, kehittää rakentamisen ohjausta, tukea kansalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa omaa elinympäristöä koskevaan suunnitteluun ja päätöksentekoon sekä varmistaa, että lakiteksti on selkeä ja johdonmukainen.

Uudistus valmistellaan parlamentaarisesti. Valmistelusta vastaa ympäristöministeriö.

Tavoitteena on, että hallituksen esitys uudeksi maankäyttö- ja rakennuslaiksi valmistuu vuoden 2021 loppuun mennessä.

Rakennusvalvonnassa on rakennus- ja toimenpidelupien uudelleen arkistointi valmistunut. Kaikki myönnetty toimenpide- ja rakennusluvut löytyvät päätearkistosta osoitteen perusteelle.

Päätös rakennuslupien sähköisestä arkinnoista siirtyy tuleville vuosille, koska luvat on seulottu ja ovat valvottomasti löydettävissä arkistosta.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainolinen kaupunkikonserni
- nopea ja joustava lupien käsittely	- rakentamisen ohjaus	- kattavat lupataksat
- joustavat poikkeamis- ja suunnittelutarveratkaisut	- ympäristökatselmuksot	- ajanmukaiset ATK-ohjelmat
	-	- ammattitaitoiset työntekijät

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
- lupahinnoittelun pitäminen ajan tasalla	- käyttökate	Sekä ympäristövalvonnan- että rakennusvalvonnan tulot ylittyneet reilusti ja menot hieman alittuneet budjetin mukaisesta. Käyttökate n. 70 000 € <u>positiivisempi</u> kuin talousarviossa.
- tehtäväalueiden lupien säännöllinen valvonta	- valvontakäynnit	Suunnitelmien mukaisesti valvottu
- ajantasainen rakennusrekisteri	- kiinteistöverovertailu	Kiinteistörekisteri on ajantasaistettu

- Lupapisteiden tehostaminen	- luvat lupapisteiden kautta kpl	Lupapisteiden käyttöä tehostunut. Lupahakemuksista lähes puolet tulleet lupapisteiden kautta.
-Arkiston järjestäminen/sähköistäminen	- helppohoitoinen arkisto	Arkiston uudelleen järjestely toteutettu

Ympäristönsuojelu 2019

Ympäristösihteerin palvelut ostettiin vuoden 2019 aikana Sievin kunnalta 2 pv/vko. 13.11.2019 alkaen ympäristösihteerin tehtäviä on hoitanut sijainen.

Nivalan ympäristönsuojeluviranomainen on myöntänyt 2 ympäristölupaa, joista toinen koski eläinsuojan laajennusta ja toinen eläinsuojan olennaista muutosta, joka sijoittuu osittain pohjavesialueelle. 1.2.2019 on tullut voimaan valtioneuvoston asetus ilmoituksen varaisista eläinsuojista (138/2019). Näitä ilmoituspäätöksiä myönnettiin 3, jotka kaikki koskivat eläinsuojan laajennusta.

Nestemäisten polttoaineiden jakeluasemia rekisteröitiin 3 kappaletta ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Talousjätevesien käsittelyvaatimuksista polkkeamiseen on saapunut 13 hakemusta loppuvuodesta 2019, joita ei ole kuitenkaan vielä vuoden 2019 aikana ehditty käsittelemään yhtään.

Vuoden 2019 käsiteltiin yhteensä 7 lannan aumausilmoitusta sekä 3 ilmoitusta lannan levityksestä poikkeustilanteessa.

Vuoden aikana lupajaos myönsi yhden uuden maa-ainesluvan, joka tuli lainvoimaiseksi 21.1.2020. Vuoden lopussa kunnassa oli voimassa olevia maa-aineslupia 8 kpl, joissa lupien yhteenlaskettu kokonaisottomäärä oli 1 491 350 m³ ja vuotuinen otto 198 370 m³.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen käsittelemien lupien ja ilmoitusten keskimääräinen käsittelyaika oli 62 vrk.

Maankäyttöprosessi

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Maankäyttöprosessi tekninen lautakunta

Mittaustoimen tehtävänä on asemakaavoituksen pohjana käytettävän pohjakartan ylläpito. Lisäksi suoritetaan kunnallistekniikan suunnittelu- ja rakennusaikainen mittaus. Mittaustoimi valmistelee kaupungin luovutettavien tonttien vuokrasopimukset ja kauppakirjat, sekä kauppakirjat joilla ostetaan kiinteistöjä. Mittaustoimi edustaa kaupungin kiinteistöjä maanmittaustoimituksissa, hakee lainhuudot ostetuille kiinteistöille. Lisäksi se pitää maaomaisuuskirjanpitoa.

Kaavoitustoimen vastuulla on asema- ja yleiskaavoitus. Kaavoituksen avulla turvataan teollisuuden ja asutuksen tarpeet luomalla viihtyisiä ja turvallisia asuinalueita ja tarvetta vastaavia teollisuuskortteleita. Yleiskaavaa toteuttamalla luodaan puitteet kunnan tulevalle kehitykselle ja se ohjaa asemakaava-alueen hallittua kasvua. Kaupunki toimii kaavoituksessa kaavoittajan, kaavojen laadinta hankitaan konsulteilta.

Muutokset lainsäädäntöympäristössä 2019-2022, arvio vaikutuksista.

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus on käynnistynyt. Uudistuksen tavoitteena on yksinkertaistaa alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää, kehittää rakentamisen ohjausta ja helpottaa lain toimeenpanoa. Uudistuksessa otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun ja rakentamisen ohjauksen tulevaisuuden näkymät, aluehallinnon muutokset ja jatkuvasti muuttuva toimintaympäristö. Uudistuksessa ollaan muuttamassa mm. kuntakaavojen määrää, jatkossa olisi mahdollisesti vain yksi kuntakaava asema- ja yleiskaavan tilalla.

Kaupunki on ostanut Kurunpuhdosta raakamaata n. 37 ha, hankinnan arvo oli n. 486 000 €. Edellisvuonna hankitun n. 38 ha:n raakamaan kanssa alue muodostaa riittävän suuren kokonaisuuden, että voidaan aloittaa

asemakaavan laatiminen. Lisäksi korttelissa 85 hankittiin lunastamalla tontin osa, jotta saatiin muodostettua asemakaavan mukainen tontti Nivalan vuokrakodit Oy:n tarpeisiin.

Asemakaavan laajentuessa Kurunpuhtoon, laajennettiin kaupungin asemakaavan pohjakarttaa vanhaa ilmakuvausta hyväksi käyttäen n 150 ha. Täydennysmittaukset tehtiin omana työnä GPS-mittauksena. Asemakaavan pohjakartan korkeusjärjestelmää ei vielä muutettu uuteen N2000 järjestelmään, tämä on suunniteltu toteutettavaksi vuoden 2020 aikana.

Talouteen vaikuttavat tekijät:

Kustannuspaikalla paikkatieto, ylitystä tapahtui pääasiassa asiantuntijapalvelut-tilillä. Tämä johtui arvioitua suuremmista maanmittaustoimitus kustannuksista, koska maanhankinta onnistui erinomaisesti. Myös kaavoituksen kustannuspaikalla asiantuntijapalvelun kustannukset ylittyivät. Tämä johtui lähinnä arvioitua suuremmista konsulttikustannuksista kaavoituksessa. Urhellupulston asemakaavasta teetettiin 3d video markkinointia varten. Lisäksi tilille kirjattiin Torin suunnittelukustannuksia sekä Kalliontien siirron katusuunnittelun kustannuksia liikuntapuiston kohdalla. Molemmilla kustannuspaikoilla myös arvioidut toimintatuotot jäivät budjetoiduista.

Tulevien vuosien suurimpia hankkeita tulee olemaan Kurunpuhdon alueen kaavoitus ja rakentuminen sekä Tiilimaan alueen suunnittelu ja rakentaminen. Nämä tulevat olemaan tärkeitä vetovoimatekijöitä kuntien välisessä kilpailussa työpaikoista ja palveluista vapaa-ajan palveluiden lisäksi.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
- tonttivaranto	- riittävä tonttireservi	- kaupunkirakenteen tiivistäminen
- kilpailukykyiset tonttien luovutushinnat	- ajantasaiset kaavat	- tonttimarkkinointi
	- luodaan edellytyksiä palveluille	- uusien yritysten hankkiminen houkuttelevalla infralla

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumislle	Arvio toteutumisesta
- riittävä tonttireservi	- vapaiden tonttien määrä	-Vapaita tontteja seuraavasti: <ul style="list-style-type: none"> • AO 16 kpl • AR 12 kpl • AK 3 kpl • T 14 kpl
- edistää kaava-alueen rakentamista	- rakennuslupien määrä	- 13 kpl asemakaava-alueella, näistä 4 kpl omakotitalolupia.
- kaavojen ja karttojen ajan tasalla pito	- käynnistyneet asemakaavoitukset	- 1 kpl

Talous

600	Viranomaispalvelut	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	116 000	0,00	116 000	164 406,44	48 406,44
*	Toimintamenot	-380 696	0,00	-380 696	-379 671,05	1 024,95
	Toimintakate	-264 696	0,00	-264 696	-215 264,61	49 431,39

700 TEKNISET PALVELUT

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Puistojen ja yleisten alueiden hoitotyöt suoritettiin talousarvion määrärahojen puitteissa. Destialle tuotettiin vähäisessä määrin nurmikonleikkuuta ja liikenteenjakkajien hoitoa. Puistoalueiden nurmikon leikkuusopimus on kilpailutettu vuonna 2017. Ostopalveluna nurmialueita leikkautettiin n. 25 ha. Oma työnä nurmialueita hoidettiin n. 20 ha

Leikkikenttien tarkastukset ja kunnossapitotyöt suoritetaan omana työnä. Leikkikenttien tarkastuspalveluja myytiin sisäisesti myös tilapalvelulle.

Kesäaikana työllistettiin koululaisia (kesäduuniseteli) kolmen viikon jaksoissa 11 henkilöä sekä työllisyysvaroin palkattuja henkilöitä 3 henkilöä, jotta saadaan perustoiminnot suoritettua. Lisäksi hoitotöihin palkattiin kaksi henkilöä jo aiempina kesinä puistojen ja yleisten alueiden hoitotöissä olleita, jotka pystyvät myös ohjaamaan kesäduunisetelillä palkattuja sekä työllisyysvaroin palkattuja henkilöitä.

Tiukusaaren puistoon ja leikkikentälle suoritettiin perusparannus- ja muutostöitä määrärahojen puitteissa. Leikkivälneiden käyttöastetta leikkikipuistoissa seurattiin ja siten kohdistettiin uusimis- ja muutostyöt oikeisiin kohteisiin.

Konekeskukselle hankittiin uusi traktori sekä työkoneita investointiin varatulla määrärahalla. Vanha traktori ja taajamatraktori Wille sekä vanhoja työkoneita myytiin huutokaupalla joulukuussa 2019.

Kaavateitä ja kevyenliikenteen väyliä pidettiin kunnossa pääosin ulkopuolisten urakoitsijoiden voimin. Oma työnä hoidettiin yksi aurasalue. Liikenneväylien kunnossapito säilytettiin vuonna 2018 määritetyllä tasolla. Talvikunnossapidon tason nostamiseen ei ole tiukan talousarvion puitteissa mahdollisuuksia. Kaavateiden talvikunnossapito on kilpailutettu vuonna 2018 ja sopimuksen kesto on kaksi vuotta + mahdollinen optio kaksi vuotta. Tieinvestoinnit painoutuivat päällystysten uusimiseen sekä sadevesiviemärien kunnostamiseen. Vanhat elohopeavalaisimet on uusittu jo aikaisempina vuosina pääosin suurpainenaatrium valaisimiksi ja loppuvaiheessa myös led-valaisimiksi. Valaisimien uusimisella on saavutettu säästöjä energiankulutuksessa. Kaupunki osallistui edelleen vuonna 2013 aloitettuun seutukunnalliseen liikenneturvallisuustoimijamalliin. Teollisuusalueella toteutettu katujen rakentaminen on lisännyt jonkin verran hoitokustannuksia. Ei lakisääteisenä toimintana on ennen yksityistielain uudistusta (560/2018) tehtyjen päätösten mukaisesti hoidettu yksityisteiden auroksia haja-asutusalueella. Kustannukset ovat olleet nousussa ja viime vuosi oli erityisen kallis. Auras-kustannukset ylittivät määrärahalisäyksenkin jälkeen. Aourahälytyksiä oli kevätkaudella 14 ja syyskaudella 9 kpl, näistä osa oli ns. pyryhälytyksiä.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
- Oman tuotannon lisäksi käytetään paikallisten yrittäjien palvelulta hankintalainsäädäntö huomioiden.	- turvallinen liikenneympäristö - hyvin hoidettu ympäristö	- hankintojen kilpailutus laatu huomioiden

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
- Ostopalveluiden ja oman työn laadun seuranta	- asiakaspalaute	Saadun asiakaspalautteen perusteella työn laatu on pääosin

		ollut tyydyttävä. Suurimmat haasteet varsinkin loppuvuodesta 2019 ovat olleet liukkauden torjunnassa, johtuen lämpimästä talvesta.
- työntekijöiden osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen	- työtyytyväisyys	- kaksi henkilöä suorittanut tieturva ykkösen - yksi henkilö suorittanut puunhoidon kuntoarvio koulutuksen

Talous

700	Tekniset palvelut	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	321 873	0,00	321 873	363 363,03	41 490,03
*	Toimintamenot	-1 005 866	-90 000,00	-1 095 866	-1 122 759,25	-26 893,25
	Toimintakate	-683 993	-90 000,00	-773 993	-759 396,22	14 596,78

740 TILAPALVELUT

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Teknisen lautakunnan alaisuudessa tilapalveluiden tehtävänä on järjestää ja ylläpitää hallintokuntien ja ulkopuolisten asiakkaiden tarvitsemat tilat ensisijaisesti olemassa olevasta rakennuskannasta asiakaskohtaisin sopimuksin, sekä luoda asiakkailleen turvalliset, terveelliset ja viihtyisät toimitilat.

Suurimpana yksittäisenä vuokratumppanina kaupungin oman toiminnan lisäksi tilapalveluilla on Peruspalvelukuntayhtymä Kallio. Tämän johdosta maakuntauudistus voi tuoda muutoksia toimintaympäristöön suunnittelukauden 2019-2022 aikana ja niihin pyritään valmistautumaan saatavissa olevilla tiedoilla. Kiinteistönhoidon toteuttaminen on kuitenkin tarkoituksenmukaista toteuttaa omana toimintana. Vuoden 2019 aikana maakuntauudistus ei kuitenkaan edennyt.

Terveyskeskuksen 2-vaihe valmistui alkuvuonna 2019 jolloin kotihoito ja työterveyshuolto pääsivät saneerattuihin tiloihin. Lisäksi apuvälinehuollolle saneerattiin tilat entisestä terveyskeskuksen hammashoidon tiloista ja myös nämä tilat valmistuivat alkuvuonna 2019. Näiden toimintojen väistötilojen tarve Teollisuuskylältä päättyi ja vuokrasopimukset irtisanottiin.

Junttilan koulun suunnittelu saatiin päätökseen ja uusien tilojen rakentaminen käynnistyi vuoden 2019 aikana.

Karvoshovin myynti toteutui ja Pyssymäki siirtyi kokonaisuudessaan, myös kiinteistöhoitoon osalta, liikuntakeskuksen alaisuuteen vuoden 2019 aikana. As. Oy Lakeudessa sijaitsevien hammashoitolan tilojen myynti ei toteutunut, koska niitä tarvittiin Työpajasäätiön henkilöstölle väistötiloiksi.

Peltotie 9:n tilaratkaisut etenivät, kun Raitalan esikoulun toiminta siirtyi Nivalan Vanhustenkotiyhdistykseltä vuokrattuihin tiloihin Suvantokodille. Näihin tyhjentyneisiin tiloihin saneerattiin uudet nuorisotilat, jotka otettiin käyttöön vuoden lopussa. Nämä tilamuutokset mahdollistivat tyhjentyneiden tilojen saneerauksen suunnittelun, joka aloitettiin vuoden loppupuolella.

Neuvolatilojen tiivistyskorjausta jatkettiin entisissä työterveyshuollon tiloissa. Kaupungintalon takaosan tiilivuoraus uusittiin ja rakennettiin katos takaoven päälle. Myös tilvistyskorjausta jatkettiin kaupungintalon sisätiloissa. Kirjaston lukusalin saneeraus tehtiin syksyn aikana yhtä aikaa torin kunnostustoimenpiteiden kanssa.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainoinen kaupunkikonserni
Oman tuotannon lisäksi käytetään paikallisten yrittäjien palveluja hankintalainsäädäntö huomioiden.	Tavoitteena turvalliset ja terveelliset toimitilat.	Kiinteistöjen energiatehokkuus.
	Henkilöstön ammattitaidon ylläpito ja kehittäminen sekä työhyvinvoinnin parantaminen.	Rakennuttamisen toimintamallin kehittäminen.
		Kiinteistökohtainen kulutusten ja kustannusten seuranta.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
Kunnostustoimenpiteet	Kunnostettavat neliöt	TK:n 2-vaihe (n.1500 m ²). Apuvälinelainaamo (n. 200 m ²).

		Nuorisotilat saneeraus (n.260 m2) Neuvolan tilivstyskorjaus (n.150m2). Kaup. talo takaoven alue tilivuoraus + katos Kaup. talo toimistojen tilivstyskorjaus (n. 30 m2) Kirjaston lukusali (n. 100 m2)
Valvomon työpisteiden selkeyttäminen / lisääminen.	Työpisteiden määrä.	Varikolle hankittiin kolme uutta työasemaa kiinteistönhoitajien käyttöön. Lisäksi kalusteita uusimalla järjestettiin jokaiselle uusi henkilökohtainen työpiste.
Kiinteistöjen myynnit	Myydyt neliöt	Pyssymäki siirtyi Liikuntakeskuksen alaisuuteen. (n. 600 m2) Karvoshovin myynti (1182 m2)

Tunnusluvut

kiinteistöt/käyttötarkoitus	kpl määrä	brutto m ²	Rm ³
Asuinrakennukset	2	216	884
Hoitoalan rakennukset	12	14140	53262
Toimisto- ja hallintorakennukset	1	4 690	15 800
Kokoontumisrakennukset	2	2749	11 066
Opetusrakennukset	14	28 913	137991
Varastorakennukset	3	889	3 426
Muut rakennukset	3	2544	11468
Asunto- ja kiinteistöosakkeet	6	1463	5120

Talous

740	Tilipalvelut	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	3 477 376	218 221,68	3 695 598	3 672 161,59	-23 436,09
*	Toimintamenot	-2 836 099	-277 580,68	-3 113 680	-3 111 366,44	2 313,24
	Toimintakate	641 277	-59 359,00	581 918	560 795,15	-21 122,85

770 RUOKA- JA PUHDISTUSPALVELUT

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Ruokapalvelujen perustehtävänä on tuottaa asiakkaille ravitsemuksellisesti laadukkaita ja monipuolisia ateriapalveluja, jotka edistävät eri-ikäisten asiakkaiden hyvinvointia. Puhdistuspalvelut tarjoavat ylläpito- ja perussivousta, jonka pääasiallisena tavoitteena on luoda tiloihin viihtyvyttä, hygieenisyttä, edustavuutta ja turvallisuutta. Ruoka- ja puhdistuspalvelut tuottivat Nivalan kaupungin eri hallintokuntien ja peruspalvelukuntayhtymä Kallion tarvitsemat ruoka- ja puhdistuspalvelut. Kuntalain 9 § mukaan kunta voi tuottaa järjestämävastuulleen kuuluvat palvelut itse tai hankkia ne sopimukseen perustuen muulta palvelutuottajalta. Ruoka- ja puhdistuspalveluiden toiminta perustui Nivalan kaupungin määrittämään toimintamalliin. Tehtäväalueen toiminnassa huomioitiin palvelun käyttäjien toiminta, tulevaisuuden suunnitelmat sekä asiakaskunnan muuttuneet tarpeet. Vuoden 2019 palvelutuotanto suunniteltiin ja toteutettiin niiden mukaan. Suurin muutos toiminnassa on ollut terveyskeskuksen II-vaiheen remontin valmistuminen ja hajautettuna olleiden puhdistuspalvelukohteiden keskittyminen yhteen kohteeseen. Tavoitteena vuodelle 2019 ruokapalveluissa oli selvittää yhdessä peruspalvelukuntayhtymä Kallion kanssa kotiaterioiden toimintamalli. Tavoite ei toteutunut.

Tulevat SoTe- ja maakuntaratkaisut saattavat vaikuttaa tehtäväalueen toimintaan, joten tehtäväalueella varauduttiin niihin. Henkilöstön eläköitymiseen ja ammattitaitoisen työvoiman saatavuuteen myös tulevaisuudessa valmistauduttiin tarjoamalla työssäoppimis-/ harjoittelupaikkoja ammattipiistojen ja aikuiskoulutusyksiköiden ravitsemus- ja silvosalan opiskelijoille sekä toimivalla yhteistyöllä työvoimatoimiston, eri työllistymishankkeiden ja yhteistyötahojen kanssa. Toimista huolimatta ruoka- ja puhdistuspalvelut ovat toimintakauden aikana kärsineet osaavan sijaishenkilön puutteesta. Sijaisten saatavuus tai niiden puute on henkilöstöpalnotteisella tehtäväalueen suuri toiminnallinen riski.

Toimintakauden aikana puhdistuspalveluissa tapahtui ennakoimattomia toimintamuutoksia Niittykotien, nuorisotilan, Niva- Onnin ja Raitalan päiväkodin puhdistuspalveluissa. Ruokapalvelut olivat vahvasti mukana Nivalassa järjestettyjen Herättäjäjuhlien ruokapalvelussa perustehtävänsä lisäksi.

Talousarvion toteutuminen vuonna 2019

Nivalan kaupunkistrategian tavoitteet

Yrittäjyyteen ja työllistymiseen kannustava maaseutukaupunki	Laadukkaiden palvelujen ja hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Taloudeltaan tasapainolinen kaupunkikonserni
Kotimaisuuden ja paikallisuuden huomioiminen ruoka- ja puhdistuspalveluiden hankinnoissa hankintalain puitteissa	Kouluttautumisella ja ajantasaisilla välineillä / menetelmillä tuotetaan asiakkaan tilaamat laatutasonmukaiset ruoka- ja puhdistuspalvelut	Tehtäväalueen henkilöstöresurssit vastaavat palvelutarvetta ja henkilöstö on ammattitaitoista
Työntekijät tietävät toiminnan tavoitteet ja perustehtävänsä	Kehitetään palautejärjestelmiä asiakasvaikuttavuuden lisäämiseksi ja oman toiminnan kehittämiseksi	Palvelutuotannon kustannustietoisuuden lisääminen henkilöstön osallistamisen ja vastuuttamisen kautta
	Palveluja kehitetään yhteistyössä palveluja ostavien tahojen kanssa ja verkostoitumalla	Tehtäväalueen taloudenseuranta on ajan tasaista
	Henkilöstön työhyvinvointiin ja jaksamiseen kiinnitetään huomiota	Tietotekniikan hyödyntäminen

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari toteutumiseksi	Arvio toteutumisesta
Hankintojen yhteydessä kotimaisuuden ja paikallisuuden huomioiminen hankintalain puitteissa	Hankintalain mukaiset tarjouspyynnöt ja sopimukset	Tarjouspyynnöt ja sopimukset on tehty hankintalain mukaisesti
Henkilöstö tietää tavoitteet ja tehtävänsä ja henkilöstön riittävydestä ja hyvinvoinnista huolehditaan	Vuosittaiset kehityskeskustelut ja aktiivisen tuen mallin mukainen toiminta Yhteispalaverit Ruokapalvelun vuosikello	Kehityskeskustelut eivät toteutuneet tavoitteen mukaisesti. Aktiivisen tuen mallin mukainen toiminta on käytössä. Yhteispalavereja on pidetty tarpeen mukaan. Tehtävät on hoidettu vuosikellon mukaisesti muuten paitsi kehityskeskustelujen osalta.
Osaaminen ja kouluttautuminen	Vuosittainen koulutussuunnitelma ja sen toteuttaminen	Ruokapalveluissa toteutuivat kaikki muut suunnitellut koulutukset paitsi keskuskeittiön päivällineistön käyttäjäkoulutus. Puhdistuspalveluissa toteutumatta jäi riskien ja vaarojen kartoituskoulutus.
Tuotetaan asiakkaan tilaamat puhdistuspalvelut	42 277 m2 siivous	Tuotettiin 42 760 m2 siivous
Tuotetaan asiakkaan tilaamat ruokapalvelut	682 660 ateriasuoritetta	Tuotettiin 696 365 ateriasuoritetta
Palauttejärjestelmien kehittäminen	Sähköinen asiakaspalauttejärjestelmä käytössä	Ei toteutunut
Ajan tasainen taloudenseuranta	Talouden toteutumisen seuranta esimiestasolla 1 krt / kk, toteutumisaraportit tehtäväalueen yksiköihin 4 krt / vuosi	Taloudenseuranta toteutui tehtäväalueella tavoitteiden mukaisesti muuten, paitsi puhdistuspalveluiden yksikkökohtaisessa toteutumisaraportoinnissa.
Tietotekniikan hyödyntäminen	Sähköiset järjestelmät käytössä (FESS, Norlic, Titania) koko henkilöstöllä	Sähköiset järjestelmät käytössä kaikilla työntekijöillä. Ohjelmien sujuva käyttö vaatii vielä osalla henkilöstöä lisäperehdytystä.

Talous

770	Ruoka- ja puhd.palv.	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
*	Toimintatulot	4 194 512	0,00	4 194 512	4 261 380,77	66 868,77
*	Toimintamenot	-4 185 878	-2 793,57	-4 188 672	-4 259 556,45	-70 884,88
	Toimintakate	8 634	-2 793,57	5 840	1 824,32	-4 016,11

TALOUSARVION TOTEUTUMAVERTAILUT

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

TULOSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA

INVESTOINTIOSAN TOTEUMA

ULKOISET KOKONAISMENOT JA -TULOT

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

		TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
10	Kaupunginvaltuusto					
105	Kaupunginvaltuusto					
*	Toimintamenot	-61 620	-3 526,35	-65 146	-62 914,34	2 232,01
	Toimintakate	-61 620	-3 526,35	-65 146	-62 914,34	2 232,01
10	Kaupunginvaltuusto					
*	Toimintamenot	-61 620	-3 526,35	-65 146	-62 914,34	2 232,01
	Toimintakate	-61 620	-3 526,35	-65 146	-62 914,34	2 232,01
11	Tarkastuslautakunta					
110	Tarkastusltk					
*	Toimintamenot	-19 365	0,00	-19 365	-15 260,93	4 104,07
	Toimintakate	-19 365	0,00	-19 365	-15 260,93	4 104,07
11	Tarkastuslautakunta					
*	Toimintamenot	-19 365	0,00	-19 365	-15 260,93	4 104,07
	Toimintakate	-19 365	0,00	-19 365	-15 260,93	4 104,07
12	Kaupunginhallitus					
120	Kaupunginhallitus					
*	Toimintatulot	330 600	0,00	330 600	302 582,44	-28 017,56
*	Toimintamenot	-868 850	-150 000,00	-1 018 850	-952 709,09	66 140,91
	Toimintakate	-538 250	-150 000,00	-688 250	-650 126,65	38 123,35
12	Kaupunginhallitus					
125	Ppky Kallio					
*	Toimintamenot	-39 536 831	-400 000,00	-39 936 831	-40 985 665,27	-1 048 834,27
	Toimintakate	-39 536 831	-400 000,00	-39 936 831	-40 985 665,27	-1 048 834,27
12	Kaupunginhallitus					
126	Jokii.pelastuslaitos					
*	Toimintamenot	-935 570	0,00	-935 570	-950 947,67	-15 377,67
	Toimintakate	-935 570	0,00	-935 570	-950 947,67	-15 377,67
12	Kaupunginhallitus					
127	Liikuntakeskus					
*	Toimintamenot	-651 161	0,00	-651 161	-651 000,00	161,00
	Toimintakate	-651 161	0,00	-651 161	-651 000,00	161,00
12	Kaupunginhallitus					
128	Työllistämistolmet					
*	Toimintatulot	30 000	0,00	30 000	56 736,32	26 736,32
*	Toimintamenot	-675 061	-20 000,00	-695 061	-674 546,10	20 514,90
	Toimintakate	-645 061	-20 000,00	-665 061	-617 809,78	47 251,22
12	Kaupunginhallitus					
130	Keskushallinto					
*	Toimintatulot	477 625	0,00	477 625	463 846,10	-13 778,90
*	Toimintamenot	-1 604 916	-3 590,49	-1 608 506	-1 640 831,88	-32 325,39
	Toimintakate	-1 127 291	-3 590,49	-1 130 881	-1 176 985,78	-46 104,29

12	Kaupunginhallitus					
150	Henkilöstöjaos					
*	Toimintatulot	111 838	0,00	111 838	160 988,42	49 150,42
*	Toimintamenot	-1 431 872	0,00	-1 431 872	-1 421 160,69	10 711,31
	Toimintakate	-1 320 034	0,00	-1 320 034	-1 260 172,27	59 861,73

12	Kaupunginhallitus					
*	Toimintatulot	950 063	0,00	950 063	984 153,28	34 090,28
*	Toimintamenot	-45 704 261	-573 590,49	-46 277 851	-47 276 860,70	-999 009,21
	Toimintakate	-44 754 198	-573 590,49	-45 327 788	-46 292 707,42	-964 918,93

16	Maaseutupalvelut					
160	Maaseututoimi					
*	Toimintatulot	431 923	75 000,00	506 923	447 583,10	-59 339,90
*	Toimintamenot	-595 012	-75 176,50	-670 189	-585 927,46	84 261,04
	Toimintakate	-163 089	-176,50	-163 266	-138 344,36	24 921,14

16	Maaseutupalvelut					
165	Lomapalvelut					
*	Toimintatulot	4 628 894	0,00	4 628 894	4 366 674,00	-262 220,00
*	Toimintamenot	-4 628 894	-13,62	-4 628 908	-4 292 956,29	335 951,33
	Toimintakate	0	-13,62	-14	73 717,71	73 731,33

16	Maaseutupalvelut					
*	Toimintatulot	5 060 817	75 000,00	5 135 817	4 814 257,10	-321 559,90
*	Toimintamenot	-5 223 906	-75 190,12	-5 299 096	-4 878 883,75	420 212,37
	Toimintakate	-163 089	-190,12	-163 279	-64 626,65	98 652,47

40	Opetuslautakunta					
400	Kasvat. ja koul. hall.					
*	Toimintatulot	0	0,00	0	487,88	487,88
*	Toimintamenot	-221 995	8 000,00	-213 995	-221 333,51	-7 338,51
	Toimintakate	-221 995	8 000,00	-213 995	-220 845,63	-6 850,63

40	Opetuslautakunta					
402	Kuraattori- ja psykol.					
*	Toimintatulot	10 500	0,00	10 500	14 022,85	3 522,85
*	Toimintamenot	-353 584	-8 026,36	-361 610	-364 048,59	-2 438,23
	Toimintakate	-343 084	-8 026,36	-351 110	-350 025,74	1 084,62

40	Opetuslautakunta					
410	Peruskoulut					
*	Toimintatulot	430 214	57 974,00	488 188	387 585,55	-100 602,45
*	Toimintamenot	-13 157 815	-308 804,64	-13 466 620	-13 408 477,69	58 141,95
	Toimintakate	-12 727 601	-250 830,64	-12 978 432	-13 020 892,14	-42 460,50

40	Opetuslautakunta					
415	Varhaiskasvatus					
*	Toimintatulot	475 500	0,00	475 500	446 942,41	-28 557,59
*	Toimintamenot	-6 289 970	96 970,59	-6 192 999	-6 131 191,14	61 808,27
	Toimintakate	-5 814 470	96 970,59	-5 717 499	-5 684 248,73	33 250,68

40	Opetuslautakunta					
420	Lukiopalvelut					
*	Toimintatulot	37 700	0,00	37 700	44 734,58	7 034,58
*	Toimintamenot	-1 309 890	-4 796,92	-1 314 687	-1 227 131,82	87 555,10
	Toimintakate	-1 272 190	-4 796,92	-1 276 987	-1 182 397,24	94 589,68
40	Opetuslautakunta					
*	Toimintatulot	953 914	57 974,00	1 011 888	893 773,27	-118 114,73
*	Toimintamenot	-21 333 254	-216 657,33	-21 549 911	-21 352 182,75	197 728,58
	Toimintakate	-20 379 340	-158 683,33	-20 538 023	-20 458 409,48	79 613,85
50	Hyvinvoinnin toimiala					
570	Hallintopalvelut					
*	Toimintatulot	39 018	0,00	39 018	38 348,78	-669,22
*	Toimintamenot	-1 003 612	10 000,00	-993 612	-1 007 553,80	-13 941,80
	Toimintakate	-964 594	10 000,00	-954 594	-969 205,02	-14 611,02
50	Hyvinvoinnin toimiala					
575	Kulttuuripalvelut					
*	Toimintatulot	2 000	0,00	2 000	11 957,19	9 957,19
*	Toimintamenot	-176 040	-10 000,00	-186 040	-201 225,09	-15 185,09
	Toimintakate	-174 040	-10 000,00	-184 040	-189 267,90	-5 227,90
50	Hyvinvoinnin toimiala					
580	Nuorisopalvelut					
*	Toimintatulot	2 000	0,00	2 000	5 900,00	3 900,00
*	Toimintamenot	-183 328	-8 261,64	-191 590	-178 172,46	13 417,18
	Toimintakate	-181 328	-8 261,64	-189 590	-172 272,46	17 317,18
50	Hyvinvoinnin toimiala					
585	Hyvinvointipalvelut					
*	Toimintatulot	0	0,00	0	131,63	131,63
*	Toimintamenot	-98 209	8 000,00	-90 209	-76 961,45	13 247,55
	Toimintakate	-98 209	8 000,00	-90 209	-76 829,82	13 379,18
50	Hyvinvoinnin toimiala					
590	Kirjastopalvelut					
*	Toimintatulot	25 300	0,00	25 300	31 786,01	6 486,01
*	Toimintamenot	-587 654	-604,96	-588 259	-590 335,53	-2 076,57
	Toimintakate	-562 354	-604,96	-562 959	-558 549,52	4 409,44
50	Hyvinvoinnin toimiala					
*	Toimintatulot	68 318	0,00	68 318	88 123,61	19 805,61
*	Toimintamenot	-2 048 843	-866,60	-2 049 710	-2 054 248,33	-4 538,73
	Toimintakate	-1 980 525	-866,60	-1 981 392	-1 966 124,72	15 266,88
60	Tekninen lautakunta					
600	Viranomaispalvelut					
*	Toimintatulot	116 000	0,00	116 000	164 406,44	48 406,44
*	Toimintamenot	-380 696	0,00	-380 696	-379 671,05	1 024,95
	Toimintakate	-264 696	0,00	-264 696	-215 264,61	49 431,39

60	Tekninen lautakunta					
700	Tekniset palvelut					
*	Toimintatulot	321 873	0,00	321 873	363 363,03	41 490,03
*	Toimintamenot	-1 005 866	-90 000,00	-1 095 866	-1 122 759,25	-26 893,25
	Toimintakate	-683 993	-90 000,00	-773 993	-759 396,22	14 596,78
60	Tekninen lautakunta					
740	Tilapalvelut					
*	Toimintatulot	3 477 376	218 221,68	3 695 598	3 672 161,59	-23 436,09
*	Toimintamenot	-2 836 099	-277 580,68	-3 113 680	-3 111 366,44	2 313,24
	Toimintakate	641 277	-59 359,00	581 918	560 795,15	-21 122,85
60	Tekninen lautakunta					
770	Ruoka- ja puhd. palv.					
*	Toimintatulot	4 194 512	0,00	4 194 512	4 261 380,77	66 868,77
*	Toimintamenot	-4 185 878	-2 793,57	-4 188 672	-4 259 556,45	-70 884,88
	Toimintakate	8 634	-2 793,57	5 840	1 824,32	-4 016,11
60	Tekninen lautakunta					
*	Toimintatulot	8 109 761	218 221,68	8 327 983	8 461 311,83	133 329,15
*	Toimintamenot	-8 408 539	-370 374,25	-8 778 913	-8 873 353,19	-94 439,94
	Toimintakate	-298 778	-152 152,57	-450 931	-412 041,36	38 889,21
	KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ					
*	Toimintatulot	15 142 873	351 195,68	15 494 069	15 241 619,09	-252 449,59
*	Toimintamenot	-82 799 788	-1 240 205,14	-84 039 993	-84 513 703,99	-473 710,85
	Toimintakate	-67 656 915	-889 009,46	-68 545 924	-69 272 084,90	-726 160,44

YHTEISESTI JAETTAVAT MENOT JA POISTOT 2019			
	Muut vyörytyserät	Kvtel-eläkemenot	Polstot
105 Kaupunginvaltuusto	1 406		
110 Tarkastuslautakunta	173		
120 Kaupunginhallitus	4 870	136 804	43 428
125 Peruspalvelukuntayhtymä Kallio		530 269	
126 Jokilaaksojen pelastuslaitos		11 480	
127 Liikuntakeskus avustukset			
128 Työllistämistoimet	1 831		6 250
130 Keskushallinto	11 619	28 352	1 993
150 Henkilöstöjaos	1 324	2 983	
160 Maaseututoimi	9 652	6 195	
165 Lomatoimi	96 441	56 737	
400 Kasvatuksen ja koulutuksen hall.	5 258	11 889	150
402 Kuraattori- ja psykologi	5 815		
410 Peruskoulut	249 340	39 386	48 677
415 Varhaiskasvatus	101 389	131 840	6 414
420 Lukiopalvelut	25 512	6 441	7 316
570 Hallintopalvelut	3 569		86 768
575 Kulttuuripalvelut	1 788	355	194
580 Nuorisopalvelut	2 069	505	618
585 Hyvinvointipalvelut	1 218	20 210	328
590 Kirjastopalvelut	9 440	16 200	64 413
600 Viranomaispalvelut	5 625	20 000	5 409
700 Tekniset palvelut	9 142	50 467	559 771
740 Tilapalvelut	9 832	14 256	1 428 836
770 Ruoka- puhdistuspalvelut	81 442	61 758	33 482
	638 755	1 146 126	2 294 046

Jaettavat vyörytyserät sisältävät talouspalvelujen, hallinnon, kirjanpidon, Hetan ostopalvelujen, henkilöstöhallinnon, yhteisen koulutuksen, työterveyshuollon ja työhyvinvoinnin nettokustannukset. Vyörytyserät on jaettu tehtäväalueiden toteutuneiden palkkojen suhteessa. Vyörytyserät ovat laskennallisia kustannuksia, ne eivät ole määrärahan alaisia menoja. KVTEL eläkemenoperusteiset kustannukset on kohdennettu KEVA:n arvion mukaan.

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUMA

TULOSLASKELMA	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	6 511 179	0,00	6 511 179	6 075 667,47	-435 511,53
Maksutuotot	1 183 100	0,00	1 183 100	1 297 998,82	114 898,82
Tuet ja avustukset	380 093	102 974,00	483 067	484 548,52	1 481,52
Vuokratuotot	1 830 313	218 221,68	2 048 535	2 006 612,16	-41 922,52
Muut toimintatuotot	438 190	30 000,00	468 190	534 670,64	66 480,64
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	10 342 875	351 195,68	10 694 071	10 399 497,61	-294 573,07
Valmistus omaan käyttöön	91 066	0,00	91 066	95 172,86	4 106,86
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-19 190 768	-213 546,00	-19 404 314	-18 921 779,60	482 534,40
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-4 549 499	-33 195,00	-4 582 694	-4 471 905,22	110 788,78
Muut henkilösivu	-862 426	-11 672,00	-874 098	-613 411,52	260 686,48
Palvelujen ostot	-48 130 972	-447 500,00	-48 578 472	-49 901 149,76	-1 322 677,76
Aineet, tarvikkeet j	-3 114 921	-10 500,00	-3 125 421	-3 165 048,95	-39 627,95
Avustukset	-1 522 700	-230 000,00	-1 752 700	-1 745 079,85	7 620,15
Muut toimintakulut	-719 570	-293 792,14	-1 013 362	-948 380,47	64 981,67
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-78 090 856	-1 240 205,14	-79 331 061	-79 766 755,37	-435 694,23
TOIMINTAKATE	-67 656 915	-889 009,46	-68 545 924	-69 272 084,90	-726 160,44
Verotulot	32 774 005	0,00	32 774 005	32 768 990,37	-5 014,63
Valtionosuudet	36 359 730	0,00	36 359 730	37 283 904,00	924 174,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	140 000	0,00	140 000	167 217,08	27 217,08
Muut rahoitustuotot	855 000	0,00	855 000	429 171,52	-425 828,48
Korkokulut	-200 000	0,00	-200 000	-118 391,78	81 608,22
Muut rahoituskulut	-50 000	0,00	-50 000	460 183,21	510 183,21
VUOSIKATE	2 221 820	-889 009,46	1 332 811	1 718 989,50	386 178,96
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	-2 150 000	0,00	-2 150 000	-2 294 046,96	-144 046,96
Satunnaiset erät					
TILIKAUDEN TULOS	71 820	-889 009,46	-817 189	-575 057,46	242 132,00
Poistoeron lis.(-) väh (+)	2 038	0,00	2 038	2 038,00	0,00
Rahastojen lis.(-) väh (+)	500 000	0,00	500 000	0,00	-500 000,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	573 858	-889 009,46	-315 151	-573 019,46	-257 868,00

Rahastojen muutos ja poistot

Rahastoihin ei ole kirjattu muutoksia. Poistoja on kirjattu poistosuunnitelman mukaisesti 2,29 Meur / vuosi.

RAHOITUSOSAN TOTEUMA

Talousarvioon on kuntalain mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja osoitettava miten määrärahojen rahoitustarve katetaan. Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kaupungin varsinaisen toiminnan ja sen investointien nettokassavirta on yli- tai alijäämäinen.

RAHOITUSLASKELMA	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
KUNTA					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 221 820	-889 009,46	1 332 811	1 718 989,50	386 178,96
Tulorahoituksen korjaukset	-50 000	0,00	-50 000	-31 246,10	18 753,90
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-4 710 300	-261 480,54	-4 971 781	-3 608 033,20	1 363 747,34
Rahoitusosuudet investointeihin	9 000	0,00	9 000	9 900,00	900,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	200 000	-188 730,00	11 270	165 944,61	154 674,61
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 329 480	-1 339 220,00	-3 668 700	-1 744 445,19	1 924 254,81
Rahoituksen rahavirta					
Antolainojen muutokset					
Antolainojen vähennykset	11 000	0,00	11 000	20 000,00	9 000,00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000	1 339 220,00	6 339 220	5 000 000,00	-1 339 220,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 951 094	0,00	-1 951 094	-1 951 093,70	0,30
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-730 426	0,00	-730 426	1 000 000,00	1 730 426,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varat ja p	0	0,00	0	3 965,40	3 965,40
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0,00	0	1 623,49	1 623,49
Saamisten muutos	0	0,00	0	1 052 651,85	1 052 651,85
Korottomien velkojen muutos	0	0,00	0	-662 453,26	-662 453,26
Rahoituksen rahavirta	2 329 480	1 339 220,00	3 668 700	4 464 693,78	795 993,78
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0,00	0	2 720 248,59	2 720 248,59
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0,00	0	-2 720 248,59	-2 720 248,59

Nivalan kaupungin vuosien 2019 – 2022 rahoituslaskelmien lainakanta⁴ talousarviossa 2019

Vuosi	TA /TS Meur	TOT Meur	TA/TS €/asukas	TOT €/asukas	TA/TS asukasluku	TOT asukasluku
2019	60,1	57,2	5 565	5 378	10 800	10 639
2020	61,3		5 676		10 800	
2021	60,0		5 556		10 800	
2022	58,6		5 426		10 800	

Pitkäaikaista talousarviolainaa nostettiin 5 Meur ja pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 1,95 Meur. Lyhytaikaista kuntatodistuslaimittia oli tilinpäätöshetkellä käytössä 26 Meur.

Antolainojen muutos

Pitkäaikaisia lainasaamisia tytäryhtiöiltä oli tilikauden lopussa 1 244 434 euroa. Nivalan Teollisuuskylälle on myönnetty 2 kpl pitkäaikaista lainaa yhteismäärältään 852 564,06. Lainojen takaisinmaksu alkaa vuodesta 2027. Pääomalainoja on myönnetty Nivalan Vuokratodeille 115 044,43 € ja Nivalan Liikuntakeskukselle 276 825,51€. Lainoja ei ole lyhennetty vuonna 2019.

Vaihtuviin vastaaviin on kirjattu tytäryhtiöille myönnetty lyhytaikaiset tilapäislainat, joiden saldo oli avaavassa taseessa 1 100 000 euroa ja tilikauden lopussa 580 000 euroa.

⁴ Lainakanta on virallinen tunnusluku, joka kuvaa kunnan velkaantuneisuutta. Lainakantaan sisältyy taseen vieras pääoma vähennettynä saadulla ennakoilla, ostovelloilla, siirtovelloilla ja muilla velloilla.

INVESTOINTIOSAN TOTEUMA

Valtuustotason sitovuustaso on kehystetty kaksinumeroinen taso.

	INVESTOINNIT	TA 2019	TA-MUUTOS	TA + MUU	TP 2019	POIKKEAMA
80	Kaupunginhallitus					
801	Kiinteä omaisuus					
*	Investointihankinnat	-200 000	-289 992,00	-489 992	-489 991,88	0,12
*	Myynnit yhteensä	200 000	-188 730,00	11 270	26 422,45	15 152,45
**	Investointien netto	0	-478 722,00	-478 722	-463 569,43	15 152,57
80	Kaupunginhallitus					
810	Kh irtain omaisuus					
*	Investointihankinnat	-150 000	58 511,46	-91 489	-55 832,25	35 656,29
*	Myynnit yhteensä	0	0,00	0	108 276,06	108 276,06
**	Investointien netto	-150 000	58 511,46	-91 489	52 443,81	143 932,35
80	Kaupunginhallitus					
820	Kh Aineeton käyttöön	0				
*	Investointihankinnat	-650 000	0,00	-650 000	-495 000,00	155 000,00
**	Investointien netto	-650 000	0,00	-650 000	-495 000,00	155 000,00
80	Kaupunginhallitus yht.					
*	Investointihankinnat	-1 000 000	-231 480,54	-1 231 481	-1 040 824,13	190 656,41
*	Myynnit yhteensä	200 000	-188 730,00	11 270	134 698,51	123 428,51
**	Investointien netto	-800 000	-420 210,54	-1 220 211	-906 125,62	314 084,92
85	Hyvinvointilautakunta					
850	Hyvinvointilautakunta					
*	Investointihankinnat	0	0,00	0	-19 779,40	-19 779,40
**	Investointien netto	0	0,00	0	-19 779,40	-19 779,40
85	Hyvinvointilautakunta					
*	Investointihankinnat	0	0,00	0	-19 779,40	-19 779,40
**	Investointien netto	0	0,00	0	-19 779,40	-19 779,40
86	Tekninen lautakunta					
860	Talonrakennus					
*	Investointihankinnat	-2 686 000	-30 000,00	-2 716 000	-1 684 795,23	1 031 204,77
*	Rahoitusosuudet yhte	9 000	0,00	9 000	9 900,00	900,00
**	Investointien netto	-2 677 000	-30 000,00	-2 707 000	-1 674 895,23	1 032 104,77
86	Tekninen lautakunta					
870	Julkinen käyttöön.					
*	Investointihankinnat	-769 000	0,00	-769 000	-673 479,53	95 520,47
**	Investointien netto	-769 000	0,00	-769 000	-673 479,53	95 520,47
86	Tekninen lautakunta					
880	Tekn.ltk irtain om.					
*	Investointihankinnat	-255 300	0,00	-255 300	-189 154,91	66 145,09
**	Investointien netto	-255 300	0,00	-255 300	-189 154,91	66 145,09

86	Tekninen lautakunta					
*	Investointihankinnat	-3 710 300	-30 000,00	-3 740 300	-2 547 429,67	1 192 870,33
*	Rahoitusosuudet yht.	9 000	0,00	9 000	9 900,00	900,00
**	Investointien netto	-3 701 300	-30 000,00	-3 731 300	-2 537 529,67	1 193 770,33
*	Investointihankinnat	-4 710 300	-261 480,54	-4 971 781	-3 608 033,20	1 363 747,34
*	Rahoitusosuudet yhteensä	9 000	0,00	9 000	9 900,00	900,00
*	Myyntit yhteensä	200 000	-188 730,00	11 270	134 698,51	123 428,51
**	Investointien netto	-4 501 300	-450 210,54	-4 951 511	-3 463 434,69	1 488 075,85

80 Kaupunginhallitus

801 Kiinteä omaisuus: Vuoden 2019 aikana kaupunki osti maata 9 kauppakirjalla yhteensä 36,88 ha. Lisäksi lunastamalla hankittiin tontin osa, jonka pinta-ala on 0,0121 ha. Tulopuolella on Karvoshovin myynti 23 427,43 euroa ja maanmyyntituottoja 2 995,02 euroa.

810 Kh irtain omaisuus: Hankittiin keskitetysti atk-kalustoa ja ohjelmistoja. Kaluston leasing-sopimuksia uusittiin ja vanhoja sopimuksia irtisanottiin. Tässä yhteydessä tuloutui Irtaimen omaisuuden myyntituottoja 108 276,06 euroa.

820 Kh aineeton käyttöomaisuus: Aineettomaan käyttöomaisuuteen varattiin talousarviossa määräraha valokuituhankkeen toteuttamiseen. Hanke jatkuu tilikaudella 2020. Hankkeen valmistuttua kaupungin sijoitus aktivoidaan muihin pitkävaikutteisiin menoihin Kuntajaoston kirjausohjeen mukaisesti.

85 Hyvinvointilautakunta

850 Hyvinvointilautakunnan Investoinnit: Kirjastolle on hankittu irtainta omaisuutta.

86 Tekninen lautakunta

860 Talonrakennus: Terveyskeskuksen osittaisen saneerauksen 2. vaiheen työt valmistuivat keväällä. Vanhan hammashoitolan muuttaminen apuvälinelainaamoksi ja kokoustilaksi valmistui vuoden alkupuolella. Kaupungintalon toimistojen pintarakenteiden uusimista ja tiivistyskorjausta jatkettiin lomituspalveluiden toimistoalueella. Kaupungintalon takaosalla hallituksen huoneen alueella uusittiin seinärakenteita sekä rakennettiin katos takaportaan kohdalle. Junttilan uuden koulun suunnittelu valmistui ja rakentaminen aloitettiin joulukuussa. Vilkanan päiväkodin lämmitysmuodon muutos öljylämmityksestä vesilämpöpumpuksi toteutettiin ja kohteelle haettiin ja saatiin energia-avustusta 9900 €. Uusi lämmitysjärjestelmä otettiin käyttöön vuoden 2020 alussa. Useamman vuoden aikana toteutettu keskusvalvomon järjestelmäpäivitys saatiin valmiiksi. Edellä mainittujen hankkeiden lisäksi toteutettiin vuosittaisia pienempiä talousarvion mukaisia korjausinvestointeja. Kyösti-Kallion koulun ja Lukion kuulusjärjestelmien uusiminen siirtyi myöhempään ajankohtaan. Vuoden aikana haetulla lisämäärärahalla saneerattiin nuorisotiloille uudet toimitilat Peltotien kiinteistön uusimpaan osaan.

870 Kunnallistekniikka: Rakennettiin kevyenliikenteen yhteys Petäjätien ja Pidisjärventien / VT27:n välille. Muuten kunnallistekniikan investoinnit painoutuivat päällysteiden ja vanhojen sadevesiviemärien uusimiseen.

875 Puistot- ja yleiset alueet: Yleisissä alueissa merkittävin investointi oli torin alueen pysäköintialueiden liikennejärjestelyt sekä torin muutostyöt. Hankkeen toteuttamiseen osallistuivat tilapalvelu, kunnallistekniikka, puistot ja yleiset alueet kukin omiin tehtäväalueisiinsa liittyvissä osioissa. Alueen viimeistelytyöt toteutetaan alkukesällä 2020. Lisäksi Puistot- ja yleiset alueet osiolla jatkettiin puistojen salaajien korjausinvestointeja, sekä tehtiin pieniä leikkipuistojen väline hankintoja. Konekeskukselle hankittiin uusi traktori ja työkoneita. Vanha kalusto myytiin huutokaupalla.

877 Liikuntapalkat: Liikunta-alueiden investoinnit painoutuivat Pyssymäelle, jonne rakennettiin tienalitus hiihtotunneli. Tienalituksen rakentaminen mahdollisti tien toisen puolen tehokkaamman käyttöönoton liikuntapalveluiden käyttöön.

	Investoinnit	Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	%
	Kustannuspalkoittain				
801	Kiinteä omaisuus				
100	Maanhankinta ja -myynti				
*	Investointihankinnat yhte	-489 992,00	-489 991,88	-0,12	100,00
*	Myynnit yhteensä	11 270,00	2 995,02	8 274,98	26,60
**	Investointien netto	-478 722,00	-486 996,86	8 274,86	101,70
801	Kiinteä omaisuus				
101	Rakennusten hankinta ja myynti				
*	Myynnit yhteensä	0,00	23 427,43	-23 427,43	0,00
**	Investointien netto	0,00	23 427,43	-23 427,43	0,00
801	Kiinteä omaisuus				
*	Investointihankinnat yhte	-489 992,00	-489 991,88	-0,12	100,00
*	Myynnit yhteensä	11 270,00	26 422,45	-15 152,45	234,40
**	Investointien netto	-478 722,00	-463 569,43	-15 152,57	96,80
810	Kh irtain omaisuus				
110	Kaupungin hallitus ATK-hankinta				
*	Investointihankinnat yhteensä	-1 193,04	-9 390,59	8 197,55	787,10
*	Myynnit yhteensä	0,00	8 705,44	-8 705,44	0,00
**	Investointien netto	-1 193,04	-685,15	-507,89	57,40
810	Kh irtain omaisuus				
115	Peruskoulu ATK-hankinnat				
*	Investointihankinnat yhteensä	-62 482,00	-24 714,23	-37 767,77	39,60
*	Myynnit yhteensä	0,00	98 445,93	-98 445,93	0,00
**	Investointien netto	-62 482,00	73 731,70	-136 213,70	-118,00
810	Kh irtain omaisuus				
116	Lukio ATK-hankinnat				
*	Investointihankinnat yhte	-6 303,08	-3 418,66	-2 884,42	54,20
**	Investointien netto	-6 303,08	-3 418,66	-2 884,42	54,20
810	Kh irtain omaisuus				
120	Varhaiskasvatus ATK-hankinnat				
*	Investointihankinnat yhteensä	-8 870,59	0,00	-8 870,59	0,00
*	Myynnit yhteensä	0,00	1 124,69	-1 124,69	0,00
**	Investointien netto	-8 870,59	1 124,69	-9 995,28	-12,70
810	Kh irtain omaisuus				
130	Teknien ATK-hankinnat				
*	Investointihankinnat yhteensä	-5 206,43	-9 067,00	3 860,57	174,20
**	Investointien netto	-5 206,43	-9 067,00	3 860,57	174,20

	Investoinnit	Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	%
810	Kh irtain omaisuus				
140	Hyvinvointi ATK-hankinnat				
*	Investointihankinnat yhteensä	866,60	-705,55	1 572,15	-81,40
**	Investointien netto	866,60	-705,55	1 572,15	-81,40
810	Kh irtain omaisuus				
142	Nuorisopalv ATK-hankinta				
*	Investointihankinnat yhteensä	0,00	-616,22	616,22	0,00
**	Investointien netto	0,00	-616,22	616,22	0,00
810	Kh irtain omaisuus				
143	Kirjasto ATK-hankinta				
*	Investointihankinnat yhteensä	-8 300,00	-7 920,00	-380,00	95,40
**	Investointien netto	-8 300,00	-7 920,00	-380,00	95,40
810	Kh irtain omaisuus				
*	Investointihankinnat yhteensä	-91 488,54	-55 832,25	-35 656,29	61,00
*	Myynnit yhteensä	0,00	108 276,06	-108 276,06	0,00
**	Investointien netto	-91 488,54	52 443,81	-143 932,35	-57,30
820	Arvopaperit				
201	Vesihuollon valokuituhank				
*	Investointihankinnat yhteensä	-650 000,00	-495 000,00	-155 000,00	76,20
**	Investointien netto	-650 000,00	-495 000,00	-155 000,00	76,20
820	Arvopaperit				
*	Investointihankinnat yhteensä	-650 000,00	-495 000,00	-155 000,00	76,20
**	Investointien netto	-650 000,00	-495 000,00	-155 000,00	76,20
850	Hyvinvointilautakunta				
500	Kirjasto				
*	Investointihankinnat yhteensä	0,00	-19 779,40	19 779,40	0,00
**	Investointien netto	0,00	-19 779,40	19 779,40	0,00
850	Hyvinvointilautakunta				
*	Investointihankinnat yhteensä	0,00	-19 779,40	19 779,40	0,00
**	Investointien netto	0,00	-19 779,40	19 779,40	0,00
860	Hankekoht.rakentaminen				
600	Investointikohteiden suunnittelu				
*	Investointihankinnat yhteensä	-20 000,00	-61 997,84	41 997,84	310,00
**	Investointien netto	-20 000,00	-61 997,84	41 997,84	310,00
860	Hankekoht.rakentaminen				
610	Päiväkotien pihojen kunnostus				
*	Investointihankinnat yhteensä	-25 000,00	-10 206,23	-14 793,77	40,80
**	Investointien netto	-25 000,00	-10 206,23	-14 793,77	40,80

	Investoinnit	Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	%
860	Hankekoht.rakentaminen				
611	Koulujen pihojen kunnostus				
*	Investointihankinnat yhteensä	-20 000,00	-23 273,73	3 273,73	116,40
**	Investointien netto	-20 000,00	-23 273,73	3 273,73	116,40
860	Hankekoht.rakentaminen				
620	Kaupungintalon kunnostus				
*	Investointihankinnat yhteensä	-150 000,00	-100 371,53	-49 628,47	66,90
**	Investointien netto	-150 000,00	-100 371,53	-49 628,47	66,90
860	Hankekoht.rakentaminen				
621	Keskusvalvomon järjestelmäpäivitys				
*	Investointihankinnat yhteensä	-60 000,00	-35 572,94	-24 427,06	59,30
**	Investointien netto	-60 000,00	-35 572,94	-24 427,06	59,30
860	Hankekoht.rakentaminen				
648	Junttilan tilaratkaisut				
*	Investointihankinnat yhteensä	-1 900 000,00	-684 055,00	-1 215 945,00	36,00
**	Investointien netto	-1 900 000,00	-684 055,00	-1 215 945,00	36,00
860	Hankekoht.rakentaminen				
661	Kirjaston lukusalin pinnat				
*	Investointihankinnat yhteensä	-31 000,00	-32 346,35	1 346,35	104,30
**	Investointien netto	-31 000,00	-32 346,35	1 346,35	104,30
860	Hankekoht.rakentaminen				
662	Lukion kuulutujärjestelmä				
*	Investointihankinnat yhteensä	-15 000,00	0,00	-15 000,00	0,00
**	Investointien netto	-15 000,00	0,00	-15 000,00	0,00
860	Hankekoht.rakentaminen				
675	Energiasäästöhankeet: 2019				
*	Investointihankinnat yhteensä	-60 000,00	-91 361,15	31 361,15	152,30
*	Rahoitusosuudet yhteensä	9 000,00	9 900,00	-900,00	110,00
**	Investointien netto	-51 000,00	-81 461,15	30 461,15	159,70
860	Hankekoht.rakentaminen				
676	KKKoulun äänentoistojärjestelmä				
*	Investointihankinnat yhteensä	-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00
**	Investointien netto	-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00
860	Hankekoht.rakentaminen				
682	TK saneeraus 2.vaihe				
*	Investointihankinnat yhteensä	-250 000,00	-451 361,49	201 361,49	180,50
**	Investointien netto	-250 000,00	-451 361,49	201 361,49	180,50

	Investoinnit	Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	%
860	Hankekoht.rakentaminen				
683	Neuvolan tilojen tiivistys				
*	Investointihankinnat yhteensä	-45 000,00	-63 387,15	18 387,15	140,90
**	Investointien netto	-45 000,00	-63 387,15	18 387,15	140,90
860	Hankekoht.rakentaminen				
684	Pirttirannan pk väliovet,				
*	Investointihankinnat yhteensä	-30 000,00	-29 615,95	-384,05	98,70
**	Investointien netto	-30 000,00	-29 615,95	-384,05	98,70
860	Hankekoht.rakentaminen				
685	Vilkuna, Nokela pk jäähditys				
*	Investointihankinnat yhteensä	-25 000,00	-20 788,59	-4 211,41	83,20
**	Investointien netto	-25 000,00	-20 788,59	-4 211,41	83,20
860	Hankekoht.rakentaminen				
686	Kotikeskus palohälytysjärjestelmä				
*	Investointihankinnat yhteensä	-35 000,00	-33 838,81	-1 161,19	96,70
**	Investointien netto	-35 000,00	-33 838,81	-1 161,19	96,70
860	Hankekoht.rakentaminen				
687	Nuoristotilojen muutostyö				
*	Investointihankinnat yhteensä	-30 000,00	-46 618,47	16 618,47	155,40
**	Investointien netto	-30 000,00	-46 618,47	16 618,47	155,40
860	Hankekoht.rakentaminen				
*	Investointihankinnat yhteensä	-2 716 000,00	-1 684 795,23	-1 031 204,77	62,00
*	Rahoitusosuudet yhteensä	9 000,00	9 900,00	-900,00	110,00
**	Investointien netto	-2 707 000,00	-1 674 895,23	-1 032 104,77	61,90
870	Kunnallistekniikka				
700	Kaavatiet ja klv rakentaminen				
*	Investointihankinnat yhteensä	-327 000,00	-41 178,35	-285 821,65	12,60
**	Investointien netto	-327 000,00	-41 178,35	-285 821,65	12,60
870	Kunnallistekniikka				
701	Kaavatiet ja kvl päällystäminen				
*	Investointihankinnat yhteensä	0,00	-123 746,17	123 746,17	0,00
**	Investointien netto	0,00	-123 746,17	123 746,17	0,00
870	Kunnallistekniikka				
710	SV-viemärit				
*	Investointihankinnat yhteensä	0,00	-20 473,79	20 473,79	0,00
**	Investointien netto	0,00	-20 473,79	20 473,79	0,00
870	Kunnallistekniikka				
720	Tievalaistus				
*	Investointihankinnat yhteensä	0,00	-2 114,29	2 114,29	0,00
**	Investointien netto	0,00	-2 114,29	2 114,29	0,00

	Investoinnit	Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	%
870	Kunnallistekniikka				
725	Liikenneturvallisuus				
*	Investointihankinnat yhteensä	-20 000,00	-11 800,81	-8 199,19	59,00
**	Investointien netto	-20 000,00	-11 800,81	-8 199,19	59,00
870	Kunnallistekniikka				
*	Investointihankinnat yhteensä	-347 000,00	-199 313,41	-147 686,59	57,40
**	Investointien netto	-347 000,00	-199 313,41	-147 686,59	57,40
875	Yleiset alueet				
750	Puistot, leikkik. muut yleiset alueet				
*	Investointihankinnat yhte	-46 000,00	-45 364,75	-635,25	98,60
**	Investointien netto	-46 000,00	-45 364,75	-635,25	98,60
875	Yleiset alueet				
755	Tori ja keskustan kunnostus				
*	Investointihankinnat yhteensä	-300 000,00	-274 002,77	-25 997,23	91,30
**	Investointien netto	-300 000,00	-274 002,77	-25 997,23	91,30
875	Yleiset alueet				
*	Investointihankinnat yhteensä	-346 000,00	-319 367,52	-26 632,48	92,30
**	Investointien netto	-346 000,00	-319 367,52	-26 632,48	92,30
877	Liikunta-alueet				
770	Liikuntaluoiden kunnossapito				
*	Investointihankinnat yhteensä	-30 000,00	-53 109,71	23 109,71	177,00
**	Investointien netto	-30 000,00	-53 109,71	23 109,71	177,00
877	Liikunta-alueet				
776	Pyssymäen hiihtotunnelli				
*	Investointihankinnat yhteensä	-36 000,00	-99 242,40	63 242,40	275,70
**	Investointien netto	-36 000,00	-99 242,40	63 242,40	275,70
877	Liikunta-alueet				
777	Pyssymäen alueen kehittäminen				
*	Investointihankinnat yhte	-10 000,00	-2 446,49	-7 553,51	24,50
**	Investointien netto	-10 000,00	-2 446,49	-7 553,51	24,50
877	Liikunta-alueet				
*	Investointihankinnat yhteensä	-76 000,00	-154 798,60	78 798,60	203,70
**	Investointien netto	-76 000,00	-154 798,60	78 798,60	203,70

	Investoinnit	Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	%
880	Tekn.ltk irtain omaisuus				
860	Ruokapalvelut laiteinvestoinnit				
*	Investointihankinnat yhteensä	-20 000,00	-20 312,16	312,16	101,60
**	Investointien netto	-20 000,00	-20 312,16	312,16	101,60
880	Tekn.ltk irtain omaisuus				
870	Puhdistuspalv. Laiteinvestoinnit				
*	Investointihankinnat yhteensä	-20 000,00	-17 793,54	-2 206,46	89,00
**	Investointien netto	-20 000,00	-17 793,54	-2 206,46	89,00
880	Tekn.ltk irtain omaisuus				
878	Taukovaunu, höyrystulatuskone				
*	Investointihankinnat yhteensä	-20 000,00	-15 068,00	-4 932,00	75,30
**	Investointien netto	-20 000,00	-15 068,00	-4 932,00	75,30
880	Tekn.ltk irtain omaisuus				
879	Taajamatraktori				
*	Investointihankinnat yhteensä	-170 000,00	-107 273,82	-62 726,18	63,10
**	Investointien netto	-170 000,00	-107 273,82	-62 726,18	63,10
880	Tekn.ltk irtain omaisuus				
880	Taajamatraktorin varusteet				
*	Investointihankinnat yhteensä	-25 300,00	-28 707,39	3 407,39	113,50
**	Investointien netto	-25 300,00	-28 707,39	3 407,39	113,50
880	Tekn.ltk irtain omaisuus				
*	Investointihankinnat yhteensä	-255 300,00	-189 154,91	-66 145,09	74,10
**	Investointien netto	-255 300,00	-189 154,91	-66 145,09	74,10
*	Investointihankinnat yhteensä	-4 971 780,54	-3 608 033,20	-1 363 747,34	72,60
*	Rahoitusosuudet yhteensä	9 000,00	9 900,00	-900,00	110,00
*	Myynnit yhteensä	11 270,00	134 698,51	-123 428,51	1 195,20
**	Investointien netto	-4 951 510,54	-3 463 434,69	-1 488 075,85	69,90

ULKOISET KOKONAISMENOT JA -TULOT

KOKONAISMENOT JA -TULOT	1 000 €									
ULKOISET	ALKUP. TA 2019	TA-MUUT.	MENOT 2019 TA:SSA 1 000 €	TOTEUT. TP 2019	POIK-KEAMA	ALKUP. TA 2019	TA-MUUT.	TULOT 2019 TA:SSA 1 000 €	TOTEUT. TP 2019	POIK-KEAMA
KÄYTTÖTALOUS:										
* toimintatuotot						10 343	351	10 694	10 399	295
* toimintakulut	78 090	1 240	79 331	79 767	-436					
TULOSLASKELMAOSA:										
* verotulot						32 774		32 774	32 769	5
* valtionosuudet						36 360		36 360	37 284	-924
* korkotuotot						140		140	167	-27
* muut rahoitustuotot						855		855	429	426
* korkokulut	200	0	200	118	82					
* muut rahoitusmenot	50	0	50	-460	510					
INVESTOINTIOSA:										
* Käyttöomaisuusinvest.	4 710	261	1 951	6 374	-4 423					
* Rahoitusosuudet Inv.						9		9	10	-1
* Käyttöm. myyntitulot						200	189	11	166	-155
RAHOITUSOSA:										
Antolainauksen muutokset										
* antolainojen lisäykset										
* antolainojen vähennykset						11	0	11	20	-9
Lainakannan muutokset										
* Pitkäaik. lainojen lis.						5 000	1 339	6 339	5 000	1 339
* Pitkäaik. lainojen väh.	1 951		1 951	1 951	0					
* Lyhytaik. lainojen muutos						730		730	1 000	-270
KOKONAISMENOT/										
-TUOTOT	85 001	1 501	83 483	87 750	-4 267	86 422	1 879	87 923	87 244	679

VUODEN 2019 VIRALLISET TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

TULOSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA

TASE

KONSERNITULOSLASKELMA

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

KONSERNITASE

TULOSLASKELMA

	2019	2018
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	6 075 667,47	5 976 179,30
Maksutuotot	1 297 998,82	1 226 024,46
Tuet ja avustukset	484 548,52	436 437,42
Vuokratuotot	2 006 612,16	1 642 751,17
Muut toimintatuotot	534 670,64	463 913,30
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	10 399 497,61	9 745 305,65
Valmistus omaan käyttöön	95 172,86	106 653,21
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-18 921 779,60	-18 472 792,24
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-4 471 905,22	-4 443 482,14
Muut henkilösivukulut	-613 411,52	-835 626,88
Palvelujen ostot	-49 901 149,76	-47 379 069,75
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 165 048,95	-3 065 200,94
Avustukset	-1 745 079,85	-1 516 016,44
Muut toimintakulut	-948 380,47	-680 885,90
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-79 766 755,37	-76 393 074,29
TOIMINTAKATE	-69 272 084,90	-66 541 115,43
Verotulot	32 768 990,37	31 178 492,79
Valtionosuudet	37 283 904,00	37 191 434,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	167 217,08	184 550,07
Muut rahoitustuotot	429 171,52	650 238,35
Korkokulut	-118 391,78	-115 441,68
Muut rahoituskulut	460 183,21	-679 694,65
VUOSIKATE	1 718 989,50	1 868 463,45
Polstot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset polstot	-2 294 046,96	-2 237 427,72
Satunnaiset erät		
TILIKAUDEN TULOS	-575 057,46	-368 964,27
Polstoeron lis.(-)tai väh.(+)	2 038,00	2 038,00
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)	0,00	750 000,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-573 019,46	383 073,73

RAHOITUSLASKELMA

KUNTA	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 718 989,50	1 868 463,45
Tulorahoituksen korjaukset	-31 246,10	-11 881,61
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 608 033,20	-6 374 050,64
Rahoitusosuudet investointimenoihin	9 900,00	263 243,58
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	165 944,61	88 779,68
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 744 445,19	-4 165 445,54
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen vähennykset	20 000,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000,00	6 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 951 093,70	-1 830 761,40
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000,00	-1 000 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varat ja pääoman muutokset	3 965,40	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	1 623,49	-2 436,11
Saamisten muutos	1 052 651,85	462 547,22
Korottomien velkojen muutos	-662 453,26	224 521,94
Rahoituksen rahavirta	4 464 693,78	3 853 871,65
RAHAVAROJEN MUUTOS	2 720 248,59	-311 573,89
RAHAVAROJEN MUUTOS	-2 720 248,59	311 573,89

TASE

VASTAAVAA	2019	2018
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	158 863,00	59 532,78
2. Muut pitkävaikutteliset meno	0,00	7 181,54
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	158 863,00	66 714,32
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	7 869 747,72	7 382 750,86
2. Rakennukset	36 487 368,71	35 442 985,88
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 049 959,79	8 294 872,46
4. Koneet ja kalusto	780 532,13	759 790,42
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 558 159,90	1 793 179,58
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	54 745 768,25	53 673 579,20
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	29 049 802,84	29 049 802,84
3. Muut lainasaamiset	1 224 434,00	1 244 434,00
4. Muut saamiset	209 134,59	204 084,59
Sijoitukset yhteensä	30 483 371,43	30 498 321,43
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	85 388 002,68	84 238 614,95
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I Vaihto-omaisuus		
4. Muu vaihto-omaisuus	7 140,27	6 079,86
5. Ennakkomaksut	2 073,23	4 757,13
Vaihto-omaisuus yhteensä	9 213,50	10 836,99
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
3. Muut saamiset	173 094,62	173 094,62
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	173 094,62	173 094,62
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	795 573,91	903 818,81
2. Lainasaamiset	641 000,00	1 232 304,00
3. Muut saamiset	223 957,55	346 830,36
4. Siirtosaamiset	324 484,88	554 715,02
Lyhytaikaiset saamiset yht.	1 985 016,34	3 037 668,19
Saamiset yhteensä	2 158 110,96	3 210 762,81
III Raholitusarvopaperit		
1. Osakkeet ja osuudet	4 455 239,08	4 600 033,05
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	86 417,47	489 878,29
3. Joukkovelkakirjalainasaamis	12 175 471,14	11 220 075,47

4. Muut arvopaperit	1 104 646,96	653 481,17
Rahoitusarvopaperit yht.	17 821 774,65	16 963 467,98
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yht.	2 536 536,01	670 420,28
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	22 525 635,12	20 855 488,06
VASTAAVAA YHTEENSÄ	107 913 637,80	105 094 103,01
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	35 757 137,18	35 757 137,18
III Muut omat rahastot	1 642 178,45	1 642 178,45
IV Edellisten tilikausien yli/alijäämä	6 625 976,76	6 242 903,03
V Tilikauden yli/alijäämä	-573 019,46	383 073,73
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	43 452 272,93	44 025 292,39
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1. Poistoero	32 623,55	34 661,55
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR.YHT	32 623,55	34 661,55
PAKOLLISET VARAUKSET		
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
2. Lahjoitusrahastojen pääoma	17 363,88	17 363,88
3. Muut toimeksiantojen pääoma	3 965,40	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHT.	21 329,28	17 363,88
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
2. Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	28 850 004,00	26 221 432,00
7. Muut velat	2 100,42	2 598,25
Pitkäaikainen vieras po. yht.	28 852 104,42	26 224 030,25
II Lyhytaikainen		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 371 428,00	1 951 093,70
4. Lainat muilta luotonantajilta	26 000 000,00	25 000 000,00
5. Saadut ennakot	313,18	-9,00
6. Ostovelat	2 749 741,79	2 442 975,98
7. Muut velat	450 021,16	459 456,29
8. Siirtovelat	3 983 803,49	4 939 219,97
Lyhytaikainen vieras po. yht.	35 555 307,62	34 792 754,94
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	64 407 412,04	61 016 785,19
VASTATTAVAA	107 913 637,80	105 094 103,01

KONSERNITULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA	2019	2018
Toimintatuotot	68 935 878,17	65 748 405,28
Toimintakulut	-136 050 646,29	-130 563 906,79
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-36 582,71	39 793,87
Toimintakate	-67 151 350,84	-64 775 707,64
Verotulot	32 524 063,89	30 940 858,15
Valtionosuudet	41 881 148,16	41 942 861,84
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	190 646,44	185 569,61
Muut rahoitustuotot	475 648,93	730 694,33
Korkokulut	-676 906,39	-719 088,99
Muut rahoituskulut	655 552,98	-507 479,23
Vuosikate	7 898 803,17	7 797 708,07
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-7 537 800,80	-6 808 944,51
Omistuksen eliminointi erot	856 009,27	188,85
Satunnaiset erät		426 409,29
Tilikauden tulos	1 217 011,64	1 415 361,71
Tilinpäätössiirrot	-163 923,51	497 770,99
Tilikauden verot	-34 899,98	-53 930,02
Laskennalliset verot	176 468,31	239 555,06
Vähemmistöosuudet	1 390,25	9 208,84
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	1 196 046,71	2 107 966,58

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 898 803,17	7 797 708,07
Satunnaiset erät		426 409,29
Tilikauden verot	-34 899,98	-53 930,02
Tulorahoituksen korjauserät	-134 885,70	-457 587,82
Toiminnan rahavirta yhteensä	7 729 017,49	7 712 599,52
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 999 287,81	-13 450 229,85
Rahoitusosuudet investointi menoihin	496 924,82	272 183,33
Pysyvien vastaavien luovutustulo	210 855,02	571 984,87
Investointien rahavirta yhteensä	-8 291 507,97	-12 606 061,65
Toiminnan ja investointien rahavirta	-562 490,48	-4 893 462,13
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-1 493,18	-2 488,57
Antolainojen vähennykset	681	1 986,25
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 329 500,00	18 367 500,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 291 863,90	-5 933 407,01
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 217 187,34	-5 232 790,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	125 588,39	62 840,79
Vaihtomaisuuden muutos	375,48	90 782,49
Saamisten muutos	-200 679,01	587 830,31
Korottomien velkojen muutos	-314 567,98	-384 681,32
Rahoituksen rahavirta yhteensä	1 864 728,15	7 557 572,96
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 302 237,67	2 664 110,82
Rahavarat 31.12	31 589 318,26	30 287 080,59
Rahavarat 1.1.	30 287 080,59	27 624 395,01
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 302 237,67	2 662 685,57

KONSERNITASE

KONSERNI TASE	2019	2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet:		
Aineettomat oikeudet	460 582,89	363 869,57
Muut pitkävaikutteiset menot	187 702,01	198 524,32
Ennakkomaksut	72 230,84	84 343,59
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	720 515,73	646 737,47
Aineelliset hyödykkeet:		
Maa- ja vesialueet	8 865 018,09	8 147 565,03
Rakennukset	101 020 722,25	100 835 774,39
Klinteät rakenteet ja laitteet	10 876 571,64	10 661 453,02
Koneet ja kalusto	10 826 986,73	11 491 024,80
Muut aineelliset hyödykkeet	2 563 234,99	2 695 712,50
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 922 806,36	2 472 355,88
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	137 075 340,07	136 303 885,62
Sijoitukset:		
Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet		
Osakkuusyhtiöosuudet	1 433 562,74	1 511 155,98
Muut osakkeet ja osuudet	1 622 952,12	1 635 183,04
Muut lainasaamiset	2 615,68	3 296,68
Muut saamiset	852 935,34	846 392,17
Sijoitukset yhteensä	3 912 065,88	3 996 027,86
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	78 271,77	121 848,11
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	5 200,68	4 847,88
Muut toimeksiantojen varat	449 844,31	222 692,05
Toimeksiantojen varat yhteensä	533 316,77	349 388,04
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus:		
Aineet ja tarvikkeet	436 921,46	455 752,41
Keskeneräiset tuotteet	158 969,19	154 407,89
Valmiit tuotteet	16 578,08	
Ennakkomaksut	2 073,23	4 757,13
Vaihto-omaisuus yhteensä	614 541,96	614 917,43
SAAMISET		
Pitkääkaiset saamiset:		
Muut saamiset	284 048,84	187 212,14
Lyhytjäiset saamiset		
Myyntisaamiset (ly)	4 622 371,57	4 475 320,19
Lainasaamiset (ly)	61 000,00	132 304,00

Muut saamiset (ly)	1 216 000,29	1 153 278,49
Siirtosaamiset (ly)	1 594 016,76	1 628 643,63
Saamiset yhteensä	7 777 437,46	7 576 758,46
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	4 455 476,64	4 600 270,61
Sijoitukset rahamarkkinainstrumenteihin	257 632,71	652 774,27
Joukkovelkakirjalainasaamiset	12 175 471,14	11 220 075,47
Muut arvopaperit	2 655 125,69	2 285 553,80
Rahoitusarvopaperit yhteensä	19 543 706,18	18 758 674,15
Rahat ja pankkisaamiset	12 045 612,07	11 528 406,43
VASTAAVAA YHTEENSÄ	182 222 536,12	179 774 795,46
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	35 757 137,18	35 757 137,18
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma	3 817,87	3 817,87
Arvonkorotusrahasto	27 303,31	27 303,31
Muut omat rahastot	1 963 044,54	1 960 869,67
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	16 137 300,39	14 375 099,09
Tilikauden yli-/alijäämä	1 196 046,71	2 107 966,58
Oma pääoma yhteensä	55 084 650,01	54 232 193,70
Vähemmistöosuudet	117 218,00	956 969,96
POISTOERO JA VAPPAEHT.VARAUK.		
Poistoero		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	718 607,16	825 398,31
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	78 271,77	121 848,11
Lahjoitusrahastojen pääomat	27 188,06	23 048,97
Muut toimeksiantojen pääomat	659 438,28	310 483,93
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	764 898,12	455 381,00
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	69 878 270,20	69 413 192,54
Lainat konsernin sisältä		
Saadut ennakot	2 100,42	2 598,25
Liittymismaksut ja muut velat	3 464 821,47	3 397 643,18
Laskennalliset verovelat	1 234 010,67	941 389,58

Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	74 579 202,76	73 754 823,55
Lyhytaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (ly)	6 795 463,64	6 005 717,85
Lainat muilta luotonantajilta (ly)	26 000 000,00	25 000 000,00
Lainat konsernin sisältä (ly)		
Saadut ennakot (ly)	298 374,63	527 191,84
Ostovelat (ly)	6 292 442,86	5 257 517,10
Liittymismaksut ja muut velat (ly)	1 425 719,38	1 349 236,41
Siirtovelat (ly)	10 136 839,31	11 403 951,05
Laskennalliset verovelat (ly)	9 120,27	7 839,94
Lyhyt aikainen vieras pääoma yhteensä	50 957 960,07	49 551 454,18
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	182 222 536,12	179 776 220,71
TASE ERO	0	-1 425,25
		Oys alkusaldoja muutettu

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laadinnassa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon. Arvostusperusteena on hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo kunnan palveluntuotannossa, eikä osakkeista ole tehty arvonalennuksia. Arvostusperiaatteessa on huomioitu Kuntajaoston ohje.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihinta -periaatteen mukaiseen hankintamenoon tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoonsa. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Lomapalkkavaraukset

Henkilöstön lomapalkkavaraukset on jaksotettu vuosilomaoikeuden mukaan.

Johdannaissopimukset

Kaupungilla ei ole voimassa olevia koronvaihtosopimuksia.

Edellisen tilikauden vertailukelpoisuus

Tuloslaskelman ja taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta.

Oikaisut, jotka on tehty edelliseltä tilivuodelta esitettäviin tietoihin

Ei tarvetta liitetietoon.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Ei tarvetta liitetietoon.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laajuus

	Yhdistelty	El yhdistelty
Tytäryhtiöt	7	
Kuntayhtymät	5	
Osakkuusyhteisöt	3	
Yhteensä	14	

Nivalan kaupungin konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt rivi riviltä 100 %:sti, sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty, sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Kiinteistöverot on eliminoitu.

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset

Kuntajaoston yleisohje 2015 on otettu huomioon poistoeron ja vapaaehtoisten varausten käsittelyssä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymäosuuksien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnista syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaaisu

Tytäryhtiöiden suunnitelmapoistoja ei ollut tarvetta oikaista, koska poistot on laskettu kaupungin poistosuunnitelmaa vastaavan yhtiökohtaisen poistosuunnitelman mukaisesti.

Kuntayhtymät

Kuntayhtymien taseet ja niiden liitetiedot on yhdistelty lukuarvoiltaan omistusosuuden mukaisesti.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöistä on yhdistelty konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Poikkeavat arvostus ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Ei tarvetta liitetietoon.

Poikkeavat tilikaudet ja edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Teollisuuskylän ja Vesihuollon vähemmistöosuudet ovat pienentyneet. Uutena tytäryhtiönä on yhdistelty Kuitu Oy.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Toimintatuotot tehtäväalueittain**

	Kunta		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Yleishallinto	5 385 369	5 128 146		
Sosiaali- ja terveystoimet				
Opetus- ja kulttuuripalvelut	892 965	1 034 864		
Hyvinvoinnin toimiala	85 506	62 545		
Tekniset palvelut	4 035 657	3 519 751		
Toimintatuotot yhteensä	10 399 498	9 745 306	68 935 878	65 748 405

Toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä.

Verotulojen erittely

Verotulot	TA 2019	TP 2019	TP 2018
Kunnan tulovero	29 090 005	29 012 903,26	27 573 329,75
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 235 000	1 238 042,69	1 129 630,53
Kiinteistövero	2 449 000	2 518 044,42	2 475 532,51
Verotulot yhteensä	32 774 005	32 768 990,37	31 178 492,79

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet	2019	2018	2017
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus	37 782 185	38 180 803	38 168 153
Valtionosuuksien tarkastus	467 229		
Siitä erotettu verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	11 062 684	11 369 240	11 109 136
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-965 486	-989 379	-1 045 491
Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotus			
Valtionosuudet yhteensä	37 283 928*	37 191 424	37 122 662

*) Kirjatut valtionosuudet 37 283 904. Ero 24 euroa.

Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalveluiden ostoihin ja muihin ostoihin

Palvelujen ostojen erittely	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	43 486 666,31	41 907 927,29
Muiden palvelujen ostot	6 414 483,45	5 471 142,46
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	49 901 149,76	47 379 069,75

Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltyinä (Kuntal.19.2§)

Ei tarvetta liitetietoon

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Ennen 1.1.2013 valmistuneiden hyödykkeiden poistot lasketaan kaupunginvaltuuston 1996 hyväksymän suunnitelman mukaan. Kaupunginhallitus on tarkentanut valtuuston 1996 hyväksymää poistosuunnitelmaa 16.12.2013 §225. Käyttöomaisuuskirjanpitoon aktivoidaan aineellisen ja aineettoman omaisuuden hankintameno, joka on yli 10.000 euroa. Hyödyke, joka koostuu useasta eri komponentista, joiden yhteenlaskettu hankintameno ylittää 10.000 euroa, kirjataan käyttöomaisuuskirjanpitoon. Vuosikuluksi kirjataan käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa. Poistojen aloitusajankohdat määräytyvät hyödykkeen valmistusajankohdan mukaan: 1.1.-30.6. valmistuneesta hyödykkeestä lasketaan poisto koko vuodelle. 1.7.-31.12. valmistuneesta hyödykkeestä lasketaan puolen vuoden poisto.

Poistojen laskennan perusteena on hyödykkeen taloudellinen käyttöaika. Poistosuunnitelmaa arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä, jotta valittu poistomenetelmä ja poistoaika vastaavat hyödykkeen taloudellista käyttöaikaa.

Perusparannuskohteen poistoaika määritellään yhdessä kyseisen rakennuksen menojäännöksen kanssa määrittämällä perusparannetun rakennuksen arvioitu jäljellä oleva aika palvelutuotannossa. Perusparannusmeno poistetaan omana kohtanaan, eikä sitä yhdistetä alkaisempaan menojäännökseen, mutta perusparannusmenon ja aiemman menojäännöksen jäljellä olevan poistoaajan tulee olla yhdenmukainen. Uudisrakennuksen tai olemassa olevan kiinteistön peruskorjauksen yhteydessä tehty ensikertainen kalustaminen kuuluu investoinnin kokonaiskustannuksiin, ja lähtee poistolaskentaan yhtenä kohteena.

Poistosuunnitelma 1.1.2013 alkaen, Nivalan kaupunginhallitus 16.12.2013 §225

POISTOSUUNNITELMA	Poistoaika pääryhmittäin (KV 14.11.2013)	Poistoaika 1.1.2013 alkaen (KH 16.12.2013)	POISTOMENETELMÄ
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	5 – 10 v.		Tasapoisto
Tietokoneohjelmistot	3 – 5 v.		Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3 – 5 v.		Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	Ei poistoa	
Rakennukset	20 – 50 v.		
Asuinrakennukset		50 v.	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset			
kiviset		50 v.	Tasapoisto
puiset		40 v.	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset			
kiviset		30 v.	Tasapoisto
puiset		20 v.	Tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset		30 v.	Tasapoisto
Talusrakennukset		20 v.	Tasapoisto
Kiinteät laitteet ja rakenteet	10 – 40 v.		
Maa- ja vesirakenteet			
Kadut, tiet torit, puistot		20 v.	Tasapoisto
Sillat, laiturit, uimalat		25 v.	Tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet		20 v.	Tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet			
Sähköjohdot, ulkovalaistus		20 v.	Tasapoisto
Viemäriverkko		40 v.	Tasapoisto
Viemäri- yms. laitojen koneet & laitteet		20 v.	Tasapoisto
Muut johtoverkostot ja laitteet		15 v.	Tasapoisto
Kiinteät koneet, laitteet rakenteet		15 v.	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3 – 15 v.		

Rautaiset alukset		15 v.	Tasapoisto
Muut alukset ja uivat työkoneet		15 v.	Tasapoisto
Raskaat kuljetusvälineet		15 v.	Tasapoisto
Kevyet kuljetusvälineet		10 v.	Tasapoisto
Raskaat työkoneet		15 v.	Tasapoisto
Kevyet työkoneet		10 v.	Tasapoisto
Atk-laitteet		4 v.	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet		5 v.	Tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	Ei poistoa	Ei poistoa	
Luonnonvarat	Ei poistoa	Ei poistoa	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	Ei poistoa	
Muut aineelliset hyödykkeet	Ei poistoa	Ei poistoa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	Ei poistoa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset	Ei poistoa	Ei poistoa	
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	Ei poistoa	

Keskimääräiset poistot ja investoinnit vuosina 2017-2021

Suunnitelman mukaiset poistot	2 358 908,99
Poistonalaisten investointien omahankintameno	3 971 277,64
Poikkeama €	-1 612 368,65
Poikkeama %	-40,6%

Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

Ei tarvetta liitetietoon

Olennaiset muihin toimintatuottoihin sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

Myyntivoitot ja -tappiot	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot		11 882	8 275	11 882
Rakennusten myyntivoitot				
Muut myyntivoitot	6 617		30 291	
Myyntivoitot yhteensä	6 617	11 882	38 566	11 882
Muut toimintakulut				
Maa-alueiden myyntitappio				
Kilinteistöjen ja osakkeiden myyntitappio			7 319	
Tappiot yhteensä			7 319	

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Ei tarvetta liitetietoon.

Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät olennaiset osinkotuotot ja peruspääoman korkotuotot

Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä, muista yhteisöistä ja peruspääoman korot. Ei tarvetta liitetietoon.

Poistoeron muutos

Erittely poistoeron muutoksista	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	61 755	-
Sumu-poistojen ja verotuspoistojen erotus	17 556	-
Polstoeron muutokset yhteensä	79 311	-

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotusten periaatteet ja arvonnäätymenettelmät

2019 ei ole tehty arvonkorotuksia. Alaskirjauksia on tehty PPSHP:n tilinpäätöksessä - 7 392 842 euroa, josta Nivalan konsernitilinpäätökseen kohdentuu -167 817,53 euroa. 2018 purku on tehty Jedun tilinpäätöksessä.

Arvonkorotukset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.		47 944		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku		-47 944		
Arvo 31.12.		0,00		
Rakennukset				
Arvo 1.1.		470 397		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku		-470 397		
Arvo 31.12.				
Arvonkorotukset yhteensä	0	-518 341		

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet											
	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat olkeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakko-	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko-	Yhteensä
			mak							maksut ja kesk.er.h.	
Poistamaton hankintam	59 532,78	7 181,54		66 714,32	7 382 750,88	35 442 985,88	8 294 872,48	758 790,42		1 793 179,88	53 673 579,20
Lisäykset tilikauden alku	37 936,98			37 936,98	489 991,88	788 099,84	432 856,72	348 713,87		1 505 284,11	3 565 046,22
Rahoitusosuudet tilikau				0,00			0,00	-9 900,00			-9 900,00
Vähennykset tilikauden				0,00	-2 995,02	-23 427,43		-108 276,06			-134 698,51
Siirot erien välillä	101 417,98			101 417,98		1 833 710,81	0,00	5 175,00		-1 740 303,79	-101 417,98
Tilikauden poisto	-40 024,74	-7 181,54		-47 206,28		-1 354 000,39	-677 869,39	-214 970,90			-2 246 840,68
Arvonlennukset ja niiden palautukset						0,00					0,00
Poistamaton hankintam	158 863,00	0,00	0,00	158 863,00	7 869 747,72	36 487 368,71	8 049 959,79	780 532,13		1 558 159,90	54 745 788,25
Arvonkorotukset											0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	158 863,00	0,00		158 863,00	7 869 747,72	36 487 368,71	8 049 959,79	780 532,13	0,00	1 558 159,90	54 745 788,25
Oleelliset lisäpoistot											
Erittely oleellaisista lisä											

Sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet				
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	19 288 018	452 490	8 124 800	1 184 494	29 049 802
Lisäykset					
Vähennykset					
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.	19 288 018	452 490	8 124 800	1 184 494	29 049 802
Arvonlennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	19 288 018	452 490	8 124 800	1 184 494	29 049 802

Nivalan Vesihuollon kautta omistettu osuus Nivalan Kuitu Oy:n osakkeista

	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Jvk-laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.		1 244 434		204 084	1 448 518
Lisäykset				5 050	5 050
Vähennykset		-20 000			-20 000
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.		1 224 434		209 135	1 433 569
Arvonlennukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.		1 224 434		209 135	1 433 569

Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Kotipaikka	Kaupungin omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta / tapplost
Tytäryhteisöt						
Nivalan Kaukolämpö Oy	Nivala	100 %	100 %	670	15 314	91
Nivalan Kultu Oy	Nivala	99,27 %	100 %	-104	163	-117
Nivalan Liikuntakeskus Oy	Nivala	98,93 %	98,93 %	3 078	4 403	-148
Nivalan Teollisuuskylä Oy	Nivala	100 %	100 %	11 845	16 767	86
Nivalan Vesihuolto Oy	Nivala	99,27 %	99,27 %	3 570	2 217	-108
Nivalan Vuokrakodit Oy	Nivala	100 %	100 %	2 062	7 858	118

Klinterstö Oy Kesti	Nivala	100 %	100 %	187	3 749	34
			Yhteensä	21 308	50 367	-162
Kuntayhtymät						
Jokilaaksojen musiikkiopisto kuntayhtymä	Nivala	24,64 %	24,64 %	6	37	0
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä JEDU	Nivala	16,00 %	16 %	4 922	730	2
Peruspalvelukuntayhtymä Kallio	Ylivieska	33,61 %	33,61 %	963	5 861	2
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Oulu	2,58 %	2,58 %	38	203	1
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	Oulu	2,27 %	2,27 %	3 619	6 552	153
			Yhteensä	9548	13 383	158
Osakkuusyhteisöt						
Kuntien Hetupalvelut Oy	Ylivieska	29 %	29 %	21	117	0
Nivalan Työpajasäätiö	Nivala	45,36 %	45,36 %	38	60	8
Vesikolmio	Nivala	20,25 %	20,25 %	1 187	5 841	0
			Yhteensä	1 246	6 018	8

Konsernin yli- aliparlarvot

Konsernin yli-/aliparlarvot 2019	Hankintahinta	Osuus % pääomasta	Peruspää-oma	Nivalan kaup.osuus	Yli-/aliparlarvot
Nivalan Liikuntakeskus Oy	5 479 449,83	98,93	5 538 689,92	5 479 425,94	23,89
Nivalan Kaukolämpö Oy	36 160,40	100,00	36 160,41	36 160,41	-0,01
Nivalan Teollisuuskylä Oy	11 140 571,47	100,00	11 232 402,08	11 232 402,08	-91 830,61
Nivalan Vesihuolto Oy	339 983,28	99,27	412 060,42	409 052,38	-69 069,10
Koy Nivalan Vuokrakodit	1 070 826,29	100,00	898 291,72	898 291,72	172 534,57
Koy Kesti	141 026,85	100,00	142 368,99	142 368,99	-1 342,14
Ppky Kallio	911 785,49	33,61	2 712 802,54	911 772,93	12,56
Jokil. Musiikkiopisto Ky	5 733,53	24,64	23 609,04	5 817,27	-83,74
JEDU Jokilaakson kky	3 835 840,33	16,00	16 641 031,54	2 662 565,05	1 173 275,28
Po-Po Liitto	11 264,22	2,58	436 079,09	11 250,84	13,38
Po-Po sairaanhoitopiiri	3 360 176,53	2,27	148 151 170,77	3 363 031,58	-2 855,05
Yhteensä	26 332 818,22				
Tyttäret	18 208 018,12	1 080 000,00	19 288 018,12	Tilin 1201 saldo 31.12.2019	
Kuntayhtymät	8 124 800,10			Tilin 1203 saldo 31.12.2019	

Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä ja osakkuusyhteisöiltä

Saamisten erittely	2019		2018	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		192 381		236 469
Lainasaamiset	1 244 434	580 000	1 244 434	1 100 000
Muut saamiset	121 463		121 463	
Siirtosaamiset				5 825
Yhteensä	1 345 897	772 381	1 365 897	1 342 294
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		174 010		156 922
Lainasaamiset				
Muut saamiset	173 095		173 095	
Siirtosaamiset				
Yhteensä	173 095	174 010	173 095	156 922
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		28 530		
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		28 530		
Saamiset yhteensä	1 518 992	974 921	1 538 992	1 499 216

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Tasausrahastolaskutus (PPSHP)	66 515			
Siirtyvät korot		17 135	4 252	17 134
Takausprovisiot	188 392	233 569	188 392*	
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	38 600	43 342	149 145	114 879
Hankeavustukset, EU-tuet, Ely korvaukset	41 159	83 622	92 056	
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	53811	165 792	53 811	165 792
Työllisyysrahasto koulutuskorvaus			18 009	
Jokilaaksojen musiikkiopisto				5 248
Muut tulojäämät		84 620		
Lastaustien saaminen PPM liitto				212 432
Tapaturmavakuutus maatalouslomitusta				27 795
Muut saamiset	84 435	1 000 564	6 512	11 434
Tulojäämät yhteensä		1 628 644	323 785	554 715
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä		1 628 644	323 785	554 715

*Vuoden 2019 tilinpäätöksessä takausprovisiot on kirjattu myyntisaamiin.

Rahoitusarvopaperit

Rahoitusarvopaperien tasearvot 31.12.	2019	2018
Osakkeet ja osuudet		
Markkina-arvo	5 310 968	4 779 229
Kirjanpito	4 455 239	4 600 033
Erotus	855 729	179 196
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Markkina-arvo	110 437	489 860
Kirjanpito	86 417	489 878
Erotus	24 020	-18
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Markkina-arvo	12 661 201	11 254 536
Kirjanpito	12 175 471	11 220 075
Erotus	485 730	34 461
Muut arvopaperit		
Markkina-arvo	1 135 247	653 481
Kirjanpito	1 104 647	653 481
Erotus	30 600	0
Yhteensä rahoitusarvopaperit	17 821 774	16 963 468

Tasearvot 31.12	2019	2018
Osakkeet	4 455 239	4 600 033
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	86 417	489 878
Joukkovelkakirjalainat ja obligatiot	12 175 471	11 220 075
Muut arvopaperit	1 104 647	653 481
Talletukset	50 124	6 352
Yhteensä	17 871 898	16 969 819
Sijoitusten hoitopalkkiot	36 715	33 857
Arvonlennukset		
Osakkeet		219 769
Muut rahamarkkinainstrumentit		298
Joukkovelkakirjalainat	31 087	337 543
Muut sijoitukset	46 538	56 704
Arvonlennukset tilikaudella yhteensä	79 954	614 313
Ed. tk:n siirtyneen arvonlennuksen palautus	614 313	6 100
Tilinpäätökseen kirjatut arvonlennukset	-534 359	608 213
Korkotuotot sijoituksista	71 344	90 038
Osingot	0	0
Myyntivoitot	374 938	597 675
Myyntitappiot	37 452	37 568
TUOTOT	446 282	687 713
KULUT	115 077	651 882
NETTO	331 205	35 831

Lainan liikenteeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääomaalennukset

Ei tarvetta liitetietoon.

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	35 757 137	35 757 137	35 757 137	35 757 137
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	35 757 137	35 757 137	35 757 137	35 757 137
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	3 818	3 818		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	27 303	545 645		
Lisäykset				
Vähennykset		-518 342		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	27 303	27 303		
Muut omat rahastot				
Investointirahaston pääoma 1.1.	1 618 283	2 368 283	1 618 283	2 368 283
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta		750 000		750 000
Investointirahaston pääoma 31.12.	1 618 283	1 618 283	1 618 283	1 618 283
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	20 100	20 100	20 100	20 100
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta				
Vahinkorahaston pääoma 31.12.	20 100	20 100	20 100	20 100
Juhlavuoden rahasto 1.1.	2 709	2 709	2 709	2 709
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta				
Juhlavuoden rahaston pääoma 31.12.	2 709	2 709	2 709	2 709
Taidehankintarahasto 1.1.	1 087	1 087	1 087	1 087
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta				
Taidehankintarahaston pääoma 31.12.	1 087	1 087	1 087	1 087
Muut rahastot 31.12	2 174	318 691		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	1 963 044	1 960 870	1 642 179	1 642 179
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	16 137 300	14 375 099	6 625 976	6 242 903
PPSHP:n muut rahastot 31.12.	198 776			
siirto rahastoon	25 770			
siirto rahastosta	19 583			
Pohjois-Pohjanmaan liitto siirto rahastosta	4 012,50			
Eliminointiero				
Siirto rahastosta	23 595			
Siirto rahastoon	25 770			

Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	16 137 300	14 375 099	6 625 976	6 242 903
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 196 046	2 107 967	-573 019	383 074
Oma pääoma yhteensä	55 084 650,01	54 232 194	43 452 273	44 025 293

Erittely poistoeroista

	2019	2018
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	32 624	34 662
EVL-poistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	32 624	34 662

Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraus				
Vahingonkorvausvaraus				
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu Ppshp ky	783 455	738 457		
Muut pakolliset varaukset yhteensä				

Vieras pääoma

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät 5v. tai pidemmän ajan kuluessa

	2019	2018
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	20 050 000	18 735 714
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Sirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	20 050 000	18 735 714,00

Pitkäaikaisten muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut velat				
Liittymismaksut	193 571	3 397 643		
Muut velat	3 750 000	2 598	2 100	2 598
Muut velat yhteensä	3 943 571	3 400 241	2 100	2 598

Vieraan pääoman erät konserni- ja osakkuusyhteisöille

	2019		2018	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		105 147		131 353
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		105 147		131 353
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 460 610		1 175 950
Muut velat				
Siirtovelat		664 030		
Yhteensä		2 124 640		1 175 950
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä				
Velat yhteensä		2 229 787		1 307 303

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	124 680	55 638		
Menojäämät				
Palkkojen jaksotukset	3 308 659	4 347 991	2 432 511	2 362 148
Korkojaksotukset			31 883	17 555
Opetushallitus tutoropettaja			19 232	
Eläkemaksut Keva/KVTEL-JA VEL maksut		238 594	377 437	257 249
Varhemaksu				19 919
Keva eläkemenoperusteinen maksu			14 246	
Palautus MELA:lle			140 354	510 594
Ppky Kallio lopullinen kuntaosuus			664 030	1 151 369
Opetushallitus				91 924
Opetushallitus tasa-arvoraha			15 211	
Potilasvakuutusvelka		94 595		
Kirjaston hanke/Ensin Eskarit				17 159
Verotilitysvelka				293 844
Maaseutuhallinnon palautukset			50 164	26 382
Vakuutusmaksujaksotus			126 859	140 988
Tasausrahasto PPSH	66 515	187 083		

Jokilatvan opisto			14 702	
Agrohankkeen omarahoitusosuus			33 443	
Agrohankkeen osatoteutt. kustann. velaksi			13 200	
Jokilaaksojen pelastuslaitos lopullinen			15 377	
Kansainvälisyys hankkeet			2 681	
Hetapalveluiden loppulasku			6 902	
Muut menojäämät	482 728	6 480 050	25 571	50 089
Menojäämät yhteensä		11 403 951	3 983 803	4 939 219
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 982 582	11 403 951	3 983 803	4 939 219

Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

Kuntatodistuslumiin käyttöoikeus on enintään 35 Meur, josta 31.12.2019 tilinpäätöshetkellä käytössä oli 26 Meur.

VAKUUDET, VASTUUSITOUMUKSET JA TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 525 600	3 868 088		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	17 451 597	5 101 411		
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	17 451 597	5 101 411		

Vakuudet, jotka kunta on antanut muiden omlen sitoumusten kuin velkojen vakuudeksi

Ei tarvetta liitetietoon 2019.

Vakuudet, jotka kunta on antanut samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			57 954 025	59 276 625
Jäljellä oleva pääoma			37 255 337	39 830 342
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	10 455 289	10 455 289	10 455 289	10 455 289
Jäljellä oleva pääoma	6 951 085	6 943 859	6 951 085	6 943 859
Takaukset konserniyhtiön velasta				
Nivalan Kaukolämpö Oy			12 000 000	12 705 886
Nivalan Teollisuuskylä Oy			14 679 202	16 309 427
Kiint. Oy Nivalan Vuokratodit			4 485 708	4 755 318
Nivalan Liikuntakeskus Oy			3 328 900	3 201 500
Kiinteistö Oy Kesti			2 761 526	2 858 210
Takaukset muiden velasta				
Oy Vesikolmio	5 664 610	5 617 659	5 664 610	5 617 659
Nivalan Vanhustenkotilyhdistys Ry			958 248	958 587
Vestia Jätehuolto/Jokilaaksojen Jäte Oy	328 225	367 613	328 225	367 613
Takaukset yhteensä 31.12.	6 951 085	6 943 859	44 206 422	46 774 201

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta

	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta 31.12.	64 639 903	61 742 041
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuusta 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	42 529	39 666

Vuokra- ja leasingvastuut

Leasingvastuiden yhteismäärä	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	190 704	128 438	86 295	59 879
Myöhemmin maksettavat	512 480	312 740	153 057	38 419
Yhteensä	703 184	441 178	239 352	98 298

Leasingsopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt ja vastuut

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Ppshp, kertyneen alijäämän kuntavastuu		123 765		123 765
Vuokravastuut, voimassa 30.11.2027	532 720	505 600		
Ppshp vammaispalvelun tuetun asumisen vastuu	3 476	255 274		
Sopimusvastuut yhteensä				
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset				
Käypä arvo		-8 506		
Kohde-etuuden arvo		643 403		
Arvonlisäveron palautusvastuu*	3 982 582	201 727		
Hankkeiden valtionosuuden palautusvastuu**	466 667			

*Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (ALV 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelman toimenpideohjelmaan perustuen.

**Mm. kulttuuri- ja kasvatus ja koulutustoimen perustamishankkeisiin saatujen valtionosuuksien palautusvastuut, STVOL 4:30\$, Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 7:30\$. Vastuu voimassa 15 vuotta. Vastuut päättyvät 2015-2020.

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTUSTA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön lukumäärä 31.12. hallinnonaloittain

	2019	2018
Yleishallinto	8	10
Kasvatus ja koulutus	249	269
Hyvinvoinnin toimiala	14	13
Tekniset palvelut	85	87
Alueellinen maaseutuhallinto + lomatoimi	96	108
Yhteensä	452 henkilöä	487 henkilöä

Henkilöstökulut

	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	24 007 095	23 751 901
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	129 347	118 753
Henkilöstökulut yhteensä	24 136 442	23 870 654

Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastusyhteisön palkkiot esitetään tilinpäätöksessä ja liitetiedoissa suoriteperusteisesti siten, että ne sisältävät palkkiot kussakin tilinpäätöksessä esitetyn tilikauden 1.1.-31.12. aikana tapahtuneista työsuoritteista. Vastaavat luvut edelliseltä tilikaudelta tulee ilmoittaa vertailutietoina.

Tilintarkastajan palkkiot	2019	2018
Tarkastusyhteisö: Oy Auditor Ab/BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkio	6 737,04	10 665,21
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan kokoukset	1 120,85	738,27
Tarkastuslautakunnan sihteerin palkkiot.		
Tarkastuslautakunnan sihteerin palkkiot avustavan tilintarkastajan sihteeripalvelulsta.	474,12	1 355,08
Muut palkkiot		
asiantuntijapalvelut		
järjestelmäkartoitus		
Palkkiot yhteensä	8 332,01	12 758,56

Intressitahojen väliset liiketoimet

Kaupunginjohtajan kanssa on 1.12.2015 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

Nivalan kaupunki on antanut tytäryhtiöilleen korottomia lainoja:

Nivalan Teollisuuskylä Oy	
14.11.2005	52 564,06 €
16.6.2006	800 000 €

Lainoista ei peritä korkoa, eikä niillä ole turvaavaa vakuutta. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetuista lainoista. Kunnan arvion mukaan lainoihin ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

Lisäksi Nivalan kaupunki on antanut tytäryhtiöilleen osakeyhtiölain mukaisia pääomalainoja seuraavasti:

Kiinteistö Oy Nivalan Vuokratodit	
10.10.2003	40 000 €
8.9.2004	30 000 €
1.1.2009	45 044,43 €

Nivalan Liikuntakeskus Oy	
28.12.1999	201 825,51 €
2.4.2003	60 000 €
10.3.2004	15 000

Lainoja ei ole tilikaudella lyhennetty.

TULOSLASKELMA, ULKOISET JA SISÄISET TULOT JA MENOT

NIVALAN KAUPUNKI	Talousarvio	Vuoden alusta	Jäljellä	Käyttö %
SISÄISET JA ULKOISET ERÄT	2019	1.1.-31.12.2019		
TULOSLASKELMA				
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	9 493 656,00	9 090 896,32	402 759,68	95,80
Maksutuotot	1 183 100,00	1 297 998,82	-114 898,82	109,70
Tuet ja avustukset	483 067,00	484 548,52	-1 481,52	100,30
Vuokratuotot	3 774 989,68	3 738 331,93	36 657,75	99,00
Muut toimintatuotot	468 190,00	534 670,64	-66 480,64	114,20
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	15 403 002,68	15 146 446,23	256 556,45	98,30
Valmistus omaan käyttöön	91 066,00	95 172,86	-4 106,86	104,50
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-19 404 314,00	-18 921 779,60	-482 534,40	97,50
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-4 582 694,00	-4 471 905,22	-110 788,78	97,60
Muut henkilösivukulut	-874 098,00	-613 411,52	-260 686,48	70,20
Palvelujen ostot	-51 560 949,00	-52 914 164,10	1 353 215,10	102,60
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 125 421,00	-3 167 263,46	41 842,46	101,30
Avustukset	-1 752 700,00	-1 745 079,85	-7 620,15	99,60
Vuokrat	-2 495 462,14	-2 465 393,24	-30 068,90	98,80
Muut toimintakulut	-244 355,00	-214 707,00	-29 648,00	87,90
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-84 039 993,14	-84 513 703,99	473 710,85	100,60
TOIMINTAKATE	-68 545 924,46	-69 272 084,90	726 160,44	101,10
Verotulot	32 774 005,00	32 768 990,37	5 014,63	100,00
Valtionosuudet	36 359 730,00	37 283 904,00	-924 174,00	102,50
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	140 000,00	167 217,08	-27 217,08	119,40
Muut rahoitustuotot	855 000,00	429 171,52	425 828,48	50,20
Korkokulut	-200 000,00	-118 391,78	-81 608,22	59,20
Muut rahoituskulut	-50 000,00	460 183,21	-510 183,21	-920,40
VUOSIKATE	1 332 810,54	1 718 989,50	-386 178,96	129,00
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunn.mukaiset poistot	-2 150 000,00	-2 294 046,96	144 046,96	106,70
Satunnaiset erät				
TILIKAUDEN TULOS	-817 189,46	-575 057,46	-242 132,00	70,40
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	2 038,00	2 038,00	0,00	100,00
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)	500 000,00	0,00	500 000,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-315 151,46	-573 019,46	257 868,00	181,80

LUOTTAMUSHENKILÖT 1.1.-31.12.2019

Valtuutettu	Ammatti	Puolue
Ahlholm Jani	työnjohtaja	SDP
Ahokangas Markus	DI	KESK
Alatalo Timo	rehtori/luokanopettaja	KESK
Ekstam Riitta	kirjanpitäjä	SDP
Erkkilä Eero 2. vpj.	yrittäjä	PERUS
Erkkilä Irja	maataloustyöntekijä	KESK
Hannula Marika	erityisluokanopettaja/apulaisrehtori	KESK
Honkala Taimo	eläkeläinen	KESK
Häyrynen Heikki	eläkeläinen	KESK
Junttila Heikki	maanviljelijä	KESK
Kangas Esko	maanviljelijä/eläkeläinen	KESK
Kivioja Jarmo	liikuntaneuvoja	KESK
Kokko Hanne	koulunkäyntlohjaaja	VIHR
Korkiakoski Urpo	yrittäjä	KESK
Kujala Helena	lehtori	KOK
Kukkurainen Ari	kaivosmies	SDP
Leppimaa Maarit	opiskelija/yrittäjä	KESK
Niinikoski Eija-Riitta	kehityspäällikkö	KESK
Nuorala Matti	aluesihteri	KESK
Palola Heli	lastentarhanopettaja	KESK
Palola Jussi	maatalouslomittaja	KESK
Perkkiö Timo	eläkeläinen	PERUS
Pihlajaniemi Jarmo 1.vpj	maanviljelijä	KESK
Pihlajaniemi Kaisa	yrittäjä	KESK
Pyykkönen Kaarina	terveyskeskuslääkäri	KOK
Päivärinta Mikko	yrittäjä	KESK
Pääkkö Pekka	eläkeläinen	PERUS
Raudaskoski Eero	erityisopettaja	VAS
Uusitalo Tapio	yrittäjä	KOK
Vihtari Rauno	myyntipäällikkö	KESK
Viitala Tuomas	työmies/kuljettaja	PERUS
Visuri Mika	tuotantoesimies	KESK
Vuolteenaho Jarmo pj.	maanviljelijä	KESK
Vähäsöyrinki Leena	TtM, terveydenhoitaja	KESK

Vähätiitto Tarja	opiskelija/eläkeläinen	KESK
Varavaltuutettu	Ammatti	Puolue
Ojalehto Heli	maatalousyrittäjä	KESK
Junttila Elna	maatalouslomittaja	KESK
Mustajärvi Päivi	terapeutti	KESK
Isoniemi Markku	maanviljelijä	KESK
Vierimaa Jari	sähköteknikko	KESK
Eskola Topi	opiskelija	KESK
Kesomaa Mika	työterveyslääkäri	KOK
Karvosenoja Heidi	lehtori	KOK
Kukkola Jukka	maatalousyrittäjä	KOK
Jormalainen Jere	IT-tukihenkilö	SDP
Tirkkonen Aija	arkistosihteeri	SDP
Muje Kari	eläkeläinen	PERUS
Ekdahl Pauli	hitsaaja/asentaja	PERUS
Elovaara Anu	omaishoitaja	PERUS
Ekdahl Tuula	kassa/myyjä	PERUS
Ainalinpää Erkki	datanomi	VAS
Raudaskoski Paavo	eläkeläinen	VAS
Pihlajaniemi Elise	maatalousyrittäjä	VIHR

KAUPUNGINHALLITUS 1.1.-31.12.2019

Varsinaiset jäsenet

	<u>Ammatti</u>	<u>Puolue</u>
Erkkilä Irja	maataloustyöntekijä	KESK
Korkiakoski Urpo	yrittäjä	KESK
Kukkurainen Ari 2. vpj.	kaivosmies	SDP
Leppimaa Maarit	opiskelija/yrittäjä	KESK
Niinikoski Eija-Riitta 1. vpj.	kehityspäällikkö	KESK
Pyykkönen Kaarina	terveyskeskuslääkäri	KOK
Päivärinta Mikko	yrittäjä	KESK
Pääkkö Pekka	eläkeläinen	PERUS
Vähäsöyrinki Leena pj.	TtM, terveydenhoitaja	KESK

Henkilökohtaiset varajäsenet

	<u>Ammatti</u>	<u>Puolue</u>
Ahlholm Jani	työnjohtaja	SDP
Ekhdal Tuula	kassa/myyjä	PERUS
Häyrynen Heikki	eläkeläinen	KESK
Kangas Esko	maanviljelijä/eläkeläinen	KESK

Kujala Helena	lehtori	KOK
Nuorala Matti	aluesihtööri	KESK
Palola Heli	lastentarhanopettaja	KESK
Pihlajaniemi Kaisa	yrittäjä	KESK
Vihtari Rauno	myyntipäällikkö	KESK

LAUTAKUNTIEN PUHEENJOHTAJAT 1.1.-31.12.2019

<u>Lautakunta / jaosto</u>	<u>Puheenjohtaja</u>	<u>Puolue</u>
Alueellinen maaseutulautakunta	Junttila Heikki	KESK
Henkilöstöjaos	Niinikoski Eija-Riitta	KESK
Hyvinvointilautakunta	Alatalo Timo	KESK
Keskusvaalilautakunta	Kaikkonen Aimo -15.6. 15.6. alk. Eskola Pasi	KESK KESK
Lomituspalvelulautakunta	Pihlajaniemi Jarmo	KESK
Opetuslautakunta	Ahokangas Markus	KESK
Tarkastuslautakunta	Junttila Heikki	KESK
Tekninen lautakunta	Honkala Taimo	KESK
Tekninen lupajaos	Suvanto Tuomas	KESK

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT tilikaudella 1.1.-31.12.2019

Päivä- ja pääkirja
 Myyntireskontra
 Ostoreskontra
 Tilierittely
 Tase
 Tase-erittely
 ALV-laskelma
 Tuloslaskelma
 Tuloslaskelma tilierittely
 Rahoituslaskelma
 Talousarvion toteutuminen
 Tuloslaskelman toteumavertailu
 Käyttöomaisuuskirjanpito
 Irtaimistokirjanpito
 ATK-palkkakirjanpito
 Saldoselvitykset

Kirjanpidon aineisto säilytetään arkistosuunnitelman mukaisesti

TOSITELAJIT

01 Pankkitositteet

09 Palkkatositteet10 KP Laskennalliset

11 KP Automaattikirjaukset

12 SL Laskennalliset

13 SL Automaattikirjaukset

15 Luottotaplot

16 Poistot ja käyttöomaisuus sirot

20 Ostolaskujen maksut

21 Ostolaskut

30 Myyntireskontran suoritukset

31 Myyntilaskut yleishallinto

32 Myyntilaskut sivistyspalvelut

33 Myyntilaskut ruokahuolto

34 Myyntilaskut tekniset palvelut

35 Maanvuokrat

36 Myyntilaskut lomituspalvelut

37 Myyntilaskut rakennusluvut

38 Puhdistuspalvelut

39 Vuokrat

40 Aamu/- iltapäivätoiminta

41 Varhaiskasvatuspalvelut

50 Hyvinvointipalvelut

86 Hyvitysten kohdistus

89 Sisäinen laskutus

90 Muistiotositteet

96 Kirjanpidon tulos

97 Kirjanpidon tulos laskennallinen

98 Sisäisen laskennan tulos

99 Sisäisen laskennan tulos laskennallinen

VUODEN 2019 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Nivalassa 30 päivänä maalis kuuta 2020

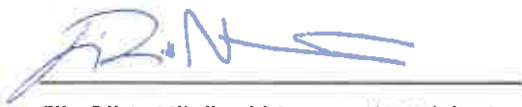
NIVALAN KAUPUNGINHALLITUS

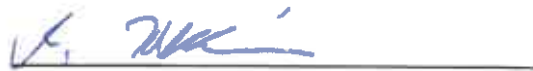
Päivi Karikumpu, kaupunginjohtaja

Leena Vähäsöyrinki, hallituksen puheenjohtaja

Eija-Riitta Niinikoski 1. varapuheenjohtaja

Ari Kukkurainen 2. varapuheenjohtaja

Maarit Leppimaa

Irja Erkkilä

Urpo Korkiakoski

Mikko Päivärinta

Pekka Pääkkö

Kaarina Pyykkönen

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu erillinen tilintarkastuskertomus

Kokouksella 19 päivänä huuh kuuta 2020

BDO Auditor Oy tilintarkastusyhteisö

Asko Vanhatupa, Tilintarkastaja JHTT

TILINTARKASTUSKERTOMUS 2019

Nivalan kaupunginvaltuustolle

Olemme tarkastaneet Nivalan kaupungin hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.2019 - 31.12.2019. Tilinpäätös sisältää kaupungin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutusvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman, konsernin rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot.

Kaupunginhallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kaupunginhallitus ja muu konsernijohto vastaavat kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot kaupungin tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Lisäksi olemme tarkastaneet valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuutta. Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä eikä puutteita.

Tarkastuksen tulokset

Kaupungin hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Estämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Kokkolassa 19.5.2020

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Asko Vanhatupa
JHTT

HENKILÖSTÖTILINPÄÄTÖS

1 HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ

Nivalan kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2019 oli 586 henkilöä (naisia 461, miehiä 125) joista 452 henkilöä (76,9 %) oli vakinaisessa työsuhteessa (naisia 350, miehiä 102), määräaikaisessa työsuhteessa 23,1 % ja työllistettyjä 1,73 % (10). Hyvinvointikoordinaattorin toimi vakinaistettiin.

Koko kunta-alalla työskenteli 421 000 henkilöä lokakuussa 2018. Henkilöstömäärä oli huipussaan vuonna 2011, jolloin kunta-alalla työskenteli 441 000 henkilöä. Henkilöstömäärä vähentymisen arvioidaan jatkuvan tulevina vuosina (Lähde: Kuntatyönantaja).

HENKILÖSTÖN IKÄRAKENNE

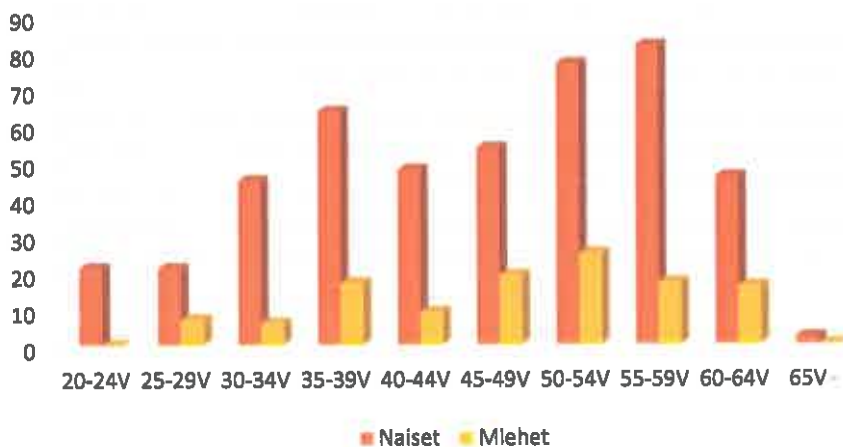
KOKO HENKILÖKUNTA

Ikä- ja sukupuolijakauma

Koko henkilöstön ikäjakauma

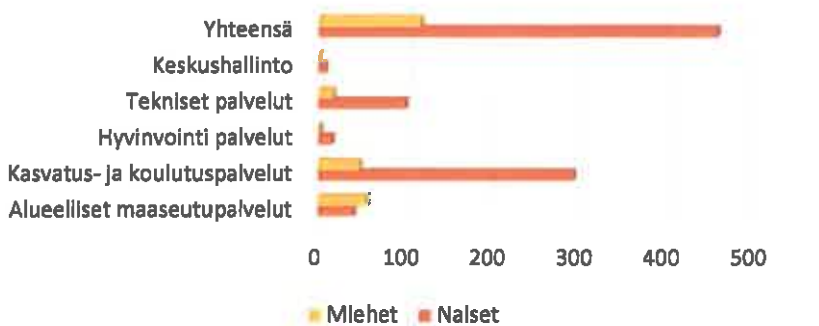
Koko henkilöstöä tarkasteltaessa (KUVIO 1.) suurimmat ikäryhmät muodostuivat 50-54- sekä 55-59-vuotiaiden ikäryhmistä, joiden yhteenlaskettu prosenttiosuus koko henkilöstöstä oli 35,23 %. Alle 30-vuotiaiden osuus koko henkilöstöstä oli 8,47 % (2018: 14,9 %), 30-39-vuotiaiden 22,8 % (2018:19,8 %), 40-49-vuotiaiden 22,45 % (2018:20,7 %), 50-59-vuotiaiden 35,23 % (2018:31,6 %), 60-64-vuotiaiden 10,71 % (2018:11,2 %) sekä 65 ja yli 65-vuotiaiden 0,35 % (2018:1,6 %).

Koko henkilöstön ikäjakauma 2019

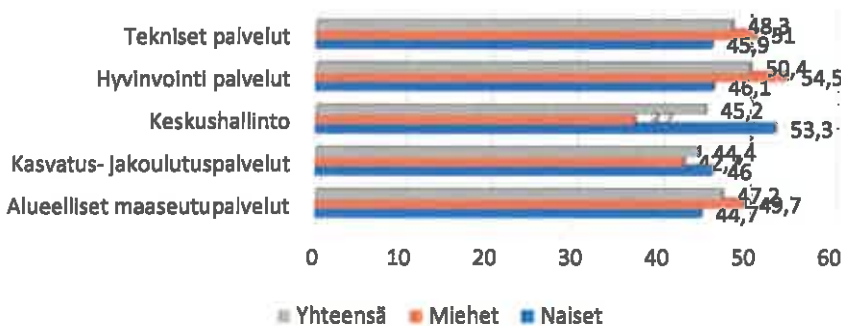

KUVIO 1. Nivalan kaupungin koko henkilökunnan (579) ikäjakauma.**Sukupuolijakauma**

Kunta-alalla Suomessa neljä viidesosaa henkilöstöstä on naisia (Lähde: Kuntatyöntantaja). Nivalan kaupungin koko henkilöstöstä (KUVIO 2.) naisten osuus oli 78,67 % (2018:76,7 %) ja miesten osuus oli 21,33 % (2018:23,3 %). Toimialoittain tarkasteltuna eniten naisia oli teknisellä toimialalla 85,59 % ja eniten miehiä oli alueellisissa maaseutupalveluissa 57,73 %.

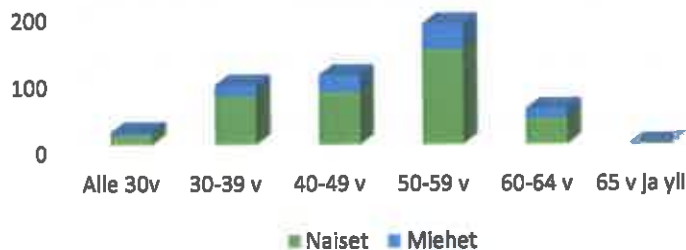
Koko henkilöstön sukupuolijakauma**KUVIO 2. Nivalan kaupungin koko henkilökunnan (586) sukupuolijakauma.****Keski-ikä**

Alla olevassa kuviossa (KUVIO 3.) tarkastellaan koko henkilöstön keski-ikää, jossa on mukana kaikki vuoden 2019 aikana Nivalan kaupungin palvelusuhteessa olleet henkilöt. *Koko henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2019 lopulla 46,2 vuotta (2018: 44,7 v, 2017:47,1 v., 2016: 46,0 v.). Vakinaisten keski-ikä oli 48,0 vuotta (2018:48,4 v,2017:50,0 v., 2016:48,60 v.) ja määräaikaisten 38,2 vuotta (2016: 34,1).* Määräaikaisten keski-ikä laskee koko henkilöstön keski-ikää. Vuonna 2018 koko kunta-alan henkilöstön keski-ikä oli 45,7 vuotta.

Koko henkilöstön keski-ikä toimialoittain**KUVIO 3. Henkilöstön keski-ikä vuonna 2019 (sisältää vakituiset ja määräaikaiset).****VAKINAINEN HENKILÖKUNTA****Ikä- ja sukupuolijakauma****Ikäjakauma**

Vakinaista henkilökuntaa (452) tarkasteltaessa sekä naisia että miehiä oli eniten 50–59-vuotiaiden ikäryhmissä. (KUVIO 5.) Vakinaisesta henkilöstöstä suurimmat ikäryhmät muodostuvat 40-49 ja 50-59 vuotiaista (63,2 %). Alle 30-vuotiaiden osuus vakinaisesta henkilöstöstä oli 4,3 % (2018:4,1 %), 30-39 -vuotiaiden 20,2 % (2018:18,9 %), 40-49-vuotiaiden 23,2 % (2018:23,6 %), 50-59-vuotiaiden 40,5 % (2018: 39,7 %), 60-64-vuotiaiden 11,6 % (2018:12,7 %) sekä 65 ja yli 65-vuotiaiden 0,2 % (2018:1,0 %).

Vakinaisen henkilöstön ikäjakauma

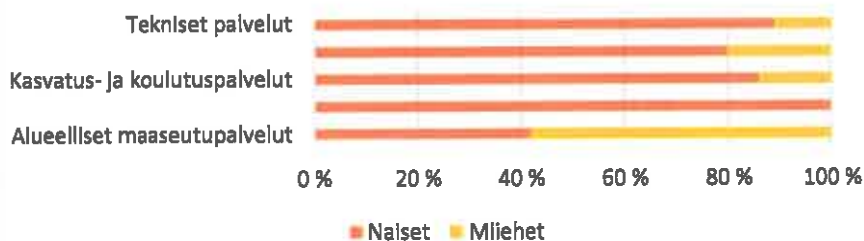

KUVIO 4. Vakinaisen henkilöstön ikäjakauma.

Sukupuolijakauma

Vakinaisesta henkilöstöstä miesten osuus oli 21,4 % (2018:23,8 %) ja naisten osuus oli 78,6 % (2018:76,2 %). Toimialoittein tarkasteltuna eniten naisia oli hyvinvointipalveluissa 100,00 % ja eniten miehiä oli alueellisissa maaseutupalveluissa 58 %.

VAKINAISEN HENKILÖSTÖN SUKUPUOLIJAKAUMA TOIMIALOITTAIN

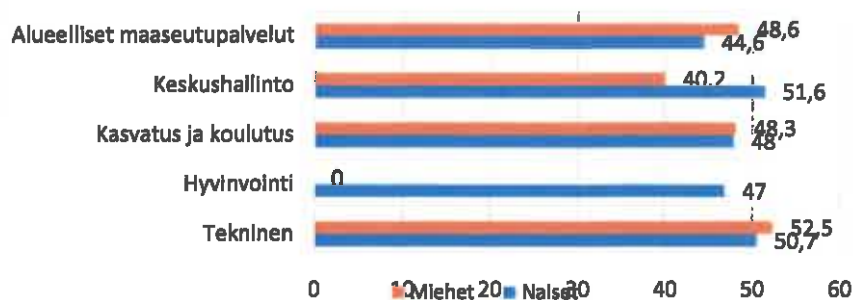

KUVIO 5. Vakituisten henkilöstön sukupuolijakauma.

Keski-ikä

Vakinaisen henkilöstön (452) keski-ikä oli vuoden 2019 lopulla 48,0 vuotta (2018:48,4 v).

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä toimialoittain

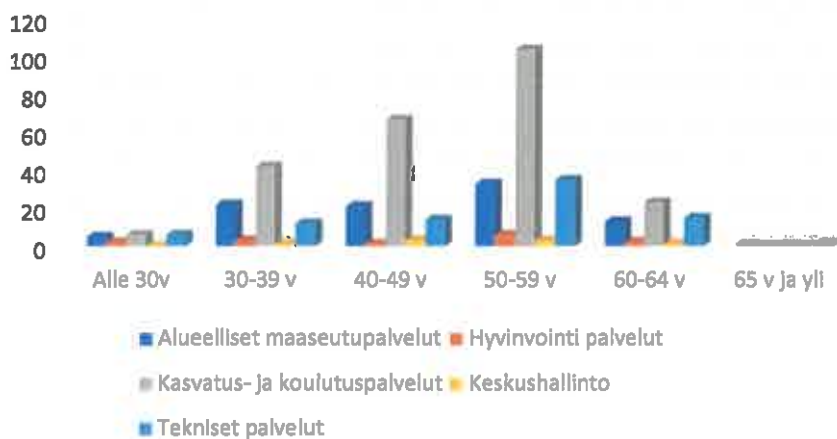

KUVIO 6. Vakinaisen henkilöstön keski-ikä.

Ikäjakauma toimialoittain

Vakinaista henkilökuntaa toimialoittain tarkasteltaessa (KUVIO 8.) sekä naisia että miehiä oli eniten 50–59-vuotiaiden ikäryhmissä (182), toiseksi eniten oli miehiä sekä naisia 40–49-vuotiaiden ikäryhmässä, jossa oli 105 henkilöä.

Ikäjakauma toimialoittain

KUVIO 7. Vakinaisen henkilöstön ikäjakauma toimialoittain 2019.

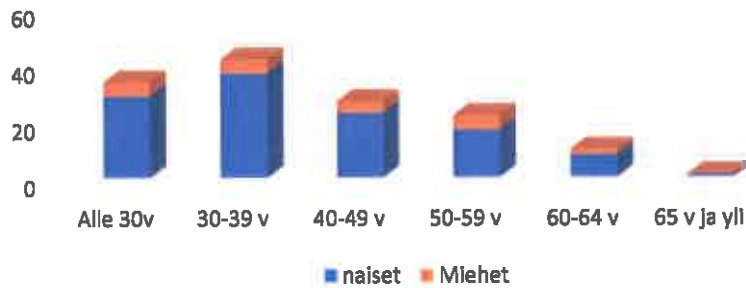
MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖKUNTA

Ikä- ja sukupuolijakauma

Ikäjakauma

Määräaikaisista suurin ikäryhmä muodostui 30-39-vuotiaiden ikäryhmästä, joita oli 29,9 % ja 20–29-vuotiaita oli 25,4 % kaikista määräaikaisista. 40-49--vuotiaita oli 20,2 %, 50–59-vuotiaita 16,4 %, 60–64 vuotiaita 7.4 % ja yli 65 vuotiaita 0,7 %. (KUVIO 9.).

Määräaikaisen henkilöstön ikäjakauma 2019

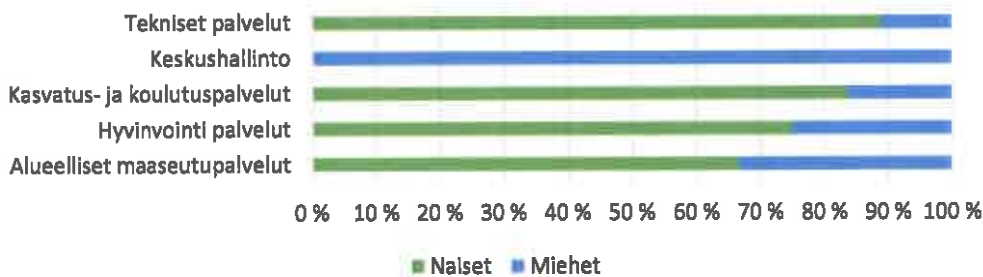

KUVIO 8. Määräaikaisen henkilöstön ikäjakauma.

Sukupuolijakauma

Nivalan kaupungin henkilöstöstä 134 työskenteli vuonna 2019 määräaikaisessa (määräaikaiset, sijaiset) työ- tai virkasuhteessa (KUVIO 10.). Määrä-aikaisista naisia oli 111 ja miehiä 23. Eniten määräaikaisia henkilöitä työskenteli kasvatus ja koulutuspalveluissa ja teknisissä palveluissa.

Määräaikaisen henkilöstön sukupuolijakauma toimialoittain

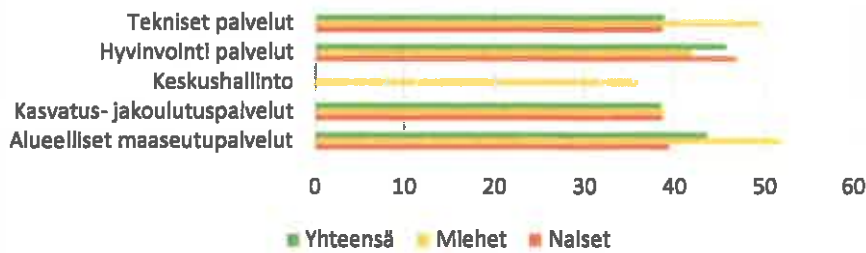

KUVIO 9. Määräaikaisen henkilöstön sukupuolijakauma.

Keski-ikä

Määräaikaisen henkilöstön keski-ikä vuonna 2019 oli 40,6 vuotta (2018:41,7, 2017:37,8 v., 2016:34,1 v.). (KUVIO 11.)

Määräaikaisen henkilöstön keski-ikä toimialoittain

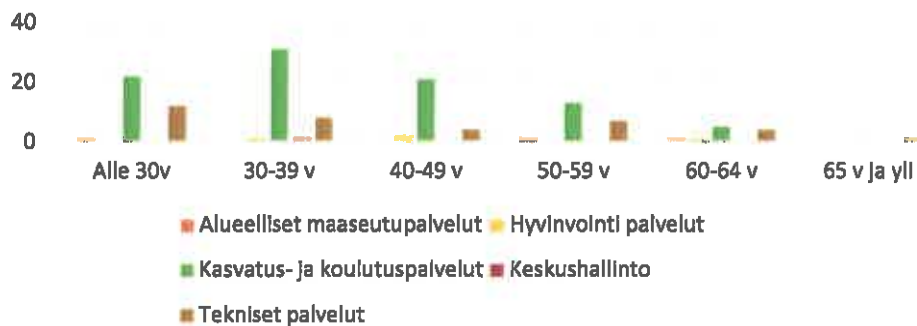

KUVIO 10. Määräaikaisen henkilöstön keski-ikä

Ikäjakauma toimialoittain

Määräaikaisia työntekijöitä (sijaiset, määräaikaiset) oli Nivalan kaupungin henkilöstöstä vuoden 2019 tilaston mukaan 134(2018:239, 2017:123, 2016 103) henkilöä.

Määräaikaisen henkilöstön ikäjakauma toimialoittain

KUVIO 11. Määräaikaisen henkilöstön ikäjakauma toimialoittain 2019.

HENKILÖSTÖN OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

Osaaminen vaikuttaa sekä henkilöstön työhyvinvointiin, että tulokselliseen toimintaan. Osaamisen suunnitelmallinen kehittäminen on osa osaamisen johtamisen ja varmistamisen kokonaisuutta, johon kuuluvat myös osaamisen ylläpito, osaamisen siirtäminen ja uuden osaamisen hankkiminen. Osaamisen kehittämiseen sisältyvät sekä ammatillinen henkilöstökoulutus (täydennys-, uudelleen- ja jatkokoulutus) että myös erilaiset työssä oppimisen ja osaamisen kehittämisen tavat. Henkilöstölle on laadittu koulutussuunnitelma, joka päivitetään vuosittain.

Vuonna 2019 koulutuskorvaukseen oikeuttavia koulutuspäiviä oli 1092 päivää (2018:1044, 2017:791 ja 2016: 642). Koko henkilöstöstä vähintään yhteen koulutuspäivään osallistuneiden määrä oli 544 henkilöä (2018:478, 2017:313). Taulukko 4. kuvaa tarkemmin tämän toteutumista. Työsuojelukoulutuksia oli 14 päivää.

Taulukko 1. Koko henkilöstön koulutus.

Koulutuskorvaukseen oikeuttavia koulutuspäiviä	Henkilöiden määrä
yksi koulutuspäivä	174
kaksi koulutuspäivää	192
kolme tai useampi koulutuspäivää	178
Koulutuskorvaukseen oikeuttavia päiviä yht.	1092

Taulukko 2. Koulutuskorvauksen alle kuulumattomia koulutuksia

	Palkaton koulutus	Luottamusmieskoulutus	ulkomaan opinto- ja tutustumismatka	Palkaton opintovapaa
2018	26	20	12	13
2019	17	45	56	2

4 POISSAOLOT

Vuonna 2019 kaupungin henkilöstölle kertyi omista sairauspoissaolopäivistä sairauksien vuoksi 11 574 (2018:10252) kalenteripäivää ja työtapaturman/ammattitaudin vuoksi 505 (2018:535) kalenteripäivää.

Vuoden 2019 aikana keskimäärin jokainen viranhaltija/työntekijä oli 19,9 kalenteripäivää sairauslomalla sairauksien vuoksi. Määrä on noussut koko henkilöstön osalta (2018: 14,8, 2017: 18,3, 2016: 16,2, 2015: 15,5 ja 2014: 16,6 kalenteripäivää). Vakinainen henkilökunta oli sairauslomalla keskimäärin 19,9 kpv. Koko kunta-alan keskiarvo oli vuonna 2018:17 kpv. Vuoden 2018 Kuntatyönantajan tilaston mukaan sairauspoissaolojen määrä koko kunta-alalla kääntyi kasvuun vuonna 2018.

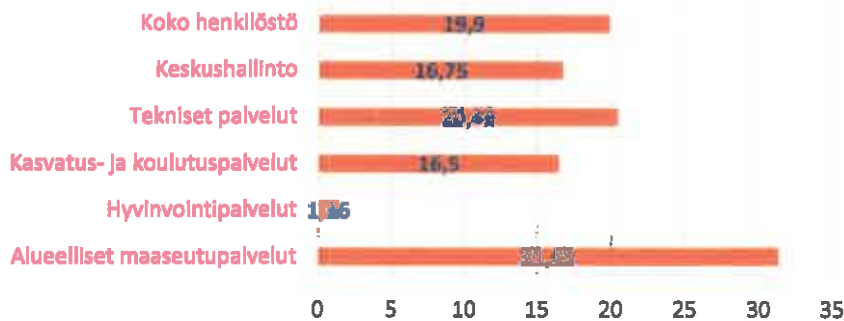
Kuvio12. Koko henkilöstön sairauspoissaolot ja tapaturmat.

Salrauspoissaolot toimialoittain kalenteripäivinä

Kuvio 13. Salrauspoissaolot toimialoittain kalenteripäivinä yhteensä.

Vakinaisen henkilöstön salrauspoissaolot kalenteripäivinä/henkilö

Kuvio 14. Salrauspoissaolot toimialoittain kalenteripäivinä/henkilö.

Terveysperusteisia poissaoloja ovat omasta salraudesta johtuvat poissaolot sekä työtaturmista, työmatkataturmista ja ammattitaudeista johtuvat poissaolot. Terveysperusteiset palkalliset ja palkattomat poissaolot lasketaan kalenteripäivinä.

Terveysperusteiset	Kalenteripäivä
Oma salraus	11574
Työtaturma	476
Työmatkataturma	29
Ammattitaudit	144

olot

Vakinaisen henkilöstön kohdalla vuonna 2019 kertyi poissaolo päiviä kaikkiaan 45 954 kalenteripäivää (2018:38696). Prosentteina poissaoloista 33,88 % aiheutui vuosilomista (2018:37,2 %), 25,52 % salrauspoissaoloista (2018: 23 % ,2017:19,5 %), lakisääteisistä poissaoloista noin 35 % (esim. perhevapaat, tilapäiset hoitovapaat, opintovapaat) ja loput muista syistä (esim. palkattomat vapaat, kuntoutus).

Vakinaisten poissaolot yhteensä 2019

Kuvio 15. Vakinaisen henkilöstön poissaolot

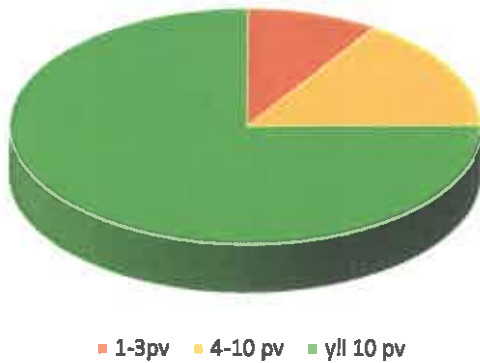
Koko henkilöstön kohdalla vuonna 2019 kertyi poissaolo päiviä kaikkiaan 50 563 kalenteripäivää. Prosentteina poissaoloista 34,10 % aiheutui vuosilomista, 23,95 % sairauspoissaoloista ja työtapaturmista.

Taulukko 4. Koko henkilöstön poissaolot.

Koko henkilöstö	Kalenteripäivä
Muut poissaolot	21212
Sairauspoissaolot	11574
Työtapaturmat	535
Vuosiloma	17242
Yhteensä	50563

Vuonna 2019 kaikista sairaus- ja työtapaturmapoissaoloista 1-3 päivän pituisia poissaoloja oli yhteensä 1151 kalenteripäivää, joka oli 9,53 % (2018:16,19 %) kaikista sairauspoissaolotapauksista. Näistä esimiehen myöntämiä oli 77,7 %. 4-10 päivän pituisia poissaoloja oli 1983 kalenteripäivää, joka oli 18,3 % kaikista sairauspoissaoloista. Yli 10 päivän pituisia poissaoloja on kaikista terveysperusteisista poissaoloista eniten: 9490 (2018:6991) kalenteripäivää, joka oli 78,57 % (2018:64,58 %). Näistä kaikki olivat todistuksella myönnettyjä sairauslomia.

Sairauspoissaolot kalenteripäivinä 2019

KUVIO 16. Sairauslomat kalenteripäivinä

HENKILÖSTÖN VAIHTUVUUS

Vakinaisen henkilöstön virka/työsuhteisten tilastossa vuonna 2019 aloittaneita oli yhteensä 23 ja työsuhde päättyi kaikkiaan 39 henkilöltä (Taulukko 5).

Taulukko 5. Henkilöstön vaihtuvuus: aloittaneet – lopettaneet (vakinaiset).

Vakituiset	Aloittaneet		Lopettaneet	
	2019	2018	2019	2018
Hyvinvoinnin toimiala	1	3	1	1
Keskushallinto	0	2	2	3
Alueelliset maaseutupalvelut + lomatoimi	8	5	13	11
Kasvatus- ja koulutuspalvelut	9	24	15	15
Tekniset palvelut	5	9	8	5
Yhteensä	23	43	39	35

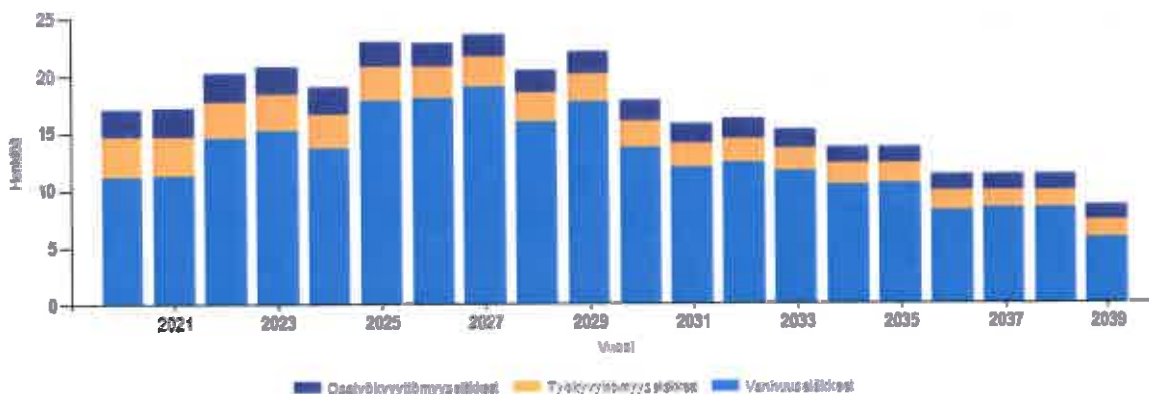
	Aloittaneet		Lopettaneet	
	2019	2018	2019	2018
Määräaikaiset				
Hyvinvointipalvelut	15	17	16	19
Kasvatus- ja koulutuspalvelut	195	160	213	189
Tekniset palvelut	93	80	99	113
Alueelliset maaseutupalvelut	158	135	167	177
Keskushallinto	8	7	4	6

Taulukko 6. Henkilöstön vaihtuvuus: aloittaneet – lopettaneet (määräaikaiset).

ELÄKÖITYMINEN

Nivalan kaupungin vakituisen henkilöstön eläkepoistuma vuonna 2019 on Keva:n tilaston tietojen mukaan 19 henkilöä, ja vuonna 2020 vuodelle on 12 henkilöä. Ennuste on laskettu vain vakinaisesta henkilöstöstä.

KUVIO 17. Eläköitymisennuste 2020 – 2039 (Lähde: Keva)

Taulukko 7. Osa-aikaeläkkeen aloittaneet sekä vanhuuseläkkeelle siirtyneet vuonna 2019 (Lähde: Kuntien Hetapalvelut).

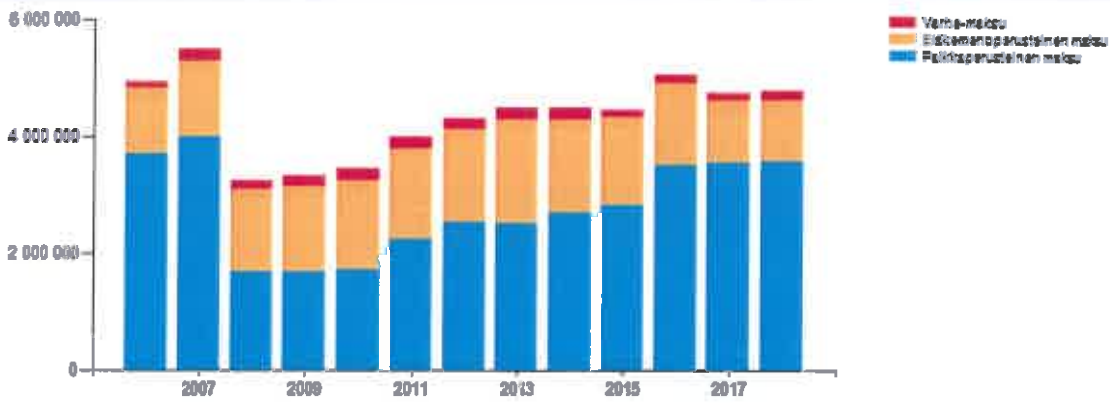
	Naiset	Miehet	Keski-ikä
Vanhuuseläkkeelle siirtyneet	12	4	
Osa-aikaeläkkeen aloittaneet	1	0	63
YHTEENSÄ	13	4	

6.1 Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet

Taulukko 8. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet vuonna 2019

	Naiset	Miehet	Keski-ikä
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet	1	2	59,66
Osa-aikatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet	0	0	
YHTEENSÄ	1	2	

Alla kaaviot Nivalan kaupungin eläkemaksuista vuosittain sekä varhaiseläkeperusteisista maksuista ns. varhe-maksujen määrästä vuosittain. (Lähde: Keva).

Kuvio 18.ELÄKEMAKSUT 2007-2018 Nivala

Varhemaksut Nivalan kaupunki

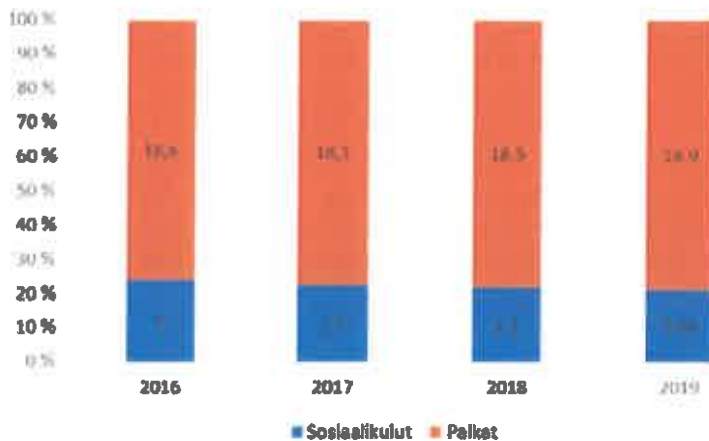

KUVIO 19. VARHAISELÄKEPERUSTEISET MAKSUT NIVALA

Henkilöstömenot

Henkilöstömenoihin on luettu käyttötalouden palkat, palkkiot, työllistetyt sekä sosiaalikulut. Palkat vuonna 2019 olivat 18,9 milj.€ (2018; 18,5 milj. €, 2017:18,1 milj.€) ja sosiaalikulut 5,06 m€ (2018:5,2 milj. €, 2017:5,3 milj.€) eli yhteensä 23,96 m€ (2018: 23,7 milj. €, (2017:23,4 milj. €). (Kuvio 17.)

Henkilöstömenot

KUVIO 20. Palkka- ja sosiaalikulut vuonna 2016–2019.

HENKILÖSTÖN TYÖHYVINVOINTI JA TYÖTURVALLISUUS

Työhyvinvointikysely

Nivalan kaupunki kaupungilla toteutettiin Keva:n työhyvinvointikysely syksyllä 2018. Sen pohjalta on laadittu koko henkilöstöä koskeva työhyvinvointisuunnitelma ja toimipisteet ovat laatineet lisäksi omat kehittämissuunnitelmat. Edellinen työhyvinvointikysely oli toteutettu v.2015.

8.2 Henkilöstöstrategia työhyvinvoinnin edistäjänä

Nivalan kaupungin henkilöstöstrategia päivitettiin syksyllä 2018. Henkilöstöstrategian tavoitteena on mm. työhyvinvoinnin edistäminen. Henkilöstöstrategian laadintaa työstettiin työpajassa, johon oli kutsuttu kaupungin johtoryhmä, työsuojeluhenkilöstö, yhteistoimintaelimen ja henkilöstöjaoksen jäsenet sekä kaupunginvaltuuston ja -hallituksen puheenjohtajisto. Henkilöstöjaos lähetti henkilöstöstrategian lausunnolle koko henkilöstölle sekä lautakunnille ja kaupunginhallitukselle. Nivalan kaupungin henkilöstöstrategia vuosille 2019-2020 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 13.12.2018. Henkilöstöstrategia sai visiokseen ” osaava, jaksava, kehittävä henkilöstö” ja sen painopisteiksi ja tavoitteiksi määritettiin:

henkilöstön osaamista ja tietotaltoa kehitetään aktiivisesti

uutta teknologiaa ja digiosaamista hyödynnetään

tuetaan henkilöstön työhyvinvointia

kehitetään esimiestyötä

Henkilöstöstrategialle laadittiin myös vuosittainen toimenpideohjelma ja henkilöstöjaos seuraa strategian toteutumista.

Taulukko 9. Yhteenvetotaulukko henkilöstöstrategiaa toteuttavista toimenpiteistä 2019

Painopiste-alueet	Toimenpidesuunnitelma	Toteutuminen 2019
henkilöstön osaamista ja tietotaltoa kehitetään aktiivisesti	1.koulutussuunnitelma päivitetään 2.Uusien henkilöiden TVA:t 3. Lean-osaamisen lisääminen 4. Käynnistetään ja lisätään toimialoja ylittävää yhteistyötä 5. Kehityskeskusteluiden toteutumisen seuranta	1. Koulutussuunnitelma päivitetty yhteistyöelimestä 4.12.2019 § 31 2. Henkilöstöjaos on vuonna 2019 hyväksynyt johtavan koulukuraattorin, maaseutuasiamiehen, kulttuurituottajan, liikuntaneuvojan ja kirjastonhoitajan TVA:t 3 ja 4. Keskitetyn kirjaamon projektissa on käytetty Lean-koulutusta, projekti on myös toimialat ylittävä. Kehityskeskusteluiden jäntevöittämisiksi on otettu käyttöön KuntaHR:n kehityskeskusteluosio. Tilaston mukaan vuonna 2019 kehityskeskustelulta käytiin 271 työntekijän kanssa.
uutta teknologiaa ja digiosaamista	1. O365 sähköinen kalenteri koko henkilöstölle käyttöön	1-2. Jedun kautta käynnistettiin oppisopimuskoulutus ”Toiminta digitaalisessa ympäristössä”, jatkuu 2020. 3. Videoklippejä ei ole tehty

hyödynnetään	<p>2.järjestetään koulutusta tietotekniikan käyttöön</p> <p>3.tehdään videoklippejä eri ohjeistuksista</p> <p>4.tietoturvayhteyksien varmistaminen</p>	<p>4. Otettu käyttöön salattusähköposti, kaapelointia uusittu ja aktiivilaitteita uusittu</p>
tuetaan henkilöstön työhyvinvointia	<p>1.Tyky-setelit=epassi</p> <p>2. Työolosuhteet kunnossa: vaarojen ja uhkien arviointi</p> <p>3.Panostetaan työtapaturmien ennaltaehkäisyyn</p>	<p>1.Käytössä henkilöstöllä</p> <p>2. Vaarojen ja uhkien arvioinnit tehty toimipisteittäin</p> <p>3.Tapaturmien ennaltaehkäisystä koulutus esimiehille syksyllä 2019, osallistujia 21, ensiapukurssi I osallistujia 12 ja hätäensiapu osallistujia 7</p> <p>4.. Syksyllä 2019 järjestettiin henkilöstöfoorumi työhyvinvointiteemalla.</p> <p>Osallistujia oli 170.</p>
kehitetään johtamista	<p>1.Perehdytyskansion laatiminen</p> <p>2.Muutosjohtaminen</p> <p>3.Lean pilotit</p>	<p>Intraan on luotu perehdyttämiselle oma kansio, jossa esimiehille "tarkistuslista" perehdytykseen. Kehittämistä jatketaan.</p> <p>Keva:n ja Mela:n kanssa yhteistyössä sovittu esimiehille työkykyjohtamisen työpaja maaliskuulle 2020.</p> <p>Lean pilottia jatkunut toimistosihiteereille (keskitetty kirjaamo-projekti)</p>

Esimiesfoorumeita pidettiin vuonna 2019 neljä kertaa. Kaupunginhallituksen ja henkilöstöjaoksen jälkeiset infot pidetään henkilökunnalle aina kokousta seuraavana päivänä "aamukahvin" aikana.

Aktiivisen tuen malli

Nivalan kaupungilla on ollut vuodesta 2013 käytössä ns. varhaisen tuen malli, jolla pyritään edistämään henkilöstön työhyvinvointia työkyvyn uhatessa heikentyä. Kuntien eläkevakuutus Keva on kehittänyt varhaisen tuen mallia aktiivisen tuen malliksi. Aktiivisen tuen mallissa, kuten varhaisen tuen mallissakin, tarkoituksena on työhyvinvointia uhkaavien tekijöiden varhainen tunnistaminen sekä niihin puuttuminen välittömästi ongelmien tultua ilmi. Puuttumisella tarkoitetaan asioiden käsittelyn välitöntä käynnistämistä, jotta hyvinvointia uhkaavat tekijät sekä yksilö, että työyhteisö tasolla saadaan poistettua tai hallintaan.

Tämän lisäksi tarjotaan tehostettua tukea, kun työyksikön varhaisen tuen toimet eivät riitä. Kun työhön paluu on ajankohtainen pitkän työstä poissaolon jälkeen, tarjotaan myös paluun tukea.

Aktiivisen tuen mallia kehitettiin Nivalan kaupungille sopivaksi mm. pilotoinnin avulla. Henkilöstöjaos hyväksyi aktiivisen tuen mallin käyttöönoton kokouksessaan 2.5.2018.

8.4 Kehityskeskustelut

Henkilöstöstrategian laadinnan yhteydessä nousi vahvasti esille kehityskeskustelujen rooli. Aiemman työhyvinvointikyselyn (v. 2015) yhteydessä suoritetun kyselyn perusteella havaittiin, että noin runsaat puolet henkilöstöstä käy kehityskeskusteluja Nivalan kaupungissa. Tämän johdosta yhdeksi kehitettäväksi toimenpiteeksi nostettiin kehityskeskustelujen käyminen koko organisaatiossa.

Kehityskeskustelua tulee pitää yhtenä henkilöstöjohtamisen välineenä Nivalan kaupungissa. Kehityskeskustelujen avulla kaupungin strategiset tavoitteet jalkautetaan toimipisteisiin. Kehityskeskustelut ovat yksi merkittävä osa tuloksellisten palvelujen kehittämisessä. Kehityskeskusteluista saadaan myös tietoa organisaation kehittämistyön pohjaksi. Kehityskeskustelussa käsiteltäviä asioita ovat mm. toimialan tavoitteet, tehtäväalueen tavoitteet, työyksikön tavoitteet, omat tavoitteet, kuluneen vuoden arviointi ja tavoitteiden saavuttaminen, onnistumiset, työskentelyympäristö, esimies-alaisuus, oman työn hallinta ja tulevaisuuden suunnitelmat. Kehityskeskusteluissa kartoitetaan myös koulutusta ja muita osaamisen ja työn kehittämistapoja.

Nivalan kaupungille hankittiin keväällä 2018 KuntaHR-kehityskeskusteluohjelma yhtenäistämään kehityskeskustelujen sisältöä ja jäntevöittämään keskusteluja. Ohjelma mahdollistaa tilastollisen seurannan siitä, kuinka paljon kehityskeskusteluja käydään. Vuoden 2019 tilaston mukaan kehityskeskusteluja on käyty 271, mikä on 61 % vakinaisesta henkilöstöstä.

Työsuojelutoiminta

Työsuojelun päämääränä on luoda turvalliset ja terveelliset työolot kaikille kunnan palveluksessa oleville sekä tukea työntekijöiden työkyvyn ylläpitämistä. Samalla pyritään saamaan aikaiseksi avoin ja keskusteleva ilmapiiri, joka kannustaa ja motivoi omatoimisesti luomaan hyviä työolosuhteita. Työsuojelu on yhteistyötä ja koskee kaikkia työpaikalla työskenteleviä. Jokainen on velvollinen ilmoittamaan työympäristössään havaitsemistaan puutteista esimiehelleen tai työsuojeluvaltuutetulle tai -päällikölle ja noudattamaan työpaikalla laadittuja turvallisuusohjeita.

Työsuojelutoimikuntana toimii yhteistyöelin ja kutsuttaessa työterveyshuolto osallistuu kokouksiin.

Työsuojelun toimintaohjelma

Työsuojeluvaalit käytiin syksyllä 2017. Kaupunginhallitus hyväksyi työsuojelun toimintaohjelman 12.2.2018 § 36. Työsuojeluohjelman lähtökohtana on työturvallisuuslaki (738/2002), jonka mukaan työnantajalla on oltava turvallisuuden ja terveyden edistämiseksi ja työntekijöiden työkyvyn ylläpitämiseksi tarpeellista toimintaa varten ohjelma, joka kattaa työpaikan työolojen kehittämistarpeet ja työympäristöön liittyvien tekijöiden vaikutukset (työsuojelun toimintaohjelma). Toimintaohjelmasta johdettavat tavoitteet turvallisuuden ja terveellisyyden edistämiseksi sekä työkyvyn ylläpitämiseksi on otettava huomioon työpaikan kehittämistoiminnassa ja suunnittelussa ja niitä on käsiteltävä työntekijöiden tai heidän edustajiensa kanssa.

Työsuojelupäällikkö

Maaseutujohtaja Hannu Töllä toimii Nivalan kaupungin työsuojelupäällikkönä. Työnantaja nimeää työsuojelupäällikön. Työsuojelupäällikön tehtäviin kuuluu perehtyä työsuojelusäännöksiin, määräyksiin ja -ohjeisiin, työn turvallisuutta ja terveellisyyttä koskeviin työpaikan oloihin sekä seurata niiden kehitystä ja ryhtyä toimenpiteisiin epäkohtien poistamiseksi.

Työsuojelupäällikön tehtäviin kuuluu myös tehdä esityksiä työnantajalle ensiaputoiminnasta ja -koulutuksen järjestämisestä, työsuojeluun liittyvästä työhön opastuksesta ja koulutuksesta sekä tutkimuksen järjestämisestä työpaikalla sattuneesta tapaturmasta. Työsuojelupäällikkö osallistuu työpaikan työsuojelun toimintaohjelman valmisteluun, työsuojelutarkastuksiin ja -tutkimuksiin sekä työkykyä ylläpitävään toimintaan työpaikalla. Työsuojelupäällikkö huolehtii työsuojelumääräyksiä ja -ohjeita koskevan tarpeellisen tiedon välittämisestä työnantajalle, esimiehille sekä

työntekijöille. Esimiehet huolehtivat työn turvallisuuteen ja terveyteen liittyvien käyttöönotto- ja kunnossapitotarkastusten teettämisestä.

Työsuojeluvaltuutettu

Työsuojeluvaltuutetun ja varavaltuutettujen valinnasta on säädetty työsuojelun valvonnasta ja työpaikan yhteistoiminnasta annetun lain (44/2006) 30 §:ssä. Työntekijät valitsevat työsuojeluvaltuutetun ja kaksi varavaltuutettua. Vuonna 2017 valittiin uudet työsuojeluvaltuutetut sekä varavaltuutetut toimikaudelle 2018-2021. Nivalan kaupungin työsuojeluvaltuutettuina toimivat Raija Aksila, opetuslautakunnan alaisille työntekijöille Aila Koskela ja esimiesten työsuojeluvaltuutettuna Arto Marjamaa. Varavaltuutettuina toimivat Päivi Kananen ja Eliisa Pihlajamaa.

Työsuojeluvaltuutetun tehtäviin kuuluu perehtyä työsuojelusäännöksiin, -määräyksiin ja -ohjeisiin, työn turvallisuutta ja terveellisyttä koskeviin työpaikan oloihin ja seurata niiden kehitystä sekä ilmoittaa havaitsemistaan puutteista työnjohdolle ja työsuojelupäällikölle, tarvittaessa myös työsuojeluviranomaiselle. Työsuojeluvaltuutettu osallistuu työpaikan työsuojelun toimintaohjelman valmisteluun, työsuojelutarkastuksiin ja -tutkimuksiin. Tarvittaessa hän osallistuu tutkimukseen, joka on sattunut työpaikalla sattuneesta työtapaturmasta. Työsuojeluvaltuutettu osallistuu myös työkykyä ylläpitävään toimintaan työpaikalla sekä työnantajan ja työntekijöiden väliseen työsuojeluyhteistoiminnan kehittämiseen.

Yhteistoiminta

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta (13.4.2007/449) antaa perustan yhteistoimintaelimen toiminnalle. Yhteistoimintalain tarkoituksena on edistää työnantajan ja henkilöstön välistä yhteistoimintaa kunnissa. Yhteistoiminnan tavoitteena on antaa henkilöstölle mahdollisuus yhteisymmärryksessä työnantajan kanssa osallistua kunnan toiminnan kehittämiseen ja antaa henkilöstölle mahdollisuus vaikuttaa omaa työtään ja työyhteisöään koskevien päätösten valmisteluun sekä samalla edistää kunnallisen palvelutuotannon tuloksellisuutta ja henkilöstön työelämän laatua. Laissa tarkoitetun yhteistoiminnan osapuolia ovat kunta työnantajana ja sen palveluksessa oleva henkilöstö.

Nivalan kaupungissa yhteistoimintaelimeen kuuluvat vuonna 2019 kaupunginjohtaja Päivi Karikumpu, henkilöstöjaoksen puheenjohtaja Eija-Riitta Niinikoski, hallintojohtaja Liisa Hankonen, JUKO:n pääluottamusmies Tero Kähönen, JYTY:n pääluottamusmies Marika Puhakka, JHL:n pääluottamusmies Marita Alatalo, KTN:n pääluottamusmies Juha Peltomaa, opetuslautakunnan alaisen henkilöstön työsuojeluvaltuutettu Aila Koskela, esimiesten työsuojeluvaltuutettu Arto Marjamaa, muun henkilöstön työsuojeluvaltuutettu Raija Aksila sekä työsuojelupäällikkö Hannu Tölli.

Yhteistoimintaelin kokoontui vuonna 2019 viisi (5) kertaa.

Työhyvinvointitoiminta vuonna 2019

Nivalan kaupungin henkilöstöjaoksen alaisuudessa olevaa työhyvinvointiin kohdennettua määrärahaa varattiin 20 000 euroa vuodelle 2019 ja siltä käytettiin koko henkilöstölle jaettavaan epassiin sekä tyky-kohderyhmän tukemiseen. Työterveyshuollon ja yhteistoimintaelimen määrittämän tyky-kohderyhmänä oli vuonna 2018 alakoulut.

Henkilöstölle järjestettiin osallistava henkilöstöfoorumi syksyllä 2019 teemalla ”Työhyvinvointi”. Foorumissa oli seuraavat toimintapisteet: Työterveyshuolto, taukojumppa, rentoutus, ”mikä vahvistaa ja /tai heikentää työkykyäsi”, ”onnistunut viestintä-mitä se on”, ”mitä tyky-toimintaa käytät ja mitä haluaisit lisää”. Lisäksi tarjottiin kevyt päivällinen ja leikkimielinen ”hyvien ennustusten ennustaja”.

Työterveyshuolto

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio tuottaa Nivalan kaupungille työterveyshuoltopalvelut. Työterveyshuollon ja kaupungin laatiman toimintasuunnitelmakauden keskeiset tavoitteet vuosille 1.1.2019 – 31.12.2022 ovat:

1. Uusi aktiivisen tuen malli on otettu käyttöön v.2018. Jatketaan mallin juurruttamista.
2. Sairauslomien ilmoituskäytännön kehittäminen työnantajan ja työterveyshuollon välillä.
3. Vuoden 2019 tyky- kohderyhmänä on tekninen toimi, poislukien kaupungintalolla työskentelevät, jotka ovat kohderyhmänä v. 2020.
4. Voimavarojen tukeminen muutoksessa; tiedonkulun kehittäminen; osaamisen tukeminen; muutoksista tiedottaminen työterveyhuoltoon

Vuonna 2014 kohderyhmänä oli koko kaupungintalon henkilöstö ja vuoden 2015 kohderyhmänä alueelliset maaseutupalvelut, vuonna 2016 varhaiskasvatuspalvelut, vuonna 2017 yläkoulut ja lukio ja vuonna 2018 alakoulut. Kohderyhmä määritetään työterveyshuollon kanssa. Henkilöstöllä on mahdollisuus vaikuttaa mm. yhteistoimintaelimen kautta kohderyhmän määrittämiseen. Työterveyshuolto suorittaa kohderyhmälle työkykyindeksikyselyn, jonka jälkeen työterveyshuolto yhteisesti kohderyhmän kanssa sopii tarvittavista jatkotoimenpiteistä.

Työterveyshuollon toimintatehtäviin kuuluvat mm. työpaikkaselvitykset (kartoitetaan työolosuhteita, mahdollisia riskitekijöitä ja terveyttä vaarantavia altisteita), tietojen antaminen, neuvonta ja ohjaus (tavoitteena henkilöstön terveyden ja työkyvyn ylläpitäminen ja edistäminen) sisältäen työyhteisötyön (työyhteisöjen toiminnan kehittäminen ja vuorovaikutuksen tukeminen), työkyvyn hallintaan, seurantaan ja varhaiseen tukeen liittyvä toiminta sekä terveystarkastukset.

Työterveydenhuollon kustannuksiin saadaan valtiolta korvausta terveydenhoidosta ja ennaltaehkäisevästä työstä 60 % (korvausluokka I) ja sairaanhoidosta 50 % (korvausluokka II). Vuonna 2019 korvausluokka I osuus oli 142 254 € eli 52,43 % (2018:52,3 %, 2017:48,11 %, 2016:36,63 %) ja korvausluokka II osuus 129 062 € eli 47,57 % (2018:47,7 %, 2017: 51,81 %, 2016: 63,37 %). Nivalan kaupungin osalta työterveyshuollon kustannukset vuosina 2012–2018 ovat olleet seuraavat:

Taulukko 10. Työterveyshuollon kustannukset vuosina 2013–2019 koko henkilöstö

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Työterveyshuollon kustannukset, €	160 965	157 438	168 406	227 149	218 452	239 444	271 317
eur/työntekijä	336,75	331,45	350	391	384	343	466

TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN

Työllisyyden edistämiseksi tehdään tiivistä yhteistyötä Nivalan Työpajasäätiön kanssa. Vuoden 2019 aikana yhteistyössä Nivalan Työpajasäätiön kanssa työllistettiin kaupungille 12 työtöntä palkkatuella. Lisäksi työllistettiin 9 veloitetyöllistettävää. Kuntouttavaa työtoimintaa toteutetaan Nivalan Työpajasäätiön kanssa.

Kesätyöpaikat - kesäduuniseteli

Kesäduunisetelijärjestelmä otettiin käyttöön v. 2012 yhteistyössä Nivalan yrittäjien, MTK:n sekä kaupungin kanssa yhteistyössä. Henkilöstöjaos on määrittänyt talousarviovalmistelun yhteydessä kesäduunisetelin myöntämisen pääperiaatteet. Kriteerien perusteella palvelusihteeri julkaisee kesäduunisetelihaun sekä organisoii markkinoinnin kouluille. Hakemukset toimitetaan palvelusihterille, joka tarkistaa kriteereiden täytymisen ja päätösten perusteella myös tiedottamisen asianomaisille yritysille ja nuorille sekä tuen maksamisen.

Kunnan maksama tuen määrä työnantajalle on ollut 300 € / 3 viikkoa / nuori. Vuonna 2019 kesäduuniselejä myönnettiin 85 nuoresta eli 25.039 euron edestä. Kaikille, joiden hakukriteerit täyttyivät, myönnettiin kesäduuniseteli. Ulkoiset työnantajat työllistivät 47 nuorta ja kaupungin sisäiset 38 nuorta.

13 Henkilöstönimikkeet ja -määrät vuonna 2019

Henkilöstömäärät ja henkilöstönimikkeet 1.1.-31.12.2019

Vakituinen henkilöstö

Riviotokit	Määrä / Hlö
Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja	1
Ammattimies	1
Dieettikeittäjä	1
Erityisavustaja	2
Erityisluokanopettaja	9
Erityisopettaja	5
Esiluokanopettaja	5
Hallinnollinen päiväkodin johtaja	4
Hallintojohtaja	1
Hallintosihteeri	1
Iltapäivätoiminnanohjaaja	1
Kaupunginjohtaja	1
Keittäjä	16
Keittäjä-laitoshuoltaja	1
Kiinteistönhoitaja	2
Kiinteistöpäällikkö	1
Kiinteistösihteeri	1
Kirjastoautonkuljettaja-virkailija	1
Kirjastonhoitaja	3
Kirjastotoimenjohtaja	1
Kirjastovirkailija	3
Kirvesmies	1
Koordinaattori	1

Koulukuraattori	3
Koulunkäynninohjaaja	36
Koulusihteeri	3
Kulttuurituottaja	1
Laitoshuoltaja	30
Laitoshuoltaja/ruoanjakaja	3
Laskentasihteeri	1
Lastenhoitaja	26
Lomitusohjaaja	3
Lomituspalvelujohtaja	1
Lomitussihteeri	1
Lukion ja perusopetuksen yht.leht.	3
Lukion lehtori	5
Lukion rehtori	1
Luokanopettaja	56
Maanmittausteknikko	1
Maanrakennusammattimies	1
Maanrakennustyönjohtaja	1
Maaseutuasiamies	4
Maaseutujohtaja	1
Maatalouslomittaja	81
Nuoriso-ohjaaja	1
Nuorisotalon valvoja	1
Näyttelynvalvoja	1
Osastosihteeri	1
Palvelusihteeri	2
Perhepäivähoitaja	16
Perhetyöntekijä	1
Peruskoulun rehtori	2
Perusopetuksen ja lukion yhteinen lehtori	6
Perusopetuksen lehtori	32

Puistotyönjohtaja	1
Rakennusammattimies	2
Rakennustarkastaja	1
Rakennuttajainsinööri	1
Ruokahuoltopäällikkö	1
Ruokapalveluesimies	1
Ruokapalvelutyöntekijä	1
Ruokapalvelutyöntekijä-siivooja	1
Ruuanjakaja-siistijä-talonmies	1
Ryhmäavustaja	3
Siivooja-ruoanjakaja	10
Siivoustyönjohtaja	1
Sivistysjohtaja	1
Talousjohtaja	1
Tekninen johtaja	1
Tietohallintopäällikkö	1
Tietohallintosihteeri	1
Toimistosihteeri	7
Tuntiopettaja	2
Vahtimestari	2
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1
Varhaiskasvatuksen opettaja	20
Varhaiskasvatusjohtaja	1
Vastaava ruoanjakaja	2

Yhteensä 452

TIETOTILINPÄÄTÖS

Johdanto

Julkishallinnon toiminta, päätöksenteko ja palvelut perustuvat tietoon. Tietohallinnon tavoitteena on tiedon tehokas hallinta ja käyttö, jonka tavoitteena on tukea julkisen hallinnon tuottavuutta ja parantaa palveluja. Asiakas- ja käyttäjäkeskeisyys vahvistuu kunnissa ja se näkyy myös tiedon hallinnan muutoksina. Asiakslähtöisten palvelujen rakentamisessa huomioidaan koko palveluketju, joka usein ylittää virasto- ja hallinnonalojen rajat. Tietohallinnon rooli digitalisaatiossa on kasvaa. Digitalisaation periaatteet ja tavoitteet ovat seuraavat:

- Kaupungin palveluja kehitetään asiakslähtöisesti
- Turhaa asiointia vähennetään ja poistetaan
- Palveluista rakennetaan helppokäyttöisiä ja turvallisia
- Asiakkaille tuotetaan hyötyä palveluista nopeasti
- Palvelu varmistetaan myös häiriötilanteissa
- Uutta tietoa pyydetään vain kerran (tiedon tehokas hyödyntäminen)
- Olemassa olevia julkisia ja yksityisiä sähköisiä palveluita hyödynnetään (mm. Suomi.fi)
- Rajapinnat avataan yrityksille ja kansalaisille
- Kaikille palveluille ja niiden toteutuksille nimetään omistaja

Tietotilinpäätös toimii Nivalan kaupungin tietojohdantamisen suunnittelun ja sisäisen valvonnan välineenä sekä riskienhallinnan työkaluna. Se kuvaa tietojohdantamisen nykytilan, tulevaisuudensuunnitelmat sekä kehittämiskohteet ja toimii tietojohdantamisen päätöksenteon tukena. Tietotilinpäätöksellä Nivalan kaupunki osoittaa toteuttavansa hyvää tiedonhallintatapaa ja rekisterinpitäjän yleisiä velvollisuuksia ja vastuita, jotka perustuvat voimassa olevaan lainsäädäntöön.

Tietohallinnon ohjaus ja lainsäädäntö

Valtionvarainministeriö ohjaa julkisen hallinnon tietohallintoa ja antaa julkisen hallinnon suosituksia (JHS) sekä Vahti-ohjeita tietohallinnon järjestämiseen. Tietohallinnon toimintaa ohjaavia lakeja ovat

- [Laki julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta \(634/2011\)](#) on kumottu. Tilalle tuli [laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 906/2019](#). Laki velvoittaa viranomaisen suunnittelemaan ja kuvaamaan kokonaisarkkitehtuurinsa (7§) ja kuvaamaan ICT-palvelusalkun, joka sisältää tietojärjestelmäkuvaukset ja ICT palvelukuvaukset.
- [Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta \(621/1999\)](#), jossa mukaan viranomaisilta edellytetään tietojärjestelmäkuvauksia ja niissä olevista julkisista tiedoista (18.1 § 2 kohta). Muita hyvän tiedonhallintatavan vaatimuksia ovat tietojärjestelmien ja asiakirjojen tietoturva huolehditaan ja että määräysten ja ohjeiden noudattamista valvotaan.
- [Arkistolaki \(831/1994\)](#) edellyttää 8.2 §:n mukaan arkistonmuodostussuunnitelmaa.
- [Arkistolaki \(831/1994\)](#) 3 Luku Arkistotoimi ja sen järjestäminen 8 §
 - Arkistonmuodostajan on määrättävä, miten sen arkistotolmen suunnittelu, vastuu ja käytännön hoito järjestetään.

- Arkistonmuodostajan on määrättävä tehtävien hoidon tuloksena kertyvien asiakirjojen säilytysajat ja -tavat sekä ylläpidettävä niistä arkistonmuodostussuunnitelmaa. Asiakirjojen säilytysaikoja määrättäessä on otettava huomioon, mitä niistä on erikseen säädetty tai määrätty.
- Arkistolaitos määrää, mitkä asiakirjat tai asiakirjoihin sisältyvät tiedot säilytetään pysyvästi

Muita tietohallinnon toimintaan vaikuttavia lakeja ja asetuksia ovat

- [Kuntalaki \(410/2015\)](#)
- [Yleinen tietosuoja-asetus \(EU, 679/2016\)](#)
- [Hallintolaki 434/2003, 7§ palveluperiaatteiden toteuttaminen](#)
- [Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista \(1397/2016\)](#)
- [Laki valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palveluiden järjestämisestä \(1226/2014\)](#)
- [Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa \(13/2003\)](#)
- [Laki kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista \(588/2004\)](#)
- [Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista \(617/2009\)](#)
- [Laki yksityisyyden suojasta työelämässä \(759/2004\)](#)
- [Rikoslaki \(39/1889\), 38 luku tieto- ja viestintärikoksista](#)
- [Laki sähköisen viestinnän palveluista \(917/2014\) ts. Tietoyhteiskuntakaari](#)
- [Tekijänoikeuslaki \(404/1961\)](#)
- [Valmiuslaki \(1552/2011\)](#)
- [Asetus viranomaisten toiminnan julkisuudesta ja hyvästä tiedonhallintatavasta \(1030/1999\)](#)
- [Valtioneuvoston asetus tietoturvallisuudesta valtionhallinnossa \(681/2010\)](#)

[Julkisen hallinnon suosittukset \(JHS\)](#) sisältää voimassa olevat julkisen hallinnon tietohallinnon standardit ja asetukset.

Tiedonhallinnan lainsäädäntöä uudistui 2019

Uusi tietohallintalaki vastaa julkisen hallinnon toimintaympäristön muutoksiin sekä kansallisesti ja Euroopan unionissa esille nostettuihin tavoitteisiin. Lakia valmisteleva työryhmä ehdottaa, että tiedonhallintaan liittyvät arviointi-, suunnittelu- ja kuvaamisvelvollisuudet kootaan ja yhdistetään yhteen lakiin siten, että velvollisuudet palvelisivat useita käyttötarkoituksia. Tavoitteena on, että yhdellä kuvauskokonaisuudella palvellaan niin tiedonhallinnan, arkistonmuodostuksen, tietojärjestelmien yhteensopivuuden sekä henkilötietojen suojan käyttötarkoituksia. Sääntely sovitetaan yhteen tietosuoja-asetuksen sääntelyn kanssa. Lisäksi viranomaisten välinen tiedonvaihto tulisi toteuttaa ensisijaisesti avointen rajapintojen kautta ja karsia tietolupamenettelyjä. Työryhmä ehdottaa myös tietoturvallisuutta koskevien säännösten uudistamista sekä tiedonhallinnan kuvausvelvollisuuksien keventämistä ja yhdenmukaistamista. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/80762>

Nivalan kaupungin tiedonhallinnan organisaatio

Tietohallinnon suunnittelua, kehittämistä ja hankintoja tekee keskushallinnon alle kuuluva ICT-palvelut. ICT-palvelut vastaavat Nivalan kaupungin ICT-palvelujen ylläpidosta, tukitoimista ja kehittämisestä. Keskushallintoa johtaa hallintojohtaja ja ICT-palveluja IT-päällikkö.

Varsinaista tietohallintopalvelua ei Nivalan kaupungin organisaatiossa ole.

Kaupunginjohtaja	Päivi Karikumpu, strategiset linjaukset
Hallintojohtaja	Liisa Hankonen, henkilöstö ja resursointi
IT-päällikkö	Arto Marjamaa, tietojärjestelmien kehittäminen ja ylläpito
Tietohallintosihiteeri	Teija Kumpumäki, arkisto ja tietovarantojen ylläpito

Tietoturvyöryhmän puheenjohtajana toimii Eija-Riitta Niinikoski. Muuta työryhmän jäsenet ovat Liisa Hankonen, Jari Jyrkkä, Tauno Korpi, Teija Kumpumäki, Juha-Matti Latvala, Arto Marjamaa Irene Nevasaari, Anita Rättyä ja Jarmo Vuolteenaho.

Nivalan kaupungin ICT-strategiat

Nivalan kaupunkistrategia 2018 – 2020 todetaan, että ”Kehitämme henkilöstön osaamista ja tietotaltoa aktiivisesti ja hyödynnämme uutta teknologiaa ja digiosaamista.”

Tietohallinnon strategian suunnittelua edeltää toimintaympäristöanalyysi ja riskianalyysi.

Nivalan Kaupungin ICT-strategiaa koskevat dokumentit löytyvät Nivalan kaupungin nettisivuilta Strategiat, säännöt ja ohjeet alta. (<http://nivala.fi/strategiat-s%C3%A4%C3%A4nn%C3%B6t-ja-ohjeet-0>)

- Henkilöstöstrategia 2019-2020
- Nivalan kaupungin kaupunkikonserni-strategia
- Nivalan kaupungin viestintäohje 2018
- Nivalan kaupungin kriisi- ja häiriötilanteiden viestintäohje 2018 (ei julkinen)
- Sosiaalisen median ohje

Toiminta-alue	TA-analyysi	Riskianalyysi	Toimialan ICT-strategia
Hyvinvointi			
Keskushallinto			
Kasvatus- ja koulutuspalvelu			Nivalan koulujen tietostrategia 2018-2021
Maaseutu- ja lomituspalvelut			
Tekninen toimi			

ICT-palvelut

Nivalan kaupungin ICT-palvelut tuottaa palveluja keskushallinnolle, kasvatus- ja koulutuspalveluille, maaseutu- ja lomituspalveluille, hyvinvointipalveluille sekä tekniselle toimelle.

Palveluja tuotetaan myös kaupungin sidosryhmille, kuten Nivalan työpajasäätiölle ja Mattilan palvelutalolle. Kulunvalvonta sekä kiinteistövalvonta-palvelua tuotetaan Teollisuuskylälle ja liikuntakeskukselle.

Nivalan Kaupungin tytäryhtiöt eivät kuulu Nivalan kaupungin ICT-palvelujen piiriin.

ICT-palvelujen tunnusluvut

ICT-palvelut ulkoistettiin Joki-ICT Oy:lle 1.1.2019. Samalla IT-asiantuntija ja IT-tukihenkilö siirrettiin liikkeenluovutuksella Joki-ICT Oy:n palvelukseen. Tällä optimoidaan käytettävissä olevat resurssit. Muutoksen myötä käyttäjille tuli yksi yhteinen it-tukipalvelunumero, josta aina joku it-tukihenkilö vastaa. Asiantuntijoille tämä tuo työrauhan, kun puhelin ei keskeytä työtä.

Perinteisesti it-puolella työnmitoitus on laskettu, että 100-200 työasemaa + 2 palvelinta vastaa yhden it-tukihenkilön työtä. Nivalan kaupungilla on noin 800 työasemaa, 500 tablettia (iPad/Chromebook). Palvelimet siirrettiin vuoden loppuun mennessä Joki-ICT:n konesaliin ja ylläpitoon. Lisäksi ylläpidossa on lukuisia muita laitteita, kuten älypuhelimia, tulostimia, kopiokoneita, älytauluja, dokumenttikameroita ja videoneuvottelulaitteita.

Käytössä olevat henkilöresurssit ovat tällä hetkellä lievästi alimitoitettut. Henkilöresurssien vajeusta on pyritty helpottamaan työkokeilujen, työharjoitteluiden ja oppisopimuksen avulla. Työmäärää tarkastellessa on huomioitava, että osan tukipyynnöistä ja ongelmista ratkaisevat kouluilla olevat tvt-vastaavat tai koulujen rehtorit.

IT-Päällikkö oli toimivapaalla elokuu – joulukuu 2019. Sijaisena toimi Joki-ICT:ltä projektipäällikkö Pauli Takanen.

Henkilöresurssit	2016	2017	2018	2019	Muutos
ICT-yksikön henkilöstön lukumäärä	2	2+1 (0,5 resurssia)	2+1 (0,5 resurssia)	1	-1+1 0,5 resurssia)

2.1.1 Budjetti

ICT-budjetin luvut eivät ole suoraan vertailukelpoisia vuoden 2017 ja 2018 osalta. Toimialojen omiin käyttötalouksiin sisällytyt ohjelmisto jne. kulut siirrettiin vuoden 2018 ICT:n käyttötalouteen. ICT:n käyttötalouteen on siirretty myös kopiokoneiden laitekuluja sitä mukaa, kun laitteiden sopimuksia on uusittu. Näin halutaan tuoda ICT:n käyttötalouden todelliset kulut esille ja parantaa kustannustietoisuutta.

Budjetti	2017	2018	2019	Muutos
Investointi	192 350	159 420	155 296	-4 000
Käyttötalous (ei sisällä palkkoja jne)	259 088	320 691	345 115	+24 424

Tammikuun alussa 2019 tehtiin muutos ICT-Tilin 4342 kustannuspaikan 1432 ICT-Palvelut + puhelut tiliöintiin. Vuoden alusta alkaen käsiteltyihin laskuihin lisättiin erittelykoodi (140 Tulostus, 141 Puhelut, 142 Palvelimet, 143 Ohjelmat, 144 Tietoliikenne, 145 Web). Muutoksella pyritään helpottamaan käyttötalouden seuraamista pilkkomalla iso menoerä pienempiin loogisiin ryhmiin.

Alla olevasta taulukosta näkee ICT-palveluiden käyttötalouden toteuman Accuna-ohjelmiston raporttina. Menot ovat jaoteltu kuuteen eri luokkaan tehdyn muutoksen mukaisesti. Ei erittelyä on tehty korjaukset, jossa siirretty väärin tilioidyt kustannukset oikeille kustannuspaikoille.

ICT-tilin 4342 erittelyt

Nivalan kaupungin

1/1
1.1.2019 - 31.12.2019
Kuntien Yhteisöpalvelut Oy

Joulukuu 2019 ICT-palvelut 1434

	Joulukuu 2019 vuoden alusta	Joulukuu 2019 vuoden alusta	Joulukuu 2019 vuoden alusta	Joulukuu 2019 vuoden alusta	Joulukuu 2019 vuoden alusta	Joulukuu 2019 vuoden alusta	Joulukuu 2019 vuoden alusta	ICT-palvelut yhteensä	2019 talousarvio
	Tuotot	Puhelut	Palvelimet	Ohjelmat	Tietoliikenne	Web	Ei erittelyä		
ICT-palvelut + puhelut	-56 060	-4 355	-14 540	-220 766	-84 521	-7 777	51 235	-336 785	-345 115

Ohjelmistojen osuus käyttötaloudesta on huomattava. Tietoliikenne ja tulostus muodostavat seuraavaksi isoimmat menoerät. ICT-palveluiden käyttötalouden menot eivät ylitä 2019 talousarviota. Vertailu ryhmittäin edellisvuoteen ei onnistu, koska vertailuluvut puuttuvat.

Kulujen kasvua selittää uusien budjetoimattomien ohjelmistojen hankinnat (Turvasähköposti, Meltwaterin sosiaalisen median seuranta, Accuna-talousraportointityökalu, Adobe Photoshop kuvankäsittelyohjelma, AutoCad-piirto-ohjelmat) ja kuraattoreille Aura-kirjaamisohjelma. Kuluja laski vanhan kuraattoreiden kirjausohjelman irtisanominen ja opettajille O365 edu-lisenssien käyttöönotto. Katso 4.3 Ohjelmistohankinnat ja päivitykset 2019.

Palvelinten siirrosta Joki-ICT:n konesaliin johtuen ostopalvelua jouduttiin käyttämään budjetoitua enemmän. Uudet ja vanhat palvelimet olivat hetken rinnakkain käytössä, joka lisäsi kuluja (päällekkäiset kulut). Leasing-kuluna olleet palvelimet siirtyivät ostopalveluna käyttötalouteen.

2.1.2 Tukipyynnöt

Tukipyynnöiden lukumäärät vaihtelevat kuukausittain hyvinkin paljon. Tukipyynnöiden määrä on noussut viime vuodesta 17 kappaleella. Kaikkia tukipyynnöitä ei olla kirjattu järjestelmään, koska osa pyynnöistä tulee niin sanotusti hihasta nykiaisemällä, puhelinsoitolla ja sähköpostilla.

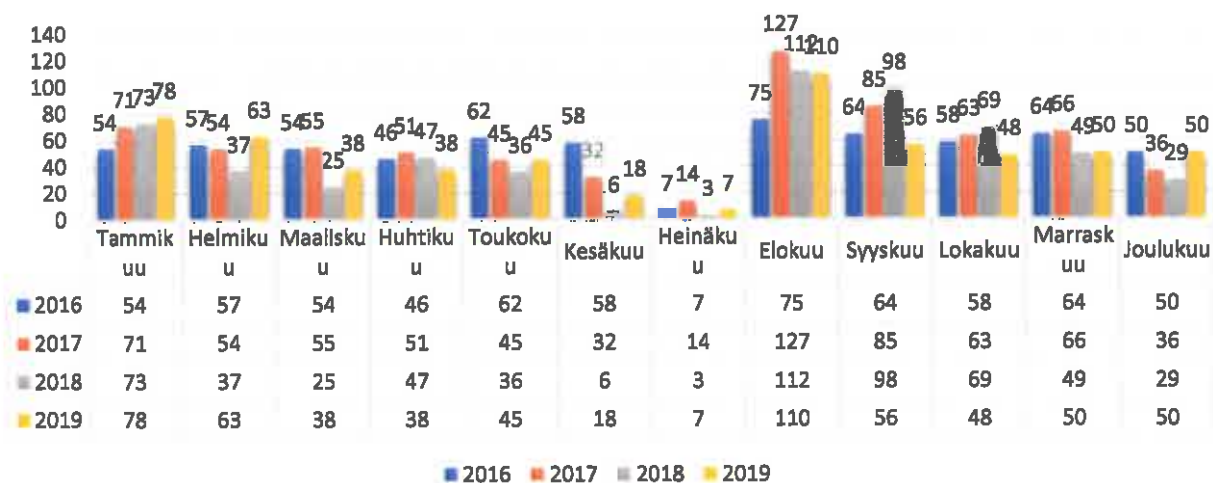
Kesälomien jälkeen on huomattava tukipyynnöiden nousu. Tämä aiheuttaa ruuhkaa ja tukipyynnöiden käsittelyyn viivettä. Vastaavasti kesäkuu ja varsinkin heinäkuu ovat selvästi hiljaiset kuukaudet tukipyynnöiden osalta. Selittävä tekijänä näille tukipyynnöiden vaihteluille on koulujen päättyminen ja alkaminen sekä henkilökunnan kesälomat.

Tukipyynnöt	2016	2017	2018	2019	Muutos
Tammikuu	54	71	73	78	+5
Helmikuu	57	54	37	63	+26
Maaliskuu	54	55	25	38	+13
Huhtikuu	46	51	47	38	-9
Toukokuu	62	45	36	45	+9
Kesäkuu	58	32	6	18	+12

Heinäkuu	7	14	3	7	+4
Elokuu	75	127	112	110	-2
Syyskuu	64	85	98	56	-42
Lokakuu	58	63	69	48	-21
Marraskuu	64	66	49	50	+1
Joulukuu	50	36	29	50	+21
Yhteensä	616	699	584	601	+17

Tukipyynnöiden lukumäärät eivät kerro työn vaikeusastetta tai sitä, kuinka kauan tukipyynnön ratkaisemiseen kuluu aikaa.

Helppis-tukipyynnöiden määrät kuukausittain

Tukipyynnöt tehdään opiskelijatyönä tehdyillä Helppis-järjestelmällä. Tukipalvelujen palautejärjestelmää ei ole käytössä. Helppis-järjestelmä korvataan Joki-ICT Oy:n ITSM-järjestelmällä vuoden 2020 aikana.

2.1.3 Tulostus

Nivalan kaupunki liittyi KL-Kuntahankintojen Monitoimilaitteet ja niihin liittyvät palvelut 2018 - 2022 KKKH137 kilpailutukseen. Kilpailutuksen voitti Konica Minolta.

Osalla kopiokoneista määräaikaiset sopimukset päättyivät 2019, jolloin kaikki koneet uusittiin KL-Kuntahankinnan sopimuksen mukaisesti Konica Minolta leasing-palveluna. Vielä voimassa olevien kopiokoneiden määräaikaiset sopimukset lunastettiin Canoramalta ja laitteet uusittiin leasing-sopimuksella Konica Minolta. Jäljellä olevan sopimuksen hinta lisättiin uusien laitteiden leasing-maksuun, joka on silti pienempi per kuukausi kuin entinen.

Nivalan kaupunki teki palvelu- ja yhteistyösopimuksen Brother Finland:n kanssa tulostinlaitteiden hankinnasta Kuntien Tieran sopimuksen kautta. Sopimuksella hankittavat yksittäiset tulostimet menevät leasingiin.

Konica Minolta ja Brotherin sopimusten myötä tulostuskustannuksiin saatiin sekä laitteiden että per sivu tulostuksen osalta huomattavat kustannussäästöt. Kopiokoneiden vuosikustannus laski yli 40 000€.

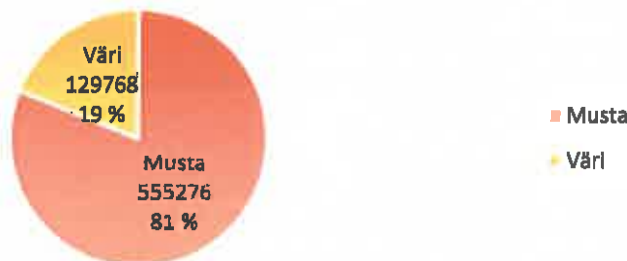
Tulosteiden ja kopioiden määrässä näkyvät vain Uniflow- ja SafeQ-tulostuksenhallinnassa olevien laitteiden ja Brotherin leasing-tulostimien tulosteet. Nivalan kaupungilla on lisäksi lukuisa määrä yksittäisiä tulostimia, joiden

tulostusmääriä ei ole saatavilla. Nämä laitteet poistetaan käytöstä vähitellen tai korvaamaan Brotherin leasing-tulostimilla.

Toimittaja	Musta	Väri	Yhteensä
Konica Minolta tulostus	156 582	54 120	210 702
Konica Minolta kopiointi	240 801	43 422	284 223
Canorama tulostus ja kopiointi	135 646	24 606	160 252
Brother tulostus	22 247	7620	29 867
Yhteensä	555 276	129 768	685 044
Vertailulukku vuodelta 2018	493 828	122 412	616 240
Muutos	+61 448 (+12,4%)	+7 356 (+6,1%)	+68 804 (+11,1%)

Tulostusmäärien kasvua selittää se, että uusitut pienet tulostimet tulivat Brotherin tulostuslaskurin piiriin. Kopiokoneita myös lisättiin toimipisteisiin, joissa niille oli tarvetta.

Tulostus 2019

2.1.4 Leasing-laitteet

Nivalan kaupunki liittyi KL-Kuntahankintojen lct-laitteiden leasingrahoitus ja elinkaarenhallintapalvelut sopimukseen (KLKH130). Kilpailutuksen voitti 3Step IT Oy, jonka kanssa sopimus allekirjoitettiin 24.10.2018.

Uudet laitteet otetaan leasingiin, jolloin muodostuu automaattisesti laiterekisteri, kustannustietoisuus paranee, toimialajohtajat näkevät laitteistosta aiheutuvat kulut ja laitteille muodostuu elinkaari. Lisäksi vanhentuneiden laitteiden tietoturvallinen poistaminen helpottuu. Vanhan laitteen lunastaminen omaksi on mahdollista.

Laite	Elinkaari (uusinta väli)
Tietokoneet (kannettavat / pöytäkoneet)	4 vuotta / 48 kuukautta
Tabletit	3 vuotta / 36 kuukautta
Älypuhelimet	3 vuotta / 36 kuukautta
Muut IT-laitteet	4 tai 5 vuotta / 48 tai 60 kuukautta

Leasing-sopimuksen käyttöönoton myötä investointeihin varattuja koneiden ostoja siirrettiin leasing-palveluun. Edellisenä vuonna hankittuja laitteita myytiin 3StepIT:lle ja otettiin leasing-palveluun. Näitä laitteita ovat muun muassa kouluille, päiväkodeille ja valtuutetuille hankitut iPadit.

Laitteet leasing-sopimuksessa (tilanne 31.1.2020)				
Laiteryhmä	Laite	Yhteensä (kpl)	Kustannus 2020	Kustannus 2020 - 2024
Tabletit	iPad	271	26 100€	60 500€
	Chromebook	237	14 500€	49 300€
Tietokoneet	Kannettavat	111	16 500€	34 700€
	Pöytätietokoneet / AIO	170	31 700€	108 200€
Kopiokoneet	Konica Minolta	38	32 300€	118 900€
Tulostimet	Brother	16	1000€	3500€
Lisäksi yllä oleviin kuuluvat ohjelmistot ja lisenssit			200€	900€
		yht.	122 300€	376 000€

ICT-palvelujen nykytila ja suunnitelmat

Uudistuva tietohallintolaki tulee edellyttämään yhä parempaa tietovarantojen dokumentaatiota. Katso 3.

[Tietovarannot.](#)

Kaupungin nettisivujen ylläpitovastuu siirrettiin Hyvinvoinnin toimialalle. Hyvinvointi hallitsee myös Nivalan kaupungin näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa. Tässä työkaluina toimivat sosiaalisen median some- ja markkinoinnin ja viestinnän MarVi-tiimit. Nettisivujen uudistamisen yhteydessä nettisivuja uudistettiin saavutettavuusdirektiivin vaatimalla tavalla.

Suunnitelmissa oli aloittaa palveluprosessien määrittely- ja kuvaustyö, mutta työ siirtyi vuodelle 2020. Fyysisen ja teknisen tietoturvan parantaminen ja kehittämien jatkuu edelleen. Tietosuojan edistäminen vaatii lisäpanostusta.

ICT-palvelujen kustannustietoisuutta kehitetään edelleen. Tässä auttaa sekä leasing-malli että kustannusten erittelykoodi kuuteen eri ryhmään.

Kokonaisvaltaista järjestelmien kehittämistä sekä verkko- ja palvelinarkkitehtuurin päivittämistä jatketaan edelleen. Isoimpina projekteina muun muassa Niva-Kaijan, Kyösti Kallion koulun, lukion ja kaupungintalon kuulutusjärjestelmä, klinteistövalvonnan ja – automaatioverkon eriyttäminen.

Tiedonhallinta, tietovarannot ja tietovirrat

Tietovarannot koostuvat kaupungin toimintojen ja palvelujen yhteydessä kertyneistä asiatiedoista, asioiden hallintatiedoista, henkilötiedoista, paikkatiedoista ja valvontakameroiden kuvamateriaaleista. Tietovarantojen elinkaaren hallinnan apuna käytetään mm.

- arkistonmuodostussuunnitelmaa (AMS), eAMS hakemassa, TOS tekemässä)

- [tietojärjestelmäselosteita](#)
- [sidonnaisuusrekistereitä](#)
- [tietosuojaselosteita](#) sekä
- järjestelmä- ja laiteluetteloita.

Selosteet löytyvät julkisesta rekisteriselostejärjestelmästä: <https://www.nivala.fi/rekisteriselosteet>. Selosteet on saatettu ajan tasalle vuonna 2018 GDPR-valmistelun yhteydessä.

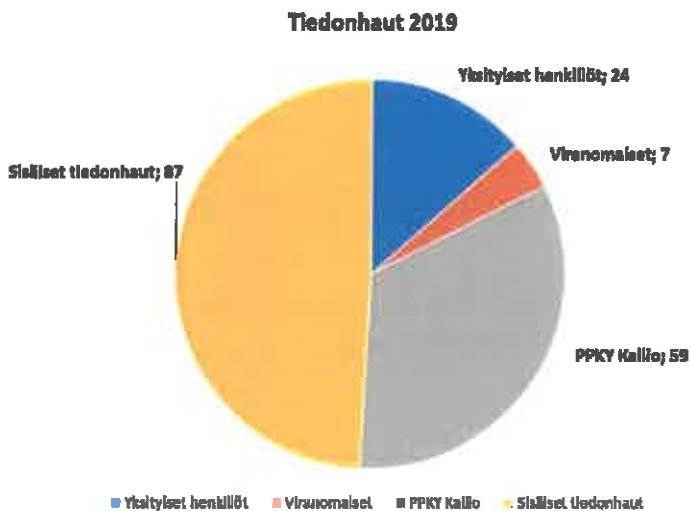
Kaupunki on kuvannut yleiset tietosuojaa koskevat periaatteensa sivulla <https://www.nivala.fi/tietosuoja-ja-rekisteriselosteet>. Sivulla kerrotaan mm. rekisteröityjen oikeuksista.

Tietovarantojen tunnuslukuja

Tiedon laadun arviointi liittyy läheisesti tiedon arvon ja käytettävyyden arviointiin.

Tietopyynnöissä eivät näy kaikki organisaatioon tulleet tietopyynnot. Luvuissa lähinnä keskushallintoon arkistovastaavalle tulleet tietopyynnot. Muiden osastojen lukuja ei ole.

Tapahtumat	2017	2018	2019	Muutos
Luovutetut tiedot / Tietopyynnot	145	223	177	-106 (-52,5%)

Nykytila ja suunnitelmat

Organisaatiossa tietoja kerätään ja käsitellään monissa tietojärjestelmissä ja sovelluksissa. Organisaation johdolla ei aina ole käsitystä siitä, mitä tietoja organisaation hallussa on. Irrallisten tietojen käsittely erillään olevissa tietojärjestelmissä vaatii runsaasti resursseja ja muodostaa uhan tietosuojan ja tietoturvan toteutumiselle.

Nivalan kaupungilla on tehtäviensä hoitamiseksi käytössään useita tietojärjestelmiä, joissa käsitellään asiakkaista, sidostyhmistä tai omasta henkilökunnasta kertyvää henkilötietoa. Rekisteriin liittyvät tietojärjestelmät määrittellään tietosuojaselosteessa. Ne tietokokonaisuudet ja tietovarannot, joita käsitellään tietosuojaselosteessa määritellyllä

tavalla, muodostavat rekisterin. Rekisteri on teknologiarippumaton ja se voi käsittää useita tietovarantoja ja myös paperiarkistoja.

Nivalan kaupungilla on ollut käytössä Dynasty -asianhallintajärjestelmä diaarin, asianhallinnan, kokousjärjestelmän, viranhaltijapäätösten, kuulutusten ja julkaisun osalta. Lisäksi on hankittu Innofactorin TOJ-tiedonohjausjärjestelmä tiedonohjaussuunnitelman (TOS) laadintaan.

Dynasty-asianhallintajärjestelmä päivitetään uuteen Dynasty 10 -versioon, koska arkistolaki, EU:n yleinen tietosuoja-asetus ja kuntalaki edellyttävät julkisen tiedon tuottamiselta ja hallinnalta entistä tarkempaa huolellisuutta tietojen julkaisemisessa sekä salassa pidettävien tietojen suojaamisessa. Uusi versio mahdollistaa myös sähköisen arkistoinnin käyttöönoton. Järjestelmä on SÄHKE2-määrityksen mukainen, joka mahdollistaa sähköisen materiaalin keskitetyn hallinnoinnin ja hävittämisen. Dynasty 10 otetaan käyttöön vuosien 2020 -2021 aikana.

Nivalan kaupunki on siirtymässä uuden Dynasty 10 -version myötä käyttämään kuntien yhteistä tehtäväluokitusta ja osana tiedonhallintaa ja tietosuojan toteuttamista tiedonohjaussuunnitelma (TOS) pyritään saamaan valmiiksi vuosien 2020-2021 aikana. Nivalan kaupunki on yksi arkistonmuodostaja ja tiedonohjaussuunnitelmalla voidaan todentaa se, että tietojen säilytysajat on määritelty asianmukaisesti ja että niiden asianmukainen hävittäminen on suunnitelmallista. TOS on asiakirjahallinnan organisoinnin tärkein työväline, joka toimii kaupungin asiankäsittelyn ohjeena ja ohjaa kaupungin tietojen ja asiakirjojen käsittelyä koko elinkaaren ajan.

Sähköinen arkistointi

Aineistojen säilyminen, käytettävyys ja todistusvoima ovat asiakirjahallinnon ja arkistotoimen päätehtäviä. Sähköisen toimintaympäristön tiedonhallintaa ohjataan tiedonohjaussuunnitelmalla (TOS). JHS 191 määrittelee tiedonohjaussuunnitelman rakenteen. Tiedonohjaussuunnitelma laaditaan, kun siirrytään sähköisiin käsittelyprosesseihin ja se kytetään Dynasty 10 taustalle siten, että se tuottaa käsittelyprosessin edetessä metatietoja.

Sähköiseen asianhallintaan siirtyessä tiedonohjaussuunnitelma (TOS) otetaan käyttöön. Sähköisellä asianhallinnalla tarkoitetaan asiakirjoja laatimista, käyttöä, seulontaa ja arkistointia yksinomaan sähköisessä muodossa. Tavoitteena on luopua kokonaan paperisesta asioiden käsittelystä. Sähköinen arkistointi pyritään ottamaan käyttöön vuoden 2021 loppuun mennessä.

Sähköisen säilyttämisen luvan saamiseksi organisaatiossa on oltava tiedonohjaussuunnitelma. Sähköisen säilyttämisen lupa haetaan Arkistolaitokselta, kun tiedonohjaussuunnitelma on valmis.

Sähköinen asiointi

Kaupunkikonsernin strategian 2018 – 2020 toimenpiteissä mainitaan, että kehitetään kuntalaisten digitaalisia palveluja. Sähköistä asiointia käytetään jo niissä palveluissa, jotka pystytään toteuttamaan sähköisesti. Esimerkiksi varhaiskasvatuksessa päivähoitossa on käytössä sähköiset palvelut. Nivalan kaupungin nettisivuilla on oma kohta ”Sähköinen asiointi”, joka kattaa seuraavat palvelut:

Käytössä olevat sähköiset palvelut	
Sähköinen palvelu	Palvelun kuvaus
Varhaiskasvatuksen sähköinen asiointi - nykyiset asiakkaat	Tunnistautumista vaativat sähköiset palvelut.

	Palvelun käyttö edellyttää tunnistautumista Suomi.fi-tunnistuspalvelun kautta sekä voimassa olevaa varhaiskasvatuksen asiakkuutta.
Varhaiskasvatuksen sähköinen asiointi -uudet asiakkaat	Sähköinen hakemus ja maksulaskuri. Palvelu ei edellytä tunnistautumista
Muksunetti	Turvallinen ja helppo tapa välittää tietoa kodin ja päivähoidon välillä.
Jokilatvan Opisto	Kansalaisopiston kurssi-ilmoittautuminen.
Kuntalaisaloite	Onko sinulla kehittämisidea? Tee aloite.
Lupapiste	Rakennetun ympäristön lupa-asiointi.
Palaute	Anna palautetta kaupungin palveluista.
Tiekkö-kirjastot	Aineistojen selaus, uusiminen ja varausten teko.
Wilma	Ohjelma kodin ja koulun väliseen viestintään.

3.5 Tietovirrat

Tietovirtoja esiintyy muun muassa prosesseissa, organisaatioissa, tietovarannoissa ja tietojärjestelmissä. Tietovirtakuvauksissa kuvataan tiedon siirtyminen eri elementtien ja rakenneosien välillä.

2020 aloitetaan työ tietojärjestelmiin liittyviä prosessien kuvaamisesta. Prosessien kuvauksissa tulee esille myös tietovirrat ja rajapinnat eri järjestelmiin. Tietovarantojen ja tietovirtojen suojaustaso, salassa pidettävyys ja tietojen arkaluonteisuus arvioidaan tietovarantojen kartoittamisen yhteydessä. Myös tietovarantojen väliset tietovirrat ja vastuut kartoitetaan.

Tietojärjestelmät

Tietojärjestelmien hallintaan kuuluu tietoteknisten laitteiden hankinta, käyttöönotto ja ylläpito, ohjelmistot, niiden käyttöönotto ja ohjeistus sekä pääkäyttäjä- ja käyttäjäkoulutus. Tietojärjestelmäkokonaisuuksista vastaa IT-päällikkö.

Tietojärjestelmiin koulutetaan pääkäyttäjät, jotka on lueteltu pääkäyttäjäluettelossa.

Hallinnon ja koulupuolen tietojärjestelmistä on laadittu tietojärjestelmäluettelot, joita täydennetään vielä. Osasta julkisista tietojärjestelmistä on tehty [JHS 146](#) suosittamat tietojärjestelmäselosteet.

Laitehankinnat ja -uusinnat 2019

ICT-laitehankintaan sisältyy erilaiset tietokoneet, tabletit, tulostimet ja ohjelmlaitteet. Ohjelmistojen ja tietoteknisten laitteiden hankinnasta ja elinkaaresta vastaa IT-päällikkö. Koulutuksen järjestämisestä vastaa IT-päällikkö. Vuonna 2019 lähes kaikki uudet laitehankinnat ja laiteuusinnat menivät leasing-sopimukseen.

Laitekantaa uusitaan mahdollisuuksien rajoissa. Tänä vuonna painopisteenä olivat kaupungin varikon, Niva-Kaijan ja Kyösti Kallion koulujen koneet. Vuosittainen uusittavien työasemien määrä on noin 200 kappaletta. Leasing-mallin myötä saadaan laitteiden elinkaarenhallinta käyttöön. Laitteet uusitaan leasing-ajan päätyttyä.

Nivalan kaupunki sitoutui Kuntien Tiera Oy:n verkkokaupan puitesopimukseen, joka kattaa ICT-laitteet, -ohjelmistot ja -palvelut. Kuntien Tiera OY järjesti yhteishankinnasta kilpailutuksen, jonka voitti Atea Oy.

Kaupungintalolle otettiin käyttöön atk-luokka koulutuksia varten. Luokassa on 12+1 työasemaa, lähiprojektori ja valkokangas.

Laitteiden nykytilanne ja suunnitelmat

Nivalan kaupungilla on noin 800 työasemaa. Työasemat uusintaan laitteen elinkaaren mukaan. Laittekanta on vielä osittain vanhentunut, mutta leasing-mallin myötä laitekanta alkaa uusiutumaan säännöllisellä kierrolla.

Nivalan kaupungin kahdesta fyysisestä palvelinraudasta (jossa virtuaalipalvelimet olivat) sekä levyjärjestelmästä (tallennustila) loppui leasing-sopimus 2019 joulukuun loppuun. Leasing-sopimusta ei uusittu, vaan palvelimet siirrettiin Joki-ICT:n konesaliin.

Siirron yhteydessä palvelinten käyttöjärjestelmiä päivitettiin (uudelleen asennus) ja palvelinten rooleja tarkistettiin. Palvelinten määrää saatiin vähennettyä. Käytössä on vielä kaksi Windows Server 2008 R2 -palvelinta, jotka aiheuttavat tietoturvariskin. Windows Server 2008 R2:sta loppui Microsoftin tuki 14.1.2020 samalla, kuin Windows 7-käyttöjärjestelmästä.

Laitteiden määrä 2019		
Päätelaitteet	Lukumäärä kpl	Kommentit
Palvelimet	1 Vanha fyysinen rautapalvelinta, jossa kaksi virtuaalipalvelinta (Windows Server 2008 R2 ja Windows Server 2019)	Kaupungintalolla (2kpl virtuaalipalvelinta yhdessä fyysisessä raudassa)
Palvelimet	1kpl Windows Server 2019 10kpl Windows Server 2016 3 kpl Windows Server 2012 1kpl Windows Server 2008 1kpl CentOS Linux	Joki-ICT Oy:n konesalissa palveluna (16kpl virtuaalipalvelinta)
Työasemat	760	Käytössä olevien virustorjuntalisenssien määrä
Matkapuhelimet	Ei tarkkaa määrää tiedossa. Pääasiassa Android-puhelimia	Kuvataan hankintaprosessi, luodaan esimiehille Itsepalveluportaali tilauksille
Videotykit	Ei tarkkaa määrää tiedossa	Työasemia vaihdettaessa huono resoluutioiset tykit tuottavat ongelmia
Älytaulut	Ei tarkkaa määrää tiedossa	Vanhojen älytaulujen uusiminen ajankohtaista

Dokumenttikamerat	Ei tarkkaa määrää tiedossa	Työasemia vaihdettaessa huono resoluutioiset dokumenttikamerat tuottavat ongelmia
Valvontakamerat	IP-kameroita 117	Keskitetty kameravalvonta (Mirasys), käyttö- ja pääsyoikeudet rajattu, rekisteriseloste päivitetty

Koneiden ja laitteiden excel-laiteluettelo sijaitsee verkkolevyllä IT-tiimin ylläpitämä. Laiteluettelo täydennetään ja tarkennetaan. Leasing-palvelun myötä laiterekisteri 3StepIT:n toimittamassa Asset-ohjelmassa.

Työasemien, tablettien ja puhelinten ohjelmistopäivitysten keskitetty hallinta (käyttöjärjestelmän asennus verkosta, keskitetty käyttöjärjestelmäpäivitysten jako, keskitetty varusohjelmistojen päivitykset) otetaan käyttöön Joki-ICT:n toimesta keväällä 2020.

Ohjelmistohankinnat ja päivitykset 2019

Henkilötietoja ei saa välittää tavallisella sähköpostilla. Siksi hankittiin turvasähköposti käyttöön niille, jotka sitä työnsä puolesta tarvitsevat.

Tekninen toimi tarvitsee rakennuspiirrusten jne käsittelyyn ajanmukaista CAD-ohjelmistoa. Niitä hankittiin kaksi kappaletta.

Hyvinvoinnille hankittiin Adoben kuvankäsittelyohjelma, jota tarvittiin muun muassa Nivala kuvina-kirjan tekemiseen (kuvien käsittelyyn, kirjan taittamiseen).

Talouden raportteja varten hankittiin Accuna-raportointi ohjelma.

Sosiaalisen median hallintaan (Nivalan kaupungin näkyvyyteen sosiaalisessa mediassa, kaupungin viestinnän vaikuttavuuden seuraamiseen) hankittiin Meltwater sosiaalisen median seurantatyökalu MarVi-tiimille.

Ruokahuollon puolelle hankittiin Smart Kitchen ohjelmistoon laajennus.

Koulupuolelle hankittiin education-lisenssille selainkäyttöisiä Office 365 (A1)-paketteja sekä paikallisesti koneelle asennettavia O365 (A3)-paketteja. Hallinnon puolelta vapautuneet, koneille asennettavat, O365 (E3)-lisenssit siirrettiin Office-pakettia työssään tarvitseville hallinnon työntekijöille. Microsoft Office 2007-lisensseistä luovuttiin.

Kaupungin työntekijöillä on ajoittain tarve tarkastella tai ottaa vanhoja päätöksiä pohjaksi uusien käsiteltävien asioiden tueksi. Tätä varten hankittiin Triplan Oy:ltä päätösten selailuoikeus vanhaan KuntaToimiston tietokantaan. Vanhoja päätöksiä ei tällä hetkellä löydy Dynastys-asiakirjanhallintaohjelmistosta.

Ohjelmistohankinnat				
Ohjelmistoryhmä	Ohjelmisto	Toimittaja, nimi	Käyttötarkoitus	Lisenssit kpl
Pilvipalvelut	Accuna	Talgraf Oy	Talouden raportointi-työkalu	6
Paikallinen asennus	Adobe Photoshop	Dustin (Adobe)	Kuvankäsittelyohjelmisto	1

Paikallinen asennus	AutoCad LT	Dustin (AutoDesk)	CAD-kuvien käsittely	2
Pilvipalvelu	Aura	Cgi	Kuraattorein kirjaaminen	
Pilvipalvelu	Dynasty Viranhaltijapäätös	Innofactor Oy	Viranhaltijapäätösten julkaisu	
Pilvipalvelu	Smart Kitchen	Fredman Professional Kitchen Oy	Keittiöpuolen ohjelmisto	
Pilvipalvelu	Sosiaalisen median seuranta	MeltWater Oy		
Paikallinen asennus	KuntaToimisto	Triplan Oy	Vanhojen päätösten katselukanta	rajaton
Pilvipalvelu	Turvasähköposti	Joki-ICT	edu-lisenssi	14
Pilvipalvelu	Turvasähköposti	Joki-ICT	gov-lisenssi	40+
Pilvipalvelu	Selainkäyttöinen O365	Joki-ICT	A1 (edu-lisenssi)	320
Paikallinen asennus	Koneelle asennettava O365 ohjelmisto	Joki-ICT	A3 (edu-lisenssi)	50

CGI:n vanha Aura-ohjelmisto sanottiin irti. Siellä olleet vanhat kuraattoreiden kirjaamiset tulostettiin paperille ja arkistoitiin asianmukaisesti. Kuraattoreiden käytössä olleesta Abilita-kirjaamisohjelmasta luovuttiin.

Ohjelmistojen nykytila ja suunnitelmat

Nivalan kaupungin hallinnossa on käytössä noin 60 eri ohjelmistoa. Koulutoimen ohjelmat ovat selittämisen alla. Koulupuolella on arviolta 60-70 eri ohjelmistoa.

Käytössä olevat ohjelmistot				
Ohjelmistoryhmä	Ohjelmisto	Toimittaja, nimi	Käyttötarkoitus	Lisenssit kpl
Pilvipalvelu	Perussähköposti	Joki-ICT	Kiosk	261
Pilvipalvelu	Sähköposti isommalla sähköpostilaatikolla	Joki-ICT	Plan 1	12
Paikallinen asennus	Koneelle asennettava O365 ohjelmisto	Joki-ICT	E3	41
Paikallinen asennus	Koneelle asennettava Microsoft Viso	Joki-ICT	Verkkokuvien piirtotyökalu	1

Lisenssien hallintaa ei ole.

Sovellus- ja pääkäyttäjätiedot on olemassa. Luetteloa päivitetään ja tarkennetaan. Tavoitteena siirtää ohjelmisto- ja pääkäyttäjätiedot Joki-ICT:n Confluenceen vuoden 2020 aikana.

Tietoverkot 2019

Mitä on tehty vuonna 2019:

- Kyösti Kallion koulun tietoliikennejakamot silvottu ja aktiivilaitteet (kytkimet) uusittu

Fyysisessä kaapeloinnissa on puutteita useassa eri toimipisteessä.

- Kaupungintalolla uusittu lähiverkkokaapelointia remonttien yhteydessä

2.1 Tietoverkkojen nykytila ja suunnitelmat

Laitetilojen ja jakamoiden turvallisuutta parannetaan. Remonttien yhteydessä lähiverkkokaapelointien uusimista jatketaan.

Resurssien puutteissa uusitaan tietoverkon aktiivilaitteita (kytkimiä). Seuraavana vuorossa ovat Niva-Kaijan koulu ja lukio.

Luovutaan analogisista puhelinliittymistä, puhelinvaihteesta ja vuokralla olevista puhelinkupareista. Korvataan liittymät VOIP-, mobiili ja eFaksi-ratkaisuilla.

Nivalan kaupunki tilasi vuokratuidut toimipisteisinsä Nivalan Kuitu Oy:ltä. Tarkoitus on korvata tällä hetkellä Elisa Oyj:ltä olevat vuokratuidut ja saada näin kustannussäästöjä.

Verkkolaitteet ja osoitevarauudet	Lukumäärä kpl	Suunnitelmat
Verkkokytkimet	63 kpl 1 verkon solmukytkinpino (Joki-ICT Oy) 2 kuntaverkkoliittymää (Joki-ICT Oy)	Uusintatarve: lukio, Niva-Kaijan koulu, kaupungintalo. Runkoverkon nopeuden nosto 10G
Palomuurit	2kpl kahdennettu uudensukupolven virtuaalipalomuuri (Joki-ICT Oy)	
Internet-kaista	300/300M internetkaista (Joki-ICT) + 3 C-luokkaa omia julkisia ip-osotteita	Nopeudennosto tarvittaessa
DMVPN (4G)	12kpl (Joki-ICT Oy) Lisäys +6 kpl.	Kupariliittymät korvattu nopeammalla ja edullisemmalla 4G-liittymällä
Wlan-tukiasemat	63kpl (Joki-ICT Oy)	Tarve lisätukiasemille langatonta verkkoa käyttävien työasemamäärän kasvaessa (esimerkiksi lukiolla ja kaupungintalolla)

Tietoturva ja tietosuoja

Nivalan kaupungilta on ilmoitettu tietosuojavastaavalle 2 epäilystä tietosuojaloukkauksesta.

Tietosuojaloukkausepäilyn osalliset ja kohteet ovat saaneet tiedonannot ja toimintaohjeet. Epäilyistä ei ole katsottu tarpeelliseksi ilmoittaa viranomaisille. Asiat on saatu hoidettua organisaatiossa ripeästi ja asiallisesti.

Ilmoitusten vähäinen määrä kertoo, ettei organisaatiossa ole vielä kulttuuria huomata, huomioida ja ilmoittaa tietosuoja- ja turvaepäilyistä. Käyttäjälle helpon ja nopean ilmoitusprosessin luominen ja hyvän tietosuojakulttuurin luominen organisaatioon on hyvin tärkeä kehityskohde.

Ilmoitukset tietosuojaloukkauksista	
Vuosi	Kappalemäärä
2018	1
2019	2

Intrasta löytyvät tietoturvaan liittyvät kaupungin ohjeistukset:

- Etätyöohje
- Henkilötietojen käsittely kunnassa (2014)
- Julkisuus ja tietosuoja kunnassa (2014)
- Kriisi- ja häiriötilanteiden viestintäohje 2018 (ei julkinen)
- Kunnan viranomaisten toiminnan julkisuus
- Salassa pidettävien asiakirjojen ja henkilötietojen käsittelystä
- Salassapitosopimus
- Somen huoneentaulu
- Sosiaalisen median ohje
- Tietoturvapoliittikka (2017)
- Viestintäohje 2018

Kuluvan vuoden tietoturvatöidenpiteet

Hallinnollinen tietoturva

- Tietoturvatyöryhmä kokoontui neljä kertaa
- Pidetyt koulutukset:
 - Jedun järjestämä O365-koulutus (2 ryhmää)
- Osallistuminen Talsto2019 harjoitukseen. Harjoitus sisälsi kaksi ennakkotehtävää, jotka tehtiin 10.10.2019 ja 17.10.2019. Varsinainen harjoituspäivä oli 26.11.2019. Harjoitukseen kutsuttiin mukaan kaupungin johto- ja luottamushenkilöitä sekä turvallisuusasioista vastaavia henkilöitä. Harjoitus koettiin hyödylliseksi. Päivän aikana kirjattiin seuraavat kehitystehtävät:
 - Tarkistetaan, onko keskeisillä henkilöillä tarvittavat varahenkilöt (sijaiste) nimettynä
 - Päivitetään sidosryhmäluetteloa/varautumissuunnitelmaa viestinnän osalta; kenelle viestitetään uhkatilanteesta
 - Tarkistetaan kriittisten tiedostojen varmuuskopiointien tilanne

- Tehdään huonetaulu ja/tai toimintakortit kriisitilanteiden varalle (tärkeät puhelinnumerot, lyhyet ohjeet)

Tekninen tietoturva

- Varikon vanhojen kiinteistövalvonta- ja automaatiopalvelimien uusiminen ja virtualisointi
- Salasanojen kirjaaminen KeePass-ohjelmaan salasanan taakse. Excel-listasta verkkolevyllä luovuttu.
- Pääkäyttäjätunnusten salasana-lista tulostettu arkistoon

Fyysinen tietoturva

- Varastojen siivous
- käytöstä poistettujen työasemien tietoturvallinen hävitys

Tietoturvan tilanne ja suunnitelmat

Tietoturvaa tullaan parantamaan järjestelmällisesti. Tietoturvan nykytilan kartoittamista jatketaan ja korjataan havaittuja puutteita. Luodaan koko organisaatiota koskettava hyvä tietoturvakulttuuri osaksi päivittäistä toimintaa.

Tietoturvatietoisuutta kasvatetaan kouluttamalla henkilökuntaa. Koulutuksen painopisteenä on käyttäjän tietoturva, jonka tavoitteena on tehdä tutuksi Nivalan kaupungin tietoturvaperiaatteet ja kuinka käyttäjät voivat toteuttaa sitä jokapäiväisessä työssään.

Tietosuoja-tila

Tietoturvatyöryhmän tehtäviin kuuluu myös tietosuoja-asiat. Nivalan kaupungin tietosuojavastaavana toimii kaupunginhallituksen päätöksellä 26.2.2018 Anita Rättyä Joki ICT Oy:ltä [Tietosuojaperiaatteet](#) on kuvattu Nivalan kaupungin verkkosivuilla.

Toimialojen [tietosuojaselosteet](#) ovat nähtävillä Nivalan kaupungin verkkosivuilla.

Keskeisimpänä kehityskohteena vuonna 2019 on varautuminen tietoturva- ja tietosuojaloukkauksiin. Kehitetään tietoturvaloukkausten käsittelyprosesseja ja jalkautetaan ne käytäntöön.

Tietosuojasuunnitelma ohjaa jatkossa tietosuojakäytäntöjen katselmointia ja kehittämistä

